Limburgs Dagblad

Woensdag 5 september 1990. 72e jaargang nr. 210.

SERVICE VAN A TOT Z
Overzicht van belangrijke adressen voor de lezers van het Limburgs Dagblad. Zie pagina 12

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,45

Sanering begin van grootscheepse reorganisatie

Bij Philips Heerlen kwart personeel weg

Van onze redactie economie

HEERLEN – Bij Philips in Heerlen verdwijnen nog voor eind 1991 in totaal 200 van de 850 arbeidsplaatsen. Daarvan zijn er 140 het gevolg van een gisteren aangekondigde drastische sanering van de divisie Components. Door die sanering komen in heel Nederland ruim 1200 en in Europa ongeveer 4000 arbeidsplaatsen te vervallen. Gedwongen ontslagen zijn 'onvermijdelijk', beweert Philips.

De vakbonden nemen daar geen genoegen mee en noemen de plannen desastreus. De fabrieken van Philips Components in Sittard en Roermond zijn in de gisteren gepresenteerde saneringsplannen niet genoemd.

De sanering is het begin van de grootscheepse reorganisatie die president-dirtecteur J. Timmer twee maanden geleden aankondigde. In totaal zal die reorganisatie 2,7 miljard gulden en 10.000 banen kosten.

Om zo snel mogelijk de resultaten bij de divisie Componenten te verbeteren, wordt ondermeer flink gesneden in de fabriek voor direct aangestuurde 'Liquid Crystal Displays (LCD's) in Heerlen. De ontwikkeling en produktie van LCD-Panelen (schermpjes van vloeibare kristallen) wordt er stopgezet. Dat kost 70 arbeidsplaatsen in de LCD-afdeling en nog eens 40 plaatsen in de hulp- en stafafdelingen. Verder worden de afwerking en assemblage van LCD-Cellen en Modulen verplaatst van Heerlen naar Hong Kong. Dat kost nog eens 30 arbeidsplaatsen. Als gevolg van een andere – algemene – bezuinigingsmaatregel verdwijnen volgend jaar bovendien nog 25 arbeidsplaatsen, verspreid over de gehele Heerlense fabriek. En door de verkoop van de Heerlense produktie van zendbuizen aan Richardson Electronics Ltd gaan volgend jaar ook nog eens 35 arbeidsplaatsen verloren, omdat Richardson die produktie verplaatst naar het buitenland.

Volgens de Heerlense directeur J. Klomp wil Philips proberen een deel van het verlies van in totaal 200 banen op te vangen door overplaatsingen van personeel naar andere delen van de Componentendivisie en door een vertrekregeling voor oudere werknemers. Een deel van het personeel wordt elders ondergebracht door bemiddeling op de arbeidsmarkt. „Uiteindelijk blijven gedwongen ontslagen echter onvermijdelijk", aldus Klomp. Samen met de bonden wil hij een sociaal plan opstellen.

Als gevolg van de bezuinigingsmaatregelen verdwijnen voorts bij Philips Components in Eindhoven 540 arbeidsplaatsen en in Nijmegen 330. Daarnaast gaan 220 arbeidsplaatsen bij het natuurkundig laboratorium in Eindhoven verloren. De maatregelen omvatten de beëindiging van een proeffabriek voor geavanceerde chips in Eindhoven en het stopzetten van geavanceerde IC-technologie (schakelingen, chips) in Nijmegen. De activiteiten op het gebied van halfgeleiders in Nijmegen worden eveneens stopgezet.

Zie verder pagina 15
- **LCD was kurk voor Philips Heerlen**

Moskou wil soldaten brood laten bakken

MOSKOU – De burgemeester van Moskou heeft geopperd militairen te laten helpen bij het bakken van brood om de bevoorrading van de hoofdstad op peil te brengen. Hij denkt aan 400 tot 500 man.

Brood is een schaars produkt geworden in Moskou. Talloze winkels krijgen geen brood aangeleverd en voor de winkels die nog wel brood hebben staan lange rijen waar de wachttijd soms wel een uur is. Eén van de redenen die werden gegeven was het tekort aan werknemers in de broodfabrieken en daar wil de burgemeester nu iets aan doen door militairen in te schakelen. Naar zijn zeggen is er meel genoeg.

Ex-studenten krijgen forse aanmaning

GRONINGEN – De Informatiseringsbank in Groningen stuurt deze week 23.000 ex-studenten een aanmaning om in totaal 58 miljoen gulden terug te betalen. Het gaat om studiefinanciering die zij in het verleden ten onrechte hebben ontvangen. De studenten kunnen kiezen voor betaling in termijnen, of betaling in een keer. Als ze niet reageren, wordt de deurwaarder ingeschakeld.

De betrokken studenten behoren tot een groep ex-studenten die in maart van dit jaar een aanbod kregen om hun studieschuld in een keer af te lossen. Deze 23.000 studenten hebben van dat aanbod geen gebruik gemaakt. Ze krijgen nu een aangetekende brief waarin staat dat ze de schuld binnen twee weken moeten betalen, of een betalingsregeling moeten treffen. Als ze hier niet aan voldoen, zal de Informatiseringsbank een dwangbevel tegen ze uitvaardigen.

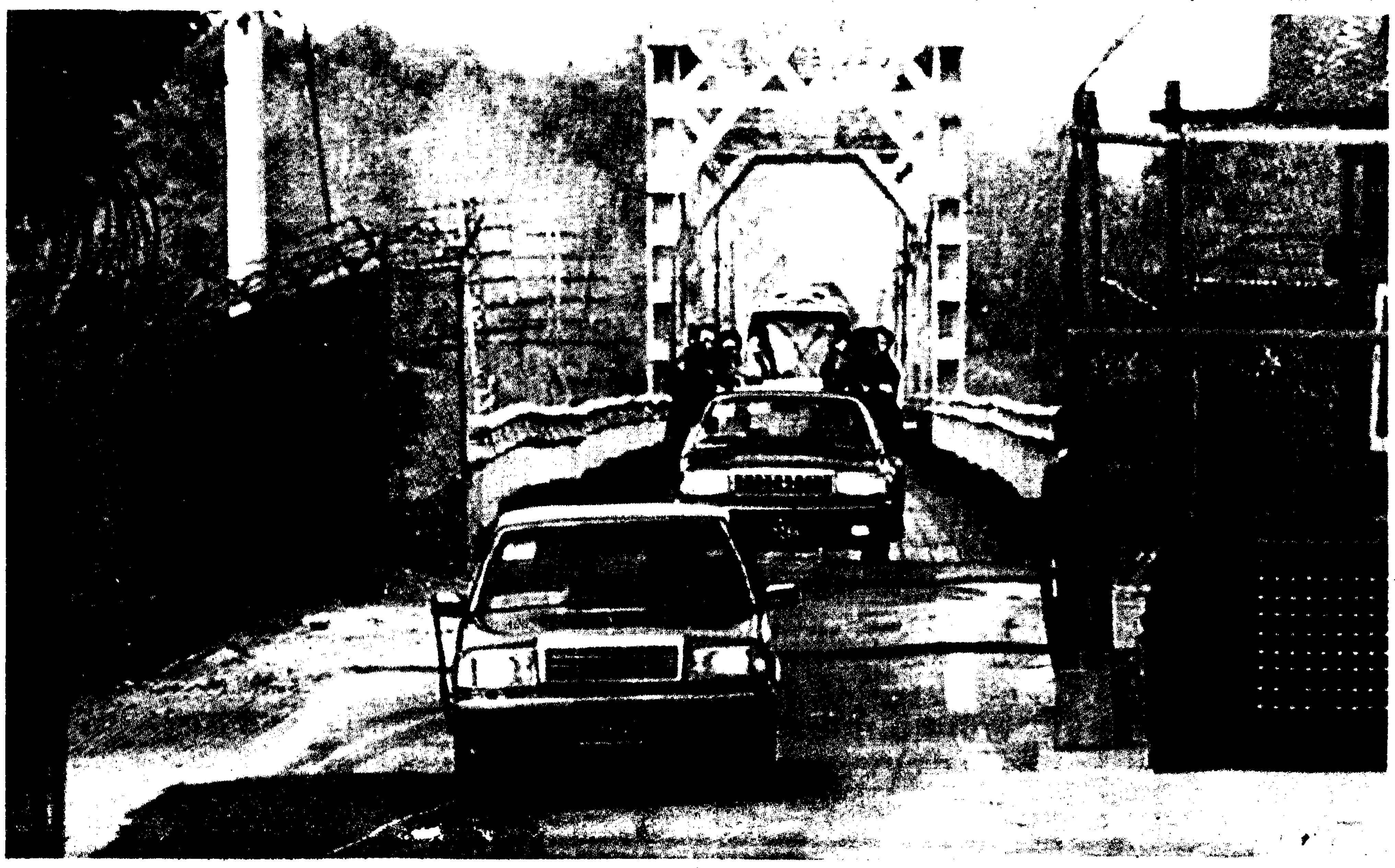
Massagraf van 1700 lijken

SAO PAULO – Autoriteiten hebben gisteren op een begraafplaats in een sloppenwijk van Sao Paulo een onbekend massagraf ontdekt met het stoffelijk overschot van wel 1.700 mensen. Volgens plaatsvervangend burgemeester Luis Eduardo Greenhalgh zijn zes lichamen geïdentificeerd als de stoffelijke resten van 'verdwenen' politieke activisten. Anderen waren wellicht slachtoffers van door de politie gesteunde doodseskaders die in de jaren zestig en de jaren zeventig vermeende misdadigers liquideerden.

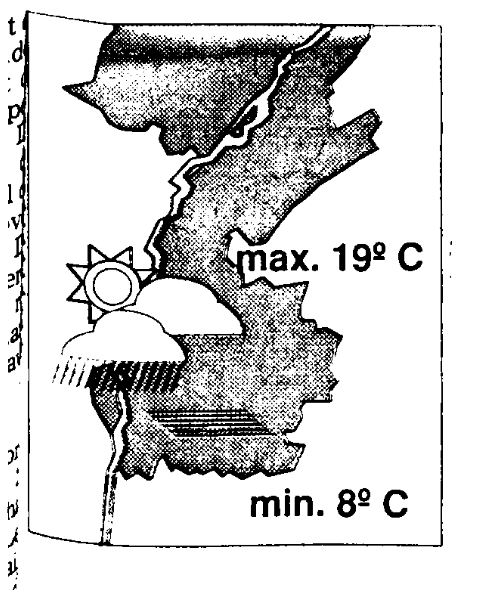
Europarlement: minimum-loon jeugd te laag

DEN HAAG – Het wettelijk minimum-jeugdloon voor een 16-jarige moet in Nederland opgetrokken van 34,5 tot 80 procent van het volwassen-minimumloon. Voor een 17-jarige dient het te worden opgetrokken van 45,5 tot 90 procent van het volwassen-minimum. Daarover is de sociale commissie van het Europese parlement onder leiding van de Nederlandse Europarlementariër W. van Velzen (socialistische fractie) het eens geworden.

Komende week buigt het voltallige Europese parlement zich over die aanbeveling die onderdeel uitmaakt van een lijvig pakket van minimumwensen die aan de sociale-stelsels in de EG-landen zouden moeten worden gesteld. De verwachting is dat het daar een ruime meerderheid zal verwerven. De verhoging komt neer op een ruime verdubbeling van de wettelijke minimum-jeugdlonen die voor een 16-jarige ruim 704 gulden per maand beloopt en voor een 17-jarige 806 gulden. Uiteraard zouden dan ook de minimumlonen voor de 19- tot en met 22-jarigen naar rato moeten worden opgetrokken.

- *Premier Yon Hyong Muk van het communistische Noord-Korea passeert met een zware delegatie diplomaten en een grote groep journalisten in zijn kielzog over de zogenoemde Vrijheidsbrug de grens met het kapitalistische Zuid-Korea. In de Zuidkoreaanse hoofdstad Seoul brengt Yon Hyong Muk een historisch bezoek aan zijn ambtgenoot Kang Young-hoon. De premiers zullen in Seoul vier dagen overleg voeren over de vermindering van de spanningen tussen beide landen, die sinds de verdeling van het schiereiland in 1945 vijandig tegenover elkaar staan.*

ZONNIGE PERIODEN

Na het oplossen van de mistbanken in de ochtend volgt wisselende bewolking. Er zullen ook flinke zonnige perioden voorkomen. In de middag neemt de bewolking weer toe en in de avond en nacht valt af en toe regen. De middagtemperatuur loopt op tot 19 graden. De wind is matig uit westelijke, vanavond zuidwestelijke richting. Na vandaag houden we wisselvallig weer met middagtemperaturen van circa 18 graden.

Voor actuele informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346

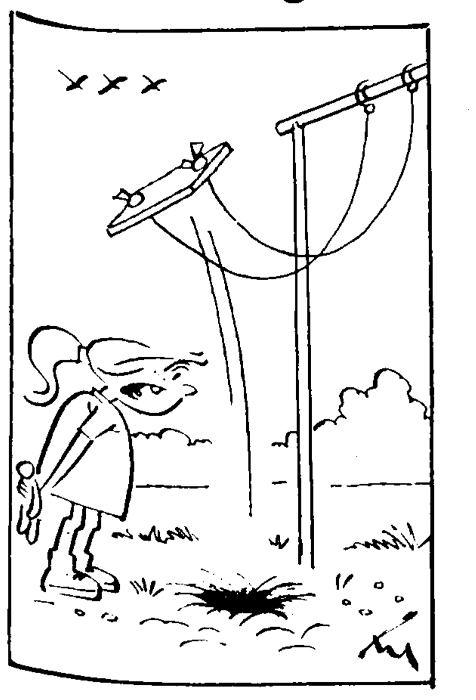
VANDAAG:

zon op:	06.57	onder:	20.18
maan op:	20.06	onder:	07.24

MORGEN:

zon op:	06.59	onder:	20.16
maan op:	20.20	onder:	08.46

'Speelplaatsen voor kinderen onveilig

...Jantje?...

Minister sluit geweld in Golfcrisis niet uit

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De Iraakse leider Saddam Hoessein moet zich ervan bewust zijn dat hij bij nieuw 'grensoverschrijdend gedrag' de spanning in het Midden-Oosten zo kan opvoeren dat het punt wordt gepasseerd waarop politieke en diplomatieke acties om de crisis in het gebied op te lossen geen perspectief meer bieden.

Minister Van den Broek (buitenlandse zaken) heeft dit gisteren in de Kamer gezegd. Hij deed dat tijdens een debat over de crisis in het Midden-Oosten. In bedekte termen dreigde Van den Broek Saddam Hoessein met geweld, al nam hij dat woord niet in de mond. De minister bestempelde de Iraakse leider als 'een diktator'. Volgens de bewindsman zullen bij alle inspanningen om de crisis tot een goed einde te brengen, politieke en diplomatieke oplossingen voorop moeten blijven staan. De militaire opbouw in het gebied doet daar niets aan af, aldus Van den Broek.

De minister verdedigde het optreden van de Verenigde Staten in de Golfcrisis. Hij zei geen aanwijzingen te hebben dat de bereidheid van Amerika om de crisis op vreedzame wijze op te lossen, is afgenomen. Van den Broek zei grote verwachtingen te hebben van de top Bush-Gorbatsjov, komend weekeinde in Helsinki. Volgens hem zal de top de overeenstemming die er is over het optreden in de Golfcrisis, moeten bevestigen.

Het kabinet is bereid, aldus Van den Broek, meer hulp te bieden aan landen die buitensporig door de VN-akties tegen Irak worden getroffen. Het gaat dan vooral om Jordanië, Egypte en Turkije.

Fregatten

Minister Ter Beek (defensie) zei tijdens het debat dat er is geen sprake van is dat de Nederlandse fregatten in de Golf gevaar lopen nu zij, indien zij bij de controle op het handelsembargo tegen Irak meer geweld moeten gebruiken dan een schot voor de boeg, eerst toestemming aan 'Den Haag' moeten vragen.

Indien er direct gevaar voor de fregatten bestaat of zij worden bedreigd, mag er zonder ruggespraak met Den Haag geschoten worden, aldus Ter Beek. Ook is in het kader van de West Europese Unie (WEU) afgesproken dat er bij een aanval op een schip uit een WEU-land door andere schepen uit WEU-landen in de buurt geweld gebruikt mag worden tegen de agressor.

Zie verder pagina 3
- **Weer uittocht gijzelaars**

Gebouw ex-Stasi in DDR bezet

Van onze correspondent

OOST-BERLIJN – Uit protest tegen de regeling over de toekomst van het Stasi-archief hebben ongeveer 30 Oostduitse leden van Neues Forum een deel van het voormalige Stasi-hoofdkwartier aan de Oostberlijnse Normannenstraat bezet.

Nadat de Volkskammer had besloten dat de dossiers van vier miljoen Oostduitsers en twee miljoen Westduitsers na de hereniging gedecentraliseerd in de voormalige DDR zouden blijven, stond in het staatsverdrag dat ze naar het Westduitse Koblenz zouden gaan. Op het laatste nippertje voorkwam het Oostduitse parlement dit. Voorlopig blijft alles in Oost-Berlijn en zal het nieuwe Duits parlement een definitief besluit nemen.

De bezetters, onder wie prominente leden van de burgerrechtenbeweging zoals Baerbel Bohley, Jens Reich en Ingrid Köppe, vrezen dat de dossiers met een totale lengte van 161 kilometer dan in handen van de Westduitse BVD zullen komen. Verder eisen ze het ontslag van alle Stasi-medewerkers uit overheidsdienst en het vertrek van minister van binnenlandse zaken Diestel (CDU), die naar hun mening de ontmanteling van de voormalige Staatsveiligheidsdienst saboteert.

De bezetting escaleerde toen de Volkspolitie het gebouw omsingelde en met grof geweld de barricades opruimde. Parlementsvoorzitter Bergmann-Pohl en diverse afgevaardigden kwamen naar het gebouw om te bemiddelen. Ze beloofden dat de toekomst van het Stasi-archief morgen opnieuw in het parlement ter sprake zal komen. Ook minister-president De Maizière is op de hoogte van de eisen van de bezetters. Zij willen blijven tot een bevredigende oplossing is gevonden.

NMV en VVIO eisen acht procent

Nieuwe acties in kruiswerk

Van onze Haagse redactie

DEN HAAG – De twee samenwerkende categorale bonden van verplegend en verzorgend personeel in de gezondheidszorg, de NMV en de VVIO, willen dit najaar nieuwe acties organiseren in het kruiswerk. Deze twee organisaties hebben de CAO voor 1990 niet ondertekend (de VVIO was trouwens geen onderhandelingspartij) en willen opnieuw hun bezwaren daartegen laten merken. De ontstane achterstand is in hun visie nog lang niet ingelopen.

De kruiswerkers kregen een loonsverhoging van 3,5 procent per 1 april 1990; 1,5 procent voor zogeheten functiewaardering en een half procent voor secundaire arbeidsvoorwaarden. Maar NMV en VVIO vinden dit een onaanvaardbaar resultaat. Ze vinden dat vooral de grote achterstand in functiewaardering snel moet worden ingelopen. Zoals het nu gaat, zal die inhaalmanoeuvre nog wel vier jaar duren.

De Ned. Mij. Verpleegkunde (ruim 10.000 leden) en de Verpleegkundigen en Verzorgenden in Opstand (ruim 3.000 leden) hadden ongeveer 8 procent loonsverbetering geëist. Voor de volgende CAO (die per 1 april 1991 ingaat) blijven ze bij hun eisen van extra verhoging wegens het noodzakelijke inlopen van achterstanden.

VVIO en NMV hebben inmiddels wijkverpleegkundigen opgeroepen hun lidmaatschap van de AbvaKabo of CFO op te zeggen. Ze willen dat de werkgeversorganisaties gaan onderzoeken of die bonden nog representatief zijn voor de werknemers in de sector. Voor dinsdagavond 11 september hebben NMV en VVIO hun leden opgeroepen naar de Jaarbeurs in Utrecht te komen om nieuwe acktieplannen te bespreken.

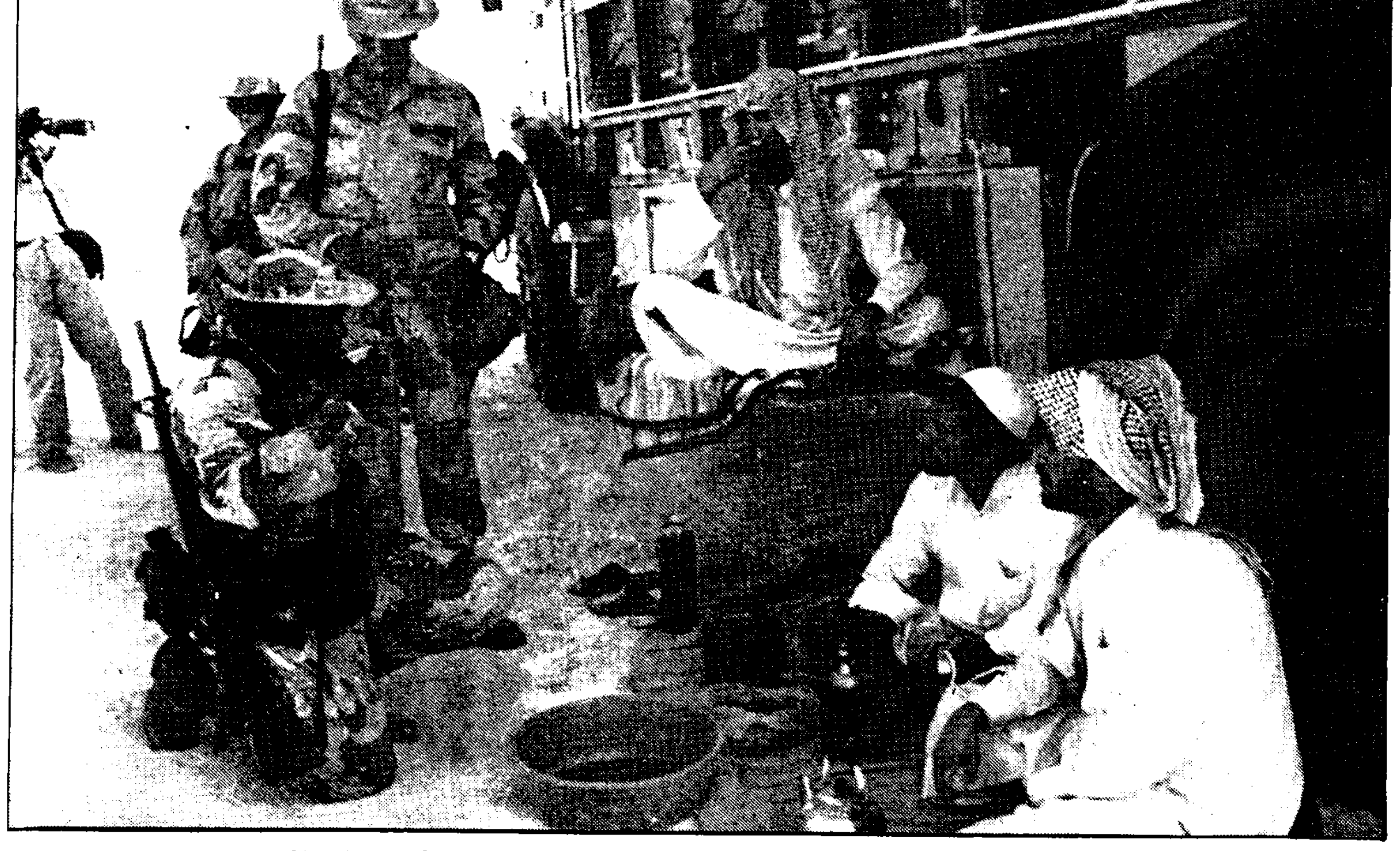

8 710404 400017

 in gesprek

Verontwaardiging rond Irak

Reeds wekenlang wordt het wereldnieuws beheerst door de spanningen in het Midden-Oosten. Op de Nederlandse tv en vooral ook de BBC klinkt een strijdbare eensgezindheid door. Aan de hand van maquettes met speelgoedtanks en vliegtuigen vinden er analyses plaats van de militaire bewegingen. De spanning wordt opgevoerd en de publieke opinie in de wereld wordt bewerkt en klaar gemaakt voor een levensgevaarlijke militaire escalatie.

● *Amerikaanse militairen drinken koffie in een oase in Saoedi-Arabië.*

Een rare, onwezenlijke houding heeft zich meester gemaakt van de presentatoren van de actualiteitenrubrieken. Niemand praat over achtergronden. Niemand lijkt nog geïnteresseerd in de historie en de grotere verbanden. Daardoor worden constant oorzaak en gevolg door elkaar gehaald. Het is beangstigend te zien hoe snel het verstand bij de gewillige commentatoren op nul kan gaan. Ze lijken opgewonden te raken van al het wapengekletter en niet de vragen te willen stellen die om een antwoord schreeuwen. Want.......

- Waarom vraagt niemand aan Margaret Thatcher waarom zij denkt dat economische sancties nu wel zin hebben, terwijl ze zich eerder altijd heeft verzet tegen dit middel? Zoals toen het om de economische isolatie van het Zuidafrikaanse bewind in Pretoria ging? Laat staan dat ze ooit ingestemd zou hebben met een blokkade van Zuid-Afrika.

- Waarom vraagt niemand aan de wijze politici waarom er nù internationaal overeenstemming is over de te volgen strategie en niet toen Saddam Hoessein zijn misdaden beging tegenover de Koerden?

- Waarom mogen we niet horen wat de reactie is van Bush op de vraag: is het niet hypocriet om nu verontwaardigd te zijn over het optreden van Irak, terwijl uzelf enkele maanden geleden nog gewelddadig hebt ingegrepen in Panama, wat ruim 4000 mensen het leven heeft gekost? (Hoe is het trouwens met de bezetting van Panama?)

Het gaat niet om het gebied. Koeweit is wat dat betreft even onbelangrijk als Grenada, het Caribische eiland waar de VS een aantal jaren geleden binnenviel en een regering installeerde van bevriende mensen.

Het gaat ook vast niet om de mensenrechten, want waarom mochten dan jarenlang de misdaden van de Contra's in Nicaragua financieel worden gesteund?

Het gaat ook niet om de persoon van Saddam Hoessein of zijn ideeën, want anders valt niet te verklaren waarom Frankrijk Irak jarenlang van het modernste oorlogstuig mocht voorzien.

Het gaat zeker ook niet om het internationaal volkenrecht, want waarom worden dan aan de indianen in Noord-Amerika niet de feitelijke rechten verleend waar zij op basis van verdragen recht op hebben?

Waar het om gaat is de olie. Dáárom is het bezitten van macht in het Midden-Oosten essentieel. Zelfs de innige band van de VS met Israel vindt zijn oorsprong niet in een oprechte verbondenheid met het Zionistische ideaal. Israel is de Amerikaanse voorpost in het Midden-Oosten. Zij is de politie-agent van de Verenigde Staten die waakt over de belangen van de Amerikaanse ondernemers in deze olierijke regio. Voor Israel zijn de recente internationale ontwikkelingen een welkome gelegenheid om de aandacht af te leiden van de binnenlandse problemen.

Reeds vele malen in het verleden heeft het Witte Huis gezegd de oliestromen uit het Midden-Oosten te beschouwen als de navelstreng van de Amerikaanse economie. 'Iedereen die onze energievoorziening in gevaar brengt staat op voet van oorlog met de VS', zeiden achtereenvolgens Carter, Reagan en Bush.

Nu Saddam Hoessein met zijn leger, dat verreit het grootste is in het gebied, de heersende Pax Americana verstoort, zijn zijn dagen geteld.

De USA is de grote agressor, ze hebben in het verleden de atoombom gebruikt tegen Japan. In Vietnam hebben ze chemische wapens gebruikt en als het erop aankomt interesseert het lot van de gijzelaars hen ook niet.

HEERLEN B.Tarici

postbus 3100

● Fotografie

De laatste zin van het ingezon stuk 'De fotografie als kunst in L burg' (LD 22 augustus, pagina verminkt in de krant gekomen. De correcte zin luidt:
Ondertussen blijven we hopen het prille Limburgs Centrum v Fotografie te Sittard de al te eer dige benadering van fotografie beeldende kunst, die in laatste stantie de essentie en het unieke rakter van de fotografie misk aanvult met hetgeen - laten we gen van Paul Strand af -, tot wel lijk nieuwe mogelijkheden beeldende communicatie en ku is gaan behoren.

GELEEN P.W. Freder

● Bijstandsmoeder

In het Limburgs Dagblad van augustus op de Vrouwenpagina ik een verhaal, dat mij zeer a sprak. 'Hij leeft er goed van, wij k gen bijstand' over een zekere vrouw Tot-Caris.
Ik heb deze hele situatie ook mee maakt. Je zou zeggen: 'Moeten bijstandsvrouwen hier de dupe worden, terwijl zij jaren goed v hun gezin hebben gezorgd en te lijkertijd de kinderen hebben gr gebracht.
Uiteindelijk komt er een scheidi het gezin valt uit elkaar en men leeft als goede vader voor zijn n we gezin, maar het oude gezin wo de dupe en alimentatie ho maar. Is dit de tegenwoordige wet, schulden voor de opvoeding worden gesteund?
Door deze hele situatie durven vrouwen (algemeen) geen twe huwelijk aan uit angst.

HEERLEN mevrouw R. Har

● Nog lang geen vrede

In de eerste weken van het Golfconflict heeft president Bush ons doen geloven dat zijn militaire aanwezigheid slechts een defensief karakter had. Dat is volkomen waar! Eenvoudig omdat er voor offensief optreden geen potentieel aanwezig was. Nu horen wij dat er ongeveer 600 vliegtuigen nodig zijn om offensief vanuit de lucht op te treden en dat het nog een paar dagen duurt vóór dat aantal vliegtuigen in het gebied aanwezig is. Voor de aanvoer van de nodige grondtroepen zijn ook enkele weken nodig.

Eén jaar geleden beëindigden de supermachten de koude oorlog, waardoor veel mensen de denkfout maakten dat de vrede was uitgebroken. De bestuurders van de wereld hebben in het verleden altijd beheersfouten gemaakt. Die werden dan gecorrigeerd met een oorlog en de sterkste kreeg gelijk.
Een militaire confrontatie zou tot vernietiging van de bestaande culturen leiden. Een zag daar dus van af.
De problemen waar de wereldleiders nu voor staan zijn: 1) Energie. 2) Voedselvoorziening en 3) Milieu.
Om die problemen op te lossen is aan tijd ongeveer 20 jaar nodig. Die oplossing zou kunnen zijn: Moskou beschikt over voldoende grondstoffen om heel Europa van energie te voorzien maar heeft er de middelen niet voor. Van het Westen krijgt de SU het kapitaal en de techniek om die grondstoffen te exploiteren en de economie te redden. Bovendien krijgt de SU dezelfde middelen aan kapitaal om een keten van moderne kerninstallaties te bouwen. Dat alles binnen die 20 jaar en met de verplichting ook het Westen te voorzien.
Amerika zit in principe met hetzelfde probleem. Nu is daar dat lastige gebiedje in het Midden-Oosten. De enorme zandmassa is tegen een al even enorme prijs om te vormen in een nieuwe 'graanschuur' voor de generatie na ons.

Omdat de olieindustrie in de VS zelf Amerika niet voldoende kan bedienen om de 20 jaar te overbruggen, heeft Amerika het monopolie in het Midden-Oosten nodig. We mogen namelijk niet vergeten dat, hoe dan ook, de olievoorraden beperkt zijn.
Zoals de moord op Frans Ferdinand in Serajewo nooit miljoenen doden kan rechtvaardigen - maar het gebeurde toch! - is ook Koeweit geen wereldoorlog waard.

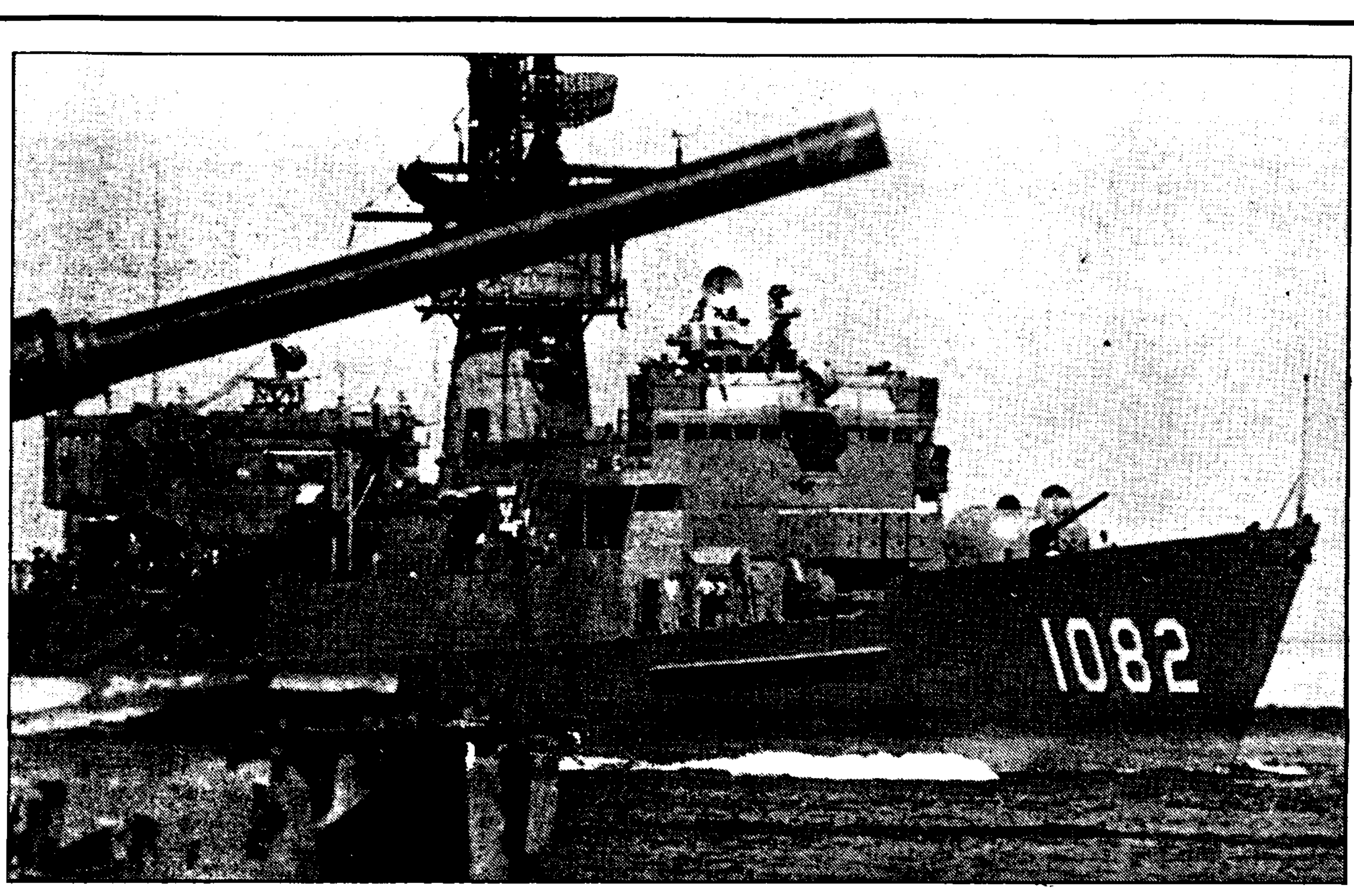
Terecht kan men zich afvragen waarom, nu de Westerse legers nog niet het nodige potentieel hebben, Hoessein zijn oorlogsmachine niet inzet. Eenvoudig omdat er een staat is die wèl het potentieel heeft om hem de pas af te snijden. Dat is Israel.
Een korte conventionele oorlog tegen Hoessein zal onvermijdelijk volgen, maar door een 'foutje' op het eind zal het gebied, het héle gebied, voor langere tijd onbewoonbaar worden. Dat zal dan wel een nucleair foutje zijn! Met technische middelen zal Amerika dan tòch voor de benodigde periode zijn olie kunnen winnen. Het zal ook de kosten dragen om van die gebieden vruchtbare gronden te maken. Bovendien zijn dan enkele lastige problemen letterlijk de wereld uit.
Koeweit is de stok die gevonden moest worden en Hoessein is de hond die we er mee slaan, anders niets. Erg opwekkend klinkt dit alles niet. Het mensenoffer zal wreed, maar aanvaardbaar zijn. Men vermijdt een wereldbrand die geen oplossingen zal brengen. In plaats daarvan koopt men voor een halve eeuw beperkte wereldvrede.

Men ziet nu ook de reden waarom de USSR zich militair buiten het conflict houdt. Het was daar al pompen of verzuipen.

Men zal mij nu wel plaatsen in de rijen van idioten die in tijden als deze altijd plegen op te staan. Dat is niet zo erg. Ik geef alleen een mening vanuit een hoek die volgens mij bij meer specialisten bekend is, maar die om begrijpelijke redenen een andere terminologie gebruiken.

SCHINNEN H.G.R.Vernhout

(Van redactiewege bekort)

● *Oorlogsdreiging in de Golf.*

● Dreiging van de Islam

Het Christendom heeft de vervolging, marteling en dood van miljoenen mensen op zijn geweten. Slachtoffers waren vooral niet-gelovigen; Katharen, Waldenezen, Albigenzen, Joden, Moren, Hugenoten, heidenen, ketters en heksen.

De Islam is overigens geen haar beter. Ook zij hebben er lustig op los gemoord en doen dit nog. Wie geen Moslim is, is in hun ogen een ongelovige en niet meer, zelfs nog minder dan een geit of een kameel.

Terwijl vooral Hollandse Christenen miljoenen zwarten als slaven wegsleepten uit West-Afrika, deden de Moslims dit vanuit Oost-Afrika en ze doen dit nog in het Zuiden van Sudan.

Met Moslims kan men niet zinnig redeneren. Zij klemmen zich uitsluitend vast aan de Koran, die zij als kind al hebben leren opdreunen. De helft van hen is overigens analfabeet. Het woord 'democratie' bestaat in het Arabisch niet eens. Voor een diefstal wordt de dader al een hand afgehakt. Vrouwen, die zich niet aan de Koran houden lopen het risico gestenigd te worden.

Volgens dezelfde Koran moet een man geslachtsgemeenschap hebben met een vrouw voor een zoon, met een geit voor de opluchting en met een knaap voor het genot. Het doden van een ongelovige wordt niet bestraft, nee dikwijls nog beloond. Overigens neemt dat niet weg, dat ze elkaar regelmatig de koppen inslaan.

Als Moslims tijdelijk de wapens neegelegd hebben en de ongelovigen met rust laten is dat uitsluitend omdat ze twijfelen of ze de slag kunnen winnen. Voelen ze zich sterk genoeg en Saddam Hoessein vertoont tekenen in die richting, dan gaat iedereen voor de bijl.

En nu wil men ons wijs maken, dat Bush zo krijgshaftig doet om dat arme Koeweit te bevrijden. Koeweit is een op en top feodale staat met ook niet de minste vrijheid voor zijn onderdanen. Een vrouw mag er niet eens een rijbewijs halen. Wel vergokte een van de leden van het vorstenhuis in Monte Carlo onlangs voor zestien miljoen in een maand tijd. De goedzak deelde ook nog een miljoen aan fooien uit.

De zorg van Bush beperkt zich uitsluitend en alleen tot de grote oliemaatschappijen, wier steun bij de verkiezingen onmisbaar is en die een groot gedeelte van de Amerikaanse economie beheersen. En de wapenindustrie kan een opleving ook best gebruiken.

Het is te gek, dat onze volksvertegenwoordigers, met uitzondering van Groen Links dit niet doorzien en graag bereid zijn om hun vingers (of die van onze 'Jantjes') ginds te gaan branden. Menig politicus zou eens het boek 'De Dreiging van de Islam' van John Laffin moeten lezen.

KERKRADE Lei Gisberts

● Kampioenschap

Bij het ontwerpen en opbouwen van de 10 parcoursen voor het Limburgs Kampioenschap springen voor ruiters mogen zeker de namen van de drie Limburgse parcoursbouwers niet ongenoemd blijven.

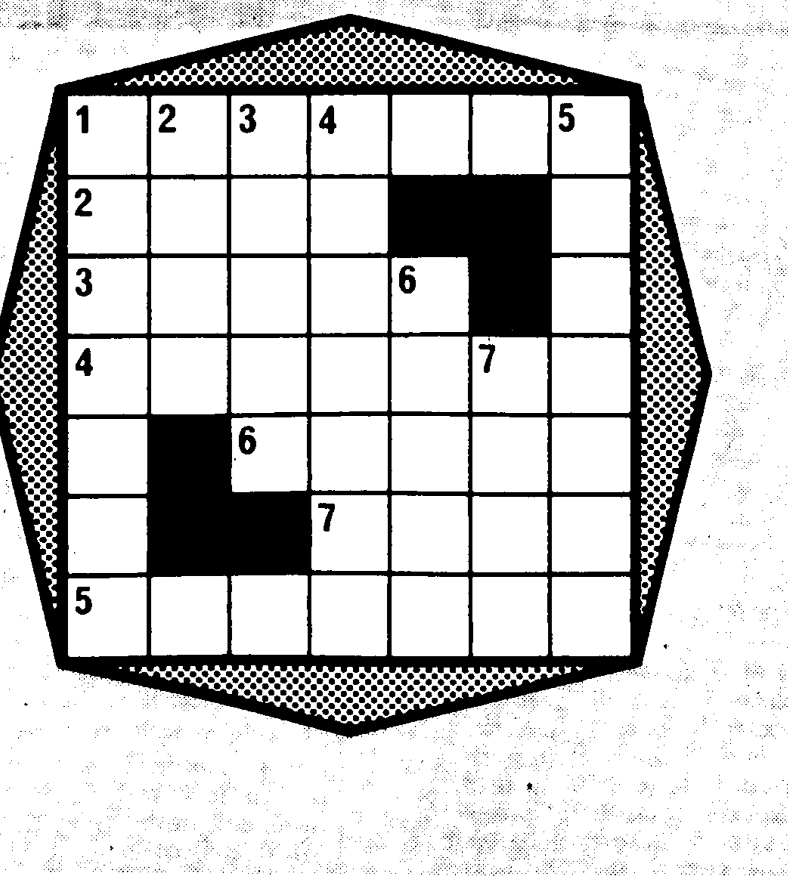
De parcoursen die in Limbricht waren opgesteld, moeten dan ook worden gezien als het resultaat van de eendrachtige en gelijkwaardige samenwerking tussen de heren Goltstein, Schmeits, Dingelstad en ondergetekende.

BODEGRAVEN Wim Grens

Oplossing van gisteren

L	A	S	T	E	R	A
O	-	-	-	M	-	-
K	-	K	L	I	N	K
E	-	O	E	R	A	L
T	O	L	K	-	P	E
-	D	O	-	-	-	W
E	E	N	D	-	M	A
L	-	E	I	G	E	N
A	-	L	E	N	I	G
N	-	-	-	O	-	-
D	I	X	I	E	L	A

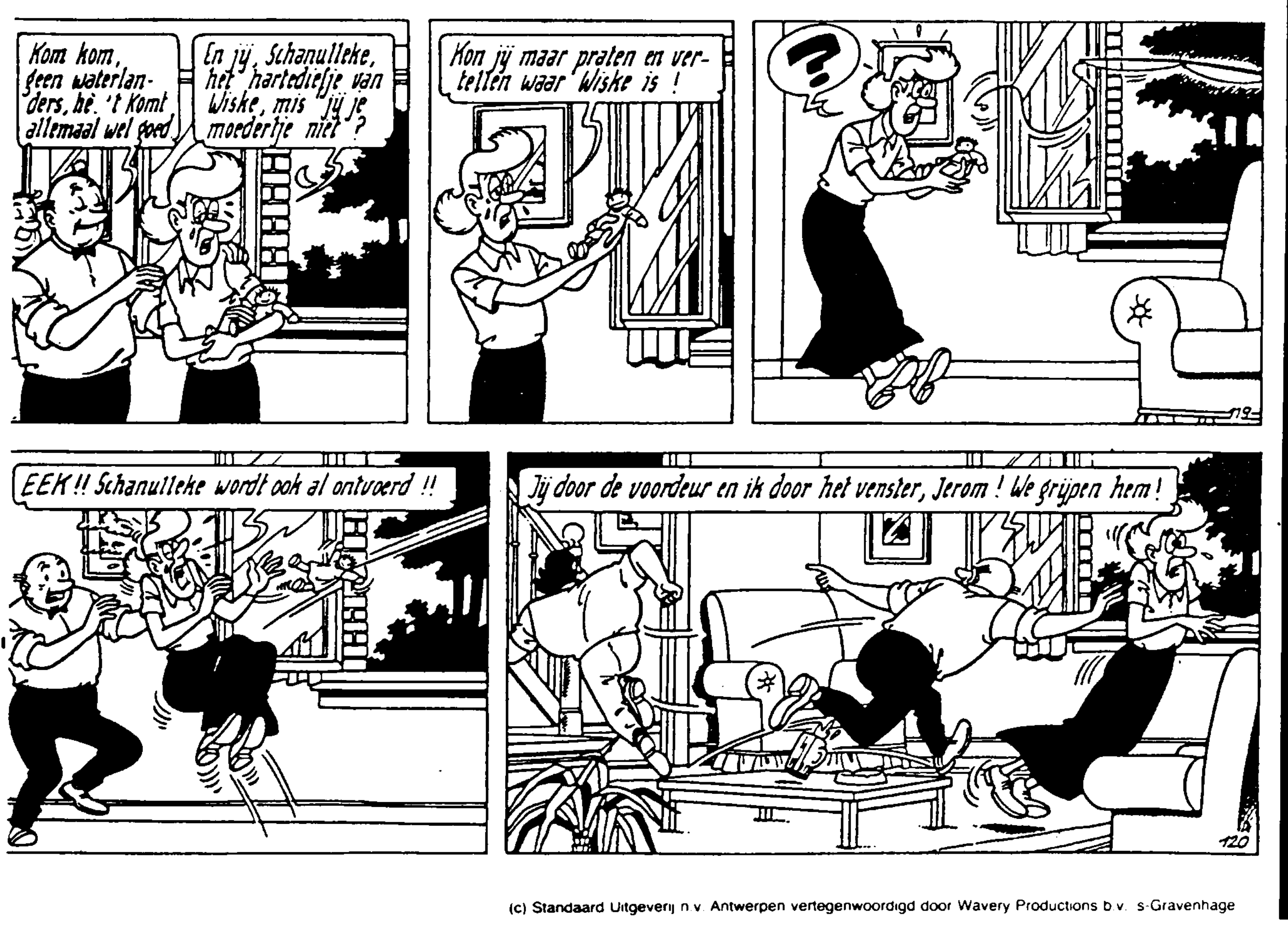
puzzel van de dag

MAGISCH FIGUUR

In elk vakje dient een letter te worden ingevuld, waardoor zowel horizontaal als verticaal woorden van navolgende betekenis verkregen kunnen worden:
1. vorming van nieuwe halmen laat in het seizoen;
2. Europese hoofdstad
3. stad in Zwitserland;
4. Europeaan;
5. wat gesponnen is;
6. titel van de vroegere keizer van Ethiop
7. ex-wereldkampioen schaken.

de goalgetter

panda en de meesterspionne

recept

Ham met vijgen

Vijgen smaken niet alleen als nagerecht met slagroom, maar combineren ook uitstekend met vlees of gerookte vis of kip. Gerookte (Parma-)ham met verse vijgen is in Italië bijvoorbeeld een zeer geliefd voorgerecht.

Benodigdheden voor 4-6 personen: 4-6 dikke plakken (been)ham, verse vijgen, 1 grote sinaasappel, 1 eetlepel citroensap, 1 volle eetlepel vloeibare honing, 1 eetlepel sojasaus, 1 theelepel scherpe mosterd.
Snijd de vijgen aan de puntige bovenzijde kruiselings in en trek het schilletje van de vruchten.

Zet de vruchten in de koelkast tot gebruik.
Rasp zoveel schil van de sinaasappel af tot u een hoeveelheid van ongeveer 1 theelepel vol hebt.
Snijd met een speciaal mesje ook enige reepjes schil van de sinaasappel af.
Schraap het witte deel van de reepjes.
Pers de sinaasappel uit. Verwarm het sap en los de honing hierin op.
Voeg citroensap en mosterd toe.
Laat dit alles afkoelen en voeg citroensap en schilletjes toe.
Geef de verse vijgen en de saus bij de dikke plakken ham.

huub meijer

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad b.v.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen

Telefoon: abonnementen: 045-739881
advertenties: 045-739886
Piccolo-advertenties: 045-719966

Banken: ABN Bank Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100

Rayonkantoren:
Brunssum 045-25636
Geleen 04490-4686
Heerlen-Centrum 045-71771
Kerkrade 045-452932/45550
Maastricht 043-25447
Roermond 04750-1848
Sittard 04490-1557
Valkenburg 04406-1504

Fax:
redactie 045-73926
advertenties 045-73936

Telex:
redactie 5612

Abonnementsprijzen:
bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal ƒ 75,5
per maand ƒ 25,2
losse nummers ƒ 1,4
Bfr. 2

Neem eens een kijkje achter de schermen van de N.S.!

tijdens de N.S. Heerlen materieelshow op zaterdag 22 september a.s.

SPECIALE ATTRACTIE:

door Zuid-Limburg.

Elke stoomtreinreiziger ontvangt na afloop van de rit een herinneringstegel.

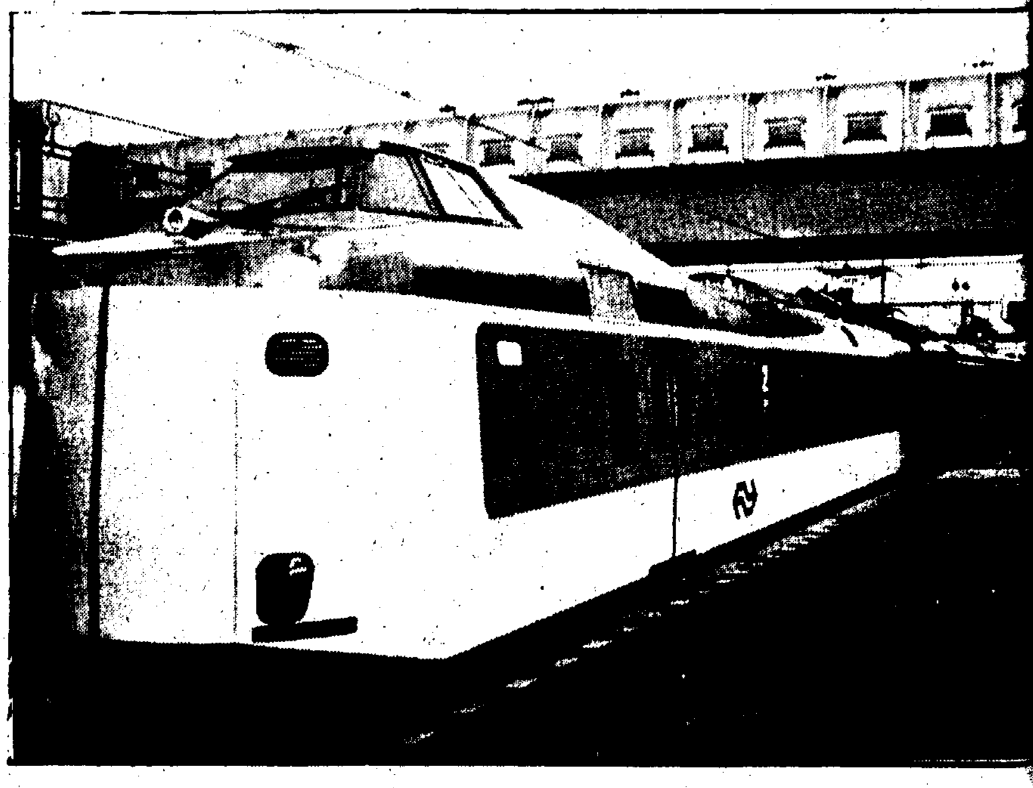
VRIENDEN VAN HET

Limburgs Dagblad

De N.S. biedt u de mogelijkheid om een kijkje achter de schermen te nemen!

In samenwerking met de Spoorweg Sport en Ontspannings Vereniging Heerlen (S.S.O.V.H.) stelt de N.S. u in staat het materieel inclusief de cabines te bezichtigen. Onder leiding van deskundige instructeurs kunt u een kijkje nemen in de volgende materieelsoorten:

Dubbeldekker, Ic-4 (doorloopkop), Sprinter, museumlocomotief 1501, de nieuwe diesellocomotief 6400, enz.

De stoomlocomotief kunt u bezichtigen van 9.00 uur tot 10.30 uur en van 14.30 uur tot 17.00 uur

Daarnaast zijn er ook activiteiten op het gebied van treinvervoer zoals:

spoorbiels vernieuwen
spoorstaaf lassen- snijden-slijpen
laden en lossen van containers
ongevallen-kranen
grote braderie
rommelmarkt

Tijd: 9.00 uur tot 17.00 uur
Plaats: N.S.-emplacement, Parallelweg, Heerlen.
Entree: **GRATIS**

SPECIALE ATTRACTIE: STOOMTREINRIT

Vertrek Heerlen spoor 1, 10.54 uur
Aankomst Heerlen spoor 1, 14.00 uur

De stoomtrein maakt een rondrit vanuit Heerlen via Schin op Geul, Valkenburg, Maastricht, Sittard terug naar Heerlen.

Vanaf **donderdag 6 september** zijn de plaatsbewijzen voor deze stoomtreinrit te koop bij alle kantoren van het Limburgs Dagblad en de VVV-Vaals.

REDUCTIE

Vrienden van het Limburgs Dagblad genieten op vertoon van de Vriendenpas én bij inlevering van onderstaande bon

ƒ 2,50 REDUCTIE

en betalen slechts ƒ 22,50 in plaats van ƒ 25,–.

Na de treinrit kunt u, tegen inlevering van de speciale strook op het plaatsbewijs, in het clublokaal 'De spuiklep' (op materieelshow) een **gratis herinneringstegel** afhalen.

REDUCTIEBON STOOMTREINRIT VAN ƒ 25,– VOOR ƒ 22,50

Naam: ....
Adres: ....
Postcode/Woonplaats: ....
Tel. nr.: .... Aantal kaartjes: ....
Vriendenpasnr.: ....

Rebellen verdrijven vredesmacht

MONROVIA – Het Nationaal Patriottisch Front van Liberia (NPFL) van rebellenleider Charles Taylor heeft zich meester gemaakt van het vliegveld van Monrovia, dat op slechts vier kilometer afstand ligt van het presidentieel paleis. De mannen van Taylor verdreven de Westafrikaanse vredesmacht die het vliegveld sinds vrijdag in handen had.

De vredesmacht, bestaande uit manschappen uit Nigeria, Ghana, Guinee, Sierra Leone en Gambia, arriveerde 24 augustus in Liberia. Zij werd verwelkomd door de kleine rebellengroep van Prince Yormie Johnson en door president Samuel Doe die in het nauw was gedreven door de strijders van Taylor en Prince Johnson. Taylor was van meet af aan gekant tegen de komst van de vredesmacht en zondag verklaarde hij de Westafrikaanse troepen officieel de oorlog.

Rode Khmer dreigt met boycot

BANGKOK – De Rode Khmer boycot de vredesbesprekingen in Indonesië over de toekomst van Cambodja als Hun Sen, premier van de centrale regering in Phnom Penh, wegblijft. Vertegenwoordigers van de Cambodjaanse verzetscoalitie – waarvan de Rode Khmer deel uit maakt – en de centrale regering zouden vandaag in de Indonesische hoofdstad Jakarta bijeen komen om het vorige week opgestelde VN-vredesplan voor Cambodja te bespreken.

Premier Hun Sen liet maandag weten dat hij niet naar Jakarta komt als niet ook prins Norodom Sihanouk, de leider van de verzetscoalitie, aanwezig is. Sihanouk had laten weten dat hij zijn zoon, prins Ranarith, naar de besprekingen stuurt.

Weer uittocht gijzelaars

Vervolg van pagina 1

DEN HAAG/FRANKFURT – Op de luchthaven van Frankfurt is gisteravond een vliegtuig van de Westduitse luchtmacht geland met 150 vrouwen, kinderen en mannen die Irak mochten verlaten. De vluchtelingen zijn afkomstig uit 14 landen. Daaronder waren 98 Westduitse vrouwen en kinderen die gisterochtend per bus uit Koeweit in Bagdad waren aangekomen. Zij werden vervolgens met een Iraaks vliegtuig naar de Jordaanse hoofdstad Amman gebracht, waar ze door het Westduitse toestel werden opgehaald.

Aan boord van het vliegtuig bevonden zich voorts vluchtelingen uit de Filippijnen, Zuid-Afrika, Zwitserland, Engeland, Australië, Nieuw-Zeeland, Jordanië, Ierland, India, Marokko en Iraakse mannen die In Amman is tevens een Brits toestel van Virgin Atlantic Airline aangekomen met 30 ton aan voedsel en hulpgoederen voor de gestrande vluchtelingen in het grensgebied tussen Irak en Jordanië. Het is de bedoeling dat het Britse toestel terugkeert met Britse gijzelaars die uit Bagdad worden overgevlogen.
Een konvooi bussen met ruim 300 Britse vrouwen en kinderen is gisteravond vanuit Koeweit aangekomen in Bagdad. De vluchtelingen werden verzameld in het Mansoor Melia hotel en later door personeel van de Britse ambassade naar verschillende hotels overgebracht. Britse diplomaten stellen alles in het werk om uitreisvisa voor de vluchtelingen te krijgen. Getracht wordt de Britten per vliegtuig naar Amman te brengen.

Schip

De Amerikaanse marine heeft voor het eerst in de Golf-crisis een Iraaks schip opgebracht. Het schip Zanubia, met een lading thee uit Sri Lanka op weg naar Irak, is dinsdag onder Amerikaanse begeleiding naar de havenstad Masqat in Oman gebracht en daar aan de ketting gelegd.

Volgens de tweede man van de PLO, Abu Iyad, zou Saddam Hoessein bereid zijn zich uit Koeweit terug te trekken en alle westerse gijzelaars te laten gaan als hij van Washington de garantie krijgt dat Irak niet wordt aangevallen en als hij een smalle strook van Koeweit mag behouden. Een van de voorwaarden is verder dat de verdreven Koeweitse leider, Sjeik Jaber Al-Ahmed Al-Sabah niet opnieuw aan de macht mag komen.

De Sovjet-minister van buitenlandse zaken Sjevarnadze heeft gisteren voorgesteld een internationale conferentie te houden over de Golfcrisis. Daarbij zou ook het Palestijns-Israëlische conflict en de Libanese burgeroorlog aan de orde moeten komen. Zo'n conferentie zou echter de pogingen van de Verenigde Naties om tot een vreedzame oplossing van het Golf-conflict te komen niet moeten vertragen.

De Amerikaanse president Bush heeft het Congres gevraagd een schuld van 7,1 miljard dollar die Egypte heeft vanwege militaire aankopen in de VS, in zijn geheel kwijt te schelden.

Stichting Stop de Kindermoord na proef:

'Snelheid van 30 km spaart 400 levens'

DEN HAAG – Als overal in de bebouwde kom een maximum snelheid van 30 kilometer zou gelden, zou het aantal verkeersdoden jaarlijks met 400 afnemen en het aantal gewonden met ongeveer 27.000. Daarmee zou per jaar 2,4 miljard worden bespaard op onder meer geneeskundige verzorging, materiële schade, invaliditeitsuitkering, kosten van politie en brandweer en ziekteverzuim.

Dat stelt de stichting Pressiegroep Stop de Kindermoord deze week in het tijdschrift VERKEERt. Volgens de stichting bedragen de kosten voor het inrichten van alle dorpen en steden als 30-km-gebied 5,5 miljard. Door de genoemde besparing zou dit bedrag in twee jaar kunnen worden terugverdiend.
Dat 30-km-zones leiden tot een flinke toename van de verkeersveiligheid blijkt uit proeven in Rijswijk en Eindhoven, aldus Stop de Kindermoord. Na herinrichting van straten in deze gemeenten liep het aantal verkeersongevallen met 70 tot 90 procent terug.
Ieder jaar vallen in Nederland zo'n 52.000 doden en gewonden in het verkeer, van wie 70 procent in de bebouwde kom. Die ongevallen kosten volgens Stop de Kindermoord ongeveer 3 miljard per jaar. Een afname van de verkeersongevallen binnen de bebouwde kom met 80 procent levert dus 2,4 miljard per jaar op.

De totale lengte van straten in de bebouwde kom bedraagt circa 46.000 km. Een deel daarvan is al ingericht als 30-km-zone, zodat volgens Stop de Kindermoord nog ruim 41.000 km heringericht zou moeten worden. Dat kan worden bereikt door gemiddeld om de 75 meter snelheidsremmers (bij voorbeeld verkeersdrempels) aan te brengen. Overigens wordt in het Tweede structuurschema verkeer en vervoer van minister Maij (verkeer) voor de komende 20 jaar een bedrag van 1,8 miljard uitgetrokken voor onder meer de aanleg van 30-km-zones.

Minister keurt tewerkstelling in bollen goed

Van onze correspondent

DEN HAAG – Minister De Vries (sociale zaken en werkgelegenheid) vindt het aanvaardbaar dat werklozen uit het Groningse Stadskanaal te werk worden gesteld bij bollenbedrijven in Noord-Holland. Hij staat achter het plan van het arbeidsbureau in Stadskanaal om werklozen te verplichten drie maanden te werken bij bollenbedrijven in Noord-Holland.

„Polen zijn immers bereid om nog grotere afstanden af te leggen. Maar zolang hier in Nederland voldoende arbeidsaanbod is, is het werk hier in de eerste plaats voor Nederlanders", aldus De Vries.

Het arbeidsbureau in Stadskanaal wil 150 langdurig werklozen verplichten voor drie maanden bij bollenbedrijven in Noord-Holland te werken. Ze worden met de bus gebracht, overnachten in vakantiehuisjes en keren op vrijdag weer huiswaarts. De reiskosten moeten de werklozen zelf betalen. Bij weigering hangt de werklozen een strafkorting op de uitkering boven het hoofd die kan oplopen tot een kleine honderd gulden per maand.

Nieuwe golf van geweld in woonoorden

Minstens 35 doden in Zuid-Afrika

Van onze correspondent

JOHANNESBURG – Bij nieuwe onlusten in zwarte woonoorden in Zuid-Afrika zijn gisteren 35 doden gevallen. De nieuwe uitbarsting van geweld komt twaalf dagen na de instelling van een mini-noodtoestand in 27 woonoorden en overschaduwde een bezoek van president Frederik de Klerk en zijn vrouw Marieke aan de zwarte miljoenenstad Soweto.

De onlusten vonden plaats in de woonoorden Vosloorus, Kathlehong, ten oosten van Johannesburg, en Sebokeng, bij de industriestad Vereeniging. De doden vielen allen in Sebokeng.

Een politiewoordvoerder deelde mee dat 11 van de 35 slachtoffers zijn doodgeschoten door een eenheid van het Zuidafrikaanse leger, die zich bedreigd voelde door een menigte van ongeveer 5000 zwaar bewapende mensen. De anderen waren het slachtoffer van gevechten tussen aanhangers van het ANC en de Zulu-beweging Inkatha.

Sebokeng werd gisteren bezocht door ANC-leiders Nelson Mandela en Walter Sisulu en de Zuidafrikaanse minister van politie Vlok. Terwijl Vlok beloofde een onderzoek in te stellen naar de oorzaak van het geweld, werden 113 Inkatha-leden, onder wie de leider van jeugdafdeling in de provincie Transvaal, gearresteerd wegens verboden wapenbezit.
De politie zei gisteravond de situatie meester te zijn, nadat er versterkingen naar de betrokken woonoorden waren gestuurd. Er zijn tientallen leden van de Inkatha-beweging gearresteerd. Onder de arrestanten is de voorzitter van de Jeugdbrigade van Inkatha in Transvaal, Themba Khoza.

De nieuwe geweldsexplosie doet de vrees herleven dat de gevechten tussen aanhangers van het ANC en de Zulu-beweging Inkatha weer zullen opleven. Bij deze gevechten die vorige maand ontaardden in een stammenoorlog tussen Zulu's en Xhosa's, de grootste stammen in Zuid-Afrika, vielen toen meer dan 500 doden.

Kamerlid met zwangerschapsverlof

● *Kamerlid Ina Brouwer van Groen Links (rechts) feliciteert de zojuist beëdigde nieuwe Kamerleden Van Lin-Kerstens (links, PvdA) en Leers (midden, CDA). Het was gisteren de laatste daad van Brouwer in het parlement, voordat ze vier maanden met zwangerschapsverlof gaat. Het is voor het eerst in Nederland dat een parlementariër gebruik maakt van de regeling. Brouwer wil niet worden vervangen. In een brief aan Kamervoorzitter Deetman schrijft zij dat ook vrouwelijke Kamerleden recht hebben op een wettelijk zwangerschapsverlof, net als andere werkende vrouwen. Zij uit daarmee forse kritiek op de commissie-Dees, die voorstellen over verbetering van de rechtspositie van de Kamerleden heeft gedaan. De commissie pleit ervoor dat zwangere Kamerleden hun baan opzeggen.*

Vrije pompen verhogen prijs

ROTTERDAM – De vrije pompen verhogen met ingang van vandaag de prijzen voor benzine, diesel, huisbrandolie en petroleum met vier cent per liter. De prijs van LPG gaat met zes cent per liter omhoog.
De prijsverhoging zijn het gevolg van de stijgende prijzen voor olieprodukten op de internationale markt. De prijs voor een liter LPG wordt vandaag 57,9 cent per liter. Super gelood en Euro loodvrij komen inclusief de verhoging van vier cent op achtereenvolgens 192 en 184 cent per liter (zelftank). BK-Gas, marktleider voor autogas, heeft de prijs van LPG op 57,9 cent gesteld.

FNV pleit voor terugkeer zieke werknemers

Plan om instroom WAO te beperken

AMSTERDAM – Werkgevers moeten wettelijk worden verplicht om een 'terugkeerplan' op te stellen voor werknemers, die langer dan drie maanden ziek zijn. Dat stelt de FNV in de nota 'Een gezonde kijk op arbeids(on)geschiktheid, aangepaste arbeid en de passende werkgever'. In de gisteren gepresenteerde nota geeft de vakcentrale aan het hoe het aantal arbeidsongeschikten in Nederland kan worden verminderd.

Het komt volgens de FNV onnodig vaak voor dat zieke werknemers na 52 weken Ziektewet in de WAO verdwijnen. Een tijdig onderzoek naar de mogelijkheden voor de zieke werknemer om op termijn naar zijn eigen arbeidsplaats terug te keren, leidt tot een verminderde instroom in de WAO, aldus de vakcentrale.

Om de terugkeer van zieken te bevorderen stelt de FNV voorts voor om als de Gemeenschappelijke Medische Dienst dat nodig acht de maximale Ziektewet-periode van 52 weken te verlengen. De ervaring leert volgens de vakcentrale dat het voor mensen die eenmaal in de WAO terecht zijn gekomen uitermate moeilijk is om op enige wijze het werk te hervatten.

Voorkomen

Een groot deel van de FNV-nota is ingeruimd voor voorkoming van ziekte van werknemers. Volgens de vakcentrale is 37 procent van de WAO'ers arbeidsongeschikt geraakt door omstandigheden op het werk. Er zou, blijkens de nota, een landelijk opgezet Preventiefonds moeten komen 'met de doelstelling preventieve maatregelen te bevorderen en arbeidsomstandigheden te verbeteren'; een idee dat overigens al dateert uit 1988.

Tenslotte bepleit de FNV dat bedrijven op korte termijn wettelijk worden verplicht te beschikken over een bedrijfsgezondheidsdienst (bzg). Voor de FNV is het onaanvaardbaar dat 60 procent van de ondernemingen geen bzg heeft.

Deel fractie fluit kabinet terug

Onenigheid in CDA over benzine-accijns

DEN HAAG – De verhoging van de benzine-accijns per 1 november, waartoe het kabinet voor de zomer besloot, staat voor het CDA nog niet vast. De zaak is opnieuw op de agenda van de hierover verdeelde fractie geplaatst. Of de verhoging wél, niet of voor een deel doorgaat hangt voor het CDA nauw samen met de ontwikkeling van de olieprijsontwikkeling.

De accijnsverhoging moet 300 miljoen gulden opleveren, ten behoeve van het openbaar vervoer. Minister Maij van verkeer en waterstaat gaat ervan uit dat het geld gewoon binnenkomt.
Volgens het CDA-Kamerlid Schartman hebben meerdere fractieleden grote moeite met de voorgenomen accijnsverhoging. Hij verwacht nog een pittige discussie in zijn fractie. Hij kondigde gisteren aan dat de fractie aan Financiën zal vragen of de opbrengst van de accijnsverhoging werkelijk 300 miljoen gulden zal zijn. De vrees bestaat dat door het verder oplopende verschil tussen de pompprijs in Nederland en West-Duitsland nog meer Nederlanders over de grens gaan tanken.

Grens

Schartman is afkomstig uit de grensstreek. Hij nam dinsdag een onderzoek in ontvangst van het NCOV, de kleinere christelijke werkgevers, waaruit blijkt dat het prijsvoordeel een belangrijke reden is om over de grens aankopen te doen. „Omdat de kosten van de reis meer dan vergoed worden," zo zei NCOV-voorzitter Ten Hoopen bij de presentatie. Hoewel tanken op zich dus niet de reden is om de binnensteden van de Duitse grensplaatsen op te zoeken, is het mooi meegenomen. Ook Ten Hoopen ziet de accijnsverhoging liever niet doorgaan, om de zuigkracht uit de grensplaatsen niet nog verder toe te laten nemen.

Oostenrijk zet troepen in aan grens

WENEN – Oostenrijk ziet zich geconfronteerd met een groeiende stroom vluchtelingen uit Oost-Europa en zal daarom militairen inzetten om de grens met Hongarije te bewaken. Vanaf afgelopen nacht moeten Polen weer beschikken over een geldig visum om het land binnen te komen.

Een woordvoerder van het ministerie van buitenlandse zaken zei dat er de komende dagen 1.500 soldaten zullen worden gestuurd naar de grens met Hongarije. „Wij hebben een probleem dat met name mensen uit Roemenië binnenstromen, dus moeten wij maatregelen treffen." Met de nieuwe maatregelen komt er een einde aan de liberalisering van het grensverkeer tussen Oostenrijk en Oost-Europa. Wenen hief begin 1988 de visumverplichting voor Polen en Hongaren op. Een jaar geleden konden tienduizenden Oostduitsers ongehinderd vanuit Hongarije de grens oversteken op weg naar de Bondrepubliek.

punt uit

● Neergestort

In het zuiden van Saoedi-Arabië is maandag een F-16 straaljager van het Amerikaanse leger neergestort. De piloot, de enige inzittende, kon zich met zijn schietstoel in veiligheid brengen en is ongedeerd. De F-16 was in Saoedi-Arabië in het kader van de operatie 'Desert Shield'.

● Gedood

Het Srilankaanse leger heeft tijdens de verovering van de noordelijke stad Mullaitivu op separatistische Tamils zeker 53 Tamiltijgers doodgeschoten, onder wie vijftien leiders. Mullaitivu viel maandag na drie dagen van gevechten in handen van het leger.

● Dakpan

Een dakpan met het opschrift 'Viva Stalin' (Leve Stalin) is gisteren van de kerk in Poggio a Caianon bij Florence gewaaid. Het voor een kerk zeer ongebruikelijke opschrift dateert volgens de pastoor zeer waarschijnlijk uit het begin van de jaren '50, toen het dak werd gerepareerd. De tekst Viva Stalin was in de natte klei aangebracht voordat de dakpan in de fabriek de oven in ging.

● Radioactiviteit

Het is mogelijk om het gebruik van gevaarlijke radioactieve stoffen in industrie, ziekenhuizen en onderzoeksinstituten drastisch te verminderen. Dat is de conclusie van een gisteren gepresenteerd onderzoek van de Stichting Natuur en Milieu (SNM) dat zij in opdracht van het ministerie van Milieubheer heeft uitgevoerd. Voor veel toepassingen zijn niet-radioactieve technieken voorhanden.

● Prijzen

De dichter Jan Kuijper krijgt voor zijn bundel 'Tomben' de Jan-Campertprijs van dit jaar. De prijs bedraagt 5.000 gulden. De stichting heeft de Jan-Greshoffprijs, eveneens 5.000 gulden, toegekend aan K. Schippers. De onderscheiding geldt zijn essaybundel 'Museo Sentimental'. K.L. Poll krijgt de G.H.-'s Gravensandeprijs, ook 5.000 gulden, voor zijn bijzondere verdiensten op het gebied van de literatuur.

● Tyfoon

De tyfoon Abe heeft in het kustgebied van China aan zeker 88 mensen het leven gekost. Abe hield vrijdag eerst huis in de zuidelijke kustprovincie Zhejiang en teisterde in het weekeinde de dichtbevolkte havenstad Shanghai.

● Koala

Australië gaat actie voeren voor de met uitsterven bedreigde koala. Op 20 oktober zal een 'Nationale Koala Dag' worden gehouden om de troetelbeer te redden. „Het aantal koala's is nog nooit zo laag geweest als op dit moment," zo zei Ann Sharp van de Australische Koala Stichting.

● Werkgevers

De jongerenorganisatie van het CNV heeft haar leden opgeroepen werkgevers voor te dragen voor de eerste Aat Plugge-prijs. De kandidaten moeten 'risico's durven nemen' door zich op een bijzondere manier in te zetten voor jongeren die op de arbeidsmarkt moeilijk plaatsbaar zijn. Een jury onder voorzitterschap van oud-minister De Koning van Sociale Zaken zal de uiteindelijke winnaar aanwijzen.

● SS'er

De voormalige Belgische SS-commandant Robert Jan Verbelen, die in eigen land in 1947 bij verstek ter dood werd veroordeeld, is op 79-jarige leeftijd in Oostenrijk overleden. De dood van Verbelen was geheim gehouden en slechts een paar journalisten wisten dat hij maandag begraven werd in Klosterneuburg, even ten noorden van Wenen. De begrafenis werd door ongeveer 300 mensen bijgewoond. Verbelen kwam na de Tweede Wereldoorlog, door zijn verleden te verzwijgen, in dienst van de contra-spionagedienst van het Amerikaanse leger in Oostenrijk.

● Alarmnummer

Nog niet iedere Nederlander is bekend met het landelijke alarmnummer 06-11, dat drie maanden geleden in geheel Nederland is ingevoerd. Dit blijkt uit een onderzoek dat het ministerie van binnenlandse zaken het verrichten door het onderzoeksbureau NSS. Om de bekenheid en een juist gebruik te vergroten start het ministerie van binnenlandse zaken in november een nationale reclamecampagne.

Teheran lijkt langzaam op te schuiven naar het westerse kamp

Iran profiteert van Golfcrisis

Van de redactie buitenland

TEHERAN – Als er een land is dat handenwrijvend toeziet hoe de kloof tussen Irak en het Westen steeds maar dieper wordt, is dat ongetwijfeld Iraks ‚vroegere' vijand Iran. De crisis in de Golf legt de ayatollahs en hojatoleslams in Teheran dan ook geen windeieren. Niet alleen in financieel opzicht, omdat Iran sinds de Golf-crisis veel meer harde dollars ontvangt voor elk vat olie, maar vooral in politiek opzicht.

Half augustus kreeg Iran van de Iraakse president Saddam Hoessein een geheel onverwachts, maar daarom niet minder aardig presentje. Bagdad beloofde zijn troepen terug te trekken van Iraans grondgebied die daar sinds de wapenstilstand van 1988 nog steeds lagen. Tevens erkende Irak dat de gemeenschappelijke grens door het midden van de rivier de Shatt al-Arab loopt. Een kwestie waar beide landen acht jaar lang oorlog om hadden gevoerd, werd Teheran nu zomaar in de schoot geworpen. In ruil voor niets.

Saddam hoopte in Teheran steun te vinden in zijn conflict met het Westen. Maar zelfs zijn oproep tot een jihad (heilige oorlog) kon de geestelijk leiders daar niet vermurwen. Hoewel Saddam als wereldlijk leider de moslims niet kan oproepen tot een heilige oorlog tegen de ongelovigen, probeerde hij op deze manier toch de ayatollahs in Teheran achter zich te krijgen.

De Iraakse leider had gehoopt dat Iran hem zou willen helpen om de economische blokkade te omzeilen. Maar hij is bedrogen uitgekomen. Saddams enige winst was dat hij zijn troepen van de Iraanse grens kon overbrengen naar die met Saoedi-Arabië.

Intussen is de positie van de als pragmatisch bekendstaande Iraanse president Ali Akbar Hashemi Rafsanjani versterkt, nu Irak ingestemt met alle Iraanse vredesvoorwaarden. In Iran wordt de terugkeer gevierd van de tienduizenden krijgsgevangenen. „Het is verbazend, maar deze keer schijnt iedereen, van de liberale Mehdi Bazargan (voormalig premier) tot de havik Ali Akbar Mohtashemi Rafsanjani te steunen," aldus een prominente Iraanse journalist.

Verstomd

De tijd van anti-westerse demonstraties in de straten van Teheran lijkt voorbij. Sinds de aanwezigheid van Amerikaanse troepen in de Golf en in Saoedi-Arabië, waar de belangrijkste heiligdommen van de islam staan, wordt het 'Dood aan Amerika' niet meer gehoord. En dat terwijl de straten tijdens de Amerikaanse invasies van Grenada en Panama zwart zagen van anti-westerse betogers. Diplomaten menen dan ook dat Iran langzaam maar zeker uitgroeit tot een land waarmee best valt te praten.

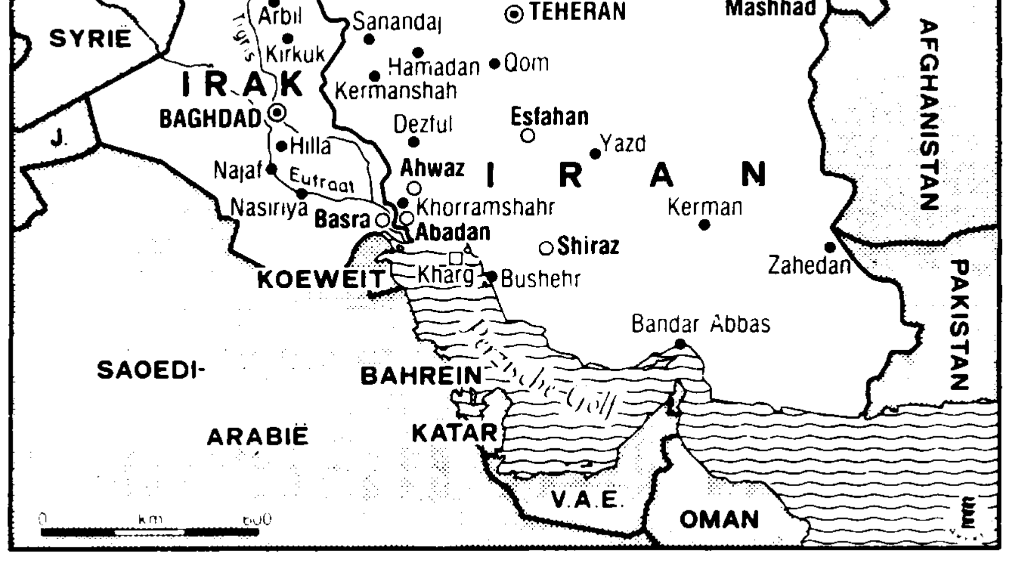
Kenners van de situatie in het Midden-Oosten denken dat Iran zal proberen om ook de twaalf westerse gijzelaars die nog in Libanon vastzitten, vrij te krijgen. Zij merken hierbij op dat Teheran pragmatischer wordt en steeds meer gaat kijken naar 's lands belang in plaats van te fulmineren tegen het westen.

Iran bevindt zich nu in de uitermate comfortabele positie dat het zowel door Irak als het westen het hof wordt gemaakt. De houding van Iran zou wel eens van doorslaggevend belang kunnen zijn als het tot een nieuwe oorlog in de Golf mocht komen. Tot dusverre stelt Iran zich neutraal op. Teheran veroordeelt zowel de Iraakse invasie van Koeweit als een langdurige aanwezigheid van de westerse troepen in de regio.

Toch lijkt Iran langzaam maar zeker iets op te schuiven naar het westerse kamp. Vlak na de Iraakse invasie zei Iran bereid te zijn opnieuw diplomatieke betrekkingen aan te knopen met het onder wijlen ayatollah Ruhollah Chomeini nog zo verguisde Groot-Brittannië. Als nieuwe blijk van goede wil zei Iran afgelopen zondag dat het zijn grenzen openstelt voor zo'n 100.000 buitenlanders die in Koeweit vastzitten.

Extra olie

Ook de betrekkingen tussen Iran en Turkije, een NAVO-bondgenoot, verbeteren zienderogen. De laatste weken pendelden ministers van beide landen tussen elkaars hoofdsteden. Afgelopen weekeinde sprak de Iraanse vice-minister van buitenlandse zaken Alaeddin Boroujerdi met president Turgut Özal van Turkije. Boroujerdi overhandigde Özal hierbij een persoonlijke brief van Rafsanjani. „De betrekkingen met Iran breiden zich uit," aldus een naaste medewerker van Özal. „Er waren wat problemen met Iran, maar die zijn er niet langer."

Teheran zal Turkije extra olie leveren om de weggevallen importen uit Irak op te vangen, terwijl Turkije op zijn beurt Iran zal helpen met een aantal industrieprojecten. Daarnaast levert Turkije Teheran een krediet van ongeveer 800 miljoen gulden. In ruil hiervoor bood Iran onder meer aan dat de 7000 Turkse vrachtwagenchauffeurs die werkloos raakten door de boycot tegen Irak gebruik mogen maken van de wegen door Iran om de Golfstaten te bereiken.

De kansen dat Iran toch nog de zijde van Irak kiest, wordt in diplomatieke kringen uiterst gering geacht. Ook verwacht men niet dat Teheran de VN-sancties zal ontduiken. Wel is vernomen dat de prijzen van schapen in de grensstrook met Irak drastisch gestegen zijn. De verwachting is dat er op kleine schaal gesmokkeld zal worden, aldus een diplomaat in Teheran.

Maar hij voegt hieraan toe dat dat heel iets anders is dan het voeden van de 17 miljoen Iraki's en zeker geen reden om zich de toorn op de hals te halen van de internationale gemeenschap. Een Iraanse diplomaat in Nicosia merkt hierbij op dat Irans havenfaciliteiten bovendien niet voldoende zijn om tegemoet te komen aan de behoeftes van Irak naast die van de eigen 56 miljoen inwoners. „Bovendien," zo zei hij, „moeten onze problemen met Irak eerst definitief worden opgelost."

ALI AKBAR HASHEMI RAFSANJANI
...positie aanmerkelijk versterkt...

TURGUT ÖZAL
...geen problemen meer met Iran...

Prins Bernhard weer in uniform

DEN HAAG – Prins Bernhard zal de vijftigste herdenking van de slag om Engeland bijwonen in het uniform van ere-maarschalk van de Royal Air Force. Voor de tweede keer sinds de Lockheed-affaire in 1976 heeft de prins van het kabinet toestemming gekregen in militair uniform te verschijnen. De plechtigheid vindt zaterdag 15 september in Londen plaats.

„Vandaag de dag speelt de affaire niet meer zozeer en aangezien het om een speciale gelegenheid gaat, heeft premier Lubbers de prins zonder meer toestemming verleend", aldus woordvoerder H. Bax van de Rijksvoorlichtingsdienst.

Door zijn betrokkenheid bij de smeergeldaffaire rond het vliegtuigconcern Lockheed, mocht prins Bernhard van het toenmalige kabinet-Den Uyl in principe geen militair uniform meer aantrekken. In 1979 echter werd het de prins voor het eerst weer toegestaan in uniform te verschijnen ter gelegenheid van de begrafenis van Lord Mountbatten. Hij droeg toen een uniform van de Nederlandse strijdkrachten.

Tijdens de herdenking in Londen wordt een parade gehouden, die wordt afgenomen door koningin Elisabeth en de hertog van Edingburg. Ook prinses Juliana zal de plechtigheid bijwonen.

Vier visies op het ene Duitsland

Van de redactie buitenland

ROTTERDAM – In Nederland is positiever dan waar dan ook in Europa, gereageerd op de Duits éénwording. De Nederlander nuchter en meer Europeaan da de Fransman en de Brit en hee daarom minder problemen me de Duitse vereniging, aldus d scheidende Westduitse ambassa deur in ons land, de heer Ott von der Gablentz.

Maandag duurde het precies no een maand, tot het moment da de DDR op 3 oktober definitie zal opgaan in de Bondsrepubliek Duitsland. Op deze drempel to de hereniging, had de vereniging van afgestudeerden van de Eras mus universiteit een aanta zwaargewichten op het gebie van de Duitslandkunde uitgeno digd om eens dieper in te gaan o de éénwording; „een onderwer dat in Nederland tamelijk emo tioneel ligt," meent professor A Rinnooy Kan, de vorige recto magnificus van de Rotterdams universiteit. Deelnemers aan de discussie waren, naast Von de Gablentz, professor H. Beun ders, oud-correspondent voo NRC Handelsblad in Berlijn, O Ruding, oud-minister van finan ciën, en J. Heldring, oud-hoofd redacteur van de NRC.

'Vereniging'

Vooraf wilde de Westduitse am bassadeur één ding voor eens e voor altijd duidelijk gezegd heb ben: „In Duitsland wordt niet ge sproken van hereniging, maa van vereniging. Van terugkee naar het Duitsland van veerti jaar geleden is geen sprake; twe nieuwe landen komen bij elkaa EG en NAVO zijn essentieel voo het levensgevoel van de Dui ser." Ondanks dit 'levensgevoe ergert Ruding zich aan de gerin ge aandacht die Duitsland hee voor zijn kleinere buren. „Voora van de gedienstigheid tegenove grote buur Frankrijk van oud bondskanselier Helmut Schmid krijg ik hoofdpijn," zegt de oud minister. Von der Gablenz vind deze kritiek onterecht: „De be langstelling voor Nederland i West-Duitsland loopt goed. Beunders weet daaraan toe te voegen dat op dit moment mee Duitsers Nederlands studere dan andersom. Heldring vind dat Nederland zich niet de illusi moet maken dat Duitsland wak ker zal liggen van Nederland „Niet alleen omdat ons lan klein is, maar ook omdat de Ne derlandse houding ten opzicht van zijn grote Oosterbuur voo spelbaar is."

Achterop

Heldring: „We moeten ons nie zo'n zorgen maken over die Duit se eenheid. Duitsland krijgt e slechts een gebied bij, dat onge veer zo groot is als de deelstaa Noordrijn-Westfalen. Een gebied dat volslagen failliet is en waa de scholing van de mensen min stens twintig jaar achterop is Duitsland zal zich in zichzelf ke ren en geen tijd hebben voor ex pansie. De voorrang voor de eigen problemen zal wél nadeli ge gevolgen hebben voor de ver dere Europese integratie."

„Den Haag heeft geen passende reactie op het veranderende machtsevenwicht in Europa. Bij navraag wordt alleen maar naar Brussel verwezen: er wordt nie nagedacht over de positie van Nederland ten opzichte van het land dat machtiger zal worden dan Engeland en Frankrijk bij el kaar," stelt Heldring.

Verzuim

Ook het bedrijfsleven krijgt van hem een veeg uit de pan: „De Ne derlandse ondernemers hebben nooit de verplaatsing van het economisch zwaartepunt binnen Duitsland, van het Roergebied naar het zuiden, gevolgd. Altijd maar naar het Roergebied: dan ben je 's avond weer thuis," schampert hij. Hij vermoedt dat de ondernemers niet snel de gang naar het nieuwe oosten zullen maken.

De vaart der ontwikkelingen lijkt op dit moment door beleidsmakers nauwelijks bij te benen. Enige adempauze zullen zij krijgen, doordat de echte psychologische vereniging nog lang op zich zal laten wachten.

Grote moeite

Beunders verwacht „dat de oudere generatie zich zelf heel lang zal zien zien als tweederangs burgers. Westduitse hoge ambtenaren willen geen Oostduitsers in hun ministeries. In de nieuw te vormen deelstaten stellen zich bijna alleen maar Westduitsers verkiesbaar voor de Duitse verkiezingen op 2 december."

Heldring: „Oost-Duitsland leeft al vanaf de nazitijd onder een commando-economie. Het zal Oostduiters de grootste moeite kosten zich aan te passen aan een markteconomie. Het is heel normaal dat er nu tijdens het werk veel wordt gekletst en boodschappen worden gedaan. De arbeidsproduktiviteit is erg laag."

Von der Gablentz denkt dat de Oostduitser hard wil werken en dat hij zich snel zal aanpassen.

Geleense met kind maar zonder man terug in eigen land

'Irakezen namen zelfs onze badkuipen mee'

door eric van dorst

GELEEN – „Wij wilden in het Midden-Oosten onze blik gaan verruimen. Dat hebben we dus gedaan." De 33-jarige Geleense Joyce H. (haar naam ziet ze uit privacy-overwegingen liever niet voluit vermeld, red.) kan een spontane lach toch niet onderdrukken. Ondanks de enorme spanning waaronder ze momenteel leeft bij haar schoonouders in Geleen. Joyce heeft afgelopen donderdag in Koeweit-City afscheid genomen van haar man. Een levensteken heeft ze sindsdien niet meer van hem vernomen en ze weet eigenlijk ook helemaal niet of en wanneer dat wel zal gebeuren. Het enige dat ze, behalve veel rusten, kan doen is afwachten en nauw telefonisch contact houden met het crisiscentrum van Buitenlandse Zaken in Den Haag, een tijdelijke voorziening waar zij, haar ouders en schoonouders tot heden erg tevreden over zijn en vanwaar haar nu ook alle noodzakelijk hulp wordt aangeboden.

Joyce vertelt, zittend in de driezitter naast haar nu half gerustgestelde schoonmoeder, voor het oog ontspannen haar zes sigaretten lange verhaal.

„We hadden eerst vier jaar in Saoedi-Arabië gewoond toen we begin dit jaar naar Koeweit-City verhuisden. Mijn man installeert medische apparatuur in ziekenhuizen. Vanaf juni werd in de kranten en op tv weer bericht over de oude grensconflicten tussen Koeweit en Irak. Woensdag 1 augustus zagen we 's avonds op tv hoe de vertegenwoordiger van Irak boos van de onderhandelingstafel wegliep maar de kranten spraken daags erna hun optimisme uit over een goede afloop van de kwestie. Toen mijn man 's morgens naar zijn werk wilde gaan, vroegen buren hem waar hij heen ging. Of hij niet wist dat het Irakese leger Koeweit was binnengevallen. Totaal onverwacht. Wij wisten van niets. We hoorden of zagen ook helemaal niets en twijfelden of dat bericht wel juist was. Ik belde de ambassade. Daar bevestigden ze het bericht en adviseerden ze ons binnen bij de telefoon te blijven, in afwachting van verdere mededelingen."

„Mijn man was echter al naar het centrum van de stad gegaan om polshoogte te nemen. Hij kwam weer naar huis nadat hij daar in een spervuur had gezeten tussen soldaten van Irak en Koeweit. Wij woonden in een huis aan de kust, 75 kilometer van Saoedi-Arabië. Dat was nog geen drie kwartier rijden maar vertrekken kon niet meer. Door onze straat marcheerden rond de middag honderden soldaten en de weg naar de grens was al volledig versperd door Irakese tanks die daar ook heen reden. Later bleek dat vroeg in de morgen op het bedrijf van mijn man een fax-bericht was aangekomen. Maak dat je uit Koeweit wegkomt, luidde de boodschap. Als hij niet naar de stad was gegaan maar meteen naar zijn werk, hadden we waarschijnlijk tijdig met de auto het land kunnen verlaten. Als..."

Dat liep dus anders. Evenals alle andere buitenlanders in de stad werd het gezin H., dat ook nog een 12-jarig zoontje van vrienden op logies had, al twee dagen na de inval door de Irakezen gesommeerd binnen te blijven. „We hadden flink wat voedsel en drinken gehamsterd. Alles gekocht wat we krijgen konden. Maar een week na de invasie moesten we ons huis verlaten omdat die regio tot militair gebied was verklaard. Dan raak je wel in paniek, als plotseling soldaten met geweren in de aanslag op je deur kloppen. We mochten weg naar elders in Koeweit. Waarheen dat mochten we zelf uitzoeken. De buren hebben ons toen meegenomen naar vrienden. Die hadden wij na ons korte verblijf in Koeweit amper."

Joyce heeft er geen enkele idee van hoe haar huis er op dit moment, ruim drie weken nadat ze het moest verlaten, uit ziet. „Ik denk dat het helemaal leeggehaald is. Op weg naar het andere adres zag ik hoe de Irakezen vrachtwagens lieten aanrukken en systematisch alle huizen plunderden. Televisies, videorecorders, meubelen. De Irakezen namen zelfs onze badkuipen en deuren mee. Alles. En het geld op de bank zijn we natuurlijk ook kwijt. Maar dat was gelukkig niet zoveel."

Twee weken na de invasie werd het Joyce en haar gezin ook op hun gastadres te heet onder de voeten. „De Koeweiti, wildvreemde mensen, hadden ons geweldig geholpen en ons daar eten en drinken gebracht. Maar het werd toch erg onveilig. Er werd veel geschoten. De ambassade heeft toen een ander onderkomen voor ons geregeld. We kwamen weer bij wildvreemde mensen terecht. Contact met de buitenwereld over de situatie hadden we via de BBC World Service, als die niet door de Iraki werd gestoord althans. Later luisterden we ook veel naar de extra uitzendingen van de Wereldomroep in Nederland."

Op 14 augustus kwam het eerste, indirecte contact. Joyces schoonmoeder kon via de ambassade een telegram van vijftien woorden sturen. Zij greep dat aan om haar schoondochter, die die dag haar drieëndertigste verjaardag vierde, van harte geluk en veel sterkte te wensen. Joyce mocht antwoorden met een iets langer bericht dat hier ook aankwam. „Of ik die boodschap op mijn verjaardag heb gekregen, weet ik niet meer. Als je zo gevangen zit, verlies je elk besef van de tijd", is haar verklaring voor dit gaatje in haar verder toch heel heldere geheugen.

„Op een gegeven moment legde iemand in dat huis een papiertje op tafel met een heel vage route naar Saoedi-Arabië. Zo'n vijfentwintig kilometer dwars door de woestijn. Geen weg maar een of ander herkenbaar spoor. We konden mee maar zijn niet gegaan omdat we twee kinderen bij ons hadden. Degenen die vertrokken zijn hebben het wel gehaald. Met vier van de zeven auto's. Alleen de vierwiel-aangedreven wagens konden de rit aan. Ze zaten wel nog even op het verkeerde spoor. De bemanning van een tank heeft hen de goede richting gewezen. Irakezen waren dat. Toch vreemd hè."

Dilemma

Toen donderdag jl. ook hier bekend werd dat buitenlandse vrouwen en kinderen waaronder Joyce, haar-zoontje en de logé, het land konden verlaten, had zij met haar man het vreselijke dilemma al helemaal doorgesproken. „Hoessein had dat dinsdags al via de tv beloofd. Hoewel je hem absoluut niet op zijn woord kunt geloven, hebben we het aanbod samen toch goed doorgesproken al dachten we eerst dat ze onze gezinnen gewoon uit elkaar wilden halen. Als we maar met tweeën waren geweest, was ik bij Nick gebleven. Met de kinderen erbij kon dat niet. Ik heb bij het vertrek donderdag mijn emoties gewoon op nul gezet."

Na het pijnlijke afscheid van Nick en haar hond Higgany – „die halen we zeker nog op" – in Koeweit-City volgde zondag na de vliegreis met Lufthansa het hartverwarmende onthaal van familie en vrienden op veiliger bodem. Nu is het voor Joyce en haar zoon verder afwachten. „Ik heb er totaal geen idee van hoelang ik nog op mijn man moet wachten maar ik zie hem daar niet op korte termijn uitkomen. Tot dan moet ik proberen hier zo normaal mogelijk te leven. Ook voor ons kind."

Of ze er nu niet goed spijt van heeft dat ze destijds voor het politiek instabiele Midden-Oosten gekozen hebben. „Nee. We waren goed voorgelicht en wisten waar we aan begonnen. Maar buiten de westerse landen kan je overal wel zoiets overkomen. We hebben ook daar al over gepraat. Als dit goed afloopt gaan we weer terug naar het Midden-Oosten. Die eerste vierenéénhalf jaar daar zijn ons immers goed bevallen."

Deze week mocht Joyce op een bandje tekst inspreken die via de Wereldomroep naar Koeweit werd doorgestraald. „Ik heb Nick verteld dat we goed zijn aangekomen en opgevangen. En ik heb hem veel sterkte gewenst."

Meer orders in metaalindustrie

AMSTERDAM – De Nederlandse metaalindustrie heeft in de eerste helft van dit jaar twintig procent meer orders ontvangen dan in dezelfde periode vorig jaar. Dat heeft de Vereniging van Importeurs van Machines en Gereedschappen voor de Metaalindustrie (VIMAG) gisteren bekendgemaakt.

In de eerste zes maanden van dit jaar ontvingen de VIMAG-importeurs voor f 342,9 miljoen aan orders. De meeste bestellingen betroffen machines (f 201,4 miljoen). In de sector gereedschappen is voor 141,5 miljoen aan orders geplaatst.

Winstdaling Hoechst

FRANKFURT – Hoechst heeft in de eerste helft van dit jaar evenals de twee andere Westduitse chemiereuzen een duidelijk winstdaling moeten incasseren. De winst voor belastingen daalde met 13,7 procent tot 1,8 miljard mark, zo heeft het concern gisteren meegedeeld. Bij Bayer daalde de halfjaarwinst met 9,5 procent en bij BASF zelfs met 20,7 procent.

Hoechst wijt de verslechtering van het resultaat evenals Bayer en BASF aan druk op de verkoopprijzen en de koersstijging van de Westduitse mark tegenover vooral de dollar en de yen. De moedermaatschappij, Hoechst AG, heeft minder met wisselkoersschommelingen te maken dan het concern als geheel, ook al bedroeg het aandeel van de export in de omzet in het eerste halfjaar 56 procent. De winst voor belastingen van de AG daalde daardoor met slechts 5,8 procent tot ruim een miljard mark.

De concernomzet van Hoechst verminderde met 2,2 procent tot 22,4 miljard mark. Ook wat dit betreft deed de moedermaatschappij het beter. Daar daalde de omzet met slechts 0,6 procent tot 8,5 miljard mark. Tegenover een achteruitgang bij de export stond een opgaande lijn bij de binnenlandse afzet. Het concern boekte naar volume gemeten een afzetgroei van 3,5 procent, maar de verkoopprijzen daalden met 2,7 procent. De wisselkoersveranderingen veroorzaakten een omzetverlies van ongeveer vijf procent ofwel 1,2 miljard mark. De omzet in de Verenigde Staten verminderde met 15,2 procent tot 4,4 miljard mark. In Europa wist Hoechst daarentegen dank zij de gunstige economische ontwikkeling een groei te boeken met 6,3 procent tot bijna twaalf miljard mark. Alleen de produktgroepen gezondheid en landbouw lieten een opgaande lijn zien.

Het doen van een voorspelling voor de rest van het jaar is volgens Hoechst moeilijker geworden door de Golfcrisis. Gezien de conjuncturele zwakte in de VS en de gunstige economische ontwikkeling in Europa wordt de komende maanden echter geen wezenlijke verandering verwacht in de ontwikkeling van de resultaten, aldus het concern.

Accountants fuseren niet

MAASTRICHT – De voorgenomen fusie van de Maastrichtse accountantsmaatschap Bakker & Versteegh met de Engelse maatschap Coopers & Lybrand gaat niet door. Coopers & Lybrand is per 1 april van dit jaar gefuseerd met Dijker Van Dien uit Heerlen.

De fusie van Bakker & Versteegh met Coopers & Lybrand zou in 1992 rond moeten zijn. De heer Versteegh, voorzitter van Bakker & Versteegh, zegt het jammer te vinden dat de fusie niet zal doorgaan. „Toen wij met Coopers & Lybrand afspraken maakten over de fusie, hadden wij het over een organisatie met twee gelijken. Nu zij gefuseerd zijn met Dijker Van Dien is de organisatiestructuur gewijzigd. En daar hebben wij geen zin in."

Beide maatschappen zullen nog wel blijven samenwerken op het terrein van Onderzoek en Ontwikkeling. Versteegh zegt niet van te voren te hebben geweten dat Coopers & Lybrand van plan was een fusie aan te gaan met Dijker Van Dien. Over contractbreuk wil hij niet spreken.

NBT: vooral door gebrek aan grote evenementen

Geen verdere groei toerisme verwacht

Van onze Haagse redactie

DEN HAAG – Volgend jaar wordt geen verdere groei van het toerisme naar ons land verwacht. Volgens directeur F. Jansen van het Nederlands Bureau voor Toerisme komt dit vooral door het gebrek aan grote evenementen als de Van Gogh-tentoonstellingen en Sail. „En laten we ons ook door het goede weer niet rijk rekenen. Een mooie zomer is beslist geen garantie voor verdere groei," aldus de NBT-voorzitter tijdens een tweedaagse bijeenkomst in Amsterdam van zo'n 450 ondernemers uit de toeristische sector. Dit jaar is het toerisme naar ons land met ongeveer 7 procent toegenomen.

Het NBT stelt volgend jaar 70 miljoen gulden beschikbaar voor de toeristische promotie van Nederland in binnen- en buitenland. De bestedingen door toeristen in ons land nemen jaarlijks met gemiddeld 8 procent toe. Maar die cijfers blijven in vergelijking bij de ons omringende landen achter. Voor de binnenlandse vakantiemarkt komt daar bij dat weliswaar het aantal vakanties gestaag groeit (dit jaar 16 miljoen), maar dat de gemiddelde verblijfsduur daalt. „De voortgaande groei van het toerisme is dus niet vanzelfsprekend," aldus Jansen.

Vijfjarenplan

De NBT-voorzitter kondigde voorts een nieuw vijfjarenplan aan. Daarin zullen de huidige promotionele strategie en keuzes voor de diverse landen worden heroverwogen. Het accent zal de komende jaren vooral worden gelegd op aspecten als verdere automatisering van de informatievoorziening, het stimuleren en op elkaar afstemmen van grootschalige evenementen en de promotionele samenwerking van het kleinere toeristische bedrijfsleven.

In het NBT-activiteitenplan voor volgend jaar springen de volgende evenementen eruit: de buitenlandse promotie van de grote Rembrandttentoonstelling (vanaf december '91 in het Rijksmuseum) en het begin van de wereldwijde promotie bij de reisindustrie van de bloemententoonstelling Floriade '92 (bij Zoetermeer). 1991 is tevens het tweede jaar van de meerjarige compagne Nederland Waterland.

Andere activiteiten die het NBT veelal samen met het toeristisch bedrijfsleven ontplooit, zijn volgend jaar o.m. de campagne 'Holland. Freu Dich drauf!' in de Bondsrepubliek; een speciale infokrant om te kunnen voldoen aan de grote vraag van Oostduitse toeristen en de Amsterdam Dream Campaign voor Japanse jongeren.

● In Villefranche-sur-Saône, in het hart van de Beaujolais-wijngaarden, is de druivenpluk in volle gang. Naar verluidt haalt de oogst zeker de omvang van die van het vorig jaar en volgens kenners is de kwaliteit van de druiven excellent.

Westduits bnp in tweede kwartaal iets verminderd

WIESBADEN – Het bruto nationaal produkt (bnp) van de Bondsrepubliek Duitsland is in het tweede kwartaal van dit jaar 0,5 procent kleiner geweest dan in de eerste drie maanden. Ten opzichte van het tweede kwartaal van 1989 was er een groei met 3,4 procent, zo blijkt uit gisteren gepubliceerde cijfers van het Westduitse Bureau voor Statistiek die zijn gecorrigeerd voor de inflatie.

De vermindering van het bnp met 0,5 procent (een afgerond cijfer) schrijft het Bureau voor Statistiek toe aan het zachte weer in het eerste kwartaal. Het bnp viel daardoor toen uitzonderlijk hoog uit.

De groei in het eerste kwartaal ten opzichte van de voorgaande drie maanden is herzien van 2,5 procent tot 3,0 procent.

De economische groei van 3,4 in de twaalf maanden tot en met juni is duidelijk lager dan de 4,5 procent in het jaar tot eind maart. Het bnp in de eerste helft van dit jaar was 3,9 procent groter dan in de dezelfde periode van 1989.

Leiter-Nypels overgenomen

MAASTRICHT – De koninklijke drukkerij en uitgeverij v.h C. de Boer jr nv uit Hilversum heeft de 50 jaar oude drukkerij en uitgeverij Leiter-Nypels in Maastricht overgenomen. De koninklijke De Boer omvat daarmee zestien grafische bedrijven in Nederland, waaronder ook drukkerij Van der Marck in Roermond, met ongeveer duizend medewerkers en een omzet van 200 miljoen gulden.

De huidige vestiging van Leiter-Nypels aan de Minckelersstraat heeft een uitbreidingsmogelijkheden en daarom wordt uitgezien naar een nieuwe locatie. De overname heeft voor de achttien medewerkers geen consequenties. De heer A. Mélotte, sinds 1961 directeur, houdt deze functie. Wel wordt vanwege Koninklijke De Boer de heer F. Geurts lid van de directie toegevoegd.

Ook Voedingsbond wil vier-dagenweek

UTRECHT – In navolging van de Vervoersbond FNV heeft ook het bestuur van de Voedingsbond FNV het streven naar een vierdaagse werkweek opgenomen in het concept-arbeidsvoorwaardenbeleid voor 1991. Volgens de FNV-bond is verkorting van de werkweek 'in grote stappen' de enige manier om van de werkloosheid af te komen.

Het bestuur van de Voedingsbond streeft ernaar de vierdaagse werkweek in te voeren zonder verlenging van de werkdag. Ook werken in het weekeinde en op 'onaangename uren' wil de bond zoveel mogelijk voorkomen. De koopkracht moet op peil blijven. De leden van de FNV-bond moeten zich nog uitspreken over de voorstellen. Eind november stelt de bondsraad het definitieve beleid vast.

In het bondsblad Bondig zegt CAO-coördinator P. Andela zich te realiseren dat de vierdaagse werkweek niet in elke sector reeds tot de mogelijkheden behoort. Andela: „Misschien moeten we bij voorbeeld in agrarische en andere ambachtelijke sectoren wel naar andere oplossingen zoeken." Zo is het in industriële sectoren, waar vaak al met dienstroosters wordt gewerkt, makkelijker om de vierdaagse werkweek in te voeren dan in winkels en kleine bedrijfjes, aldus een woordvoerster in een toelichting.

De totale ruimte voor verbetering van de arbeidsvoorwaarden wordt door de Voedingsbond FNV geschat op 5,25 à 5,75 procent. De bond wil daarvan – in éénjarige CAO's – 3,25 procent gebruiken voor de lonen (2,25 procent automatische prijscompensatie en 'tenminste' 1 procent loonsverhoging). Aan werkgelegenheidsmaatregelen zoals arbeidstijdverkorting, scholing en kinderopvang, moet 2 procent worden besteed. Als dergelijke maatregelen niet mogelijk blijken, dan zal de looneis omhoog gaan. Tenslotte streeft de voedingsbond ernaar het aandeel van uitzend- en oproepkrachten zoveel mogelijk terug te dringen.

De bond onderhandelt volgend jaar over ruim veertig CAO's (bijna 100.000 werknemers), waaronder de CAO's voor de vleeswarenindustrie, de broodbakkerijen, de landbouw, de tuinbouw en de bosbouw. Ook de CAO's sigarenindustrie en slagerijen lopen volgend jaar af.

beurs-overzicht

Grillig

AMSTERDAM – De Amsterdamse effectenbeurs is door de dinsdag heengesukkeld. Een duidelijk gebrek aan affaire leidde ertoe, dat de koersen zich grillig gedroegen. Ook Amerika was geen gids, ondat Wall Street gesloten was gebleven in verband met Labour Day, terwijl verder bedrijfsnieuws pas loskwam toen de Amsterdamse beurs gesloten was. Wel overheersten de dalingen, die meestal echter vrij beperkt bleven. De koersindex moest 1,1 punt inleveren op f 179,8.

In deze markt lag Kon. Olie mog redelijk. Er kwam uiteindelijk nog eens 20 cent bij de koers op f 144,20. De uitgevers ondervonden wat meer druk dan veel andere waarden. Elsevier moest f 1,60 terug naar f 80,10, VNU f 1,40 naar f 77,30 en Wolters Kluwer f 1,30 naar f 50,70.

Pakhoed kreeg het met name later op de dag moeilijker. Het havenfonds sloot f 3,30 lager op f 193,20. Heineken moest f 1,80 prijsgeven op f 114,70 en Volmac f 1,50 op f 27. Fokker zakte f 1,80 weg naar f 44,20. Ook Ahold, die laat in de middag met fraaie halfjaarscijfers kwam, dreigde weg te zakken, maar verliet de markt toch nog onveranderd op f 123,10. De obligatiemarkt gaf overwegend iets lagere noteringen zien.

Op de optiebeurs was sprake van een verdeeld beeld. Optiebeleggers, voor zover al actief, bleken verdeeld over de richting van de markt in de komende tijd. Ook op de EOE bleken in de nogal lege markt kleine orderstromen vaak voldoende om de koersen in beweging te krijgen. De omzet op de optiebeurs kwam dinsdag op 29.000 contracten.

beurs en valuta

Goud en zilver

AMSTERDAM – Voorlopige noteringen goud en zilver op 04-09-1990 om 14.00 uur bij de fa. Drijfhout, alles in kg:

Goud: onbewerkt f 21.650-f 22.250, vorige f 21.990-f 22.590; bewerkt verkoop f 23.850, vorige f 24.190 laten.

Zilver: onbewerkt f 240-f 310 vorige f 240-f 310; bewerkt verkoop f 350 laten, vorige f 350 laten.

Advieskoersen

amerik.dollar	1,710	1,830
austr.dollar	1,38	1,50
belg.frank (100)	5,33	5,63
canad.dollar	1,49	1,60
deense kroon (100)	27,80	30,30
duitse mark (100)	110,00	114,00
engelse pond	3,21	3,46
finse mark (100)	46,35	48,85
franse frank (100)	31,95	34,70
griekse dr. (100)	1,04	1,24
ierse pond	2,90	3,10
ital.lire (10.000)	14,05	15,75
jap.yen (10.000)	119,50	125,50
joeg.din.nieuw kl	13,75	17,75
joeg.din.nieuw gr	11,50	15,50
noorse kroon (100)	27,60	30,10
oost.schill. (100)	15,65	16,20
port.escudo (100)	1,18	1,36
spaanse pes. (100)	1,72	1,88
zweedse kr. (100)	29,00	31,50
zwits.fr. (100)	132,75	137,25

Wisselmarkt Amsterdam

amerik.dollar	1,77525-1,77775
antill.gulden	0,9775-1,0075
austr.dollar	1,4395-1,4495
belg.frank (100)	5,4825-5,4875
canad.dollar	1,53625-1,53875
deense kroon (100)	29,420-29,470
duitse mark (100)	112,680-112,730
engelse pond	3,3350-3,3400
franse frank (100)	33,595-33,645
griekse dr. (100)	1,0890-1,1890
hongk.dollar (100)	22,7750-23,0250
ierse pond	3,0170-3,0270
ital.lire (10.000)	15,120-15,170
jap.yen (10.000)	123,35-123,45
nwzeel.dollar	1,0985-1,1085
noorse kroon (100)	29,095-29,145
oostenr.sch. (100)	16,0150-16,0250
saudi ar.ryal (100)	47,2750-47,5250
spaanse pes. (100)	1,8000-1,8100
surin.gulden	0,9750-1,0150
zweedse kr. (100)	30,675-30,725
zwits.frank (100)	135,275-135,325
e.c.u.	2,3300-2,3350

INDEX Amsterdam ANP/CBS

CBS-Koersindex (1983=100)

algemeen	180,90	179,80
id excl.kon.olie	166,70	164,90
internationals	184,20	184,30
lokale ondernem.	179,00	176,60
id financieel	129,60	126,70
id niet-financ.	227,20	225,10

CBS-Herbeleggingsindex (1983=100)

algemeen	243,70	242,60
id excl.kon.olie	214,50	212,80
internationals	256,70	256,90
lokale ondernem.	229,30	227,00
id financieel	177,00	175,00
id niet-financ.	279,60	276,90

Stemmingsindex (1987=100)

algemeen	101,60	100,40
internation	91,00	91,00
lokaal	103,60	102,10
fin.instell	96,40	94,30
verzekering	99,90	98,50
niet-financ	105,70	104,40
industrie	109,60	108,20
transp opsl	110,10	108,70

Avondkoersen Amsterdam

AMSTERDAM – In de avondhandel kwamen gisteravond de volgende koersen tot stand (tussen haakjes de middagslotnotering):
AKZO 95,30 (95,30)
KLM23,50 (23,50)
Kon.Olie 144,20-144,60 (144,20)
Philips 23,60-23,80 (23,60)
Unilever 140,50-141,50 (140,50)

NEW YORK Dow Jones

NEW YORK – De beursgemiddelden van gisteravond te New York luiden volgens de Dow Jones Index (achtereenvolgens 30 fondsen industrie, 20 spoorwegen en overig transport, 15 nutsbedrijven, gevolgd door het gezamenlijke gemiddelde:

Begin	2590.84	893.12	194.98	896.24
Hoogst	2618.07	900.15	196.37	904.52
Laagst	2573.02	884.99	194.10	889.91
Slot	2613.37	896.08	196.05	902.28
Winst-verlies	−0.99	−5.36	+0.12	1.51

beurs van amsterdam

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	35,80	34,10d
AEGON	118,50	117,60
Ahold	123,10	123,10
Akzo	94,80	95,30
Alrenta	158,80	158,80
Amev	49,70	48,50
Amro A. in F.	82,30	82,20
Borsumij W.	79,10	78,10
Buhrm.Tet.	57,90	56,90
C.S.M.cert.	80,50	80,20
DAF	24,80	24,60
Dordt.Petr.	132,00	132,40
DSM	97,50	97,20
Elsevier	81,70	80,10
Fokker cert.	46,00	44,20
Gist-Broc. c.	25,20	24,50
HCS Techn.	13,70	13,50
Heineken	116,50	114,70
Hoogovens	60,40	59,90
Hunter Dougl.	65,20	65,00
Int.Muller	62,00	63,00
KLM	23,90	23,50
Kon.Ned.Pap.	42,00	41,50
Kon. Olie	144,00	144,20
Nat. Nederl.	56,90	56,40
NMB Postbank	43,20	42,10
Nedlloyd	51,60	51,60
Océ	44,80	44,50
Pakhoed Hold.	196,50	193,20
Philips	23,60	23,60e
Polygram	31,60	31,50
Robeco	90,10	89,40
Rodamco	74,70	74,70
Rolinco	87,70	86,70
Rorento	59,10	59,10
Stork VMF	49,10	49,30
Unilever	140,80	140,50
Ver.Bezit VNU	78,70	77,30
Volmac Softw.	28,50	27,00
VOC	38,80d	38,20
Wessanen	58,00	58,90
Wolters-Kluwer	52,00	50,70

Binnenl. aandelen

Binnenl. aandelen		
Aalberts Ind	63,00	61,00a
ABN AmroHld.prf.	5,16	5,14
ACF-Holding	34,40	34,00
Ahrend Gr. c	214,50	214,00
Air Holland	20,50	20,20
ABN pref.conv.	33,60	35,00
Asd Opt. Tr.	15,70	15,50
Asd Rubber	4,55	4,55
Ant. Verff.	421,10	–
Atag Hold c	119,00	119,00
Aut.Ind.R'dam	78,50	78,50
BAM Groep	86,50	87,00
Batenburg	103,00	103,00
Beers	119,80	119,80
Begemann	154,00	153,80
Belindo	337,00	336,00
Berkel's P.	1,75b	1,75
Blydenst.-Will.	43,00	41,50
Boer De, Kon.	324,00	316,00
de Boer Winkelbedr.	74,50	75,50
Bols	180,50	181,00
Boskalis W.	16,05	16,30
Boskalis pr	19,25	19,20
Braat Beheer	37,00	37,00
Breevast	14,10	14,00
Burgman-H.	2700,00	2700,00
Calvé-Delft pr	855,00	855,00
Calvé-Delft c	915,00	902,00
Center Parcs	66,50	65,80
CSM	79,40	79,10
Chamotte Unie	4,00	3,90
Cindu-Key	160,00	160,00
Claimindo	327,50	328,50
Content Beheer	24,00	23,00
Cred.LBN	43,90	43,50
Crown v.G.c	113,80	114,00
Delft Instrum.	47,00	46,20
Desseaux	239,00a	235,00a
Dorp-Groep	39,70	39,70
Econosto	344,00a	340,50
EMBA	195,00a	160,00a
Eriks hold.	115,50a	112,00
Flexovit Int.	92,80	92,80
Frans Maas c.	95,20	95,50
Furness	159,50	158,00
Gamma Holding	89,00	88,00
Gamma pref	5,40	5,40
Getronics	33,30	33,30
Geveke	45,80	45,00
Giessen-de N.	204,00	204,00
Goudsmit Ed.	388,00	388,00
Grasso's Kon.	93,50	93,50
Grolsch	144,50	144,00e
GTI-Holding	202,70	203,50
Hagemeyer	109,00	108,00
HAL Trust B	13,30	13,60
HAL Trust Unit	13,30	13,50
H.B.G.	172,00	174,50
Hein Hold	99,00	97,50
Hoek's Mach.	196,00	197,00
Heineken Hld	99,00	97,50
Holl.Sea S.	1,23	1,20e
Holl. Kloos	455,00	455,00
Hoop Eff.bk.	7,90	7,90
Hunter D.pr.	3,15	3,20
IHC Caland	53,00	54,00
Industr. My	203,00	202,00
Infotheek	27,80	28,00
Kas-Ass.	40,50	39,40d
Kempen Holding	10,70	10,70
kondor wessels	37,00	36,50
KBB	94,70	94,30
Kon.Sphinx	155,00	155,00
Koppelpoort H.	266,00	266,00
Krasnapolsky	246,00	246,00
Landré & Gl.	64,00	64,00
Macintosh	33,70	33,00
Maxwell Petr.H.	119,50	119,50
Medicopharma	55,00	55,00
Melia Int.	6,20	6,20
Moeara Enim	1175,00	1175,00
M.Enim OB-cert	15400,00	15400,00
Moolen en Co	26,20	26,20
Mulder Bosk.	67,00	–
Multihouse	8,90	8,70
Mynbouwk. W.	389,00	388,50
Naeff	320,00	–
NAGRON	47,70	47,70
NIB	568,00	566,00
NBM-Amstelland	12,10	11,80
NEDAP	405,00	403,00
NKF Hold.cert.	267,00	267,00
Ned.Part.Mij	43,80	43,80
Ned.Springst.	9500,00	–
Norit	37,50	37,50
Nutricia gb	96,70	95,00
Nutricia vb	98,50	97,70
Nijv.t.Cate	98,50	99,00
Omnium Europe	14,10	14,10
Orco Bank c.	77,80	78,00
OTRA	209,00	205,00
Palthe	73,50	69,00
Pirelli Tyre	22,30	22,20
Polynorm	127,50	127,00
Porcel. Fles	165,00	165,00
randstad	47,80	47,20
Ravast	40,90	41,00
Reesink	75,00	74,00
Riva	46,00	46,00
Riva (cert.)	47,00	46,00
Samas Groep	74,50	75,00
Sarakreek	27,00	26,80
Schuitema	1365,00	–
Schuttersveld	51,80	51,30
Smit Intern.	65,00	65,00
St.Bankiers c.	20,50	21,00
Stad Rotterdam c	41,20	41,20
Telegraaf De	88,50	87,00
Textielgr Twente	80,00	79,90
Tulip Comp.	36,50	36,00
Tw.Kabel Hold	133,80	138,50
Ubbink	97,00	96,00
Union Fiets.	59,40	58,20
Ver.Glasfabr.	326,00	325,00
Verto	55,00	51,50
Volker Stev.	79,00	79,00
Vredestein	14,10	14,30
VRG-Groep	63,50	63,80
Wegener Tyl	218,00	219,00
West Invest	26,50	26,50
West Inv. wb.	112,00	97,00
Wolters Kluwer	203,00	201,00
Wyers	43,00	40,00

Beleggingsinstellingen

Beleggingsinstellingen		
Aegon Aand.f.	30,20	30,00
Aegon sav.plus	5,00	5,00
ABN Aand.f.	67,90	67,50
ABN Beleg.f.	54,80	54,70
ALBEFO	51,30	51,20
Aldollar BF $	22,10	22,10
Alg.Fondsenb.	218,00	218,00
Alliance Fd	10,20	10,20
Amba	43,10	–
America Fund	265,00	266,00
Amro Eur.F.	67,90	68,20
Amro Far E.F.	54,50	53,90
Amro Neth.F.	69,60	69,10
Amro N.Am.F.	56,10	56,20
Amro Obl.Gr.	157,10	157,00
Amvabel	61,70	61,90
AsianTigersFd	57,50	56,50
AsianSelFund	42,50	43,00
Austro Hung.F.	7,00	7,10
Bemco Austr.	51,50	51,50
Bever Belegg.	5,10	5,10
CLN Obl.Waardef.	102,30	102,10
Delta Lloyd	39,00	–
DP Am. Gr.F.	23,30	23,30
Dp Energy.Res.	51,80	–
Eng-Holl.B.T.1	8,80	8,80
EMF rentefonds	60,20	60,20
Eur.Ass. Tr.	8,50	8,30a
EOE DuStInF.	262,00	259,00
EurGrFund	59,00	60,50
Euro Spain Fd	7,70	–
Florente Fund	103,30	103,30
Gim Global	49,50	49,50
Groeigarant	1,32	1,32
Hend.Eur.Gr.F.	185,00	181,50
Henderson Spirit	56,70	56,70
Holland Fund	71,50	71,50
Holl.Eur.Fund	45,40	45,40
Holl.Obl.Fonds	120,00	120,00
Holl.Pac.F.	98,50	98,50
Innovest	105,50	105,50
Interbonds	510,00	513,00
Intereff.500	42,00	42,00
Intereff.Warr.	255,20	252,00
Investa part	74,50	74,00
Jade Fonds	165,00	161,00
Japan Fund	22,50	22,00
Jap.Ind.Alpha Fd	9650,00	–
Japan Rot. Fund yen	7870,00	–
Korea Pac.$	9,35	–
Mal.Cap.F. $	6,10	6,10
Mees Obl.Div.Fonds	99,30	99,50
MK Int.Vent.	47,00a	–
Nat.Res Fund	1300,00	1280,00
Nedufo A	125,00	125,00
Nedufo B	127,70	126,00a
NMB Dutch Fund	38,60	38,50
NMB Global F.	42,80	42,80
NMB Oblig.F.	34,00	34,00
NMB Rente F.	105,00	105,00
NMB Vast Goed	36,80	36,80
New Asia Fund	9,50	8,30
Nomura Warr.Fund	4,20	4,20
Obam, Belegg.	209,50	207,50
OAMF Rentef.	12,65e	12,65
Orcur.Ned.p.	46,80	46,80
Pac.Dimens.	95,70	95,00
Pac.Prop.Sec.f.	37,00	37,00
Pierson Rente	103,20	103,20
Postb.Belegg.f.	53,20	53,20
Prosp.Int.High.Inc.	6,00	–
Rabo Obl.inv.f.	72,40	72,30
Rabo Obl.div.f.	49,60	49,50
Rabo Onr.g.f.	81,90	81,90
Rentalent Bel.	132,40	132,30
Rentotaal NV	31,10	31,10
RG groen	50,40	50,20
RG blauw	49,00	48,80
RG geel	46,80	46,80
Rodin Prop.$	105,50	105,50
Rolinco cum.p	88,00	–
Sci Tech	17,70	17,70
Technology F.	17,60	17,60
Tokyo Pac. H.	226,00	–
Trans Eur.F.	79,20	76,20
Transpac.F.	390,00	380,00
Uni-Invest	103,50	104,50
Unico Inv.F.	81,30	81,30
Unifonds	34,00	34,00
VWN	61,50	61,50
Vast Ned	129,10	129,10
Venture F.N.	45,60	–
VIB NV	80,60	80,70
VSB Mix Fund	49,80	49,80
WBO Int.	64,00	63,70
Wereldhave NV	168,50	165,00
Yen Value Fund	80,80	80,20
ZOM Florida $	46,80	46,80

Buitenlandse obligaties

Buitenlandse obligaties		
8¾ EEG84(1)	99,00	98,70
3½ EngWarL	28,80	28,80

Orig. n.amerik. aandelen

Orig. n.amerik. aandelen		
Alb. Fisher	1,11	1,10
Allied Signal Ind	31,00	31,00
Amer. Brands	67,00	67,00
Amer. Expres	24,60	24,60
Am.Tel.& Tel.	32,75	32,40
Ameritech	55,00	55,00
Amprovest Cap.	115,00	–
Amprovest Inc.	218,00	–
ASARCO Inc.	26,60	26,60
Atl. Richf.	134,80	134,80
BAT Industr.	5,20	5,30
Bell Atlantic	42,70	42,70
BellCanEnterpr	37,20	37,20
Bell Res.Adlr	0,21	–
Bell South	51,50	51,50
BET Public	2,60	–
Bethl. Steel	12,00	12,00
Boeing Comp.	48,60	48,60
CDL Hotels Int.	0,85	–
Chevron Corp.	75,30	–
Chrysler	13,40	13,40
Citicorp.	18,30	18,30
Colgate-Palm.	65,00	65,00
Comm. Edison	30,70	30,70
Comp.Gen.El.	620,00	–
Control Data	14,20	14,20
Daehan Korean Tr	11,00	–
Dai-Ichi Yen	1950,00	1900,00
Daiwa Sec. yen	1100,00	1100,00
Dow Chemical	42,00	42,00
Du Pont	35,50	–
Eastman Kodak	39,90	39,90
Elders IXL	2,90	–
Euroact.Zw.fr.	135,00	–
Exxon Corp.	50,25	50,25
First Pac.HK$	1,45	–
Fluor Corp.	38,50	–
Ford Motor	34,80	34,80
Gen. Electric	61,60	61,60
Gen. Motors	39,25	39,25
Gillette	58,00	58,00
Goodyear	23,70	23,70
Grace & Co.	25,00	–
Honeywell	94,50	94,50
Int.Bus.Mach.	102,10	100,20
Intern.Flavor	65,50	–
Intern. Paper	49,50d	–
ITT Corp.	51,70	51,70
K.Benson Ⓑ	5187,80	–
Litton Ind.	76,40	76,40
Lockheed	25,80	25,80
Minnesota Mining	78,50	78,50
Mitsub.Elect.	1030,00	–
Mobil Oil	64,00	64,00
Morgan $	32,75	32,75
News Corp Aus$	11,40	11,20
Nynex	70,00	70,00
Occ.Petr.Corp	24,20	23,60d
Pac. Telesis	39,00	39,00
P.& O. Ⓑ	5,00	–
Pepsico	75,00	74,80
Philip Morris C.	44,50	45,00
Phill. Petr.	28,40	28,40
Polaroid	30,10	30,10
Quaker Oats	46,00	–
St.Gobin Ffr	475,00	–
Saralee	30,00	–
Schlumberger	63,80	63,50
Sears Roebuck	29,20	29,20
Sekisui House (yen)	–	–
Sony (yen)	53,00	54,00
Southw. Bell	49,00	49,00
Suzuki (yen)	916,00	–
Tandy Corp.	27,00	26,80

slotkoersen/optiebeurs

Texaco	61,75	61,75
Texas Instr.	27,70	27,70
The Coastal C.	34,00	34,00
T.I.P Eur.	1,20	1,10
Toshiba Corp.	955,00	955,00
Unidanmark DK	290,00	292,00
Union Carbide	17,00	–
Union Pacific	71,50	71,50
Unisys	8,75	8,25
USX Corp	32,10	32,10
US West	34,60	34,60
Warner Lamb.	63,70	–
Westinghouse	32,75	32,75
Woolworth	25,60	25,60
Xerox Corp.	41,00	41,00

Certificaten Amerika

Certificaten Amerika		
AMAX Inc.	44,00	44,00
Am. Home Prod.	80,00d	–
ATT Nedam	56,00	59,00e
ASARCO Inc.	44,50	–
Atl. Richf.	239,50	239,00
Boeing Corp.	84,00	85,50
Can. Pacific	26,00	27,00
Chevron Corp.	135,50	–
Chrysler	23,50	23,50
Citicorp.	30,50d	30,50
Colgate-Palm.	115,00	115,00
Control Data	23,00b	23,50b
Dow Chemical	74,00	75,00
Eastman Kodak	71,50	71,00
Exxon Corp.	89,00	89,00
Fluor Corp.	68,00	–
Gen. Electric	108,00	108,00
Gen. Motors	68,50	68,50
Gillette	102,00	102,00
Goodyear	44,00	44,00
Inco	48,00	48,00
I.B.M.	178,00	178,00
Int. Flavors	119,00	–
ITT Corp.	90,00	–
Kroger	25,00	25,00
Lockheed	45,00	45,50
Merck & Co.	144,00	144,00
Minn. Min.	140,00	140,00
Pepsi Co.	132,00	132,00
Philip Morris C.	78,00	78,00
Phill. Petr.	49,00	49,00
Polaroid	46,50	46,50
Procter & G.	130,00	–
Quaker Oats	71,00	–
Schlumberger	113,00	112,00
Sears Roebuck	51,00	51,00
Shell Canada	58,50	58,50
Tandy Corp	46,00	45,00
Texas Instr.	50,20	50,20
Union Pacific	126,00	123,50
Unisys Corp	20,50	20,50
USX Corp	55,50	55,50
Varity Corp	3,90	–
Westinghouse	113,50	113,50
Woolworth	87,00	87,00
Xerox Corp.	72,00	72,00

Certificaten overig

Certificaten overig		
Deutsche B.	689,00	678,00
Dresdner B	411,00	408,00
Hitachi (500)	1000,00	–
Hoechst	236,00	235,00
Nestle	7700,00	7600,00
Siemens	619,00	610,00a

Warrants

Warrants		
Akzo	9,50	9,00
Falcons Sec.	27,80	27,90
Innovest	3,50	3,50
K.L.M. 85-92	33,50	33,50
St.Bankiers b	0,49	0,49

Euro-obligaties & conv.

Euro-obligaties & conv.		
Aegon warr	12,80	12,80
10½ ABN 87	96,00	96,00
13Amev 85	99,25	99,25
10 Amev85	102,25	102,25
11 Amev 86	93,90	93,90
10½ Amro 86	97,25	97,25
10 Amro 87	95,00	95,00
5¾ Amro 86	91,25	91,25
Amro Bank wr	5,70	5,50
Amro zw 86	74,25	74,25
9 BMH ecu 85-92	96,50	96,50
7 BMH 87	95,75	95,75
10⅛EEG-ecu 84	99,25	99,25
9¾EIB-ecu 85	97,50	97,50
12½ HlAirl.F	98,45	98,45
11¼ NGU 83	100,00	100,00
2¼NMB Pb.86	84,40	84,40
NMB Postb.war.	57,75	56,50
8¾ Phil. 86	97,00	97,00
11 Rabo 83	100,75	100,75
9 Rabo 85	96,50	96,00
7 Rabo 84	97,50	97,50

Binnenland (niet officieel genoteerd)

Binnenland (niet officieel genoteerd)		
Bobel	4,70	4,70
Bredero aand.	19,00	19,00
Bredero cert.	18,30	18,30
11 Bredero	20,00	16,00a
ICA Holding	12,00	12,00
Klene's	1200,00	1200,00
LTV Corp.	1,10	1,10
5 Nederh. 68-78	24,50	24,50

Parallelmarkt

Parallelmarkt		
Alanheri	22,00	22,00
Berghuizer	42,70e	42,00a
Besouw Van c.	68,30	68,00
Biogrond Bel.	10,00	10,20a
CBI Barin Oc.yen	1810,00	1800,00
Comm.Obl.F.1	96,70	96,70
Comm.Obl.F.2	96,40	96,30
Comm.Obl.F.3	96,80	96,80
De Drie Electr.	23,20	22,50
Dico Intern.	104,00	104,00
DOCdata	13,00	13,70
Ehco-KLM Kl.	35,80	35,50
E&L Belegg.1	64,90	64,60
E&L Belegg.2	69,40	69,80
E&L Belegg.3	73,70	73,60
Free Rec.Sh.	35,00	34,80
Geld.Pap.c.	75,20	74,00f
Gouda Vuurv c	94,50	94,50
Groenendijk	40,00	39,70
Grontmij c.	201,00	199,20
HCA Holding	53,20	53,20
Helvoet Holding	54,50	54,50
Hes Beheer	242,00	240,00
Highl.Devel.	14,70	–
Homburg cert	3,70	3,65
Interview Eur	5,60	5,50
Inv. Mij Ned.	50,80	50,80
Kuehne+Heitz	44,00	44,00
LCI Comp.Gr.	15,50	15,70
Melle	251,00	250,00
Nedcon Groep	28,30	28,00e
Nedschroef	125,00	124,00a
Neways Elec	7,70	7,80
pan pacific	11,50	11,50
Pie Med.	11,40	11,40
Simac Tech.	16,60	16,60
Sligro Beh.	59,60	59,60
VHS Onr. Goed	10,30	10,30
Weweler	57,10	56,70

OPTIEBEURS

	serie		omzet	v.k.	s.k.
abn amro	p okt	37,50	125	3,80	3,60
akzo	c jan	100,00	135	4,10	4,00
dsm	p okt	95,00	164	2,80	2,60
dsm	p jan	100,00	132	6,30a	5,80
eoe	c sep	245,00	275	6,60	4,70
eoe	c sep	250,00	260	4,50	3,00
eoe	c sep	255,00	133	2,60	1,90
eoe	c sep	260,00	185	1,50	1,00
eoe	c okt	250,00	120	8,30	7,50
eoe	c okt	260,00	126	4,70	3,90
eoe	c jan	280,00	154	4,50	4,00
eoe	p sep	235,00	188	3,10	3,80
eoe	p sep	240,00	517	4,20a	4,50
eoe	p sep	245,00	239	6,20	7,00
eoe	p sep	250,00	631	8,70	10,00
eoe	p sep	260,00	156	16,00	17,50
eoe	p okt	225,00	170	4,00	4,50
eoe	p okt	240,00	563	8,20	8,50
eoe	p okt	250,00	224	12,00a	13,50
eoe	p okt	280,00	392	33,00	36,00
goud	c nov	400,00	576	15,00	11,00
hein	c okt	115,00	152	5,50	5,00
hoog	c jan	70,00	175	2,50	2,10
klm	c o93	35,00	510	4,20	4,10
klm	p jan	22,50	337	1,50	1,50
knp	p okt	45,00	134	3,90	4,00
nedl	c okt	55,00	183	3,00	3,00
nlf	c feb	100,00	2500	1,40a	1,10
natn	p okt	55,00	129	1,50a	1,10
natn	p okt	60,00	130	3,70	4,00
natn	p apr	60,00	176	5,00a	5,00
natn	p j93	70,00	243	13,00	13,90
phil	c okt	25,00	438	0,80	0,80
phil	c o93	30,00	383	5,20a	5,10a
phil	c o94	45,00	177	2,70	2,90
phil	p jan	25,00	351	2,60	2,70
phil	p apr	22,50	150	2,00	2,00
phil	p o93	30,00	176	7,80	7,70b
olie	c okt	140,00	153	5,40	5,40
olie	c okt	145,00	238	3,00	3,00
olie	c okt	150,00	226	1,50	1,60
olie	p okt	140,00	132	3,50	3,20
olie	p o94	145,00	176	17,50b	17,70
unil	c okt	150,00	138	1,70	1,50
vmf	c nov	50,00	281	2,80	2,70
vmf	c feb	50,00	125	4,00	4,00
vmf	p feb	50,00	120	4,30	4,00
voc	p okt	40,00	210	3,00	3,00
voc	p jan	37,50	200	3,30a	3,20b

a=laten	g=bieden+ex-div.
b=bieden	h=laten+ex-div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

Vermist/Gevonden

BELONING, vermist zwart witte kater met blauw halsbandje, luistert naar de naam Ollie, omg. Hoensbroek Vaesrade Amstenrade. Tel. 045-231022, Hommerterweg 230, Hoensbroek.

Personeel aanbod

MAN, 50 jaar, met enige boekhoudkundige kennis en ervaring zoekt een passende werkkring. Reakties aan: Postbus 684, 1000 AR A'dam.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Personeel gevraagd

INGENIEURSBUREAU
BEUKEVELD BV
vraagt
ervaren staaltekenaars
Inf. Dhr. Beukeveld, Eikenderweg 79, 6411 VJ Heerlen. Tel. 045-717805.

Limburgs Dagblad
vraagt
bezorg(st)ers
Voor meer info. over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt U tijdens kantooruren even langskomen of bellen. Baandert 16, Sittard. Tel. 04490-15577.

Korrekt bedrijfsdiensten BV
vraagt met spoed
Schoonmaker M/V
voor een object in Hoensbroek. Betreft 14 uur per week, werktijden maandag t.m vrijdag tussen 16.30 en 20.00 uur. Hebt u interresse? Bel dan ons kantoor in Maastricht 043-633247 tussen 08.30 en 17.30 uur.

Gevraagd jonge enthousiaste ervaren
banketbakker
Moet zelfstandig kunnen werken, zonder V.B.O.B.-diploma onnodig te solliciteren. Soll. na tel. afspr. Bakker Verbeek, Hoofdstr. 53, Landgraaf. 045-316197.

B.V.B.A. Vannerom Techniek
vraagt voor direct of indirect
Pijpfitters
Bankwerkers
Electro-monteurs
Tel. tijdens kantooruren: 04490-34514.

Met spoed gevraagd
Kapster
full-time, moet zelfstandig kunnen werken. Saloon Dückers, Gulicherstr. 21, U-Palenberg-Duitsland. Tel. 0949-2451-41065

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt:
Produktie-medewerkers m/v
voor een bedrijf in Roermond. Wilt u zelf bepalen hoeveel uur u per week werkt? Denkt u aan 8 uur? Voelt u meer voor 40 uur? Alles kan! Wij bieden een afwisselende baan in ploegendienst, goede salariëring, ploegen-toeslag, 6% vakantiegeld en doorbetaalde snipper- en feestdagen. Leeftijd: 18 tot 65 jaar. Hebt u interesse? Neem dan contact op.
Voor informatie:
045 - 71 83 66, Ingrid Driessen
HEERLEN, OP DE NOBEL 1 AKERSTRAAT.

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt:
Huishoudelijke hulpen m/v
voor diverse projecten in Heerlen en omgeving. Het werk is voor enkele uren per dag. De werktijden zijn zowel in de ochtend- als in de avonduren. Ook werkstudenten komen hiervoor in aanmerking. Hebt u interesse in deze vacature, neemt u dan contact met ons op of kom langs.
Voor informatie:
045 - 71 83 66, Ingrid Driessen of Cilly de Wildt
HEERLEN, OP DE NOBEL 1 AKERSTRAAT.

Citty Tax ☎ 045-424242
Gevraagd Taxi-chauffeurs M.V part-time of full-time. Persoonlijk aanmelden: Bleyerheiderstr. 12, Kerkrade.

PRODUKTIE-MEDEWERKERS gevr. Leeftijd plm. 18 jr. Te bevr. bij Eswofa BV, Kerkrade. Tel. 045-452677 8.00-16.30 uur.

Gevr. actieve BEZORGERS voor Rayon Kerkrade die genegen zijn werkzaamheden te verrichten tussen 06.00-07.00 uur. Aanmelden van 8.30-17.00 uur. Limburgs Dagblad Kerkrade Markt 42, Kerkrade. Tel. 045-452932.

Wegens heropening BARMEISJES gevr. Bar La Mirage, tel. 04492-4915.

THUISWERKERS gevraagd Wij betalen ƒ 1.500,- maximaal voor prod. die jij thuis kunt maken. Gemakkelijk samen te stellen. Voor vrije info schrijf naar: Euroflicks, Drijfjachtpad 14, 5042 WT Tilburg. Sluit zelfgeadresseerde envelop en postzegel bij a.u.b.

Nette
winkeljuffrouw
gevraagd voor Supermarkt. Niet ouder dan 21 jaar. Persoonlijke soll. na tel. afspr. Hermens Voordeelmarkt, Julianastr. 114, Hoensbroek. 045-212338

Gevr. full-time en part-time TAXICHAUFFEURS, dag- nacht- en weekenddienst, evt. WAO-er. Julianastr. 6, Brunssum. Tel. 045-252444

Full-time en part-time TAXI-CHAUFFEURS voor dag- nacht en weekend gevraagd Keekstr. 46, Heerlen. Tussen 18.00 en 19.00 uur.

Fa. WGW Bouw. Voor direct gevr. voor Duitsland METSELAARS, betontimmerlieden. Ook colonnes. 045-231336, 230477. Hommerterweg 77, Hoensbroek.

Voor pakketdienst part-time CHAUFFEURS gevraagd, ook WAO-ers. Br.o.nr. B-5683, L.D. Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Gevr. ervaren GLAZENWASSER voor schoonmaakbedrijf in Heerlen. Tel. 045-417849 na 17.00 uur.

Exclusieve club te Vaals vraagt 1 à 2 nette DAMES. Tel. 04454-1195

Gevr. collones METSELAARS en timmerlieden voor a.s. maand. 04490-24672, na 18.00 uur.

Hotel Prinses Juliana vraagt z.s.m. AVONDWERKSTER en weekendhulp algemene dienst, bij voorkeur werkstudent. Tel. contact opnemen met Dhr. v.d. Bunder 04406-12244.

RECLAMEBEZORGERS gevr. voor Heerlen o.a. Welten-Heksenberg-Beersdal en Schinveld. Min. lft. 15 jaar. Tel. 045-257974.

TAXICHAUFFEURS en groepsvervoerchauffeurs gevr. full-time. Pers. aanm. Hompertsweg 12, Landgraaf

Onmiddelijk werk voor aankomende en ervaren VERKOPERS STERS boven 18 jr., erv. met de verkoop van onderhoudsprodukten in Vlaams België bij partikulieren, gemeenten, winkels enz. Geen investering, gratis vervoer, aangename werksfeer. Voor inl. tijdens kant.uren: 09-32.11223612.

Direct gevraagd FRITUREHULP voor frituur in Heerlen Pers. aanmelden woensdag 5-9-'90 tussen 15.00 en 17.00 uur, Reeweg 100, Landgraaf-Abdissenbosch.

Gevr. METSELAARS, vast werk, goede soc. voorz. bellen, na 17 u. 045-462257.

Gevraagd student exacte vakken voor BIJLES in Heerlen. Tel. 045-742390.

Moderne HONDENTRIMSALON zoekt voor enkele dagen p. w., een enthousiast persoon 18-20 jr. voor het wassen en föhnen van honden. Tel. 045-423400.

FRITUREHULP liefst met ervaring gevraagd voor omg Born. Tel. 04498-57686 tussen 12.00 en 14.00 uur. bgg na 17 uur 04498-51359.

Landelijk Ochtendblad zoekt BEZORGERS STERS voor voor diverse wijken in Heerlen, in bezit van fiets of bromfiets en telefoon. Aanmelden distributeur Dagblad Unie Rotterdam. Tel. 045-316209.

TUINMAN gevraagd voor een jaar in Heerlerheide. Tel. 045-724063.

Wij vragen een ervaren WINKELJUFFROUW. Tel. 045-212660. Bakkerij Hagedoren, Hoensbroek.

Gevr. TAXICHAUFFEURS M V voor vaste dienst en groepsvervoer. Loo-Tax 045-411159.

HULP voor alle voork. werkzaamh. in huishouding, werktijden in overleg. Mevr. Munnich 045-711040.

SPORTIEVE verkoper verkoopster gevr., werktijden in overleg. Max Munnich sport Tel. 045-711040.

Te huur gevraagd

Te huur gevr. WINKELRUIMTE plm. 130 m2, Heerlen of omg. Br.o.nr. B-5678, LD Heerlen, Postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

OG te huur

MAGAZIJNEN met kantoren De Koumen Hoensbroek. Tel. 045-218242.

Ruim. APP. woonk. slpk. w.c keuk. douche, bergr. Tel. en TV-aansl. CV huursub. mog Tel. 045-310706 na 18 uur.

SUSTEREN, woonhuis met tuin en loods te huur. Geschikt voor vele doeleinden, ƒ 1.250,-p.mnd. Tel. 04748-2977 06-52980477.

Ruime BOVENWONING te huur vanaf 15-10 in Waubach. Tel. 045-314471.

HOENSBROEK, gestoff. kamer m. keuken, ƒ 395,- all-in. Tel. 045-315887.

Te huur halfvrijst. WOONHUIS met garage. Huur ƒ 950,- p.mnd. te Kerkrade West. Tel. 045-454729

Onroerend goed te koop aangeboden

NIEUW
Snel service voor huizenkopers
Geef telefonisch uw gegevens door en binnen 12 uur ontvangt u vrijblijvend en kosteloos een hypotheekvoorstel. Bel tijdens kantooruren: 045-712255
Na kantooruren: 045-440731. Hypotheek adv. J. Wetsels.
Stienstra Hypoth. / Verz. B.V.

Te koop
Op het fraaie industrieterrein te BRUNSSUM
Haefland 13
Woon- en bedrijfsobject bestaande uit vrijstaande bungalow, loods magazijn, erf en tuin. Perc. opp. 1.475m2.
Ind. bungalow: royale hal, woonkamer (ca. 35m2), half-open keuken, serre, 3 slpkmrs. en badkamer.
De woning is volledig geïsoleerd (spouwmuur, dak en beglazing). De daken zijn vernieuwd.
De loods-bedrijfsruimte (ca. 93m2) en bergruimte (ca. 27m2) hebben een nieuw Pirelli-dak uit één stuk.
Prijs ƒ 259.000,- k.k.

aquina — Makelaardij o.g., Taxaties, Hypotheek – Adviescentrum
Ruys de Beerenbroucklaan 28
6411 GB Heerlen
Tel (045) 71 55 66
NVM MAKELAAR

Bouwplannen?

Grubbenvorst
Nog enkele exclusieve villa-terreinen gelegen aan de Maas in het b.p. "Gebroken Slot" opp. vanaf 563 m2 Prijzen vanaf ƒ 90.000,-v.o.n.

Heerlen
Exclusieve villa-terreinen aan de Zandweg van 640 m2 tot 1060 m2. Prijzen v.a. ƒ 98.500,-v.o.n. tot ƒ 128.000,-v.o.n

Maastricht
Te koop twee goed gesitueerde bouwkavels opp. per kavel plusm 700m2, prijzen ƒ 97.500,- k.k.

Meerssen
In het b.p. "De Burcht" te Bunde riante bouwkavels vanaf 568 m2 t.m 875 m2. Prijzen v.a ƒ 85.000,- v.o.n

Schinnen
Bouwkavel geschikt voor de bouw van vrijstaande woning, gelegen in b.p. "Achter Einder Coolhoff", opp. 940 m2. prijs ƒ 95.000,-v.o.n.

Simpelveld
Bouwkavels voor vrijstaande landhuizen opp. v.a. 570 m2. Prijzen vanaf ƒ 82.000,- v.o.n.

Sittard
Plan Beekdal, prachtig gelegen tussen Sittard, Munstergeleen en Geleen, terreinen voor villa's en eengezinswoningen opp. v.a.262 m2. Prijz. v.a. ƒ 35.000,- v.o.n.

Stein
Laatste bouwkavels in het plan "De Bramert Zuid" te Urmond, geschikt voor villabouw en eengezinswoningen opp. 950 m2. Prijs ƒ 72.000,- v.o.n

Swalmen
Laatste riante villa- en bungalowterreinen, opp. 670 m2, 806 m2 en 1015 m2, prijzen vanaf ƒ 79.000 v.o.n.

Susteren
Kavels geschikt voor de bouw van landhuizen, percelen van 450 m2 tot 1250 m2.
Prijzen vanaf ƒ 46.000,- t/m ƒ 70.000,- v.o.n.

Voor inl. GROUWELS DAELMANS tel. 043-254565 b.g.g. 043-641321

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G. Past.Vonckenstr.44 Geleen 04490-42550
Geen Verkoop! Geen kosten

Dak van staal
Uniek systeem voor isolatie en ventilatie v. platte daken
Slechte isolatie en ventilatie van een dak veroorzaken schimmel- een rottingsprocessen bij dakplaten. Wij hebben een dakconstr. gemaakt die geheel afwijkt van de bestaande. Ventilerende geprofileerde stalen platen en isolatie, maken dat U 's winters bespaart op de gasrekening en het 's zomers koeler blijft in Uw woning. Tevens kan v.a. heden subsidie worden verleend op isolatie. Inl. 06-52127603.

Te k. Centrum HEERLEN tussenwoning met stadstuin best. uit 8 kamers, k. en w. water, keuken, kelder, 3 wc, 2 douches. ƒ 149.000,- k.k. Tel. 045-244544.

Voor verkoop in Nederland alswel in Duitsland zoeken wij HUIZEN tot ƒ 150.000,-. Direkte aankoop is mogelijk. Wyman & Partners Vastgoed. 045-728671.

Gevraagd OUDER woonhuis in Zuid-Limburg. Opknappen geen bezwaar. 045-727173.

HULSBERG halfvrijst. woonhuis met gar., serre, zolder, 3 slpks., badk., living open keuken. ƒ 140.000 kk. Tel. 045-753066.

KERKRADE-Centr. vrijst. landhuis met 1120 m2 aangelegde siertuin, voorzien van alle denkbare luxe. Inruil eigen pand mog. O.G. John Sijben, tel. 045-456800.

Halfvrijstaand woonhuis te koop in LIMBRICHT. Inl. 04492-1762.

Kamers

Kamers en appartementen te huur te SUSTEREN. Tel. 04499-1615 06-52107978.

Stud.kamers te huur Centrum-HEERLEN, va. ƒ 245,- all-in per mnd. Tel. 045-244544.

Woonruimte en of kamer te huur aangeboden te HOENSBROEK. Tel. 045-751438.

WOONRUIMTE gezocht in Maastricht, max ƒ 500,- incl. Tel. 080-584045.

Pension de Hees heeft nog KAMERS vrij v. werkend pers. Tel. 045-416005.

KAMER te huur, Dr. Calsstr. 13, Schaesberg, bij station. Tel. 045-721658, na 18.00 uur 045-313898.

Reparaties

VROKO voor Uw koelkast en diepvriesreparatie's. 045-441566 17 u. 461658.

TV VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch-Landgraaf. Tel. 045-314122 of autotel. 06.52.-98.13.50.

Diepvries- en KOELKAST-REPARATIE zonder voorrijkosten. Bel Geleen 04490-45230. Service binnen 24 u.

Hobby/D.h.z.

SCHUURTJES, tuinhuisjes, kippe- en hondehokken, vele afm., reeds vanaf ƒ 195,-; Houtbouw Ubachs, Eygelshovergracht 39, Kerkrade-Vink, tel. 045-460252.

Geldzaken

SPAARBRIEFBEURS Eindhoven, 040-457080, (tussentijdse) verzilvering, hoogste waarde, discreet, contant, gratis goed advies voor daarna. Boschdijk 363.

SPAARBRIEVEN Verzilveren. Wij betalen u direkt voor lopende en aflopende spaarbrieven de hoogste dagwaarde, vertrouwlijk zonder legitimatie, contant uit. Bel de Spaarbrieven Centrale, Eindhoven, 040-119413. Rotterdam, 010-4669447.

Bouwmaterialen

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 18, Geulle. 043-641044

DAMOISEAUX Heerlen verkoopt en verhuurt meer dan u denkt! (Verhuur zonder borg). Tel. 045-411930.

Winkel & Kantoor

Copieerapparaten v.a. ƒ 350,-
Type-machines v.a. ƒ 450,-; Kasregisters v.a ƒ 750,- Telefax v.a. ƒ 1.495,-.
Prijzen excl. BTW. Eigen service-dienst.
Spoor kantoormachines, Bocholtz. Tel. 045-443961.

Te koop uit Faillissement
Nieuw en gebruikt kantoormeubilair. Stalen schuifdeurkasten. Bureau's v.a ƒ 125,-. Directiebureau's-kantoorkastenmateriaalkasten-garderobekasten-afsluitbare brandkasten ladenbloks voor hangmappen-kapstokken-tekentafels-tekeningladen kasten-kantine stoelen-hangmappen Atlantatafels-Gondola stelling-magazijnstelling div.soorten-palletstelling-collomboormachines industrie 16 mm ƒ 425,- palletwagens-steekwagens. Speciale aanbieding bureaustoelen voor extra lage prijzen.
Nergens goedkoper, nergens meer keus, alles uit voorraad leverbaar. Open maandag tot vrijdag, 9.30 tot 18.30 uur. Zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur.
ROCKMART, Kissel 46a, Heerlen. 045 - 72 31 42.

Landbouw

Te k. jonge HENNEN tegen de leg, tevens mestkuikens regelmatig leverbaar. Vaesrade 43, Nuth. Tel. 045-241284.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

KERSTDENNEN te k. Picea abies en omorica mt. van 150 tot 250 cm. Na 18.00 uur tel. 04756-5676 b.g.g. 04955-1652.

TV/Video

KLEUREN TV grote sortering vanaf ƒ 75,-. Radio TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

Goede KLEUREN-TV'S met gar. vanaf ƒ 125,-. Reeds 25 jr. TV-occasioncentr. Geel, Grasbroekerweg 25 Heerlen. 045-724760.

Te k. VIDEO VHS, Akai, frontl., 2 jr. oud, ƒ 300,-. Tel. 045-223484.

Auto's

Eurocasion

Citroën CX 2.2 TRS met schuifdak	1988
Citroën XM Ambiance	1989
Citroën AX Spirit uitv.	1990
Citroën AX 10 E	1989
Nissan Cherry Diesel	1984

Autobedrijf
SONDAGH BV
De Koumen 34-36
Heerlen (Hoensbroek)
Tel. 045-223300

Kerp auto electro:
* Erkend inbouwstation voor BOSCH en GEMINI alarmsystemen met TBBS verzekeringscertificaat!
* Erkend inbouwstation voor BLAUPUNKT AUTO HIFI systemen!
* BOSCH reparatiedienst van startmotoren en dynamo's onder vakkundige leiding!
KERP B.V.
In de Cramer 31, Heerlen.
Tel. 045-716951.

OPGELET! ƒ 500,- tot ƒ 50.000,- voor uw loop-sloop- of schadeauto. Tel. 045-723076 of 045-727742.

INKOOP alle merken auto's vanaf ƒ 500,- tot ƒ 30.000,-. Tel. 045-427671.

Te k. gevr. AUTO'S v.a. '80 tot '85, schade of defect geen bezwaar. 045-422217

Te k. FORD Escort 1.6, bwj. '81, rood, APK gek., vr.pr. ƒ 4.250,-. Inl. 04754-81724.

Te k. AUDI 80 bwj.'78, APK 5-'91, nw. band. ƒ 950,-. Tel. 045-316940.

BMW 316, bwj. '76, tech. in z.g.st., veel extra's, APK 2-'91, enkele roestplekken, vr. pr. ƒ 1.650,-. 04454-3784.

MERCEDES 200 D, 1980, schuifd., stuurbekr., pr. ƒ 6.250,-. Tel. 045-255784.

Te k. MERCEDES 200 D, bwj. '84, APK aug. '91, 100% in orde. 045-419749.

Te k. weg. omstandigh. DATSUN Cherry bwj. '80, 5-versn. plm. ƒ 1.200,-. Tel. 045-256115.

Te k. Nissan KING Cab. 2.3 D, bwj. '87, sunroof, trekh., stereo-install., i.z.g.st., ƒ 15.500,-. Tel. 043-212159

Opel KADETT 1200 S bwj. '81, 3-drs., APK, i.z.g.st., ƒ 2.850,-. 045-720951.

OPEL Kadett 1.6 S, HB, groenmet., bwj. '83, ƒ 5.750,-. Tel. 045-721660.

Klein en zuinig
Ford Escort 1400 CL, '87, ƒ 15.750,-; Ford Fiësta 1100 L, '81, ƒ 3.450,- 2x; Nissan Sunny 1300 SLX, '88 ƒ 17.500,-; Nissan Cherry 1300 GLX, '85, ƒ 9.250,-; Toyota Starlet 1300 S 12 V, '85, ƒ 10.500,-; Renault GTL, '85, ƒ 9.250,-; Opel Kadett 16i kat. 5-versn. '89, ƒ 22.000,-; Opel Corsa 1.0 '85, ƒ 9.850,-; Opel Kadett 16S '85 D-model ƒ 8.750,-; Opel Ascona 16S '82 ƒ 6.500,-; Fiat Ritmo 65CL '85 ƒ 7.750,-; Fiat Panda 45, '81 ƒ 3.250,-; Kever Cabrio 1303 ƒ 13.000,-; Auto Ambulance dubbelasser met kenteken ƒ 2.500,-. Div. inruilers, financiering en Bovag-garantie Autobedrijf Luyten In de Cramer 50, Heerlen, 045-719335.

Vergelijk de prijzen
Enkele voorbeelden, plm. 80 stuks voorradig.
Opel Kadett 3d'86 ƒ 13250,-
Opel Kadett Club 1.3N'87 ƒ 16250,-
Opel Ascona Traveller'88 ƒ 20950,-
Ford Escort 1.4 CL '86 ƒ 14950,-
BMW 316 4d'87 ƒ 22950,-
Mitsubishi Tredia'84 ƒ 5950,-
Volvo 340 DL 5d'86 ƒ 13950,-
Opel Rekord Traveller'86 ƒ 14950,-
Minimale inruilprijs ƒ 1.500,- bij aankoop boven ƒ 7.500,- en 3 mnd. Bovag garantie, financiering mogelijk.
GÖTTGENS SITTARD
Haspelsestraat 20.
Tel. 04490-16565

BMW 635 SCi Coup bwj. '80, 5-versn., vr.pr. ƒ 14.500,-. 045-727347. Inruil mogelijk.

Te k. DAF 1300 Marethon Coupé, bwj.'74, i.g.st., pr. ƒ 900,-. 04498-53027.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Fiat Tipo I.E. '90 1e eig. ƒ 20.500,-; Croma '87 1e eig. ƒ 15.500,-; Uno Panda '86-'88 v.a. ƒ 6.750,-; 127 '84 ƒ 4.750,-; Ritmo D '83 ƒ 2.750,-; Opel Vectra 1,6 i Hatchback '90 7.000 km. ƒ 26.750,-; Omega 1.8, 2.0 i '87 1e eig. v.a. ƒ 18.000,-; Senator 2.0 E'84 ƒ 10.750,-; Rekord 2.3 D '84 ƒ 6.750,-; Ascona '83 ƒ 5.500,-; Kadett 1.3 S '86 1e eig. ƒ 11.500,-; Mercedes 200 D aut. '86 1e eig. ƒ 29.750,-; Ford Siërra 2.0 Sedan '88 1e eig. ƒ 18.500,-; Siërra '83-'87 v.a. ƒ 6.750,-; Siërra Combi'87 1e eig. ƒ 16.500,-; Scorpio 2.0 '85-'87 v.a. ƒ 12.000,-; Mustang Ghia '86 25.000 km. ƒ 12.250,-; Escort '83-'88 v.a.ƒ 5.000,-; Escort XR3 '81 ƒ 6.250,-; Escort aut. '80 ƒ 3.000,-; Escort 1.6 CL D combi '87 1e eig. ƒ 15.900,-; Escort Van D '85 ƒ 7.250,-; Mitsubishi Galant 1.8 GL '88 1e eig. nw.model ƒ 18.500,-; Galant TD '84 ƒ 6.750,-; Galant Combi '82 ƒ 3.500,-; Honda Accord 2.0 EX Aerodeck '87 38.000 km. auto. ƒ 16.750,-; Civic '84 ƒ 8.750,-; Prelude EX '83 ƒ 8.750,-; Volvo 440 GL '88 ƒ 22.500,-; 740 GL '85-'86 v.a. ƒ 15.000,-; 340 GL '87-'88 v.a. ƒ 12.000,-; 340 GLD '87 1e eig. ƒ 12.500,-; 340 GL; aut. '83-'87 v.a. ƒ 4.750,-; 245 GLD combi '84 ƒ 14.000,-; Nissan Patrol D '87 ƒ 31.500,-; Audi 80 1.8 S '87 v.a. ƒ 21.500,-; 80 GT coupé 5E '85 1e eig. ƒ 19.500,-; 100 CC '84 ƒ 10.750,-; VW Golf GTi '80-'86 v.a. ƒ 4.000,-; Golf C 5-drs. '84 ƒ 9.000,-; Passat Combi D '87 ƒ 15.750,-; Passat D '86 ƒ 10.500,-; Lancia Thema Turbo '86 1e eig. ƒ 15.750,-; Saab 9000 Turbo '85 ƒ 22.500,-; 900 GL 5-drs. '85 ƒ 10.750,-; Alfa 75 1.8 '87 1e eig. ƒ 17.500,-; Citroën BX '89 1e eig. ƒ 17.750,-; BX '85-'88 v.a. ƒ 7.500,-; Visa 14 TRS '86 1e eig. ƒ 7.750,-; BMW 316; 320 i '84-'87 1e eig. v.a. ƒ 13.500,-; 318 i; 323; '80-'81 ƒ 6.000,-; 315 '83 ƒ 7.250,-; Peugeot 205 XE '84-'87 ƒ 7.750,-; 205 GLD '87 1e eig. ƒ 13.500,-; Renault 25 V6 '85 ƒ 9.750,-; 12 TS Dacia '87 1e eig. ƒ 5.750,-; Toyota Celica 2.0 Liftback '83 ƒ 9.750,-; Carina II '85 ƒ 9.250,-; Cressida Combi D '84 ƒ 6.500,-; Mazda 626 D '84 ƒ 7.750,-; Subaru mini bus '85 ƒ 4.750,-; Skoda 105 '86 ƒ 3.250,-; Lada 2105; 1200 S '85 v.a. ƒ 3.000,-. Tal van goedkope inruil auto's. Financ. mog. v. SINT maartensdijk, Trichterweg 109, Brunssum. 045-229080.

Fiat PANDA 750 L.I.E., 15 mnd.oud, 11.000 km., 1e eig., schadevrij, niet van nw. te onders., ƒ 8.900,-. 045-427827.

Te k. FORD Siërra 2.3 diesel, 5-drs., i.z.g.st., bwj. '83, roodmet. Tel. 04499-3554.

Ford TAUNUS Bravo '91 ƒ 2.900,-; Fiesta 1100 '81 ƒ 3.200,-; Opel Ascona '81 ƒ 3.300,-; VW Golf Sprinter '80 ƒ 3.500,-; VW Golf D '79 ƒ 3.200,-; VW Derby '79 ƒ 1.950,-; Mitsubishi Galant '80 ƒ 1.600,-. Oude Landgraaf 101 Schaesberg-Landgraaf. Tel. 045-311078

SKODA 105 S 81, APK 5-91 ƒ 1.250,-. Tel. 045-217404.

Honda CIVIC 3-drs. kl. wit, APK '91, met extra's, bwj. '80, ƒ 1.675,-. Wilhelminastr. 56, Nieuwenhagen.

LADA Niva Jeep, bwj. '79, t.e.a.b. Tel. 045-751438.

LADA 1200 stationcar, bwj. dec. '84, APK 3-'91, vr.pr. ƒ 2.150,-. Tel. 045-415528.

Opel KADETT 1200, mod. '81, APK '91, 90.000 km. i.z.g.st. Lampisteriestr. 2, Hoensbroek.

MANTA I 200, bwj. '78, t.e.a.b., boven ƒ 1.000,-. Tel. 04406-12690.

GOLF bwj.'79, APK tot 7-'91 ƒ 1.200,-, AAA-winkel, Rumpenerstr.116 Brunssum

VW PASSAT 1.6 L, 5-drs., bwj. '81, ƒ 3.750,-, i.z.g.st. Tel. 045-725984.

VW JETTA diesel, 1.6, bwj. '80, i.z.g.st. ƒ 4.000,-. Tel. 045-721660.

VW JETTA 1.3 L, type '82, 4-drs., km.st. 35.000, APK, ƒ 3.250,-. Tel. 045-232178.

Liefhebber zoekt VW KEVER. Liefst in red. staat, opknappen geen bezw. Tel. 045-462748 na 18.00 uur.

VOLVO 343 L schakelw. '82 met gasinst. APK 7-'91, mooi in lak en bekl. ƒ 2.950,-. Tel. 04490-23619

GOLF 1800 CL gas, bwj. '86, vr.pr. ƒ 13.500,-; Ascona diesel bwj. '86, blauwmet., travel-uitv., ƒ 12.900,- Gar. Schaepkens, Klimmen. Tel. 04405-2896.

Te koop gevraagd AUTO'S vanaf 1980. Garage Schaepkens. 04405-2896.

AUTOCENTRUM Voerendaal: Toyota Starlet DL, '89, ƒ 14.950,-; Ford Taunus 1600 L 4-drs. '81 ƒ 3.250,-; Opel Kadett 1300 Club 3-drs. '87 ƒ 15.400,-; Opel Kadett 1200 S 3-drs. magn. velg. '85 ƒ 11.500,-; Volvo 340 DL 3-drs. '88 ƒ 15.500,- VW Golf 1300 CL '86 ƒ 14.900,-; VW Kever '83 ƒ 7.900,-; Honda Prelude type '84 ƒ 12.500,-; Mitsubishi Cordia 1600 GSL '84 ƒ 10.250,-; Mazda 323 1500 GLX 3-drs. '88 ƒ 17.750,-; Mazda 323 automatic '81 ƒ 4.500,-; Toyota Corolla 1300 GL automatic '87 ƒ 15.750,-; Toyota Corolla 1300 GL 5-drs. '86 ƒ 14.500,-; Zastava GTL 65 '86 ƒ 5.750,-; Zastava Yugo 45 L '86 ƒ 4.400,-; Ford Sierra '84 5-drs. ƒ 9.800,-; Ford Fiësta de Luxe '85 ƒ 9.900,-; Mazda 626 2.0 LX '87, ƒ 14.900,-; Nissan Sunny Trend '88 ƒ 17.750,-. Div. inruilauto's v.a. ƒ 1.500,-. Bovag Garantie, APK, financ. en inruil. Autocentrum Voerendaal, Lada dealer, Valkenburgerweg 13 Voerendaal, tel 045-752999

ESCORT XR3i bwj. '83 ƒ 8.750,-; Opel Manta, ƒ 2.650,-; Opel Kadett autom. vr.pr. ƒ 1.150,- bwj. '77; Golf D t.'80, ƒ 2.450,-; Escort diesel bwj. '86 ƒ 9.750,-; Volvo 343; Opel Rekord bwj. '80, trekh. ƒ 1.350,- enz. P. Nuytsstr. 157, Heerlerheide. 045-213038.

TOYOTA Cressida '81 ƒ 3.000,-; Datsun Cherry '79 ƒ 750,-; Sunny '79 ƒ 1.250,- Bluebird aut. '81 ƒ 1.750,-; Mazda 626 '77 ƒ 750,-; Opel Kadett '80 ƒ 1.500,-; Mits. Lancer '82 ƒ 2.750,-; Ford Taunus '81 ƒ 2.500,-; Opel Rekord '81 ƒ 2.500,-; Commodore '80 ƒ 2.500,-; Peugeot 305 D '81 ƒ 2.750,-; BMW 733i '79 ƒ 3.250,-; Audi 100 CS '82 ƒ 3.000,-; Fiat 132 '79 ƒ 750,-; Renault 18 '81 ƒ 1.250,-. Trichterweg 109, Brunssum.

ASCONA 16 S '83; Mercedes 220 D '78; Opel 2.0 '84; Kever '72. APK 04499-5204

F. v. OPHUIZEN autohandel biedt aan: BMW 520i alle extra's t-'82; Lada Niva Jeep div. extra's '83; Opel Rekord 2.3 D, nw.m., 11-'83 Fiat X1-9 i.z.g.st., '75; Citroën Visa '85; Eend 2 CV 6 '84; Mitsubishi Galant LPG nw. '83; VW Jetta i.z.g.st. '81; Toyota Tercel i.z.g.st.. '81; Renault 9 GTL LPG '82; Fiat Panda 34 12'83; 2 x Talbot Solara 1.6 GL '85/'81; Mini Spec. '80; Opel Kadett 13 N combi '81; Renault 20 LS, LPG '82; Toyota Celica 2000 XT '79; Mazda 626 20 Coupe 11-'82 Buick Skylark 4-cyl. '79; Pontiac Skylark V6 '79; Mazda 626 LPG '81; BMW 1502 i.z. g. st. '76; Opel Manta 20 S, '80 ƒ 1.750,-. Inkoop, verkoop, financiering. Diverse inruilers. Akerstr.N. 52C, Hoensbroek. 045-224425. Geop. van 10.00-19.00 uur. Zat. 10.00-17.00 uur.

Te k. Ford SIERRA 2.0 inj. S uitv., 1986, 75.000 km, schuif-kanteldak, ƒ 15.850,- Tel. 045-255784.

Te k. Opel CORSA 1.3 Sedan (kofferb.), 1987, LPG, ƒ 10.900,-. 045-255784.

Te k. Opel ASCONA 1.6 LS, bwj. '85, i.g.st., ƒ 7.500,-. Tel. 04492-5476.

Ford Scorpio 2.4 I '88 ƒ 24.750,-; Audi 100 cc met airco '88 ƒ 27.500,-; Ford Sierra 2.0 5-bak Sedan '87 ƒ 17.750,-; Ford Siërra 1600 5-drs. '87 nieuw model ƒ 17.000,-; VW Golf CL 1300 '86 ƒ 13.500,-; Opel Kadett diesel '86 ƒ 11.000,-; Opel Kadett 3-drs. '87 automatic ƒ 16.000,-; Opel Kadett Sedan '87 ƒ 15.900,-; Opel Kadett 1300 Club '87 ƒ 15.000,-; 2x Opel Corsa 1200 S GL '87 ƒ 12.750,- en ƒ 11.000,-; Volvo 360 GLE 2.0 '87 ƒ 16.750,-; Volvo 343 automaat '78 ƒ 750,-; Vauxhalle Chervette '81 ƒ 2.250,-; Opel Kadett 1200 '80 ƒ 3.000,-. Auto's met Bovaggarantiebewijs. Inruil, financ. en APK. Autobedrijf Stan WEBER, Baanstr. 38 Schaesberg. Tel 045-314175 b.g.g. 321751.

Wij geven het MEESTE voor uw auto! U belt, wij komen! 045-422610, ook 's avonds.

Proficiat!

Jan
met de schilderkwast wordt vandaag 57 jaar.

Hartelijk gefeliciteerd!
Je vriendinnen
Vandaag ook op LD-TV!

Proficiat! 80 jaar

(O)pa
kinderen en kleinkinderen

Frans
Hartelijk gefeliciteerd met je 27ste verjaardag van pap en mam.

Proficiat Ano

Van Mamma, Pappa, Kenneth en oma Lie
Vandaag ook op LD-

Goedemorgen
mam
Proficiat met je 60e verjaardag wensen:
Arwin en Thea
Rob en Karin
Pap

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. 045-719966.

MINI ƒ 750,-; Kadett ƒ 850,- Volvo ƒ 850,-; Starlet ƒ 950,-; Ford ƒ 950,-; Accord ƒ 1.250,-; Fiesta ƒ 1.250,-. APK. 04499-5204

INKOOP alle merken auto's vanaf ƒ 500,- tot ƒ 30.000,-. Tel. 045-411572.

Auto's tegen contant geld te koop GEVR. vanaf bwj. '80. Tel. 045-414372.

Sloopauto's

Te k. gevr. loop-, sloop SCHADE-AUTO'S. Ik b de hoogste prijs in Limb Tel 045-254049.

Te k. gevr. sloop- en SC DE-AUTO'S, de hoo prijs van Limburg. 04490-19637.

Te k. gevr. SLOOP- schade auto's, tev. in verkoop gebr. auto-ond C. Körfer. Tel. 045-2290

Te k. gevr. loop-, sloop SCHADEAUTO'S van cent bwj. Tel. 045-4231

Aanhangwagens

Te k. AANHANGWAGEN 1 X 1.5 mtr. met huif en laadklep. Tel. 045-232028.

Auto onderdelen en accessoires

Carrosseriedelen
origineel - imitatie - overzet
Alle Europese- en Japanse automobielen
Geevers Nuth
Tel. 045-244242

Gebruikte en nieuwe ONDERDELEN v. jonge schade-auto's, tevens gevr. auto's met schade. Deumens, Haefland 20 Brunssum, 045-254482.

Watersport

Te k. SPEEDBOOT Crest Liner Crusader met trailer, L 4.90, Br. 2.34 mtr., bwj. '88 50 PK Johnson b.b. motor, compl. met water-ski's, vr.pr ƒ 18.000,-. 04750-32100.

Caravans

Arcon Campers
Luxe 2-pers. campers.
Ook alle onderd. en access. voor caravan en camper.
Gratis advies bij zelfbouw.
Tevens campers te huur p. week, weekend, midweek.
Grasbroekerweg 122, Heerlen. Tel. 045-722566.

EX-VERHUUR caravans te k. met duizenden guldens korting. Op is Op. Bartels Caravaning, Hommerterweg 256, Amstenrade. Tel. 04492-1870.

JAARSTALLING voor caravans, boten e.d. te Sittard, ƒ 180,-. Tel. 04492-2601.

Te koop 5-6-pers. TOURCARAVAN Tabbert Royal, 6 mtr., tandemasser, kachel, ijskast, 2 rondzit en doucheruimte, bwj. '82, ƒ 8.500,-. Tel. 045-323178.

4-5-pers. TOURCARAVAN Kip 470 De Luxe, bwj. '81, kachel, ijskast en voortent, ƒ 5.250,-. Tel. 045-323178.

Te k. gevr. TOURCARAVANS en vouwwagens. Contant geld. 045-323178.

Te k. met schade TOURCARAVAN Wilk Cl Sport 420, bwj.'84, kachel, ijskast en doucheruimte, geschikt voor opbouw camper, ƒ 2.250,-. Tel. 045-323178.

Te k. STROOMAGGREGAAT Honda 150 W, ½ jr. oud, nw.pr. ƒ 2.800,- nu voor ƒ 1.450,-. 045-323178.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

(Brom)fietsen

Te k. Gazelle RACE-FIE Shimano afgemonteerd, 57/58, pr.n.o.t.k. Tel. 04 3979.

Te k. VESPA Ciao ƒ en ƒ 875,- na 18.30 Groenstr. 202, Landgraaf

Nieuwe RACEFIETS koop, mt. 66, Columbus me en Shimano 105. 04492-4562.

Te k. ZUNDAPP bwj 100% in orde, Olmenstr Landgraaf.

(Huis)dieren

Dierenartsenpraktijk STERILISATIE v.a. ƒ 045-244247.

Te k. Duitse HERDERP de moeder met stamb bevr. na 18.00 uur Slein str. 24, Landgraaf.

Te k. DOBERMAN Pin 5½ mnd. oud, teef, kl. z ƒ 350,-. Huskensweg 6 Heerlen.

Te koop SCHAPEN. L 26, Kerkrade. Tel. 416903.

Jonge blauwe PAUWE koop. Tel. 045-212239

In/om de tuin

Vandaag nog modder zand, morgen GAZ Graszoden v.a. ƒ 3,25 m2. Jawell 045-256423.

Ruime voorraad TUINH schitterende bielzen, p ken, palen, schermen, borders enz. Bez. n Houth. Impreg, In de Cra 18, Heerlen, 045-71773

Ruime voorraad TUINH schitterende bielzen, p ken, palen, schermen, borders enz. Bez. n Houth. Impreg, In de Cra 18, Heerlen, 045-71773

1e soort GRASZO ƒ 3,50 p.m2 va. 50 m g thuisbezorgd. Ook hele aanleg goedkoop. Ook uw sierbestrating en o ten. Bel voor 'n vrijblijve offerte. Tel. 045-323178.

Opleidingen

In Maastricht starten nu de opleidingen
Basiskennis Boekhouden
Praktijkdiploma Boekhouden
MBA en NIMA-A
Voor inlichtingen en gratis prospectus bel de direkt drs. S. Brouwers, tel. 04408-2304 of schrijf naar d Limburgse SPD-Opleidingen Gloriet 9, 6247 BB Grons

Begin oktober start in Heerlen, Maastricht en Sittard opleiding voor de deelcertificaten
SPD I en II
Voor inlichtingen en gratis prospectur bel de direkt drs. S. Brouwers, tel. 04408-2304 of schrijf naar d Limburgse SPD-opleidingen, Gloriet 9, 6247 BB Grons

INTERESSE IN DE MODE- OF SPORTHANDEL?
DETEX
De officiële branche-opleidingen voor verkopen en ondernemen.
Nú in 35 cursusplaatsen.
OOK IN HEERLEN
BEL 03430-12410
Postbus 183, 3940 AD DOORN

ROCK & ROLL Club Ge start op zondagmiddag sept. weer met cusus Rock & Roll en Boogie W gie. Inl. 04490-41790.

Goed gerichte STUDIE GELEIDING in Hee Hoensbroek en Sittard, zorgd door 'n ervaren t van docenten. Bijles in vakken v.a. ƒ 15,00 p. Inl. Educatief Centrum Horizon. Tel. 045-741 bgg 045-210541.

Van maandag t.m vrij van 8.30 tot 17.00 uur, ku uw PICCOLO telefon opgeven. Tel. 045-71996

Voor Piccolo's zie verder pagina 8

Akkoord over kosten van transactie geen doorbraak

Elektronisch betalen nog lang niet overal

Elektronisch betalen aan de kassa zal voorlopig zeker niet in alle winkels kunnen gebeuren. Er is wel een afspraak gemaakt over de kosten tussen betrokkenen. Maar die kosten zijn nog altijd te hoog voor een doorbraak. Elke transactie kost de ondernemer nu 60 cent – 15 cent minder dan aanvankelijk – maar nog te veel om ook de kleinere winkels met het systeem uit te rusten. De Consumentenbond reageert kritisch op deze ontwikkeling.

Bij honderden benzinepompen in ons land kan men al met betaalpas en pincode betalingen elektronisch verrichten. Het geld wordt dan meteen van de bank/giro-rekening afgeschreven. Bij wijze van experiment kan dit ook al in enkele grotere supermarkten. Maar verder is het elektronisch betalen nog niet van de grond gekomen. Nu zit de kans erin dat zulke betalingen straks gedaan kunnen worden in een beperkt aantal winkels. Het zal dan vooral om duurdere aankopen gaan.

Apparatuur

Het aanschaffen van betaalapparaten vergt per stuk nog altijd enkele duizenden guldens, afgezien nog van de installatiekosten. Verder moet de ondernemer de kosten van de lijnverbindingen en de tussengeschakelde computerapparatuur betalen. Tot dusver waren banken en PTT samen met een bedrag van tussen de 70 en 80 cent per handeling op de markt. Daar is nu een stuk afgegaan. Resteert nog altijd 60 cent, een bedrag dat voor kleine transacties te hoog is en pas rendabel wordt wanneer het om grote aankoopbedragen gaat.

De ondernemersorganisaties in de detailhandel, de PTT en de banken hebben vorige week een akkoord bereikt over het elektronisch betalingssysteem. Er zat niet meer in en letterlijk niet minder dan die 60 cent, zo bleek uit toelichtingen van voorzitter Jan Kanminga van de ondernemersorganisatie KNOV. „Ik had graag een grote doorbraak willen bereiken, zodat een breed publiek in veel winkels elektronisch zou kunnen betalen. Maar dit betalen blijft nog duur vanwege de apparatuur die de ondernemer moet kopen."

De PTT moet voor elke transactie ongeveer 20 cent hebben voor de lijnverbindingen. De banken beuren 40 cent om de kosten op te brengen van de speciale organisatie, die ze hiervoor ten kosten van enkele tientallen miljoen hebben opgezet.

Dit is Beanet in Hoofddorp, dat met speciale computers zorgt dat elke transactie vanuit de winkel onmiddellijk naar de juiste bank wordt geschakeld.

Monopolie

De Consumentenbond heeft moeite met deze ontwikkeling. „Het is wel logisch dat er één centrum voor afhandeling van elektronisch betalen is, in dit geval Beanet. Niet logisch vinden wij dat Beanet ook economisch monopolist is. Er is één aanbieder, dus één tarief, geen concurrentie. Een onjuiste machtsuitoefening."

De consumentenorganisatie vindt dat de banken zelf met elke onderneming over de kosten moeten onderhandelen. De huidige situatie is in strijd met de Wet Economische Mededinging (WEM), omdat er sprake is van kartelvorming. Zij klopt ook niet met artikel 85 van het Verdrag van Rome. De bond heeft daarom een klacht ingediend zowel bij de Europese Commissie in Brussel als bij het ministerie van EZ inzake de WEM.

De bond vreest dat op deze manier de prijzen zullen worden verhoogd om de consumenten toch de kosten te laten betalen. Zij kiezen dan voor prijsdifferentiatie. Dat wil zeggen, wie elektronisch betaalt moet daar extra voor betalen. De andere consumenten betalen de normale prijs.

● *Ondanks het tegenvallend aantal bezoekers, hebben de exposanten volgens de organisatie goede zaken gedaan.*

Vanwege mooi weer en gebrek aan noviteiten

Aantal bezoekers Firato valt tegen

Het aantal bezoekers aan de Firato, de tweejaarlijkse tentoonstelling van consumentenelektronica die van 24 augustus tot en met 2 september werd gehouden in de RAI in Amsterdam, is ver achter gebleven bij de verwachtingen. In totaal 193.962 mensen kwamen een kijkje nemen, tegenover 267.410 twee jaar geleden.

De organisatie wijt de daling aan een combinatie van factoren. In de eerste plaats moet het warme weer veel mensen ervan hebben weerhouden een bezoek aan de RAI te brengen. Ook zou de Firato een tot de verbeelding van een breed publiek sprekende noviteit hebben ontbeerd. In 1982 vormde bijvoorbeeld de presentatie van CD-spelers een publiekstrekker van de eerste orde. Een derde rede voor het massaal wegblijven van de bezoekers kan de afname van het aantal live-optredens zijn geweest.

De 140 exposanten hebben volgens de organisatie desondanks goed gedraaid. Met name tijdens de twee vakdagen op 22 en 23 augustus zijn er goede zaken gedaan. Het niveau van de bezoekers lag hoger dan in voorgaande jaren, aldus een woordvoerder.

Uit de voorlopige resultaten van een enquête is gebleken dat de bezoekers gemiddeld vier uur op de Firato bleven, tegenover drie uur twee jaar geleden. De gemiddelde leeftijd was 33 jaar. Tijdens de vorige Firato was dat 31 jaar. Een kwart van de bezoekers kwam dit jaar voor het eerst op de Firato en 94 procent deelde mee dat de tentoonstelling geheel of voor een belangrijk deel aan de verwachtingen had voldaan.

Stuntverkoop

Wat deze Firato vooral bood, was meer perfectie in detail en vormgeving. Daarnaast prijsverval, want als er geen bijzondere nieuwe zaken aan de orde van de dag zijn, zakken de prijzen. Stuntverkoop gaat zeker ook gepaard met de komst van nieuwe najaarsmodellen, zoals die op de Firato zijn geïntroduceerd. Het lijkt een uitgelezen gelegenheid om een iets overjarig model videorecorder, camcorder of stereotoren aan te schaffen.

Misleiding met halfwassen apparaten

Espresso blijft terrein winnen

De markt voor espresso-apparaten is een gestaag groeiende markt. De pittige Italiaanse kopjes koffie die in steeds meer restaurants en coffeeshops geschonken worden, wil de consument ook thuis kunnen presenteren. Maar een kopje espresso maken is toch een kunst. Het eerste obstakel is de prijs. Espressomachientjes zijn niet goedkoop. Wie wel goedkoop uit wil zijn, zal niet zelden de teleurstelling ervaren van een miskoop.

Eigenlijk is het onverteerbaar: koffie-apparaten, die onder de naam espresso worden aangeboden, maar die niet meer zijn dan een veredelde filtermachine. Hoevelen hebben nu al niet de teleurstellende aankoop gedaan? Zo'n apparaat van bij lange na nog geen tweehonderd gulden, waarmee dan gehoopt wordt net zo'n smakelijk bakje te kunnen maken als in het restaurant? De koffie smaakt weliswaar anders, maar espresso? Nee. Van geen kant. Niettemin volharden de fabrikanten in de verwarrende naamgeving.

Echte espresso-koffie vereist een apparaat dat het water met een druk van minstens 8 atmosfeer door de koffie perst. Al die goedkopere imitatie-machientjes bereiken geen hogere druk dan hooguit twee atmosfeer. En daarmee wordt aan de eerste eis voor espresso niet voldaan.

● *Een espresso-apparaat met apart stoompijpje voor cappuchino of theewater.*

Twee systemen

Het gaat in feite om twee verschillende systemen. De goedkope serie espresso-apparaten werken meestal met een boiler, waarbij de druk via stoom bereikt wordt. Veel hoger dan twee atmosfeer komt de druk dan niet. Dat is anders bij de meer professionele espresso-apparaten. Hier wordt de druk tot vijftien atmosfeer opgewerkt via een hogedrukpomp. Ook hier toch verschillen. Allereerst zijn er de apparaten met een boiler voor de verhitting van het water. Is de boiler van koper, dan is de prijs pittiger dan anders. Maar de levensduur is ook langer, omdat koper niet roest.

Bij een ander type wordt het water door een zogeheten thermoblok geperst. In dat thermoblok wordt het water razendsnel verhit. Voordeel van dit laatste systeem is de nauwkeurigheid van de temperatuur van het water als het door de koffie geperst wordt. De temperatuur is van wezenlijk belang. Als het water door de koffie geperst wordt, moet de temperatuur rond de 92 graden zijn. Heter verbrandt de koffie en wordt bitter. Minder heet wordt niet alle aroma uit het maalsel gehaald. Espresso, zeggen de Italianen, is het ultieme koffiedrinken. De eenvoud van de koffie onder een vergrootglas. De geringste afwijking van een melange is meteen te proeven. Dat heeft alles te maken met het procédé van de espresso. De kracht waarmee het water door de maling geperst wordt, is zo groot dat vrijwel alle aroma van de koffie gebruikt wordt.

Waarom is die druk zo belangrijk? Het is het verhaal van de boon. Grofweg zijn er twee typen koffiebonen. De Robusta en de Arabica. De Robusta is een koffieboon die, gemalen, gemakkelijk zijn aroma afgeeft. De Robusta is dan ook de belangrijkste boon voor de ons zo filterkoffie. De tweede koffieboon, de Arabica, is een boon, die het aroma wat minder makkelijk afgeeft, maar die tegelijk ook minder cafeïne bevat. Zou de Arabica overheersen in een filtermelange, dan is de koffie slap. Zou de Robusta overheersen in een espressomelange, dan is de koffie veel te sterk en is er geen enkele nuance meer te proeven. En het grootste smaakplezier van espresso moet juist die volheid van het aroma zijn. Of een espresso geslaagd is, is niet alleen te proeven, maar ook te zien. Op een echt goede espresso vormt zich een crèmelaag, door kenners het tijgervelletje genoemd. Die crèmelaag houdt en de warmte èn het aroma wat langer vast.

Philips heeft naast de wat simpeler uitvoering van de espresso-apparaten, die eigenlijk de naam espresso niet verdient, de primeur van een op de consumentenmarkt gerichte espressomachine met een druk tot 15 atmosfeer, waarbij in het apparaat ook een molen is verwerkt. De gebruiker kan zo zelf zijn melange samenstellen. De molen, geen slag- maar een maalmolen, is qua fijnheid regelbaar.

Dat verschil tussen slag- en maalmolen is belangrijk. Bij een slagmolen komt, door het hoge toerental, veel warmte vrij. Dat gaat ten koste van het aroma. Bij maalmolens is daar nauwelijks sprake van.

Het voordeel van een molen is dat men altijd verse koffie heeft. Want een koffieboon houdt heel lang haar versheid. Er zijn zelfs kenners die beweren dat een wat oudere boon zelfs aan smaak kan winnen. Maar het gaat te ver om bij de winkelier om belegen of jonge bonen te vragen. Gemalen koffie in een pak verliest veel sneller het aroma.

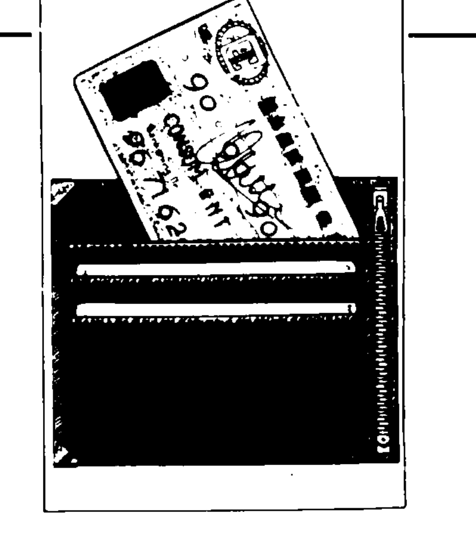

● *Philips heeft een espresso-club opgericht.*

Het nieuwe apparaat van Philips is in Italië en Zwitserland al wat langer op de markt. In die landen is het espresso-gebeuren volledig ingeburgerd. Het succes van het apparaat daar, vormde de aanleiding om nu ook op de Nederlandse markt een bijna professionele espressomachine voor een zogeheten consumentvriendelijke prijs te introduceren. Philips doet dat in samenwerking met de Italiaanse koffiebrander Lavazza, in Nederland geïmporteerd door Fransesco Cristofoli.

Het semi-professionele espresso-apparaat van Philips vraagt wel wat oefening, voordat het espresso-experiment ook thuis lukt. Juist doordat de grofheid van het malen instelbaar is, kost het wat proeftijd om de juiste fijnheid te ontdekken. Dat zelfde geldt voor de vastheid waarmee het maalsel in de bajonethouder aangestampt wordt. Maar het grote voordeel van de machine is de versheid van de koffie en dat avontuur om een melange te vinden die aan de eigen smaak voldoet.

De introductie van het nieuwe apparaat wordt door Philips omgeven met onder meer de start van een Espressoclub, waarin tegen sterk gereduceerde prijzen bijvoorbeeld het zo karakteristieke espressoservies wordt aangeboden. Het apparaat zal in de winkel tussen de 600 en 700 gulden gaan kosten. Zonder molen is dat ongeveer 300 gulden goedkoper.

Supermarkten bijna pvc-vrij

Supermarkten hebben de meeste verpakkingen van pvc vervangen door andere materialen. Dat blijkt uit onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van de Vereniging Milieudefensie (VMD) en de stichting Natuur en Milieu. De organisaties tonen zich verheugd over het terugdringen van de schadelijke verpakkingen, maar zijn niet tevreden over alle alternatieven.

De eenmalige verpakkingen van pvc (polyvinylchloride) gelden als milieu-onvriendelijk omdat bij de verbranding ervan het uiterst giftige dioxine kan vrijkomen. Na een grootscheepse actie van de VMD tegen wegwerpverpakkingen, in september vorig jaar, en na overleg met minister Alders van Milieubeheer, beloofden de supermarkten hun schappen binnen een jaar pvc-vrij te maken.

Dat is grotendeels gelukt. Een beperkt aantal produkten geeft nog problemen, zoals doordrukstrips voor medicijnen en deksels voor gesteriliseerde en gepasteuriseerde produkten. Uit het onderzoek blijkt echter ook dat veel alternatieve verpakkingen nog steeds eenmalig zijn, zoals de zogeheten blisters.

Milieudefensie meent dat dergelijke 'overbodige' verpakkingen beter afgeschaft kunnen worden. Ook keert de organisatie zich tegen aluminium als alternatief materiaal, bijvoorbeeld de verpakking van zoutjes. De produktie van aluminium verbruikt onevenredig veel energie en levert ontoelaatbaar veel afval op, aldus VMD.

Thermostaat in diepvrieskasten ondeugdelijk

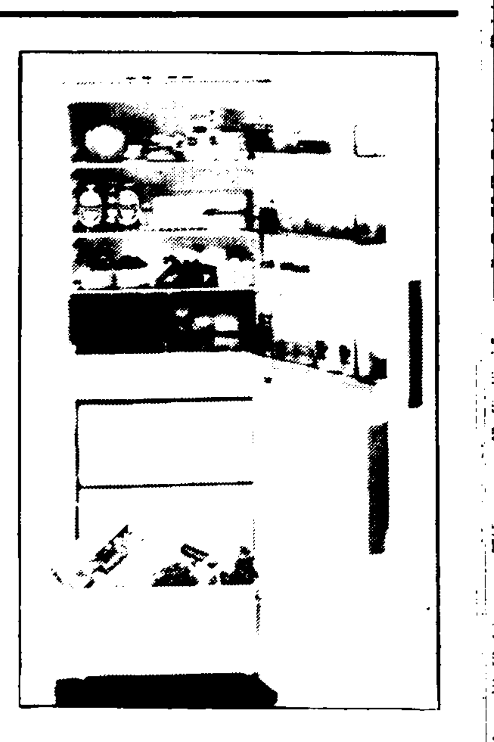
In de gebruiksaanwijzingen van veel diepvrieskasten blijkt de aanbevolen thermostaatstand voor de vereiste bewaartemperatuur van -18°C. niet correct te zijn. Daardoor halen de meeste diepvrieskasten die vereiste temperatuur niet wanneer ze volgens de gebruiksaanwijzing worden ingesteld.

Dit blijkt uit een onderzoek van de Stichting Vergelijkend Warenonderzoek (SVWO), dat zij samen met Britse en Belgische consumentenorganisaties heeft uitgevoerd naar 31 diepvrieskasten. In het onderzoek waren tafelmodel en kastmodel diepvrieskasten opgenomen, zowel vrijstaand als inbouw.

De stichting adviseert het gebruik van een losse diepvriesthermometer, omdat de ingebouwde kastthermometer een lagere temperatuur aangeeft dan in de kast heerst. Daardoor bestaat het risico dat voedsel 'te warm' wordt bewaard.

Naast grote kasten met normale wanddikte zijn ook dikwandige exemplaren getest. Het energieverbruik van dikwandige, extra geïsoleerde kasten is op een enkele uitzondering na weliswaar lager dan dat van gewone exemplaren, maar daar staat tegenover dat dergelijke kasten veel duurder zijn in aanschaf.

Bij het onderzoek van het gebruiksgemak bleken rare uitschieters. Zo bevatte een kast geen ladestops, zat bij een ander exemplaar de temperatuurregelaar aan de achterkant, en ontbraken op diverse kasten kinderbeveiligingen voor de aan/uit- of invriesschakelaar.

● *De meeste diepvrieskasten halen de gewenste temperatuur niet wanneer ze volgens de gebruiksaanwijzing worden ingesteld.*

De SVWO heeft tijdens het onderzoek ook de hoeveelheid CFK's in het koelmiddel en isolatiemateriaal gemeten. Daaruit bleek dat die hoeveelheid door fabrikanten de afgelopen jaren met 50 procent is verminderd.

Kruisverenigingen verhuren veilige kinderzitjes

Steeds meer kruisverenigingen gaan aan automobilisten veilige kinderzitjes verhuren. De landelijke kruisvereniging voert nu een plan uit om binnen korte tijd alle kruisverenigingen veilige zitjes voor zuigelingen te laten verhuren. Daarna wil met zich werpen op de markt van verhuur van veilige kinderzitjes voor kinderen tot vier jaar. Op dit moment verhuren al vijftien kruisverenigingen veilige zitjes voor zuigelingen. Daarvoor blijkt grote belangstelling te zijn. Een woordvoerder van de landelijke kruisvereniging zei dat door het gebruik van deze kinderzitjes het aantal doden in het verkeer drastisch kan worden teruggebracht.

Cafeïne heeft geen effect op bloeddruk

Cafeïne heeft geen effect op bloeddruk, cholesterolgehalte en een aantal stollingsfactoren in het bloed die het risico op hart- en vaatziekten kunnen beïnvloeden. Dit concludeert Annette Bak in haar proefschrift 'Coffee and cardiovascular risk; an epidemiological study' waarop zij vandaag (5 september) promoveert aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam.

Het proefschrift telt twee experimentele studies, waarbij cafeïne en koffie centraal staan. In het cafeïne-onderzoek volgen ongeveer zeventig mensen gedurende negen weken een cafeïne-vrij dieet. De helft van de groep krijgt cafeïne via tabletjes, de andere helft krijgt nep-tabletten. Tussen de groepen blijkt bloeddruk, cholesterolgehalte en stollingsfactoren in het bloed niet te verschillen.

De ruim honderd deelnemers aan het koffie-onderzoek werden ingedeeld in drie groepen die gedurende drie weken respectievelijk gefilterde koffie, gekookte koffie en geen koffie dronken. Het cholesterolgehalte was niet lager bij de groep niet-koffiedrinkers.

Daarnaast heeft Annette Bak geconcludeerd dat koffiezetten zonder papierfilter resulteert in een verhoging van de cholesterol. Dit zou betekenen dat de substantie, die verantwoordelijk is voor verhoging van de cholesterol, in de filter achterblijft.

Bel de Vakman

Afvoer verstopt
Babit bv rioleringswerken
Tel. 045-463892.

STOELMATTERIJ vern. rieten en biezen stoelen met gar. Bel. 045-418820.

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

DAKDEKKERSBEDRIJF De Nok, voor al uw dakdekwerkzaamheden, met de langste schriftelijke garantie. Bel voor vrijblijvende offerte. Tel. 045-224459 753008.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Voor alle dak- en zinkwerk. DAKDEKKERSBEDRIJF P.H. Bouman, Europaweg-Zuid 410, Landgraaf. Tel. 045-321252.

Diepvries en KOELKAST-REPARATIE zonder voorrijkosten. Bel Geleen 04490-45230. Service 24 uur.

OPRITTEN en terrassen in klinkers of sierbestrating, ook tuinaanleg, 045-423699

WASMACHINE-REPARATIE aan huis binnen 24 uur met garantie. Toenbreker Wasautomaten 045-325819

Mode Totaal

Stuntverkoop
LAATSTE WEEK.
Kinder-joggingpakjes nu ƒ 15,-: kindersweaters nu ƒ 10,- kinderpyama's nu ƒ 7,50.
Japonnen, rokken, pakjes, dames-overalls normale prijs ƒ 160,- nu uitzoeken voor ƒ 15,- per stuk.
Merk ski-jacks geen ƒ 395,- maar ƒ 99,50. Div. modellen piloten-jacks geen ƒ 189,- maar ƒ 60,-.
Merk sweaters geen ƒ 85,- maar ƒ 25,-.
Bij Bero Textiel Streeperstr. 55 Schaesberg (t.o. dancing Streeperkruis). Tel. 045-326648.

Huw./Kennism.

Partnerlijn Nederland
Zoekt u 'n man 06-320.322.54, of 'n vrouw 06-320.322.55. Wilt u zelf gratis inspreken? Bel 020-274825, 50 ct p/m Pb 75141, 1070 AA A'DAM.

Charm. HEER, goed uitz., 50-plus, niet onbemidd., zkt. slanke goed uitz. vriendin, gebond. of ongebond. Br. st. m. foto en tel. nr. o.nr. B-5673 L.D., Postbus 3100, 6401 DP, Heerlen.

Elke woensdag ALLEENSTAANDENBAL in de Windrose Akerstr. Nrd. 150 Hoensbroek. Legitimatie verpl. Beleefd uitnodigend. Het bestuur. Elke vrijdag en zaterdag gezellig dansen. Muziek voor elk wat wils.

VROUW 54 jr. eenvoudig en netjes, zoekt dito man tot 60 jr. Postbus 14036, 6401 NA Heerlen.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

DUO'S DUS

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

KWALITEITSKEUKENS, topkwaliteit voor een normale prijs. R.J Handelsonderneming, Stationstr. 294, Nuth. Tel. 045-242602.

Zwaar eiken BANKSTEL vr. pr. ƒ 975,-; massief eiken wandkast als nw. vr.pr. ƒ 1.250,-. Tel. 045-323830.

Te koop zware blanke massief eiken MEUBELEN oa. ovale eettafel met 6 stoelen, bankstel 3-1-1 met salontafel. Tel. 04406-40223.

Te koop een 3-zits BANK en 2 clubs, pr.n.o.t.k. Tel. 045-728927, na 17.00 uur.

BANKST. eik., ƒ 375,-; slaapk. compl. ƒ 375,-; eeth., wit, nieuw, ƒ 390,-. Kouvenderstr. 208 Hoensbr.

Te koop ANTIEK, veel kleingoed. Tel. 045-721352.

Rijles

In 8 dgn. uw RIJBEWIJS behalen op de Ned. Ant. Gratis rijtest en theorieles. Autorijschool Kalloe. 070-3898509

In 8 dagen Uw RIJBEWIJS halen op Sint Eustatius. Examengarantie 04750-32428.

Vakantie

St. Maartenszee bung., ZWEMPARADIJS weekend/midweek sept. va. ƒ 250,-. Tel. 02246-3109.

Zonnebanken/Zonnehemels

Superbruiner!
10 lamps, 4 x gebogen zonnehemel met ventilator en snelbruinlampen. Alléén bij van Erp nu ƒ 999,-.
· Volledige garantie en service.
Van Erp, Limbrichterstr. 18 Sittard, tel. 04490-13531. Hoofdstr. 12 Kerkrade, tel. 045-456999.

Computers

Te k. COMMODORE 64 met disk-drive, speed-dos en toebehoor. Tel. 045-232028

Kachels/Verwarming

KACHELS, keuze uit 200 st. Jac. Köhlen, Rijksweg N. 104, Sittard. 04490-13228.

KACHELS goedkoop en goed kopen, gratis geplaatst De Kachelsmid, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1638.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Huish. artikelen

Te k. DIEPVRIESLADENKASTEN en kisten, koelkasten v.a. ƒ 95,-, was- en droogautomaten v.a. ƒ 195,-, centrifuges v.a. ƒ 95,-, bakovens, kookplateau's v.a. ƒ 95,-, video's v.a. ƒ 195,-, kleuren tv's, stereoinstallaties compl. v.a. ƒ 95,-. en alles met garantie bij Vriesko, Sittarderweg 136, Heerlen. Tel. 045-727342. s'Maandags gesloten.

Ijsk. ƒ 95,-; gasf. ƒ 95,-; diepvr. ƒ 175,-; WASDROGER ƒ 175,-. 045-725595

Muziek

STALMEIER MUSIC de muziekspecialist
HOOFDSTRAAT 32 TEL. 045-214253 HOENSBROEK
(Bij de Markt) Donderdag koopavond
Goede verkoop begint bij de inkoop:
B.v. Kimaxe stratocaster, electr. gitaar ƒ 298,-
Kawai keyboard FS 610 4 oct gr. t. ƒ 495,-
Altijd leuke aanbiedingen en occasions.

Koop bij de man die het ook bedienen kan!!!

Muziekliefhebbers opgelet!!!
V.a ƒ 30,- p.mnd. direkt eigenaar van o.a. keyboards, drumstellen, orgels, gitaren, piano's, accordeons, orkestapparatuur enz. Vraag naar onze speciale klantenkaart.
Altijd aanbiedeningen en occasions.
Alles van Flight-case nergens goedkoper.

Muziekhuis Lyana
Mauritsweg 48 Stein. 04490-33227 Ma-zat. open, do. koopavond
HET PRIJSBREKENDE MUZIEKPARADIJS

Te k. Wiener LOBAS G.C.F.B., 4 rijer. Tel. 045-251437

Te k. elec. ORGEL Elkasong 30, ingeb. leraar, nw.pr ƒ 6.000,- vr.pr. ƒ 2.500,-. Tel. 043-212406.

Braderieën/Markten

Enorme Luikse Vlooienmarkt
zat. 8 sept. evenementencomplex 't Ven, Venlo. Inlichtingen en deelname 040-856693.

Deeln. gevr. v. LUIKSEMARKTEN op 9/9 te Wessem, 16/9 Reymerstok, 23/9 Meerssen. 30/9 Kessel etc. Inl. 045-324112

Te koop gevr.

Hoogste prijs voor POSTZEGELS, munten en goud. Stamps and Coins, Kasteelln. 102, Heerlen (Meezenbroek). 045-726789.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer en metalen. Gebr. SWINKELS, In de Cramer 100, Heerlen. Tel. 045-751994

Braderieën/Markten

Wij kopen GOUD, wij betalen contant geld, tegen hoogste dagprijs. Verseveld, Saroleastr. 80 A, Heerlen. 045-714666.

Leuke SPULLETJES gevr. voor rommelmarkt, tegen kleine vergoeding. 045-454231.

Te koop gevr. AANHANGWAGEN tot ƒ 250,-, opknappen geen bezwaar. Tel. 045-312189.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Diversen

Door 1 of 2 jonge masseuses. Totale
ontspanningsmassage
met leuk gesprek en (fris) drankje. Eens geweest U blijft komen!!
045-353489

Voor Limburgs LEKKERSTE gehakt. Slagerij Houtvast Schinnen.

Gevestigd: F.M. Palmen, PARANORMAAL genezer, prano-therapeut. polarihzeur. Margrietstr. 25, N'hagen-Landgraaf 045-318842

GEBIT gebroken? Hoonhout Akerstraat Noord 328, Hoensbroek. 045-228211. Klaar terwijl u wacht.

De massage van VERONIQUE blijft uniek. Tel. 045-228481.

06-lijnen

Zoek je een hete meid?
06-320.320.55....Live Afspreeklijn (50ct p/m)

gay prive limburg
Direkt apart met een lekkere jongen. 06-320.322.75
Druk op de nul voor 'n nieuwe partner - 50 ct p/m

Gay Café Limburg 06-320.327.55
GAY CAFE PRIVE LIMBURG 06-320.327.56
GAY PARTNERLIJN 06-320.326.76
GAY INFORMATIELIJN 06-320.324.20
Postbus 75141, 1070 AA AMSTERDAM, 50 ct p.m.

Topsex
De lekkerste, 50 ct.p.m. 06-
320.325.25

Sex Royal
06. nr. voor 50 cent p.m.
320.320.24.

Homo live
Twee hete jongens gaan tot het uiterste
06-320.330.12 - 50 c/m

Gay Box
Rotterdam beter een hete buur dan een verre vriend
06-320.328.22 - 50 ct/pm

Lesbi live
Twee hete meiden gaan tot het uiterste
06-320.323.12 - 50c/m

doma kontaktlijn
De enige SM kontaktlijn in Nederl. meer dan 100 adv
06-340.300.80 - 50 ct p/m

Een rijpe gekleurde vrouw 39 voor jou. 50 cpm 06-
320.*320.*91

Grieksesex
MARCHA 50 cpm 06-
320.325.55

ah, top S&M..ah
Vrouwengenot.. 50 ct p/m
Ah...06-320.331.13..Ah.

!!Lady Bizar!!
06-320.324.68...50 ct p/m
hete schokkende SM Sex

Bel nu zelf(s) gratis Lenie. Direkt prive. Info (50 cpm)
06-320.324.96

"Uit de kleren
en geen praatjes". De vrouw weet hoe ze mannen als jij aan moet pakken
06-320.329.22 (50 cpm)
Can Pb 5086, R'dam

Jong paar
voor lifesex wil dat die naakte vrouw er bij blijft die zegt wat ze moeten doen.
06-320.329.24 (50 cpm)
Can Pb 5086 R'dam

Frieda's eerste ervaring met een ontembare
lesbische
is waanzinnig. "Ja, ga door".
06-320.329.25 (50 cpm)
Can Pb 5086 R'dam

Naaktfoto's chantage en SM. Wat voelt ze als ze tenslotte genietend toegeeft
grieks
06-320.330.17 (50 cpm)
Can Pb 5086 R'dam

Line slaapt
naakt. Ook als ze een man vangt en met haar pistool dwingt om haar te ...
06-320.326.90 (50 cpm)
Vib. Pb 5086 R'dam

Homo Rudy
moet in een verlaten huis betalen voor de lift. Een lange nacht met 2 mannen.
06-320.326.91 (50 cpm)
Vib. Pb 5086 R'dam

Lifesex
Meisjes op het hoogtepunt met verschillende partners. Wil jij meedoen? Schrijf naar Vib. Pb 5086 R'dam.
06-320.326.92 (50 cpm)

Afwijking
Alleen als ze hem vast mag binden wil Cora het met die jonge knul doen.....
06-320.326.93 (50 cpm)
Vib Pb 5086 R'dam

trio-bisexbox
voor vrouw vrouw man of man man vrouw-relaties. De enige box die alles waarmaakt op 06-320.326.88 (50 cpm) Vib Pb 5086 R'dam

Vaak in gesprek? Blijf het proberen.
De pornobox
Onbeschaamd eerlijk op
06-320.320.51 (50 cpm)
Vib Pb 5086 R'dam

Homokontakt
jongens zoeken jongens
50ct p/m 06-320.325.01

Rob en Els voor
lifesex
Els aarzelt nogal, maar als het slipje op de grond valt...
06-320.321.32 (50 cpm)
Nyh. Pb 5086 R'dam

ruilsexbox
Niet schrijven, niet wachten, wel plezier nog deze nacht.
06-320.326.99 (50 cpm)
Vib. Pb 5086 R'dam

In het geheim laat de vrouw zich soms uitvoerig...
straffen
door zo'n knul.
06-320.323.85 (50 cpm)
Dim Pb 5086 R'dam

John solliciteert als
escortboy
Natuurlijk moet hij eerst uitgebreid door de keuring. Homo. 06-320.323.86 (50 cpm) Dim Pb 5086 R'dam.

Ze gaat
over de knie
Als de man merkt hoe klein dat slipje is gebeurt... Alles
06-320.326.72 (50 cpm)
Aap Pb 5086 R'dam

Een jong paar geniet. Een vreemde man laat hen de heerlijkste dingen doen.
Bizar
06-320.326.71 (50 cpm)
Aap Pb 5086 R'dam

Geen pijn?
Toch kronkelt het blonde meisje onder de handen van de donkere man. 06-320.321.30 950 cpm) Nyh. Pb 5086 R'dam

Zoek jij een hete meid?
Bel sexdating
50ct p/m 06-320.326.33

Zoek jij lekkere meisjes?
De tippelbox
06-320.326.66 (50ct p/m)

Frank krijgt bijles van de man. Hangend aan het wandrek leer hij iets...
homo
06-320.321.33 (50 cpm)
Nyh. Pb 5086 R'dam.

Homo:
Het is slikken voor Jos, hete jongens
06-320.327.01 50 ct p/m

Mooie vrouwen zijn op zoek!
Sexcontacten
voor jou
06-320.321.44

Wil jij 'n lekkere meid?
Bel de Tippellijn
06-320.330.66

Homo
Het is slikken voor die hete jongens,
06-320.330.88

Natasja doet 't met de buurman. Echte
keukensex
06-320.327.77

Buurvrouw Chantal voor ordinaire
Live-sex,
06-320.328.01

Meegenieten: Jonge meisjes in de
hete sauna
06-320.328.88 - 50 ct p/m

Stiekem meeluisteren met
Schoolmeisjes
06-320.329.01 - 50 ct p/m

Zoek jij een vriendin? Bel de
Flirt-Box
06-320.330.01

Versier een afspraakje
de Meidenbox
06-320.330.77 - 50 ct p/m

Bent U op zoek naar 'n vrouw
06-320.328.03
Dames inspr: 01720-33202

Nooit dacht ze dit te doen, maar na wat drank vrijt
Els lesbisch
met Anne waar Jan bij is.
06-320.330.52 - 50 ct p/m
Aap. Pb 5086 R'dam

Gemaskerd beveelt hij.
enny geniet
als ze knielend mag gehoorzamen. "Oh ja"
06-320.330.51 - 50 ct p/m
Aap. Pb 5086 R'dam

De life-Line
ga fijne apart met Chantal, meegaand en sexy. De operator helpt U verder op
06-320.327.88 - 50 ct p/m
Aap PB 5086 R'dam

Haar wensdroom SM. Vastgezet aan een boom leert
Anky
hoe opwindend gehoorzaamheid is (Grieks)
06-320.330.61 - 50 ct p/m
Aap. Pb 5086 R'dam

De vrouw geniet
als ze in haar slipje strafwerk moet maken voor 2 jongens (50ct.p.m.)
06-320.326.70

Erotifoon
Ze bekeek hem ademloos.... 50 ct p/m
06-320.320.12

40-plussers
vinden begrip en elkaar op de 40plus box. De mensen die weten waar ze over praten op 06-320.327.28 (50 cpm) Nyh. Pb 5086 R'dam.

Dame zoekt jonge knul. Meisje zoekt ervaren heer. Ze vinden elkaar op de
generatiebox
06-320.326.27 (50 cpm)
Nyh. Pb 5086 R'dam

Super
contactenbox
De snelste voor goede sexrelaties. Altijd succes op 06-320.324.30. En Gaby en Inge gaan met je apart op de Heetste Box van NL. 06-320.328.29 (50 cpm) Nyh. Pb 5086 R'dam.

Lekkere meiden
willen Sex Sexrelatielijn
06-320.320.44

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Schoolmeisje
zkt sexcontact Sex-contactlijn 06-320.320.33

Rosie-relatielijn
Modern sexcontact op 06-320.324.50 (50 cpm) hoor je wensen van paren en dames. Hun "naakt" foto's in Rosie sept. Nyh. Pb 5086 R'dam

Wip-inbox
heet zo omdat er heel wat ge.. wordt op 06-320.324.60 Trouwens de Lijf-Sex-Box daar doen ze helemaal maar raak... blozen op 06-320.324.90 (50 cpm) Nyh. Pb 5086 R'dam

Altijd de vurige bellers op die hete
orgiebox
alles mag op 06-320.324.40 En dan.. de sexbox. Eerst praten en dan samen tot daden komen 06-320.322.22 50 cpm Nyh. Pb 5086 R'dam

Tina voor 't eerst lesbisch. Met de blonde
vrouw
tijdens het reisje. "Jaaa doe het" 06-320.330.19 - 50 ct p/m Aap. Pb 5086

Op de bisexbox
vinden mensen elkaar die weten dat er meer te koop is dan mannetje-vrouwtje.
06-320.328.38 (50 cpm)
Nyh. Pb 5086 R'dam

Kontakten/Klubs

Club Merci ****** Country feest
Wij laten ons weer gaan, 5 oktober hebben wij cowboyrokjes aan. Wij zitten in de Westernsfeer. Kom jij ook met je geweer? Voor iedereen een leuke surprise. Rijksweg zuid 241 Geleen. 04490-45814, tev meisje gevr.

Privehuis Brigitte
Natasja, Chamilla, Petra, Angela, Sandra, Monnika. Kampstr. 41, Heerlerheide. Tel. 045-232069.

Het oosten en het westen in 't zuiden is 't nog steeds 't beste
Privéhuis Michelle
Nieuw: Samira, Samanta, Anita, Debby.
Tel. 045-228481 - 229680

Nieuw.....Nieuw..... meisjes en gastvrouw
**** Privé Yvonne ****
Gezelligheid, drankje en film met Claudia Chantal en Diana Silvia Soffie, Moniek, Maria, Jolanda en niet te vergeten Samanta. Geopend ma.-zat. 11-24 uur, zond. 15-24 uur. Kapelweg 4, Kerkrade. Nog meisjes gevr. v weekenddienst Tel. 045-425100.

Babbelbox
Bel de enige échte Babbelbox 50 ct.p.m.
06-320.330.02

Een overdaad aan luxe en hygiène
Riversideclub
E9 afslag Echt Ohé en Laak. Dijk 2 Ohé en Laak. 100 mtr. voorbij Camping de Maasterp. Open van maandag t/m vrijdag van 14.00 t/m 02.00 uur. Tel. 04755-1854. Tevens meisje gevraagd.

Maastricht Privé
Ongedwongen gezellig zijn de meisjes van "Maastricht Privé". Wij zijn met acht verschillende meisjes van allerlei nationaliteiten. U kunt geheel vrijblijvend even kennis komen maken in ons gezellige privé-clubje. Wij zijn geopend ma t/m zat van 12.00-1.00 uur. Trio's en SM mogelijk, drankje gratis. Tel. 043-254183.

Club La Belle
Spekholzerheide, Graverstr. 13, iedere dag geopend, van 20-04 uur, 045-416143 mit Regina v.d. Jachthut.

Brigitte
Privé. 04490-48140.

Buro Yvonne
bem. van privéadr. 04490-23203, inschr. dames gevr.

Club Denise
Tinie, Carina, Susan en Sandra ontvangen u in een aangename sfeer van 12 tot 03.00 uur. Tel. 045-413887

Hallo Heren
Wilt u discreet relaxen en zich heerlijk laten verwennen in luxe spiegelkamer met waterbed, whirlpool, video en sauna. Dan wachten 9 jonge meisjes, op U. Brigitte is ook aanwezig tussen 14.00-19.00 uur

Sauna Club Eros
open van maandag t/m vrijdag van 14.00-03.00 uur Tel. 045-462084

ƒ 50,- all in
Doorl. film en drankje tel. 045-423608 Tev. assistente gevr.

Peggy Privé
Dave voor boys
Richard v. echtp. Ma.-vr. 16.00-22.30 04490-74393.

Videoclub
nieuwe films aanwezig. v.a. ƒ 20,-. Tel. 045-718067. Meisjes aanw. tev. ass. gevr

045-326191
Escortservice. All-in.

Escort
045-729532 van maandag t/m vrijdag

Club Fra Mauro
Gezellige en intieme sfeer. Diverse relaxmogelijkheden. Bubble-bad Aparte SM-kamer. Venlose Steenweg 142. 3680 Maaseik (B) Tel. 09-32-11-566028.

Roswitha
Af 10 uur. Ook zat. en zond. 045-721759 meisje gevr.

Escortservice
045-422685
v.a. 12.00 uur

Buro Geleen
Bem. in discr. privé-adressen. Inschr. dames gevr. 04490-48768.

Niet voor jaloerse mensen
De triobox
voor extra vrienden en vriendinnen. 06-320.327... 50cpm Nyh. Pb 5086 R'dam

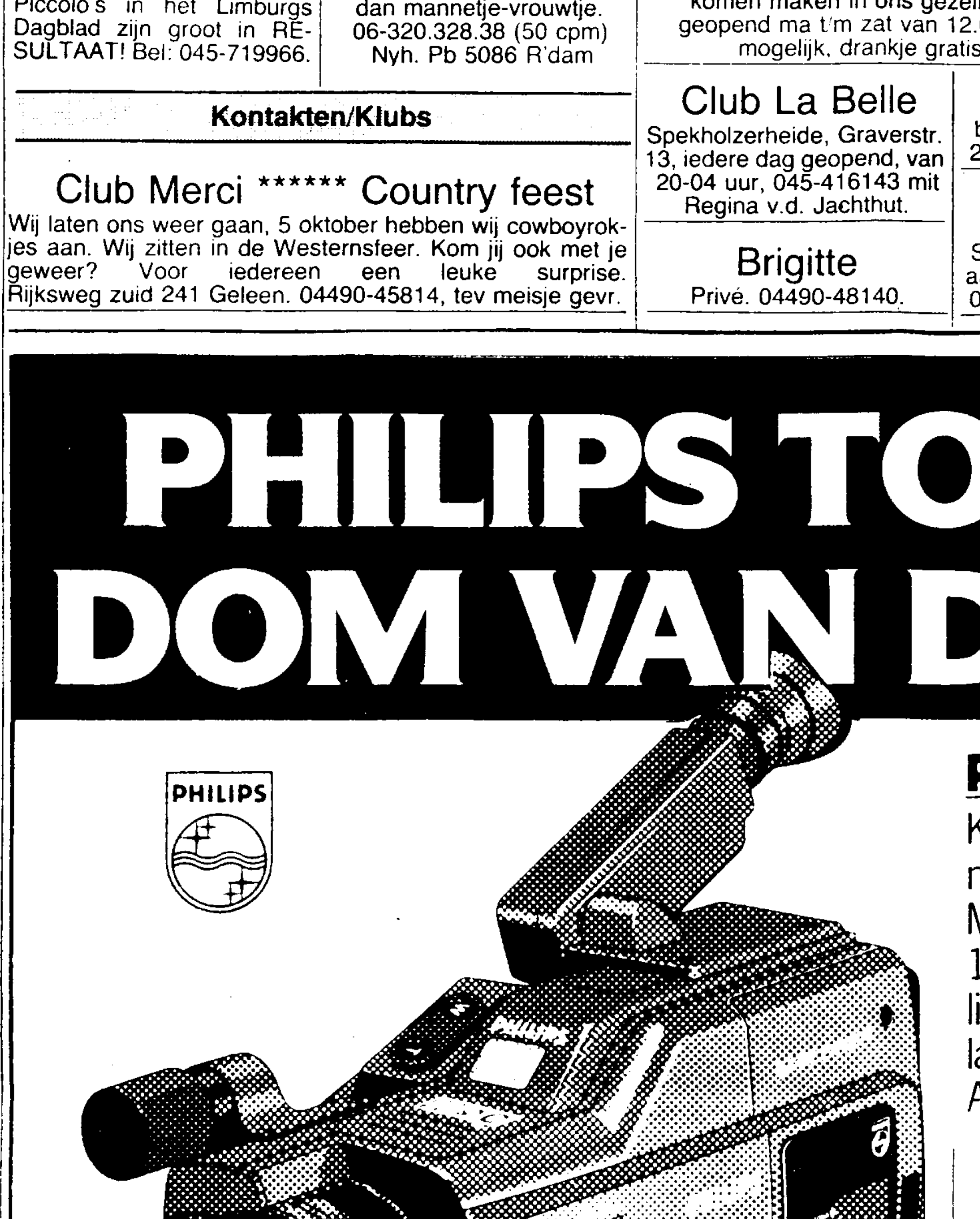
Diana escort
045-320323
v.a. 's morgens 10.00 uur

Escort service
045-320343

Gezellige dames
charmant, discreet bezoeken U thuis of in hotel
045-311895.

GROTE CLUBACTIE
VRAAG HET INFORMATIERAPPORT AAN EN SCHRIJF NU IN.
Limburgs Dagblad — WEEKBLAD DE TROMPETTER
045-73935

PHILIPS TOPPERS BIJ DOM VAN DEN BERGH

Philips VHS-C HQ-camcorder VKR 6843/20
Kleurencamera met 1/2" CCD-opneemelement, automatische scherpstelling, witbalans en diafragma. Met motorzoom met tegenlichtkompensatie (BLC). 10 tot 100.000 lux. High speed shutter en retake-mogelijkheid. Inklusief netvoeding/akkulader, akku, schouderriem en AV-uit kabel naar scart. **1999,-**

Philips stereo-kleurentelevisie 25 GR 9760/30B
Met 63 cm/110° 'FSQ' HiBri-beeldbuis. On screen display. Stereo-versterker 2 x 20 W. Computer-controlled teletekst met geheugen voor 3 teletekstpagina's. 60 Voorkeurzenders. CTI. Sleeptimer. Afstandsbediening ook geschikt voor teletekst en videorecorder. **1899,-**

Philips HiFi-stereo kleurentelevisie 28 DC 2670/20R
Met 70 cm/110° 'FSQ' Black-Line HiBri-beeldbuis. Menu voor het instellen en bedienen. Computer-controlled teletekst. On screen display. Matrix surround sound. 60 Voorkeurzenders. HiFi-stereo versterker met 2 x 30 W muziekvermogen. Afstandsbediening. **2399,-**
Met 63 cm beeldbuis. **2199,-**

Philips kleurentelevisie 21 GR 1251/10B
Met 55 cm/90°, donker getinte, 'FSQ' HiBri-beeldbuis. 40 Voorkeurzenders. Voor VHF- UHF- en S-kanalen. 3 W muziekvermogen. Met afstandsbediening. **999,-**

Philips midi compact disc-stereokombinatie FCD 465
Compact disc-speler, digitale radio met 18 voorkeurzenders, versterker van 2 x 20 W met 5-bands graphic equalizer, dubbel cassettedeck met high speed dubbing en continuous play en semi-automatische platenspeler. CD-speler met de nieuwste servo-decodeer- en foutkorrektietechnieken. LCD-display voor tuner en CD-speler. Met twee luidsprekerboxen. **699,-**

Philips compact disc autoreverse tandem soundmachine AZ 8394
AM/FM-stereo radiorecorder met FM, LG, MG en KG, 3-bands graphic equalizer, 2 x 8 W en autoreverse mogelijkheid. CD-speler met programmeerbaar geheugen tot max. 20 nummers en introscan. Vier luidsprekers. **699,-**

Philips midi HiFi-kombinatie
Bestaande uit digitale tuner met 20 voorkeurzenders, versterker met 2 x 40 W vermogen, dubbel cassettedeck; deck A autoreverse weergeven, deck B opnemen/weergeven, CD-speler, twee 3-weg basreflex luidsprekerboxen en afstandsbediening. **1199,-**

Philips midi HiFi-kombinatie
Met versterker van 2 x 60 W. **1499,-**

Philips midi HiFi-kombinatie
Met versterker van 2 x 90 W. **1799,-**

Philips slimline HQ VHS-videorecorder VR 6290
Automatische frontlader met afstandsbediening. VPS-voorbereid. Voorprogrammering van 4 programma's tot 31 dagen vooruit. **899,-**

Philips HQ VHS-videorecorder VR 6490/01
Met 4 videokoppen, perfekt stilstaand beeld en 2 snelheden. Voorprogrammering van 8 programma's tot 31 dagen vooruit, dagelijks en wekelijks. Tuner/synthesizer met 48 voorkeurzenders FST. Afstandsbediening. **1199,-**

Philips midi compact disc-speler CD 110 **379,-**

Philips midi compact disc-stereokombinatie FCD 390
Digitale radio met FM, LG en MG en 20 voorkeurzenders, versterker van 2 x 40 W met 5-bands graphic equalizer, dubbel cassettedeck en CD-speler met o.a. shuffle play en introscan. Kompleet met luidsprekerboxen (3-weg) en afstandsbediening. **949,-**

Liever 'n Philips

***CENTRALE VERWARMING - VR en HR-ketels - alle merken**

DOM VAN DEN BERGH
voor prijs, kwaliteit en service.

Het komplete Philips-assortiment uit voorraad leverbaar in al onze zaken!

Sittard, Voorstad 25, telefoon 04490-13145 • Heerlen, Dautzenbergstraat 48, telefoon 045-713608 • Venlo, Vleesstraat 43, telefoon 077-514818 • Maastricht, Nieuwstraat 11, telefoon 043-212774.

Pleidooi voor meer steun aan STER in concurrentieslag met RTL

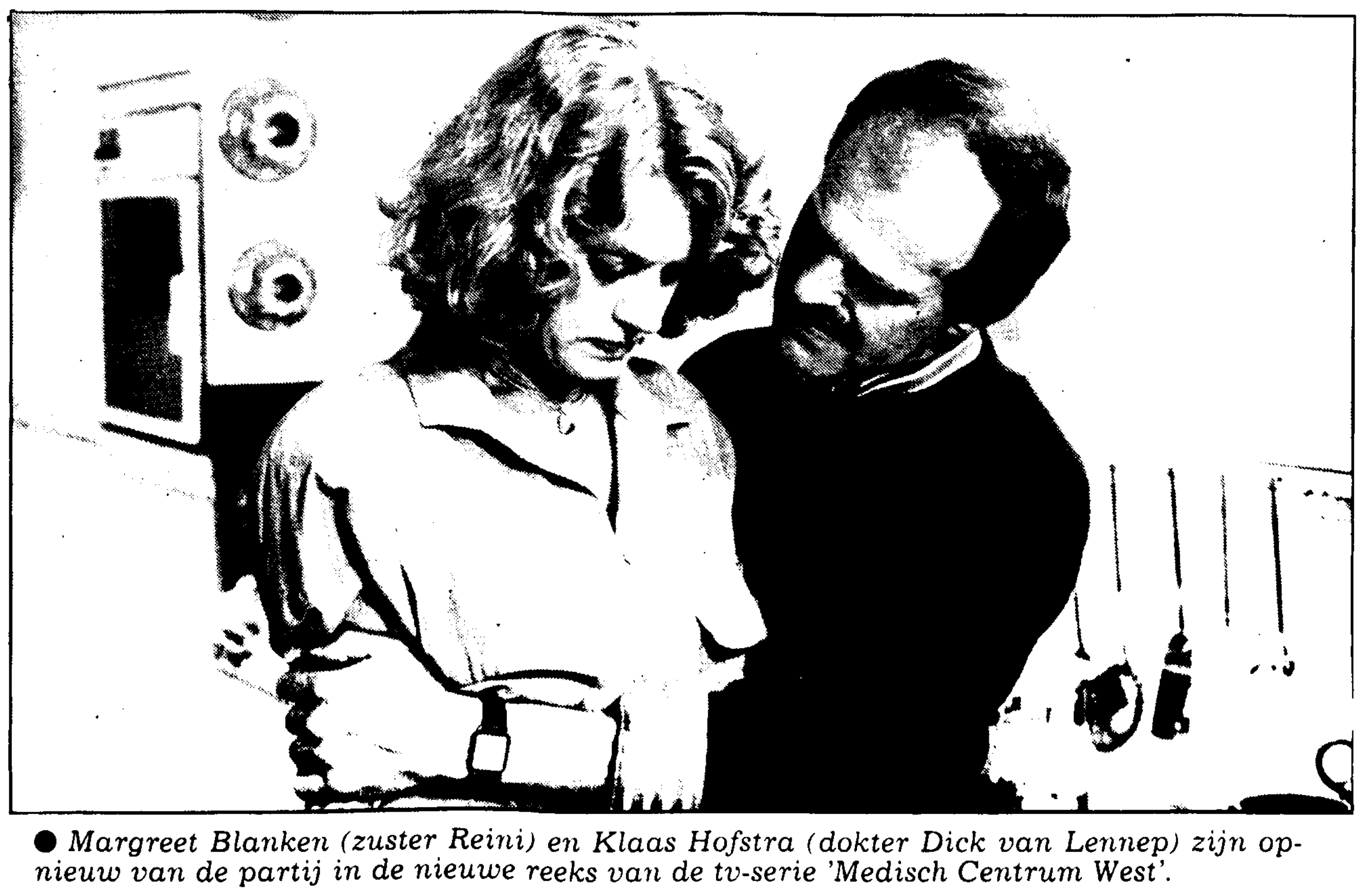
TROS niet gelukkig met programma's op woensdag

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – Een nieuwe reeks van de tv-serie 'Medisch Centrum West' vormt een van de belangrijkste onderdelen in het nieuwe winterschema van de TROS. Vanaf vrijdag 26 oktober worden in totaal 26 afleveringen van deze ziekenhuisserie op het scherm gebracht. Na België (VTM) is Medisch Centrum West binnenkort ook te zien op de Turkse en Westduitse tv. In het nieuwe seizoen worden de programma's van de TROS voortaan op woensdag en vrijdag op Nederland 2 uitgezonden. Tegenspeler op Nederland 1 is de KRO. Cees den Daas, directeur van de TROS, toonde zich gisteren tijdens de persconferentie in Hilversum niet gelukkig met de woensdag als uitzenddag. Tot en met mei worden op die dag door de NOS op Nederland 3 zeker vijftien voetbalwedstrijden gebracht.

Evenals algemeen directeur Cees Wolzak en voorzitter mr Henri Minderop had Den Daas geen goed woord voor het door Den Haag gevoerde mediabeleid.

Door het toelaten van RTL Veronique op de kabel krijgt de STER dit jaar 50 miljoen gulden minder aan reclamegelden (in plaats van 490 nu 440 miljoen). „Dat betekent dat er minder geld beschikbaar komt voor de omroepen en dat gaat weer ten koste van programma's", aldus Den Daas. RTL haalt dit jaar 160 miljoen weg bij het Nederlandse bedrijfsleven.

● *Margreet Blanken (zuster Reini) en Klaas Hofstra (dokter Dick van Lennep) zijn opnieuw van de partij in de nieuwe reeks van de tv-serie 'Medisch Centrum West'.*

Herindeling tv-netten

Volgens de TROS moet de STER ('omdat Den Haag het laat afweten en laks is') nu steun krijgen van de Nederlandse omroepen. „Er zijn omroepen, die daar niets voor voelen. Zo wil de EO geen reclame op zondag", aldus voorzitter Minderop. „Die omroep hoort dus op Nederland 3 thuis". De TROS pleit daarom voor drie tv-netten. Nederland 1 en 2 met de A-omroepen en met veel reclame tijdens de uren dat veel tv wordt gekeken. „Niemand is kwaad op omroepen die niet willen meedoen. die moeten dan maar op Nederland 3, met veel minder kijkers, gaan zitten". Minderop liet gisteren in Hilversum niet onvermeld dat de VARA een van de omroepenis, die met de 'bespelers' van TV2 (TROS, AVRO en Veronica) een programmabeleid voert dat heel goed is. „De VARA trekt net als de TROS veel kijkers en dat is goed voor de adverteerders en voor ons als programmamakers in de concurrentieslag met RTL Veronique".

In het nieuwe seizoen zullen de TV2-omroepen nog meer als totnutoe met elkaar samenwerken. Zo zal van maandag tot en met woensdag dagelijks tijdens de middaguren de amerikaanse dramaserie 'Santa Barbara' te zien zijn. Van donderdag tot en met zaterdag is dagelijks het spelprogramma Jackpot te zien als 'tegenhanger' van 'Prijzenslag' bij RTL.

Crime Time

Een nieuw informatief programma over misdaad gaat Jaap Jongbloed voor de TROS presenteren. Het programma, dat vanaf eind van het jaar wekelijks op de woensdagavond wordt uitgezonden, krijgt de naam Crime Time. De redactie van het programma wordt gevormd door Jaap Jongbloed en de voormalige misdaadverslaggever van het dagblad De Telegraaf Peter de Vries. De Vries is momenteel hoofdredacteur van het weekblad Aktueel.

Een Concertgebouw Special rond Koos Alberts wordt op 21 september uitgezonden. Bananasplit met Ralph Inbar komt in 1991 terug op tv. De pers kon gisteren alvast kennis nemen van hoe Inbar tijdens de jongste Vierdaagse van Nijmegen wandelaars in de luren wist te leggen. Velen van hen kregen van een nep-politieman in uniform een proces-verbaal om ze 'te hard liepen'. De reacties van de wandelaars, zeg maar vloektirades, krijgen de kijkers in de eerste nieuwe aflevering van Bananasplit.

In het verlengde van Bananasplit komt Linda de Mol met 'De leukste thuis', de Nederlandse variant van 'America's funniest home video's'.
Late avondprogramma's op de woensdag zijn de succesformules TV Show op reis. Ivo Niehe heeft in een van zijn eerste nieuwe afleveringen onder anderen een gesprek met de 87-jarige stokdove filmster Bob Hope, een enthousiast golfspeler. Zowel camera's als beeldmateriaal werden in het hotel van Niehe in de States gestolen. Vandaar dat de TROS maar de helft van het interview zal kunnen uitzenden.

Nana van Nie en Marjon Keller presenteren in het nieuwe seizoen (vanaf oktober) het eigentijdse programma Blizz. Leonie Sazias komt met een Ooievaarsshow over babies, peuters en kleuters en Linda de Mol komt de grote spelshow Love Letters tussen kerst en media februari. Daarin wordt het huwelijk van trouwlustige paartjes rechtstreeks uitgezonden. „Uiteraard met hun instemming", aldus Linda de Mol, die al van de gemeente Hilversum kreeg te horen dat het gemeentehuis daar voor dit programma gesloten blijft.

Triviant nu met Tineke Verburg

HEERLEN – Tineke Verburg zal in het nieuwe tv-seizoen (vanaf 14 november) het spelletjesprogramma TROS Triviant presenteren. Verburg, die ook filmnieuws in 'Hollywood Boulevard' en het nieuwe programma 'TROS Aktua in bedrijf' op het scherm brengt, volgt Astrid Joosten op. Die is, zoals bekend, terug bij haar eerste werkgever, de VARA.

● *Richard Gibson ('Herr Flick') en Kim Hartman (Helga) gisteren even in ons land om de nieuwe reeks afleveringen van de serie 'Allo allo' te introduceren.*

Hoofdrolspelers gisteren even in Nederland

'Allo allo' blijft nog jaren op het tv-scherm

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – Vanwege een brand op het vliegveld Heathrow in Londen arriveerden ze gisteren later in het TROS-gebouw in Hilversum dan was gepland. Desondanks was het voor iedereen een verrassing dat twee hoofdrolspelers uit de Engelse comedy-serie 'Allo allo' tijd en moeite hadden genomen om even naar ons land te komen. Kim Hartman (Helga) en Richard Gibson ('Herr Flick') uit deze serie lieten zich uitgebreid fotograferen. De serie 'Allo allo', die zich in een bezet Frankrijk afspeelt, is bij kijkers in tientallen landen razend populair.

Ivo Niehe introduceerde 'Helga' en 'Herr Flick' en de vraag hoe lang men nog denkt door te gaan met deze serie werd beantwoord door Richard Gibson. „Kijk, we zijn al aan ons vijfde seizoen toe", aldus 'Herr Flick'. „maar we kunnen zeker nog tien jaar vooruit. Per slot van rekening heeft de oorlog vijf jaar geduurd en elk jaar moet je vermenigvuldigen met 360 dagen. „We kunnen dus best een concurrent van Dallas worden. Voorlopig denken we er niet aan om te stoppen". De TROS brengt de nieuwe afleveringen van de serie ook in het komende winterseizoen op vrijdagavond op het scherm.

● *Fred Oster (midden) en handballer Lambert Schuurs (rechts) in Elsloo, de tweede instapplaats van de marathonloop voor een goed doel die in Maastricht begon en in Hilversum moet eindigen.*
Foto: PETER ROOZEN

'Op volle toeren' uit programma geschrapt

Chiel Montagne eist vergoeding van TROS

HILVERSUM – Chiel Montagne eist van de TROS een schadevergoeding omdat van de ene op de andere dag zijn televisieprogramma 'Op Volle Toeren' is stopgezet en per 1 oktober ook de radioversie van dat programma wordt gestaakt. Volgens freelancer Montagne praat hij zelf niet met de TROS-directie maar lopen de onderhandelingen over de hoogte van de claim via advocaten.

Chiel Montagne wil nog niets kwijt over de zaak. „Als ik nu zou praten, dwarsboomt dat wellicht de onderhandelingspositie van mijn advocaat. Bovendien kan ik er geen zinnig woord over zeggen. Ik probeer me zoveel mogelijk afzijdig te houden. Ik moet mijn blik op de toekomst richten. Ik heb vanaf 1 oktober nog maar één radioprogramma van een uur op de vrijdagmiddag. Dat programma, Nederlands Plaatwerk, houdt over een jaar ook op te bestaan, dan heb ik dus niets meer bij de TROS. Ik ben genoodzaakt nu andere inkomsten te zoeken".

Chiel Montagne wil niets kwijt over de hoogte van zijn schadeclaim, maar geruchten willen dat zijn advocaat begonnen is met het eisen van een bedrag van vier ton. Montagne wil dat bedrag bevestigen noch ontkennen. „Ik wil alleen maar kwijt dat we nu nog via advocaten praten, maar dat de zaak voor de rechter komt als de advocaten er niet uitkomen".

TROS Aktua filmt in Limburg

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – De eerste aflevering van de nieuwe rubriek 'TROS Aktua in bedrijf' komt op vrijdag 5 oktober voor een groot gedeelte vanuit Limburg. Tineke Verburg, die dit programma presenteert, bezoekt hiervoor Smeets Offset bv in Weert om een inzicht te geven van de werkzaamheden in een grafisch bedrijf. „Van de persen in Weert rolt ook Time Magazine en dat blad wordt ook gelezen door de Iraakse dictator Sadam Hoessein. Daarom vinden we het leuk om daar een reportage aan te wijden", aldus gisteren Tineke Verburg tijdens een persconferentie.

Plensbuien bij start in Limburg van 'Geluk voor 2'-loop

Fred Oster op weg naar Hilversum

Van onze showpagina-redactie

MAASTRICHT – De regen valt met bakken uit de hemel. „Och, of ik nu nat word van de regen of van het zweet, nat worden doe ik toch", laat de vierenvijftigjarige tv-presentator Fred Oster tien minuten voor het startschot weten. De start van de 'Geluk voor 2' marathonloop van Maastricht naar Hilversum ongeveer 239 kilometer (ruim vijf en een half keer de marathon) vond gistermiddag in het Maastrichtse Limmel plaats.

Zoals bekend werd Fred Oster tijdens de zevendelige serie spelshow 'Geluk voor 2', die de Avro in het zomerseizoen uitzond, uitgedaagd door Rudi Carell. Na alle opdrachten die Fred in deze show aan zijn kandidaten gaf, zal hij nu zelf in actie moeten komen. En wie met Oster wil meelopen kan voor een riks een gedeelte of de hele route meelopen.

Het geld komt ten goede aan de vakantiefondsen voor astma-, kanker- en reumapatiënten.
En hij kwam in actie. Gisteren om drie uur. Samen met vijf leden van Kimbria Atletiek en enkele organisatoren gaf hij in Maastricht het startschot en wenste iedereen een 'goede loop'.

Het weer is somber, vandaar dat er maar weinig animo is," aldus Oster. „Maar ik heb goede verzorging bij me. Een volgwagen met een dokter en een masseur en voldoende voedsel. Dat zullen we nodig hebben. Maar ik ben wel wat gewend. Dit is uiteraard niet de eerste marathon die ik loop. In New York liep ik een paar keer de bekende marathon en hier in Nederland enkele keren een halve. Ik heb zelf last van lichte astma-aanvallen. Het is een vorm van cara waarvan ik weet dat het niet goed is om bij voorbeeld in de buurt van paarden te komen. En ik moet absoluut niet in een ruimte verblijven waar gerookt wordt.

Ik doe veel aan sport, vooral hardlopen, uit voorzorg. Zorgen dat de longen aan het werk blijven. En natuurlijk onderga ik regelmatig een sportkeuring."

Maar in Hilversum aankomen doet hij! „Al moet ik er eerlijkheidshalve aan toevoegen dat ik af en toe ook wel eens een uurtje zal gaan slapen in de volgwagen. Morgen omstreeks deze tijd (15.00 uur) zitten we immers al in de buurt van De Bilt," aldus de optimistische Oster. „En dan zijn de Hilversumse studio's nog maar een peuleschil. Ik zal er in ieder geval voor zorgen dat er steeds iemand loopt. Al moet ik het in mijn eentje doen! Want het geld zal rollen voor de astma-kanker- en reumapatiënten."

In de uitzending van 'Geluk voor 2 extra' die aanstaande donderdag 6 september plaatvindt zal Birgit Gantzert Fred Oster interviewen over zijn marathonervaringen en worden de video-opnamen getoond die Oster zelf heeft gemaakt.

Tv-film met eigen opnamen van Ceausescu

AMSTERDAM – Een Nederlands/Roemeens televisieteam legt de laatste hand aan een film over het privéleven van Nicolae Ceausescu op basis van een geheim privé-filmarchief van de vorig jaar december afgezette Roemeense dictator. Uitgeversmaatschappij Strengholt in Naarden, de producent van de film die de hand heeft weten te leggen op het geheime archief, heeft dit gisteren bekend gemaakt.
De 52 minuten durende film zal in oktober worden uitgezonden door de NOS en beleeft daarna haar internationale première pp het tv-festival in Cannes. De titel is: „Achter de Gouden Deuren, het privé-leven van Nicolae Ceausescu".
Producer C. Schoeffter van Strengholt wist dit jaar via allerlei omwegen de hand te leggen op het filmarchief. Het materiaal is inmiddels naar Nederland overgebracht. De beelden, opgenomen op 35 mm film, zouden alleen door Ceausescu en de mensen in zijn directe omgeving zijn bekeken. Ceausescu blijkt zich door zijn bodyguards en leden van de geheime politie door de jaren heen uitvoerig privé te hebben laten filmen. Dit heeft geleid tot „honderden blikken filmmateriaal" die „verbazingwekkende en intieme beelden" opleveren van Ceausescu, zijn familie en de top van de Roemeense partij elite.

Vijftien voetbalwedstrijden rechtstreeks op televisie

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – Zeker vijftien voetbalwedstrijden zullen in het komende tv-seizoen 1990/'91 rechtstreeks door de NOS op Nederland 3 worden uitgezonden. Fanaten en liefhebbers kunnen alvast in hun agenda opnemen dat op de volgende woensdagen voetbal op het scherm te zien zal zijn: 3 oktober (Eurocup), 17 oktober (voetbal EK), 24 oktober, 7 november (EC voetbal), 21 november (EK voetbal), 28 november (EC voetbal/UEFA), 12 december (UEFA), 19 december (voetbal), 6 maart (EC kwartfinale), 20 maart (EC/kwartfinale), 10 april (EC halve finale), 17 april (Nederland - Finland), 24 april (EC/kwartfinale), 8 mei (UEFA-finale), 15 mei (UEFA/finale).
Bovendien brengt de TROS in het nieuwe winterseizoen wekelijks op zondagmiddag van 12.00 tot 12.30 uur sport op Nederland 2 in aansluiting op het VPRO-ochtendprogramma. TROS-directeur Cees den Daas kondigde gisteren aan dat tijdens elk sportprogramma steeds voetbal van het afgelopen weekend te zien zal zijn.

Toev. verleend dd. 9-8-1990 no.: 03028573AC. Bij exploit van mij deurwaarder dd. 3-9-1990 is ten verzoeke van: **Catharina Gertruda Elisabeth Kruger**, wonende te Voerendaal, procureur mr. A.C.A. Schreinemakers, Hogeweg no. 34 te Voerendaal, aan: **Petrus Christianus Marie Gerardus Schaeks**, zonder bekende woonplaats in het Koninkrijk der Nederlanden en elders betekend: de grosse van een beschikking voorlopige voorzieningen van de arr.rechtbank te Maastricht dd. 15-8-1990 gegeven in de tussen partijen aanhangige echtscheidingsprocedure; verder: in naam der koningin bevel gedaan: vanaf 6-9-1990 de echtelijke woning niet meer te betreden dan na uitdrukkelijke toestemming van mijn requirante, zomede tot betaling van een bedrag ad ƒ 75,- per maand aan alimentatie, zoals nader in de grosse omschreven. Een afschrift van dit exploit kan verkregen worden ten kantore van de bovengenoemde procureur.

J.L.G. Jeukens
Gerechtsdeurwaarder
Vlotstraat no. 15
6417 CA Heerlen
tel. 045-713443

Nederland 1

.00-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
D
.00 **Het ontstaan van een continent.** Natuurserie. Afl. 2: Het land van de slapende bergen. (herh.).
.55 **Ronduit muziek.** Gospelsongs.
.05 **Bush Tucker Man.** Serie natuurfilms over Australië. Afl. (slot): Aurukun.
.35 **Tom Sawyer terug op de buis.** Jeugdserie.
.00 **(TT)Kop en staart.** Kinderprogramma.
.14 **(TT)Het gebeurde in... Den Haag.** Kinderverhaal. (herh.).
.30 **••Journaal.**
.40 **Vrouw zijn.** Vrouwenmagazine. Compilatie van het afgelopen seizoen. (herh.).
.05 **Our house.** Amerikaanse serie. Afl.: Andere gewoonten. Kris ontdekt dat haar vriendin Bonnie een alcoholprobleem heeft. Gus probeert Bonnie bewust te maken van de risico's.
9.00 **••Journaal.**
9.20 **Ronduit radar.** Verslag van het jaarlijkse festival van christen-kunstenaars en gospelartiesten vanuit Dalfsen.
9.56 **De Campbells.** Canadese serie. Afl. 21: Thomas grootbrengen. John en Emma dragen tijdelijk de zorg voor Logan's Inn en voor Thomas Logan. Emma heeft vooral moeite met de jongen.
0.25 **Taptoe Breda 1990.** Verslag van dit militaire- en burgerkorpsenfestival.
1.30 **De asfaltjeugd van Brazilië.**
2.00 **Tijdsein.** Actualiteiten en achtergronden.
2.30 **Aartsvaders.** Godsdienstige serie over de stamvaders van de Israëlieten. Afl.: Ik ben en ik zal zijn.
3.00 **••Journaal.**
3.10-23.40 **In beeld... Pieter Wetselaar.** Filmportret van de graficus Pieter Wetselaar.

● *Tanneke Hartzuiker in 'Parallax, het verhaal'. (Nederland 2 – 22.25 uur)*

Nederland 2

13.00-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
VERONICA
17.00 **Dive to adventure.** Natuurserie. Afl.: De Zulu Zee.
17.25 **The Big City Metro.** Documentaire over metrostations.
18.15 **••Countdown special.** Cartoons, muziekspecial.
19.00 **Run the gauntlet.** Internationale sportwedstrijden vanuit Veysonnaz, Zwitserland. Afl. 3.
20.00 **(TT+••)Journaal.**
20.27 **Crime Story.** Amerikaanse misdaadserie. Afl.: De achtervolging. Luca is uitgeweken naar Zuid-Amerika om daar zijn plannen verder uit te werken. De onstabiele politieke situatie in dat land is een groot nadeel voor Torello.
21.20 **Nieuwslijn.** Actualiteitenrubriek.
21.55 **Married with children.** Amerikaanse comedyserie. Afl.: Prijsgeven. In huize Bundy wordt het geld geregeld door manlief. Maar hj krijgt een boel kritiek te verduren van Peggy.
22.25 **(TT)Parallax.** Het verhaal: De wonderdokter, film van Jan Dorresteijn. Leonie verdwijnt op klaarlichte dag. Haar moeder en haar vriendin besluiten een helderziende in de arm te nemen. Het onderzoek: paranormale genezers, portret van Dona Edelarzil.
23.15 **Pin up club.** Erotisch magazine.
23.45-23.50 **••Journaal**

Nederland 3

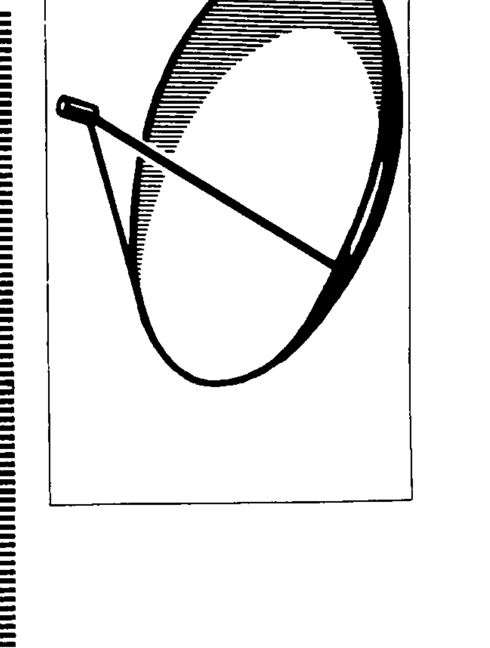
NOS
09.00-09.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
13.00-13.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
17.50 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
18.00 **De zee in het midden.** Serie van Geoffrey Haydon. Afl. 1: Het hart van de Middellandse Zee.
18.20 **Barbapapa.** Tekenfilmserie.
18.30 **Sesamstraat.**
18.45 **(TT)Jeugdjournaal.**
18.55 **(TT)Het klokhuis.**
19.10 **Van gewest tot gewest.** Regionaal magazine. Onderwerpen: 1. Rotterdamse melkinrichting (Polygoon); 2. De kleinste omroep van Nederland. (herh.); 3. De maagd is open; 4. Gifgat in Slebos.
19.54 **P.P.** Uitzending van de V.V.D.
20.00 **••Journaal.**
20.20 **Extra zorg voor kankerpatiënten en hun naasten.** Film van de Nederlandse Kankerbestrijding KWF.
20.25 **Moeke en de dwaas.** Theaterpoppenspel van Jozef van den Berg. Regie: Frank Alsema. Opvoering vanuit Cultureel Centrum te Strombeek-Bever.
21.39 **Florentijnse Spelen uit 1589.** Serie voorstellingen aan het hof van de Medici in 1589. Deel 3: De aankondiging van de Gouden Eeuw. Uitgevoerd door Koor en Orkest van het Taverner Consort o.l.v. Andrew Parrott.
21.51 **De verhalenvetellers.** Serie verhalen uit alle werelddelen. Vanavond: Little green man, verteld door Manfei Obin (Ivoorkust).
22.00 **NOS-Laat.** Achtergrondinformatie met om 22.30 Den Haag Vandaag.
22.50 **Studio sport.**
23.20-23.25 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**

RTL Veronique

05.45 **Ochtendprogrammering.** Met o.a. Classique.
07.00 **Ontbijtnieuws.** Presentatie: Jan de Hoop, Marc Jacobs en Victor Deconinck.
09.00 **Ochtend- en middagprogrammering.** Met o.a. Channel E, Rete Mia en Classique.
15.30 **The Edge of Night.** Tv-feuilleton.
15.55 **As the world turns.** Tv-feuilleton.
16.45 **Télékids.**
17.35 **The bold and the beautiful.** Amerikaanse serie.
18.00 **Journaal.** Presentatie: Jeroen Pauw.
18.05 **Love boat.** Amerikaanse serie.
18.55 **Prijzenslag.** Quiz.
19.30 **Journaal.** Presentatie: Jeroen Pauw en Loretta Schrijver.
19.45 **Weer.** Presentatie: John Bernard.

19.50 **Rad van fortuin.** Quiz.
20.25 **De betere sexe.** Spelprogramma.
20.55 **Saracen.** Engelse serie.
21.45 **Journaal.** Presentatie: Loretta Schrijver.
22.00 **Miracles.** Amerikaanse speelfilm uit 1986 van Jim Kouf. Met: Tom Conti, Teri Garr, Paul Rodriguez e.a. Roger en Jean besluiten een punt achter hun huwelijk te zetten. Nadat ze hun scheidingspapieren hebben getekend, worden ze op weg naar huis gegijzeld door de bankrover Juan.
23.30 **Porridge.** Engelse serie.
00.00 **Nachtprogrammering.** Met o.a. Vu et Corrigé, Rete Mia en Classique.

RTL Plus

06.00 **Hallo Europa - Guten Morgen Deutschland.** Gevarieerd magazine, met elk half uur RTL aktuell.
06.05 **Reich und Schön.** Amerikaanse serie. (herh.).
08.35 **Tele-Boutique.** (Herh.).
09.10 **Die Springfield Story.** Amerikaanse serie. (herh.).
10.05 **Gut geht's.** (Herh.).
10.25 **Lieber Onkel Bill.** Amerikaanse serie. (herh.).
10.50 **Sterntaler.**
11.00 **Tele-Boutique.**
11.30 **Riskant!** (Herh.).
12.00 **Der Preis ist heiss.** (Herh.).
12.30 **Klassik am Mittag.** Met het grote RTL-orkest.
13.00 **Reich und schön.** Amerikaanse serie.
13.25 **California Clan.** Amerikaanse serie.
14.10 **Die Springfield Story.** Amerikaanse serie.
14.55 **Reich und arm.** Amerikaanse serie. Afl. 3.
15.45 **RTL aktuell.**
15.48 **Netto. Ihre Wirtschaft heute.**
16.00 **Action - Neu im Kino.** Filmtips.
16.40 **Riskant!** Spelprogramma met Hans Jürgen Bäumler.
17.10 **Der Preis ist heiss.** Spelshow met Harry Wijnvoord.
17.45 **Sterntaler.** Spelshow met Birgit Janhsen.
17.55 **RTL aktuell.**
18.00 **California Clan.** Amerikaanse serie. (herh.).
18.45 **RTL aktuell.**
19.10 **Chips.** Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Falschgeld.
20.00 **Heimatmelodie.** Muziekprogramma. Presentatie: Maria en Margot Hellwig.
21.45 **Stern TV.**
22.20 **RTL aktuell.**
22.30 **Coma.** Amerikaanse speelfilm uit 1977 van Michael Crichton. Met: Genevieve Bujold, Michael Douglas, Elizabeth Ashley e.a.
00.20 **Willkommen Mr. B.** (Herh.).
01.55-02.00 **Aerobics.**

17.00 The Lowdown.
17.25 Blockbusters.
17.50 Home and away.
18.15 Leonytyne.
18.40 News and BFG Weather.
18.55 Entertainment BFG.
19.05 Stars in their Eyes.
19.45 Coronation street.
20.10 The Bill.
20.40 Carnival Street.
21.05 Murder in Paradise.
22.00 News and Weather.
23.20-00.15 Inside Story.

BBC Europe

07.25 Today's Viewing.
07.30 Breakfast News.
10.00 News and Weather.
10.05 Horseback.
10.30 Operation Raleigh.
11.00 News and Weather.
11.05 Volgens aankondiging.
11.30 Playdays.
11.55 Five to Eleven.
12.00 News and Weather.
12.05 Hudson and Halls.
12.30 Wildlife Safari to the Argentine.
13.00 News and European Weather.
13.05 The Garden Party.
14.00 One o'clock News.
14.30 When I get to heaven.
15.00 News and Weather.
15.05 Requiem for a Railway.
15.35 Gardeners' World.
16.00 News and Weather.
16.05 Farrell in pursuit of... satisfaction.
16.40 The biggest meat and potato pie in the world.
17.10 Gardeners' direct line.
17.35 Know How.
18.00 Newsround.
18.10 Fingermouse.
18.35 Country File.
19.00 Six o'clock News.
19.30 Newsroom South East.
20.00 Wogan.
20.30 Volgens aankondiging.
21.00 Lovejoy.
21.50 Points of view.
22.00 Nine o'clock News.
22.30 Screenplay
23.30 Newsnight.
00.15 The Late Show.
00.55 Weatherview.
01.00-01.05 Thursday's viewing.

Duitsland 1

9.00 **Heute.**
9.03 **Dallas.** Afl.: Der grosse Bluff.
9.45 **••Let's move.** Fitnes. Afl. 13.
0.00 **Heute.**
0.03 **øøWunderbarer Planet.** Japanse documentaire serie. Afl. 3: Ozean des Lebens.
0.50 **Hundert Meisterwerke.** Vandaag: Heimkehr der Jäger, van Pieter Bruegel gezien door David Piper.
1.00 **Heute.**
1.03 **■Das Schloss in Flandern.** Duitse speelfilm uit 1936 van Geza von Bolvary.
2.35 **Umschau.**
2.55 **Persoverzicht.**
3.00 **ZDF-Mittagsmagazin.** Met Heute-Nachrichten.
3.45 **Wirtschafts-Telegramm.**
4.00 **Tagesschau.**
4.02 **Sesamstrasse.** Kinderprogramma.
4.30 **Es war einmal... das Leben.** Tekenfilmserie over het menselijk lichaam. Afl. 3: Allzeit bereit oder: Das Abwehrsystem des Körpers.
4.55 **Philipp.** Kinderprogramma. Afl.: Spaziergang unter Wasser.
5.00 **Tagesschau.**
5.03 **øøSolange es gut geht.** 13-delige serie. Afl. 6: Fotos. Met: Gert Haucke, Ute Villing e.a.
5.30 **Chic.** Programma over mode.
6.00 **Tagesschau.**
6.03 **Das Recht zu lieben.** Braziliaanse serie naar een roman van Janete Clair.
6.30 **Die Trickfilmschau.** Tekenfilm.
6.45 **Der Feind.** 6-delige Engelse serie naar het boek van Robert Westall. Afl. 2.
7.15 **Tagesschau.**
7.25 **Trickparade.** Tekenfilms.
7.35 **Auftrag für Sir Jack.** Serie. Afl.: Man gewinnt - man verliert.
18.30 **Hier und Heute.** Actualiteiten.
18.52 **Moselbrück.** Serie. Afl.: Die Auktion.
19.58 **Programma-overzicht.**
20.00 **øøTagesschau.**
20.15 **Im Jahr der Schildkröte.** Tv-spel van Ute Wielad naar het boek Sterbetage van Hans W. Kettenbach.
21.50 **Im Brennpunkt.**
22.30 **Tagesthemen.** Actualiteiten.
23.00 **ARD-Sport extra.** Tennis: Open Amerikaanse Kampioenschappen, samenvatting vanuit Flushing Meadow.
23.30 **••Arnold Schönberg.** Verklärte Nacht, strijkkwartet opus 4, bewerkt voor strijkorkest in 1943. Uitgevoerd door het Brodsky-Sextet en de strijkers van het Symfonieorkest Basel onder leiding van James Judd.
00.05 **Tagesschau.**
00.10-00.15 **Nachtgedanken.** Beschouwing door Hans Joachim Kulenkampff.

Duitsland 2

09.00 **Gezamenlijk programma ARD/ZDF.**
13.45 **Die stillen Stars.** Serie gesprekken met Nobelprijswinnaars. Vandaag: Gérard Debreu. (herh.).
14.15 **Ventilator - Liebe am Nachmittag.** Was sollen wir denn machen ohne den Tod, tv-spel van Elfi Mikesch.
15.58 **Programma-overzicht.**
16.00 **Heute.**
16.03 **Jim Hensons Muppet-Babies.** Tekenfilmserie. Afl.: Eine schlimme Erkältung.
16.20 **Logo.** Jeugdjournaal.
16.30 **Onkel Fred.** Aflevering uit de serie Bettkanten-Geschichten. (herh.).
17.00 **Heute.** Aansl.: Aus den Ländern.
17.15 **••Tele-Illustrierte.** Gevarieerd magazine.
17.50 **øøDie Schwarzwaldklinik.** Serie.
18.15 **••Lotto-trekking.**
18.25 **øøDie Schwarzwaldklinik.** Vervolg.
18.58 **Programma-overzicht.**
19.00 **Heute.**
19.30 **••Hitparade im ZDF.** Muziek en gasten. Met: Erste Allgemeine Verunsicherung, Annette Humpe, Juliane Werding e.a.
20.15 **Kennzeichen D.** Actueel magazine.
21.00 **Der Nachtfalke.** Amerikaanse serie. Afl.: Der berühmte Nathan Fillmore. Killian heeft veelbelovende Skate in zijn basketbalcarrière gesteund.
21.45 **Heute-Journal.**
22.10 **Kontext: Kind zu verkaufen.** Reportage over babyhandel in de Filippijnen.
22.40 **Filmtest am Mittwoch.** ■Jean-Luc Godard: Ausser Atem, Franse speelfilm uit 1959 van Jean-Luc Godard. Na de moord op een agent vlucht Michel naar zijn Amerikaanse vriendin.
00.05 **Heute.**

Duitsland 3 West

08.55 **Wer rastet, der rostet.** Gymnastiek. Afl. 8.
09.10 **Schooltelevisie.**
09.40 **Mit Telekolleg II zur Fachhochschulreife.** (Herh.).
10.10 **Schooltelevisie.**
11.40 **Report.**
16.05 **Teletekst-overzicht.**
16.30 **Schooltelevisie.**

● *Heinz Bennent en Karina Fallenstein in 'Im Jahr der Schildkröte'. (Duitsland 1 – 20.15 uur)*

17.30 **Mit Telekolleg II zur Fachhochschulreife.** (Herh.).
18.00 **Sesamstrasse.** Kleuterprogramma.
18.30 **Der Abend in West 3.** Programma-overzicht.
18.33 **Die Sklavin Isaura.** Braziliaanse serie naar de roman van Bernardo Guimaraes. Afl. 18.
19.00 **Aktuelle Stunde.** Regionaal magazine met nieuws en sport. (19.43-19.58 Raamprogramma's van de regionale studio's).
20.00 **Mittwochs um 8.**
21.30 **West 3 aktuell.**
21.45 **Hobbythek.** Systempflege für die Haare selbstgerührt, zelf haarverzorgingsproducten maken.
22.30 **Rückblende.** Vor 25 Jahren gestorben: Hermann Staudinger, documentaire over de Nobelprijswinnaar chemie en pionier op het gebied van de ontwikkeling van kunststoffen.
22.45 **■Atemlos in Florida.** Amerikaanse speelfilm uit 1942 van Preston Sturges. Gerry verlaat haar man Tom om een miljonair aan de haak te slaan.
00.10 **Laatste nieuws.** Aansl.: Zur Nacht.

Duitsland 3 SWF

08.15 **Sport treiben - fit bleiben.** Les 3.
08.30 **Telekolleg II zum kennenlernen.** Cursus psychologie.
09.00 **Schooltelevisie.**
10.45-11.45 **Tips.** Vacaturebank.
15.45 **Report aus Baden-Baden.**
16.30 **Infomation.** Die neue Mitarbeiterin, aflevering uit de informatieve serie Beiträge zur informationstechnischen Grundbildung.
17.00 **Vom Umgang mit dem Schulfernsehen.** (1).
17.30 **Mit Telekolleg II zur Fachhochschulreife.**
18.00 **Sesamstrasse.**
18.29 **Matt und Jenny.** Abenteuer im Ahornland, Canada 1850, serie. Afl.: Die Schottenhochzeit. (herh.).
18.52 **Philipp.** Kinderserie. Afl.: Das Jojo.
18.56 **Das Sandmännchen.**
19.00 **Abendschau Blick ins Land.**
19.30 **Schlaglicht.** Thema van de week.
20.00 **Wenn der Vater mit dem Sohne.** Serie. Afl. 8: Unsere Wunderautos.
21.00 **Südwest akttuell.** Neues um Neun.
21.15 **Guten Abend.** Amusementsprogramma. Met: de groep Farfarello, Erika Pluhar en de theatergroep Chapiteau.
22.15 **■Monte Carlo.** Amerikaanse speelfilm uit 1930 van Ernst Lubitsch. (Duitse ondertiteling). Graaf Farrière is tot over zijn oren verliefd op freule Helena.
23.40 **Peter Weiss - Eine Wiederentdeckung.** 5-delige serie over de schrijver Peter Weiss en zijn werk. Afl. 4: Der Schriftsteller Peter Weiss.
00.40 **Laatste nieuws.**

SAT 1

06.00 Guten Morgen mit SAT.1. **08.30** SAT.1 Blick. **08.35** Nachbarn. Afl.: Frohe Ostern. **09.00** SAT.1 Blick. **09.05** Carson & Carson. Afl.: Das Nachspiel. **09.50** Teletip Haushalt. Aansl. Horoskop. **10.00** SAT.1 Blick. **10.05** SAT.1 - Teleshop. **10.30** SAT.1 Sport. **12.15** Glücksrad. **13.00** Tele-Börse. **14.00** Carson & Carson. **14.50** Teletip Gesundheid. Aansl. Horoskop. **15.00** Nachbarn. Afl.: Psychoterror. **15.25** SAT.1 Teleshop. **15.35** SAT.1 Sport. **16.40** Teletip Tier. **16.50** SAT.1 Sport live. **18.45** SAT.1 Blick. Aansl. SAT.1 Wetter. **19.05** Glücksrad. **19.50** SAT.1 Wetter. Aansl. SAT.1 Blick. **20.00** SAT.1 Sport live. **22.00** SAT.1 Blick. **22.10** Strasse ohne Ausweg. Amerikaanse krimifilm uit 1981 van Jan Egleson. **23.40** SAT.1 Sport. **01.30** SAT.1 Sport live. **04.30-04.40** Programma-overzicht.

SSVC

13.00 **Rod, Jane and Freddy.**
13.15 **Playdays.**
13.35 **Neighbours.**
14.00 **News and Weather.**
14.25 **Daytime Green.**
14.50 **Highway to Heaven.**
15.35 **Connections.**
16.00 **Children's SSVC.**
16.30 **The movie game.**

Eurosport

06.00 World review. **06.30** International Business report. **07.00** The D.J. Kat Show. **09.30** Eurobics, aerobics. **10.00** Eurosportnieuws. **11.00** Zwitsers Open Golfkampioenschap. **12.00** International motorsport, Grand Prix motorraces van Frankrijk. **13.00** Duitse kampioenschappen voor tourwagens. **14.00** Concours Hippique van Rotterdam. **15.00** Wildwater varen vanuit Spanje. **16.00** Surfer magazine. **16.30** Nike sportnacht. **19.00** Eurosportnieuws. **20.00** Three Nations Cup hockey, live. **21.00** Goals. **22.00** Boksen. **23.00** EK voetbal, vooruitblik. **00.00** International motorsport. **01.00-02.00** Eurosportnieuws.

Super Channel

07.00 Daybreak. Nieuws met Daybreak Europe, Financial Times Business Report en weerbericht. **08.30** Hello Austria, Hello Vienna. **09.00** The Mix. **17.30** On the air. **19.30** Nieuws en weerbericht. **19.45** Time Warp. **20.00** The Mix. **21.00** Russia eleven. **21.30** Financial Times Business weekly. **22.00** Nieuws en weerbericht. **22.15** Inside view. **22.45** Newslook Asia. **23.15** Russia eleven. **23.45** Financial Times Business weekly. **00.15** Nieuws en weerbericht. **00.30** The Mix.

MTV

07.00 Awake on the wildside. **10.00** MTV at the movies. **10.30** VJ Paul King. **14.00** VJ Maiken Wexo. **15.30** MTV VMA spotlight. **16.00** Yo! MTV raps. **16.30** Club MTV. **17.00** MTV's Coca Cola Report. **17.15** MTV News round-up. **17.30** MTV prime. **18.30** MTV's Greatest Hits. **19.30** MTV at the Movies. **20.00** MTV VMA Spotlight. **20.30** VJ Ray Cokes. **22.30** MTV VMA spotlight. **23.00** Saturdaynight live. **23.30** MTV's Coco Cola Report. **23.45** MTV News round-up. **00.00** MTV's greatest hits. **01.00** VJ Maiken Wexo. **03.00-07.00** Night videos.

TV-KANALEN, GOLFLENGTEN

Kabel- en CAI-abonnees: voor kanalen zie schema exploitant

■ = zwart/wit programma
•• = stereo geluidsweergave
øø = tweetalig bij stereo-app.
TT = teletekst ondertiteling

TELEVISIE

Nederland 1: 5, 26 29, 46, 5l, 53 en 57
Nederland 2: 31, 33, 35, 49, 54, 56 en 60
Nederland 3: 23, 32, 34 43, 48, 52 en 59
RTL Veronique: satelliet
Duitsland 1: 9, 12, 24 en 46
Duitsland 2: 21, 29, 35 en 37
Duitsland 3 (WDF): 39, 48, 50, 55 en 58
Duitsland 3 (SWF): 40, 55 en 56
België/TV 1: 10 en 44
België/TV 2: 25 en 47
België/RTBF 1: 3 en 8
België/Télé 2: 28 en 42
RTL Plus: 7, 26, 36, 46 en satelliet
Sat 1: satelliet
MTV Europe: satelliet
SSVC: 33, 40, 49 en 59
Sky Channel: satelliet
Super Channel: satelliet
TV 5: satelliet
LD-TV: Heerlen 59, Kerkrade 64

RADIO

Radio 1: 95,3 en 100,3 mHz; 747 kHz (402 m) en 1251 kHz (240 m)
Radio 2: 92,1 en 88,2 mHz (van 21.00-7.00 ook frequenties AM- en FM-zenders Radio 1)
Radio 3: 103,9 en 90,9 mHz
Radio 4: 98,7 en 94,5 mHz
Radio 5: 1008 kHz (298 m) en 891 kHz (337 m)
Omroep Limburg: 95,3 en 100,3 mHz
BRT 2: 555 m (540 kHz), FM 22, 36 en 39 (93,7-97,5 en 97,9 mHz)
Belg. Rundfunk: FM 5, 26 en 45
RTL: 208 m (1440 kHz van 5.30-19.00) - FM 6 en 33 (88,9 en 97 mHz) - KG 49,26 m (6090 kHz)
WDR 4: 93,9 en 91,9 mHz

België/TV 1

6.00 **Samson.** Samson en Gert beleven dolle avonturen met tekenfilms: Musti, Tom en Tina, Maple Town, Smurfen, Boes en Bommel. Items: De kangoeroe, de jarige en de brieven.
7.30 **Het Capitool.** Amerikaanse serie. Afl. 47. Met: Rory Calhoun, Carolyn Jones, Ed Nelson e.a. Myrna, Trey en Burgess werken verder aan hun afpersingsplan.
7.55 **Nieuws.**
8.00 **Tik tak.** Animatieserie. Afl. 98.
8.05 **Plons.** Afl.: Plons en Prosper de mol.
8.10 **TV-Tam Tam.** Vandaag: Boeken. Presentatie: De Tam Tam Kids.
8.35 **Storybook international.** Twaalf volksverhalen uit alle hoeken van de wereld. Vandaag: Wido's lazy daughter.
9.00 **Buren.** Australische serie. Charlene en Kelly worden terechtgewezen. Daphne en Madge willen Clive en Susan een groots bruiloftsfeest geven. Kelly staat voor een zaak op leven en dood.
9.25 **Mededelingen en programma-overzicht.**
9.30 **Nieuws.**
20.00 **Tatort.** Duitse politieserie. Vandaag: Twee levens, van Wolfgang Staudte. Franz Scheller was jaren geleden in Amerika getuige in een proces tegen de maffia. In de Bondsrepubliek voelt hij zich met een nieuwe identiteit veilig, ware het niet dat er plotseling een oude liefde opduikt... Met: Hansjoerg Felmy, Gisela Uhlen, Heinz Bennent e.a. Aansl.: Baraka-trekking vanuit Tienen.
21.35 **Look.** Mode- en lifestylemagazine. Vandaag: -Mode op het popfestival van Torhout/Werchter; -Internationale herfst- en wintertendenzen; -Collecties van Textirama, Flair, Inno en La Redoute; -Alpinistisch défilé van sportkleding; -Reportage over de Academieshow in Antwerpen; -Interview met Vidal Sassoon, voormalig kapper van The Beatles. Presentatie: Ghislaine Nuytten.
22.25 **Kunst-zaken.**
22.30 **Vandaag.**
22.50 **Wie schrijft die blijft.** Literair magazine.
23.40-23.45 **Coda.** Misverstand 3, van Charles Ducal.

● *Carrie Mitchum in 'The bold and the beautiful'. (België/TV 2 – 18.35 uur)*

België/TV 2

18.30 **Nieuwskrant.**
18.35 **The bold and the beautiful.** Afl. 3.
19.00 **Festivals of the world.** 12-delige Australische documentaire serie. Afl. 10: Canarische Eilanden.
19.25 **Mededelingen en programma-overzicht.**
19.30 **Journaal.**
20.00-23.00 **Sportavond.** Aansl.: Verkeerstip. Met de helm op de kop fietst men veilig voorop.

België/RTBF 1

16.50 Vacaturebank. **17.05** Si j'étais, korte films over beroepen. **17.10** La boîte aux images, gevarieerd kinderprogramma met de tekenfilms Dusty en Les Schtroumpfs. **18.00** Pour l'amour du risque, Amerikaanse serie. Afl.: Vive la rose. Met: Robert Wagner, Stefanie Powers, Lionel Stander e.a. **18.53** Programma-overzicht. **19.00** Journaal. **19.03** Ce soir, actualiteiten. **19.30** Journaal en weerbericht. **20.05** Island son, serie. Afl.: Contes de Noël. Met: Richard Chamberlain, William McNamara, Ray Bumatai e.a. **20.55** Baraka, spelprogramma. **21.05** Strip-tease, gevarieerd magazine. **22.10** Coup de film, filmrubriek. **22.30** Capital city, 13-delige serie. Afl. 13. Met: Douglas Hodge, Dorian Healy, Joanna Phillips-Lane e.a. **23.25** Paardenkoersen, weerbericht en laatste nieuws. **23.45-23.50** Bourse, beursberichten.

België/Télé 21

19.00 Tribunes économiques et sociales: La pensée et les hommes. **19.30-20.00** Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht.

TV5

16.05 TV5 infos. **16.15** En Avant Astérix. **17.00** Flash Varicelle. **17.30** Genies en herbe. **18.00** La chasse aux trésors. **19.00** Montagne. **19.30** TV5 Infos et Météo. **19.40** Des chiffres et des lettres. **20.00** Envoyé spécial. **21.00** Aventures et voyages. **22.00** Journal Télévisé et Météo. **22.35-00.30** Avis de Recherche.

radio

Radio 1

Elk heel uur nws. 7.07 Radio I woensdageditie. (7.30, 12.30 Nws.). 12.55 Meded. t.b.v. land- en tuinbouw. 13.10 TROS Aktua. 13.32 Journalistenforum. 14.07 Klantenservice. 16.05 Tijdsein (17.30 Nws). 18.45 Waar waren we ook alweer. 18.57 Metterdaad. 19.03 Hobbyscoop. 19.30 Langs de lijn. 20.03 Langs de lijn. 23.06 Met het oog op morgen. 0.02 Countryexpress. 4.02 Nachtexpress. 6.02-7.00 Vandaag... donderdag.

Radio 2

Elk heel uur nws. 7.04 Ook goeiemorgen. 9.04 Muziek terwijl u werkt. 11.04 Elsemiek. 12.04 Will wil wel. 14.04 Terug in de tijd. 15.04 Nederland muziekland. 17.04 Hier en nu. 18.04 De wereld zingt Gods lof. 18.53 Moment. 19.03 Water en vuur. 20.03 Vocaal. 20.30 Bulletin. 21.00-07.00 Zie Radio 1.

Radio 3

Elk heel uur nws. 6.02 Praise in the morning. 7.04 Ronduit music-time. 9.04 Vrouw zijn op drie. 10.04 Jan en alleman non stop muziek. 11.04 Country trail. 12.04 Gospel Holland. 13.04 Nozems-a-gogo. 16.04 Mundial. 17.04 Ronflonflon met Jacques Plafond. 18.04 De avondspits. 19.03 Krapuul de lux. 20.03 La stampa. 22.03-24.00 Stompin'.

Radio 4

7.00 Nws. 7.02 Preludium. 7.53 Het levende woord. 8.00 Nws. 8.02 Platennieuws door Frank Schoonhoven. 8.45 Te Deum Laudamus. 9.15 Onder de hoogtezon. 10.00 Kamermuziek uit de barok. Muz. voor fluit, cello en klavecimbel. 10.30 Orkestpalet: A. Gelders Ork. met sopraan. B. Nederlands Kamerork. met hobo. 12.00 In de schaduw van de meesters. 12.35 Promenade. 13.00 Nws. 13.02 Lunchconcert. 14.00 Songs of praise. 14.30 In de kaart gespeeld. 16.15 Jacco's keus. 17.15 Jazzpodium. 18.00 Nws. 18.02 CeDéa - zomereditie. 20.00 Nws. 20.02 Amsterdam Loeki Stardust Quartet en Musica Antiqua Köln. Barokmuz. 21.30 Voorbij de tijd: 1905. 22.30-24.00 Voor het stil wordt en wat later.

Radio 5

6.30-6.50 Scheepv.- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 Sportief. 9.25 Waterstanden. 9.30 Denk er om! 10.00 Oud plaatwerk met Herman Emmink. 11.00 De duvel is oud. 12.00 Nws. 12.05 Het oog van de naald. 12.30 Het voordeel van de twijfel. 13.00 Nws. 13.10 Wereldwijzer. 15.00 Wereldritme. 16.00 Schlagerfestival. 17.00 Dierenmanieren. 17.40 Basicode 3-magazine. 17.55 Meded. en schippersberichten. 18.00 Nws. 18.10 Kinderforum. 18.30 Perspectief. NOS: 19.00-20.30 Progr. voor allochtonen.

Omroep Limburg

7.07 Ochtendmagazine. Limburg Aktueel, gast van de dag en muziek. 9.02, 10.02 en 11.02 Kort Nieuws. 12.05 Middagmagazine. Limburg Aktueel, de Buren, agenda en muziek. 14.02, 15.02 en 16.02 Kort Nieuws. 17.02 Regionaal Weerbericht. 17.05 Limburg Aktueel. (editie Noord en Zuid). 17.25 De ronde van Limburg. Doorpraten over aktuele kwesties.

België/Radio 2

6.00 Nieuws. 6.05 Het goeie been. Lichte muziek en de juiste tijd 8.00 Nieuws 8.10 Koffers & Co. Amusement met reiservaringen, -correspondenties, -advertenties en zo verder... 10.00 Nieuws 10.03 Het schurend scharniertje. 10.08 Zijn er nog vragen? 11.50 Het koekoeksnest. 12.00 Radio 2 regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Made in Germany. Amusementsmuziek uit Duitsland. 14.00 Canapé. Een charmante blik op onszelf. 17.00 Radio 2 regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Rijswijckfoon. Telefonisch verzoekplatenprogramma. 20.00 Levensstijl. Met het accent op lifestyle-onderwerpen. 22.00 Nieuws 22.05 Jazzkaffee. 23.30 Nachtradio.

België/BRF

6.35 Radiofrüstück, Spiel 'Glückstreffer'. 7.15 Wunschkasten. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.30 Für die Kranken. 9.10 Musikexpreß. 10.00-12.00 Gut Aufgelegt. 12.00 Veranstaltungskalender. Musik bei Tisch. 12.15 Veranstaltungskalender. 13.00 Frischauf. 14.05 Musikzeit Heute: Lieder, Chansons & Folk. 15.00 Nachmittagsstudio. 16.05-18.00 BRF-International. 18.10 BRF-Aktuell. 18.40-20.05 Orgel- und Chormusik.

Luxemburg/RTL

4.00 Musik. 5.30 Guten Morgen. Schlag auf Schlag. 8.00 Guten Morgen. Fix und fertig. 9.00 Reise Abc. 11.00 Tref nach Elf mit Kristine Hertel. 12.00 RTL-Themen. 12.15 Casino-Parade. 14.00 Viva mit Helga Guitton. 16.00 Entenjagd mit Achim Graul. 17.00 RTL-Themen. 17.15 Musikduell. 17.50 Sportshop. 19.00 Neunzehn - vierundzwanzig + Musik nonstop. 24.00 -01.00 Traumtänzer Musik.

WDR 4

4.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie. 8.07 Morgenmelodie und Wetterbericht. 9.05 Musikpavillon mit Michael von Loefen. 12.00 Nachrichten und Wetter. 12.05 Zur Sache. 12.07 Gut aufgelegt. Star der Woche met Gerhard Wolf en als gast Paola. 13.00 Mitmenschen aansluitend Gut Aufgelegt met W. Sauer. 14.05 Stichwort Wirtschaft. Auf der Promenade. 15.00 Café-Konzert. 16.05 Heimatmelodie. 17.00 Der Tag um Fünf, aansluitend Musikexpress. 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 21.00 Musik zum Träumen. 22.30-4.05 Nachtexpress.

SERVICE VAN A TOT Z

Overzicht van belangrijke adressen voor de lezers van het Limburgs Dagblad

Nic. Dassen aanhangwagens
Verk., verh., repar., specialbouw, onderd. v. alle merken. Stationsstr. 8-10 Kerkrade, tel. 045-455088 452501

Aanhangwagens Jo Knops
100 stuks in voorraad. Tevens alle onderdelen en reparaties. Rijksweg Zuid 195 Sittard. Tel. 04490-12718

Carrier

Techn. buro Jos Smeets b.v. Kampstr. 4 Geleen. 04490-43865.
Frigo-metal b.v. 043-216616. Fort Willemweg 53-59 Maastricht.

Autobedrijf Kwarten V.O.F.
Kastanjeln. 148. Hoensbroek. 045-214171. Gratis bij APK-keuring: C.O. + koplampen afstellen en nakeuring.

Opel Bergsteyn
APK-keuringsstation. Rijksweg 61, Berg en Terblijt, tel. 04406-41700.

Garage Sebregts en Co.
Off. APK-keuringsstation 1 en 2. dealer Iveco bedrijfsauto's. Lindelauferge-wande 8, Voerendaal. 045-752888.

Geevers carrosseriedelen
Originele onderdelen alle Europ. auto's. Imitatie alle pers. auto's. Nuth, Daelderweg 17. 045-244242

BREMEN

Automaterialen, APK-keuringen, accu's, uitlaten. Kampstraat 59, Landgraaf. Tel. 045-311784.

Auto Lemands. Tel. 045-269111
Een goed adres voor al uw servicebeurten en rep. Tevens occasions. Rembrandtstr. 64A Brunssum

Ford

Auto Konings b.v.
Mgr. Vranckenstraat 20 Sittard. Tel. 04490-16046.

LADA
NET EVEN STERKER!

Autocentrum Voerendaal.
Valkenburgerweg 13 Heerlen/Voerendaal. Tel. 045-752999.

mazda

Hensgens b.v. automobielbedrijf.
Kruisweide 3 Nieuwstadt. 04498-53055.

Autobedrijf Leymborgh b.v.
Bornerweg 2-8, Limbricht, tel. 04490-15838.

SEAT
ONZE TROTS UW RIJPLEZIER

Automobielbedrijf Ton Schuijren.
Rotscherweg 60 Landgraaf. 045-313588.

Autosport Brouns
Schelsberg 175 Heerlen. Tel. 045-795507.

Bij Donny kijken is kopen!
Steeds voorradig ± 20-25 st. bestellers en bussen, open laadbakken, ombouwers voor campers, bussen en minibussen, kleine en grote bestellers, diesel en benzine. In alle typen en prijsklassen. Donny Klassen b.v. Meerssenerweg 219 Maastricht. 043-635222 of 043-634915.

Autocentr. Collaris-Europcar
Leasing voor korte en lange termijn. 24-uur-service. Schelsberg 45, Heerlen. 045-720202.

ALL
Auto Lease Limburg
Uw Limburgse Partner voor leasing tegen concurrerende prijzen. Bel voor directe prijsopgave 045-463333.

Uw specialist voor autoleasing. Vraag vrijblijvend offerte.

Vencken Leasing
Peter Schunckstraat 10 (hoek Heerlerbaan) Heerlen,045-412641

Chris Adams
ANWB erkende auto- en motorrijschool. Mirbachstraat 14, 6367 CW Voerendaal. Tel. 045-751718.

Autorijschool Sjef Dörenberg
Bovag. erk. motor en autorijschool. Ook tevens voor uw automaat en vrachtw. opl. Al meer dan 25 jr. uw vertrouwd adres. Sparstr. 7 Hrl. 213735.

Sjaak Huisman 045-423728
Na 18.00 uur Peter Schunckstraat 520, Heerlen, kaderschool, rijksgediplomeerd voor auto en motor.

Verkeersschool Leo Cremers
F.A.M.-erk. motor, auto, vrachtauto, bus, aanhangw. opl. Alle chauff.dipl. Reeweg 139 Landgr. 319474-312558

Auto/motorrijschool Sturmans
Rdr. Hoenstraat 181, 6433 EE Hoensbroek. Tel. 045-220166.

Autorijschool Ger Scheyen
BOVAG-erkend. Tel. 045-415601. Al 28 jaar een begrip. J. v. Maerlantstr. 21, 6416 TV Heerlen.

Autosch.herstelbedrijf Jo Koenen
Verlengde Klinkertstraat 22, Hoensbroek, tel. 045-215450 Focwa-lid.

Autop Autoverhuur Sittard BV
Verh. van pers.auto's, bestelauto's, busjes, kampeerauto's en autoambulance, leasing, long-rent en groepsvervoer. Geerweg 2A Sittard. 04490-22424. Zandstraat 58 Montfort. 04744-2345.

Autocentr. Collaris-Europcar
Pers.auto's, campers, pers.busjes, bestelauto's en zelfverhuizers. Schelsberg 45, Heerlen. 045-725666

Garage Vencken B.V.
Verhuur van persw., bestelauto's en busjes, jong wagenpark, 25 stuks. Heesbergstr. 60 Heerlen. 045-412641.

Babyhuis Petra
Kwaliteit en service en betaalbare prijzen. Adres: Kerkstraat 67 promenade Brunssum. Tel. 045-252269

Diabo B.V.
Diabo b.v. boort en zaagt in alle beton. Adres: Industrieterrein de Beitel 108 Heerlen. Tel. 045-414151.

Bouwmachines Damoiseaux
Verkoopt en verhuurt meer dan u denkt! Industrieterrein de Beitel 108 Heerlen. Tel. 045-411930

Hollanders-Nieuwsma verhuur
Nijverheidsstr. 20 Hoensbroek. 045-218888. Verhuur van materialen en machines voor het maken van een oprit en het bouwen van een huis.

Rutters & Smits
Beitel 76 Heerlen,
tel. 045-426633.
Bezoek vrijblijvend onze showroom.

Dakdekkersbedrijf Adams
Voor al uw dakwerkzaamheden of reparatie van schoorstenen. Vraag vrijbl. offerte. 045-726716 Amerstr. 4

H. ARNDTS DAK-service

* Inspektierapporten adviezen * onderhoudskontrakten * vernieuwen/repareren v. daken, dakgoten, schoorstenen * isolatie. Desgewenst met bouwfysische berekeningen. Houwerstr. 8, Hoensbroek. 045-219615.

Dakdekkersbedr. J. Veldhuizen
Voor al uw dakwerkzaamheden. PVC dakgootbekl. en schoorsteenvegen. Smedestr. 6 Kerkrade. 045-454729.

Kwaliteitdak. Tel. 424050
Voor al uw pannendaken, platte- en leiendaken, lood- en zinkw., isolatie en dakbeschot. Vraag vrijbl. prijsopg.

Zuiddak b.v. Landgraaf
Bit. en kunststof dakwerk, shingles en dakterrassen. Verk. dakrollen, isol. en daktegels. Indus.terr. Strijthagen, Amperestr. 5. Tel. 045-314218.

Boumans Brunssum
Alles voor de doe-het-zelver. Zagen en schaven op maat. Losse verk. ijzerw. enz. Uitgebr. adv. en gratis bezorgen. Ing. Kruisbergstr. 96. 045-252688.

Drukkerij Greven B.V.
Voor al uw handels-, reklame- en fam.-drukw. Drukk. Greven bv. 045-327158. Vogelzankweg 244 Landgraaf.

Drukkerij „Lanteern"
Uw adres voor alle fam.-, handels- en verenigingsdrukwerk. Hei-grindelweg 43 (t.o. Groene Ster-terrein), 6414 BC Heerlen. Tel. 045-213105.

Drukkerij Vliegen
Plein 14, 6466 GG Kerkrade-West. Tel. 045-411432. Voor drukwerk wat de aandacht trekt en indruk maakt.

Drukkerij Schreurs
Handels-, fam.- en textieldrukwerk, fotocopie, stickers en kant.boekh. Graverstr. 68 Kerkrade. Tel. 045-413045.

SPIRAL

Huis-aan-huis vespreiding
Voor reclamedrukwerk en weekbladen. Fabriekstraat 7 Horst. Tel. 04709-4222. Fax: 04709-4333

Gielen Groentechniek
Husqvarna kwaliteit uit Zweden. Vakmanschap in Schinnen. Kettingzagen, gazonmaaiers, heupmaaiers, etc. Gielen, Wolfhagen 3 Schinnen-Centr. Tel. 04493-1995.

Bosman Sittard. 04490-15852*
Handelsstraat 32, Handelscentrum Bergerweg. Leveringen van zand, grind, teelaarde, cement, betontegels, siertegels, maaskeien, klinkers, bielzen enz. Ook op zaterdag geopend.

DAEMEN'S HOUTWARENFABRIEK
MINGERSBORGERWEG 7
6367 JW UBACHSBERG
045-751253

Natuurgedroogd eiken, beuken, essen, olmen, enz. Goedk. stookh. Houtdraaiw. en rooien v. bomen. Tuinhout. Te k. gevr. populieren.

M. Ramakers. Tel. 04406-12352
Sanitair, c.v., gas, water, ontkalken van leidingen en geisers. Koningswinkelstr. 13 Valkenburg.

BIG ALDORADO BOSS

Keukens+sanitair - bouwmarkt. Industriestr. 10. Tel. 045-211685, 6433 JX Hoensbroek

Van Balkom/Keller-keukens
Al meer dan 50 jr. herkenbare kwaliteit. Vrg.vrijbl. een offerte aan uw Keller-specialist, Holzstr. 36 Kerkrade. Tel. 045-461127.

Bosch keukenstudio A. Eggen
Akerstraat Noord 160, 6431 HR Hoensbroek. Tel. 045-213027. Levering Bosch inbouwapparatuur.

goergen bv

Nijverheidsweg 17-18 Stein, industrieterrein „Kerensheide". 04490-31367. Voor compl. install. van keukens - san. - tegels - kastenw.

R en J Keukens 045-242602
Kwaliteitskeukens voor normale prijzen. Tevens alle inbouwapparatuur. Stationsstraat 294 Nuth.

Tomzon Keukens Sanitair
Ook uw adres voor Svedex kasten. Holdwarsweg 69 Geleen. 04490-42516. Nieuwstr. 25 H'broek. 045-211889.

Vossen Keukens. Lid ANVK
3 jaar voll. garantie en service. Glaspaleis, Kerkplein 45, Eikenderweg 77, Heerlen. Tel. 045-717555.

De Gaas BV tel. 045-442726
Bezoek vrijbl. onze showroom met uitsl. in eigen fabriek op maat gefabr. kozijnen. Bocholtzerw. 14, Simpelveld.

Ramalux b.v. Tel. 04490-24989
Eenvoudig de beste en goedkoopste kunststof renovaties of nieuwbouw. Brugstr. 15 Sittard.

H. Hoeppermans C.V.
Sanitair, c.v., dakwerk, gas, water, wateronth., rioolontstop. Emmaplein 8 Heerlen. Tel. 045-713265.

lenders onroerend goed

L.W. Lenders Makelaar o.g. Bedrijfsmakelaardij, tax. Adres: O.L. Vrouwepl. 25 Voerendaal. Tel. 045-750612.

Roebroek Makelaardij
Bemiddelling aan-/verkoop, huur en verhuur - taxatie - hypotheken. Parallelweg-Z. 15, HUlsBerg. 04405-1707.

Makelaarskantoor van Wersch
Bemiddeling bij aan- en verkoop taxaties, bemiddeling bij hypotheken. Stationsstr. 54, Kerkrade. 045-452234.

Veldman naai- en breimachineh.
Heerlen, Nobelstr. 6, 045-716100. Hoensbroek, Kouvenderstr. 68, 045-213538. Geleen, Raadhuisstr. 14, 04490-46480. Anker, Bernina, Husqvarna, Lewenstein. Rep. alle merken, geen voorrijkosten. Roermond, Neerstr. 62, 04750-31012.

Catering Service
Restaurateur/traiteur Latten b.v. Thuis en uit serveren al 25 jaar. Munstergeleen. 04490-15841.

PLAVITA® SPANPLAFONDS

Plavita spanplafonds 045-225707
Nooit meer schilderen! Plafond vakbedrijf Hoensbroek. Kouvenderstraat 59 Hoensbroek.

Formido

Het adres voor wand- en plafondsystemen. Hoofdstraat 66 Hoensbroek. Tel. 045-214507.

„Marjoleins" natuurcentrum
Geleenstraat 59 Heerlen. 045-713024

N.K. Verweijst 045-213760
Hoofdstr. 382/384 Hoensbroek. Wij ontst. uw riool en afvoer met de modernste app. Tev. dakgootbekl. met onderhoudsvr. alu. plaat in div. kleur.

Rijwielzaak Beckers
Barrier 81, 6343 RA Klimmen, tel. 04405-3422. Evt. accessoires + reparatie.

Raleigh Cycle-Center Helgers
Rumpenerstraat 62-50 Brunssum. 252709. Raleigh Mountainbikes 625,-. Sport- en stadsfietsen + reparaties. Zonder aanbetaling mogelijk.

LAUMEN SIMPELVELD
ROLLUIKEN ZONWERING

Beitel 110A, 6422 PB Heerlen, postbus 21099, 6369 ZH Simpelveld, tel. 045-423848/442129.

Mithra-Heroal b.v.
Het vertrouwde adres voor al uw rolluiken of onderdelen, kunststof schroten, service of reparaties. Beitel 4, 6466 GZ Kerkrade. 045-413049.

J. Jussen Schildersbedrijf
Voor al uw vakbekw. behang- en schilderswerkzaamh. Voor binnen en buiten. Tel. 045-210020. Ook voor part.

Schoenspecialist Pouwels b.v.
Gespec. in steun- en gemakschoenen. Voor kinderen alle breedte- en lengtematen v. Renata en Bunny's. Benzenraderweg 42 Heerlen, tel. 710384.

Math. Linssen. Tel. 045-241587
Bergerw. 20 Nuth. Onderh. c.v.-verw. Gesp. in Radson en Nefit ketels, gas-, water-install. Erk. schoorst.vegersbedr.

G.V.L. Restauratie, 045-226000
Stralen van meubels, autoplaatwerk, velgen, chassis etc. Spec. gevelreiniging, renov., kelderafdichting, voegw., vochtwering. 10 jr. schrift. garantie.

Taxatatiekantoor van Wersch
Bemiddeling bij aan- en verkoop taxaties, bemiddeling bij hypotheken. Stationsstr. 54, Kerkrade. 045-452234.

Bude Taxi
Klimmen. Tel. 04405-1603. Rolstoel/kleinbus vervoer.

Galerie Schoonbroodt
Bloembakken, tuinkabouters, beelden, fonteinen enz. te kust en te keur in de galerijen v/h Droomkasteel, Ganzeweide 115, Heerlerheide. Ingang bij de olifanten. Tel. 045-211767.

Atelier M. Malherbe
Voor al uw reparaties van antieke en moderne uurwerken. Vrijbl. prijsopg. Heistr. 68 Kerkrade. 045-412610.

Daemen Kunststoffen
Verandadakplaten, plexiglas of Lexan, thermoclear. Hofdwarsweg 7 Geleen. Tel.: 04490-53865.

Moberts Verhuizingen b.v.
Internationaal verhuis- en transportbedrijf, kantoor- en projektverhuizing. Adres: Kissel 56 Heerlen, 045-722800.

decorette

Voor service en advies. Zonneschermen v. winkel en terras, rolg., jaloezieën en lamellen.
Decorette Bijenkorf. 045-212838
Kouvenderstr. 59-61 Hoensbroek
Decorette De parel. 045-273266
Winkelcentr. de Parel 17 Brunssum

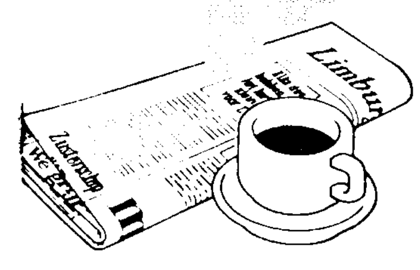
Venetian Blinds Kerkrade BV
zonweringskonstrukties, jalouzieën, markiezen en roll. in alu., staal + pvc. Kipstr. 30-32 Kerkrade. 045-453416

Zonweringsbedrijf Salemink
Voor al uw zonweringsprobl. hebben wij een oplossing. 045-314136. Wattstr. 20 Landgraaf.

Wenst u informatie over adverteren op deze pagina?
Bel: 045-739380

Limburgs Dagblad voor Oostelijk Zuidlimburg
Woensdag 5 september 1990 ● Pagina 13

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN.
CHEF-EDITIEREDACTIE: FRANK SEUNTJENS. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE,
MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363; 6371 GV SCHAESBERG, FR. ERENSLAAN 4, TEL. 045-311719.

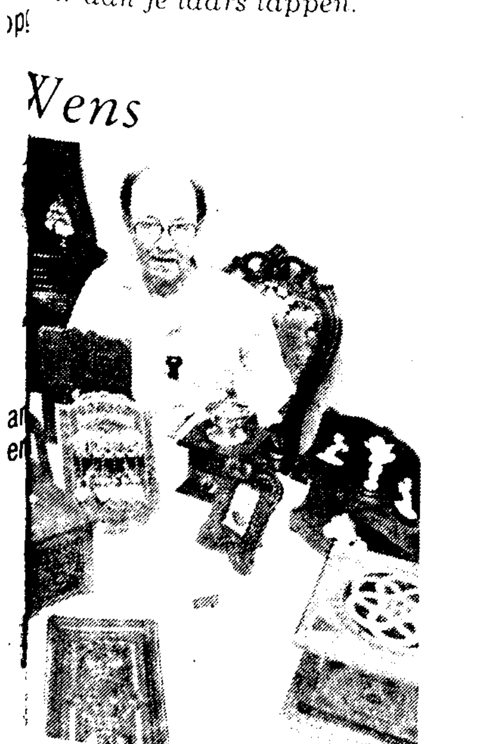

Laars

Die ene aardappel liet mevrouw Jeronimus uit Waubach at langer in de grond staan, dat heeft ze geweten. De ant vergeelde niet na verloop n tijd, maar werd in alle oenigheid steeds imposanter. at maakte nieuwsgierig en de rdappel werd een dezer dan uit de grond gehaald. Bij ronimus vielen de monden en: een laarsachtige, merkaardig door andere aardapeltjes bedekte pieper. Nee, zo'n atuurfenomeen kun je niet zoaar aan je laars lappen.

Wens

Voor wensen moet men genlijk schrijven naar de teen en Been Show' van Jack ijkerman. Veel mensen zien aar echter vanaf, omdat men iet weet of de presentator mand serieus neemt of een er probeert te draaien. Daarm plaatsen wij een wens van e 75-jarige Hein Meulders uit oensbroek in de koffiekolom. ein is een fervent beoefenaar n de houtsiersnijkunst. Hij roduceerde de afgelopen vijf aar een aantal fraaie werkjes t lindehout. Variërend van eautykistjes tot sleutelkastjes n van tabakspotten tot koffieolens. De bejaarde Hoensroekse houtsnijder zou het fijn nden om oudere mensen, die eschikken over veel vrije tijd, éél geduld en een vaste hand e kneepjes van het 'vak' bij te rengen. Hein Meulders denkt aarbij aan het oprichten van n houtsiersnijclubje, dat op n vaste morgen of middag bij kaar komt. Liefhebbers kunen bellen: 045-215590.

Session

Om negen uur begint vanvond in café Wilhelmina (Monberglaan 125, Heerlen) een pen podium session. Iedereen ie een instrument meebrengt ag met de 'vaste' muzikanten obin Zalm (slagwerk), Michel onnemans (basgitaar), Paul erards (gitaar) en Mylene chrijen (saxofoon) meespelen. n de pauze geven Arno Gubels (drums) en Johan Reijners (percussie) een slagwerkemonstratie. Muziekliefhebers die vanavond verhinderd ijn, kunnen alvast woensdag 6 september in hun agenda noeren. Want dan er is weer een pen podium session in Welhelnina.

Parkieten

De heer Evers uit Voerendaal erzorgt op 13 september om 0.00 uur een dialezing over ras- en grote parkieten. Liefebbers van deze gevederde rienden zijn dan welkom in afé de Schuur in Merum-Heren. De lezing is een initiatief an vogelvereniging de Rietangers uit Herten.

Aantal ongelukken op kruisingen toegenomen

Kritiek op renovatie marktplein Waubach

LANDGRAAF – De renovatie van het marktplein in Waubach en directe omgeving leidt volgens omwonenden tot meer ongelukken. Dit met name omdat de Hovenstraat niet langer voorrangsweg is en verkeersdeelnemers nooit attent zijn gemaakt, middels een bord 'verkeerssituatie gewijzigd', op de nieuwe regeling. Op de kruisingen met de Burg. Beckersstraat en Schoolstraat ontstaan daarom heel wat ongevallen .

Dit staat in een brief van de fractie Burger Belangen Landgraaf aan het college. Daarin wordt ook bezwaar gemaakt tegen het feit dat een verzoek van enkele omwonenden tot herstel van de oorspronkelijke voorrangssituatie door de verkeerscommissie is afgewezen.

Ook merkt BBL op dat het door de gekozen constructie op het marktplein moeilijk is om het verschil te zien tussen stoep en straat, terwijl aan de kant van de Hovenstraat het trottoir zelfs helemaal is verdwenen. Overigens erkent BBL dat het marktplein er na de renovatie wel veel aantrekkelijker uitziet.

Een woordvoerder van de Landgraafse politie erkent dat er meer ongevallen met blikschade zijn gebeurd, met name op de kruising Hovenstraat-Schoolstraat. „Meteen na de renovatie was er sprake van een piek, maar dat gebeurt wel vaker na gewijzigde verkeerssituaties. De kwestie komt vrijdag wel ter sprake in ons verkeersteam".

Machtsstrijd remt vorming samenwerkingsverband

Milieu-aanpak regio komt slecht op gang

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – Het wil allesbehalve vlotten met het plan om in de Oostelijke Mijnstreek een samenwerkingsverband op poten te zetten teneinde het milieuwerk ingrijpend te kunnen verbeteren. Ir. J. Schreurs van de Inspectie Milieuhygiëne heeft de gemeenten laten weten voorlopig niet akkoord te gaan met het plan.

Zoals bekend willen de verschillende gemeenten voor 1994 twee deelregio's vormen, waarin enerzijds Heerlen gaat samenwerken met Nuth, Simpelveld en Voerendaal en anderzijds Brunssum de handen ineenslaat met Kerkrade, Landgraaf en Onderbanken. Het Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg zou als coördinator van de deelregio's moeten optreden.

Machtsstrijd

Dit plan, waar de verschillende bestuursorganen sinds begin dit jaar met veel optimisme aan gesleuteld hebben, is inmiddels enigszins in het slop geraakt. Het probleem komt in feite hierop neer dat de gemeenten (die het onderling nagenoeg wel eens zijn) niet al teveel taken bij het Streekgewest willen deponeren omdat ze ervan overtuigd zijn zelf genoeg deskundigheid voor de aanpak van milieu-problemen in huis te hebben.

Het Streekgewest meent evenwel dat de gemeenten, zelfs in deelregio-verband, de uiteenlopende problemen niet alleen aankunnen en vindt dat er een betere taakverdeling (met name in de richting van het gewest) moet plaatsvinden.

Inmiddels heeft het gewest zich verzekerd van de steun van de inspectie Milieuhygiëne, die in een brief aan de gemeenten heeft laten weten voorlopig niet akkoord te zullen gaan met de opzet van het samenwerkingsverband en de taakverdeling.

Volgens inspecteur Schreurs, waarvan de handtekening onder het regionale samenwerkingsverband noodzakelijk is teneinde subsidies bij VROM los te kunnen peuteren, is de opzet daadwerkelijk te kleinschalig en zullen vooral de gemeenten moeten inbinden, wil het plan daadwerkelijk voor 1994 afgerond op tafel liggen.

„Het plan moet, zeker in verband met de rijksbijdragen, naar een hoger niveau getild worden en dat kan alleen wanneer de gemeenten iets van hun autonomie prijsgeven," aldus Schreurs.

Helderheid

Donderdag vindt overleg plaats binnen het regionale milieuplatform, waarin alle betrokken gemeenten, het Streekgewest en de inspectie Milieuhygiëne vertegenwoordigd zullen zijn. Volgens secretaris Geukers van het Streekgewest zal na dat overleg wel duidelijk zijn, hoe het Streekgewest gaat optreden. „We hopen dat we na donderdag meer helderheid over de taakverdeling kunnen verschaffen en daardoor weer gewoon aan het plan voor de intergemeentelijke samenwerking verder kunnen werken."

Het college van Brunssum, dat gisteren aan de raad wilde voorstellen in principe akkoord te gaan met de samenwerkingsplannen maar wegens de gerezen problemen het stuk op de valreep nog van de agenda schrapte, reageerde uiterst teleurgesteld : „Wij betreuren dat deze gang van zaken de vaart haalt uit de plannen achter de gemeentelijke samenwerking. Bovendien doorkruisen het Streekgewest en de inspecteur afspraken, die lang geleden al gemaakt zijn. We zijn hier helemaal niet gelukkig mee."

● *Geen topdrukte op de Heerlense weekmarkt gisteren. De regen gutste urenlang op de kleurrijke luifels en kramen van de kooplieden, die wat triest achter hun koopwaar verscholen, hoopten op betere tijden. Na elke plensbui moesten de luifels weer watervrij gemaakt worden in afwachting van koning klant, maar die waagde zich nauwelijks buiten.*

Foto: FRANS RADE

Uitbreiding openbaar onderwijs in Brunssum

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – De raad van Brunssum is gisteren in meerderheid (12 tegen 6 stemmen) akkoord gegaan met het collegevoorstel om het openbaar onderwijs met twee scholen uit te breiden. Zoals bekend wees een enquête enkele maanden geleden uit dat ruim dertig procent van de ouders in Brunssum hun kinderen het liefst naar een openbare school sturen. Aangezien er momenteel slechts eén openbare school – die door tien procent van de schoolgaande jeugd wordt bezocht – in de gemeente aanwezig is, werd het uitbreidingsvoorstel gelanceerd.

De fractie Borger, de PvdA en D66 (coalitie) stemden volmondig voor. Ook de PAKfractie ging akkoord, zij het met de aantekening van raadslid Van Betuw, dat het voorlopig beter zou zijn eerst met eén extra openbare school de kat uit de boom te kijken.

CDA en de BCD stemden tegen omdat ze enerzijds de uitslag van de enquête niet helemaal vertrouwden en de gevolgde procedures niet erg zorgvuldig vonden en anderzijds omdat ze twee extra openbare scholen, gezien de gewenste normering rond leerlingenaantallen, wel wat veel van het goede vonden. Wel lieten beide fracties weten niets tegen openbaar onderwijs te hebben.

Overval in Kerkrade

KERKRADE– Bij een overval op de pompbediende van een tankstation aan de Holzstraat in Kerkrade is maandagavond een nog onbekend geldbedrag buitgemaakt. Rond kwart voor tien liep een magere man met kort zwart haar het tankstation binnen en eiste onder bedreiging van een op een vuurwapen lijkend voorwerp geld.
De man droeg een sjawl voor zijn mond en neus en is gevlucht in de richting Straterweg, waar hij op een motor sprong en uit het zicht van de pompbediende verdween. Getuigen worden verzocht zich te melden bij het Kerkraadse korps: 045-467666.

Vernieuwing zestig jaar oude riolering

Belasting in Nuth gaat fors omhoog

NUTH – Het gescheiden ophalen van huisvuil, de verhoogde stortingskosten van afval en het vernieuwen van vele kilometers riolering zijn voor de gemeente Nuth de belangrijkste redenen om liefst vier belastingtarieven in 1991 aanzienlijk te verhogen.

Noodzaak

De rioolrechten worden voorlopig jaarlijks verhoogd met dertig gulden per aansluiting. De Nuthenaren, die nu nog 80 gulden betalen, zien de rioolrechten in 1994 door vier verhogingen oplopen tot 200 gulden. „Bittere noodzaak", aldus wethouder Hub Wiekken gisteravond tijdens de presentatie van een overigens sluitende begroting.

„Veel rioleringen zijn zestig jaar oud en dringend aan vernieuwing toe. Bovendien moet bij de Wissengracht in Hulsberg een bassin met een grotere bergingscapaciteit worden aangelegd. De kosten daarvan bedragen drie miljoen gulden. Ook in Nuth-Zuid moet het bergingstekort worden opgeheven door riooluitbreiding voor een bedrag van 500.000 gulden". aldus de wethouder.

Chemobox

De verhoging van de reinigingsrechten voelen de inwoners van Nuth, Vaesrade en Wijnandsrade het duidelijkst in hun beurs. De jaarlijkse belasting gaat van 70 naar 96 gulden. Inwoners van Hulsberg en Schimmert, die in tegenstellinmg tot Nuth en Wijnandsrade gebruik maken van een container, betalen in 1991 137 gulden. Een verhoging van 14 gulden. Wiekken: „De gemeente wil dat heel Nuth overgaat op het gebruik van een container. Het zogenaamde zakken-ophaalsysteem heeft te veel nadelen." In de verhoging is opgenomen de invoering van de chemobox en het ophalen van oud papier door verenigingen. Nuth denkt aan een vergoeding voor de ophalers van vijf gulden per gezin op jaarbasis. De uitbetaling per kilo papier is volgens het Nuther college te fraude gevoelig. „Ook aan de formule-per-gezin kleven nadelen, maar wij hopen dat gezinnen tijdig bezwaar maken als het oud papier niet wordt opgehaald."

De hondenbelasting wordt in Nuth verhoogd van 50 naar 53 gulden voor één hond. De 'tweede' hond gaat niet 75 maar 79 gulden kosten. De onroerend goed-belasting stijgt licht met 1,5%. In guldens is dat gemiddeld 3 gulden per huurwoning en 6 gulden voor een koopwoning.

Van het investeringfsprogramma worden in 1991 onder andere uitgevoerd: de aanleg van het fietspad Swier-Brommelen (1.6 miljoen), verbetering trottoirs (2 ton), renovatie 3 tennisvelden Nierhoven (1 ton), verbetering speelweide Op den Toren (41 mille), vervanging straatverlichting (75 mille) en aanpak van de visvijvers op Nierhoven voor een bedrag van 50 mille.

Inval in twee drugpanden in kern Bocholtz

BOCHOLTZ – Bij een inval in drugpanden aan het Bongerdplein en de Julianastraat in het centrum van Bocholtz heeft de rijkspolitie groep Simpelveld-Voerendaal gisteravond zes aanhoudingen verricht. De twee gearresteerde drugdealers en vier -gebruikers zijn allen woonachtig in Bocholtz.
De inval werd uitgevoerd door tien agenten. Zij vonden in totaal honderd gram softdrugs, een kleine hoeveelheid speed en een pistool. De hoofdverdachte, een 37-jarige Bocholtzenaar, werd voor de tweede maal in korte tijd gearresteerd. Bij een inval op 12 juni van dit jaar in hetzelfde pand aan de Julianastraat was hij eveneens aangehouden. Ook toen vond de politie meerdere grammen softdrugs en speed.

Tegen de zes personen, vijf mannen en een vrouw, is procesverbaal opgemaakt. De hoofdverdachte zit nog ingesloten in het politiebureau van Simpelveld.

Aanpak prostituanten al komend weekeinde

Van onze verslaggever

HEERLEN – De politie van Heerlen gaat komend weekeinde op grond van een nieuwe verordening in de APV mannen, die prostitutie uitlokken, aanpakken. De zogeheten prostituanten kunnen, wanneer zij op straat prostituées aanspreken of anderzins benaderen, rekenen op een proces verbaal.

„We gaan niet met honderd man in de bewuste straten patrouilleren, maar we zullen wel gericht controle uitoefenen," aldus een woordvoerder van het Heerlense korps.

Zoals bekend treedt komende zaterdag een nieuwe APV-regel in werking, die voornamelijk moet resulteren in het terugdringen van de overlast, die prostituanten op zoek naar een geschikte prostituée in verschillende Heerlense straten veelal veroorzaken.

Burgemeester van Nuth bij RvS:

Geen ontheffing van sluitingsuur bar B52

DEN HAAG/HULSBERG - Omdat eigenaar J. Gerards van bar-dancing 'B Fifty Two' aan de mgr. Brulsstraat 10 te Hulsberg in de weekends niet tot twee, maar tot vier uur 's nachts zijn zaak wil openhouden, diende gisteren een spoedzaak bij de Raad van State in Den Haag.

Gerards opende de bar in mei van dit jaar. De bedoeling was een ouder publiek te trekken en discogangers af te stoten. Dat lukte in de eerste weken niet. Wanneer discotheek White Horse om twee uur 's nachts sloot, kwam de jeugd in 'B52' terecht, dat ontheffing had om tot vier uur open te blijven. De buurtbewoners was dat een doorn in het oog.

Ervaring

Ze klaagden bij de politie over lawaai, verkeerd parkeren en urineren in de voortuinen. Na afloop van haar vakantie ging burgemeester mevrouw E. Coenen-Vaessen van Nuth een nachtje met de politie op stap om de zaak in ogenschouw te nemen. Die ervaring bracht haar ertoe aan Gerards geen ontheffing meer te geven van het verplichte sluitingsuur. Volgens Coenen, die gisteren in Den Haag op de zitting aanwezig was, maakt geen van de andere horecagelegenheden in de gemeente Nuth gebruik van de ontheffingen, behalve bij hoge uitzondering. De Raad van State doet vandaag reeds uitspraak.

Tasjesrovers actief in winkelcentra

HEERLEN – Het stelen van tasjes uit winkelwagens neemt in de Heerlense winkelcentra hand over hand toe. Maandagmiddag verdwenen van twee dames de tassen, nadat ze hun boodschappenwagen even onbeheerd hadden gelaten om goederen uit een rek te nemen. Vorige maand vonden in Heerlen ook al enkele van deze diefstallen plaats.

Met weemoed, doch ook met grote dankbaarheid voor het geluk dat wij samen beleefden, delen wij u mede dat heden na een dienend leven voorgoed is ingeslapen, mijn toegewijde man, onze dierbare vader, schoonvader en opa

Johan Ettema

echtgenoot van

Anne Auguste Dobrzinski

in de leeftijd van 76 jaar.

Voerendaal: **A.A. Ettema-Dobrzinski**
Barendrecht: **J.F. Ettema**
E.B. Ettema-van Leerdam
Ingrid
Arthur
Voerendaal: **W.J. Ettema**
G. Ettema-Boosten
Roland
Ylona
Eynatten, B: **B.G.A. Steinbusch-Ettema**
M. Steinbusch
Philippe
Isabel

4 september 1990
Spekhouwerstraat 10
6367 TV Voerendaal

De samenkomst voorafgaande aan de crematie zal plaatsvinden op zaterdag 8 september a.s. om 10.30 uur in de aula van het crematorium te Imstenrade-Heerlen.
Vader is opgebaard in de rouwkamer van het uitvaartcentrum v/h Crombach, Oliemolenstraat 30, Heerlen (ingang St. Antoniusweg).
Gelegenheid tot afscheidnemen aldaar dagelijks van 18.30-19.00 uur.

Wegens overlijden is onze zaak

garagebedrijf W. Ettema

te Voerendaal
op zaterdag 8 september a.s.
de gehele dag gesloten

---

†

Bij God alleen verstilt mijn ziel,
van Hem komt mijn bevrijding.
Ps. 62

Gelovend in de kracht van Christus' kruis en verrijzenis is op 3 september overleden onze dierbare medezuster

Zr. Maria Deodata

geb. Paula Müller

in haar 87e levensjaar en het 66e jaar van haar religieuze professie.

Zr. Franciscanessen v.d. H. Jozef

6301 WK Valkenburg
Kloosterweg 34

De plechtige uitvaartdienst vindt plaats op vrijdag 7 september om 11.00 uur in de kapel van het moederhuis te Valkenburg, waarna begrafenis op het kloosterkerkhof.
De avondmis is donderdagavond 6 september om 19.00 uur in de O.L. Vrouwekerk te Beek.

Rectificatie

†

In de overlijdensadvertentie van

Zr. M. Charitas

geb. Catharina Moonen

is bij de uitvaartdienst 9 september om 11.00 uur vermeld.
Dit moet echter donderdag 6 september om 11.00 uur zijn.

Zrs. Franciscanessen v.d. H. Jozef

6301 WK Valkenburg
Kloosterweg 34

---

†

Dapper streed je je zware strijd.
We voelden ons zo machteloos.
Nu is er vrede.

Paulina Maria Reijnders

* 10-2-1927 † 4-9-1990

Venray: **Bob Reijnders**
Wil Reijnders-Stutterheim
Eindhoven: **Jopie Reijnders**
Loenen a/d Vecht: **Riet Sorbi-Reijnders**
Steef Sorbi

Nuth, 4 september 1990
Corr.adres: Rochusstraat 32
5801 RR Venray

De crematieplechtigheid zal plaatsvinden op vrijdag 7 september om 15.30 uur in het crematorium Nedermaas, Vouershof 1 te Geleen.
Samenkomst in voornoemd crematorium, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren vanaf 15.10 uur.

---

†

In diepe verslagenheid geven wij kennis dat na een noodlottig ongeval van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, onze goede en zorgzame vader, schoonvader, opa, zwager, schoonzoon, oom en neef

Harrie Rijkx

weduwnaar van

Maria Driessen

op de leeftijd van 70 jaar.

In dankbare herinnering:
Ulestraten: **Resie en Jo**
Savelberg-Rijkx
Tessie
Bunde: **Frans en Tini**
Rijkx-Geerards
Lieke, Loes
Familie Rijkx
Familie Driessen

Nuth, 31 augustus 1990
Donatusstraat 252
Corr.adres: Bonaertsweg 15, 6241 NK Bunde

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op vrijdag 7 september om 11 uur, in de St. Bavokerk te Nuth, gevolgd door de begrafenis op de begraafplaats Daelderveld.
Bijeenkomst in de kerk.
Overtuigd van uw medeleven is er geen condoleren.
Donderdag a.s. om 19 uur, avondwake in voornoemde kerk.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Na een kortstondig verblijf in de Lückerheidekliniek is toch nog vrij onverwacht van ons heengegaan

Netty van Helmond

weduwe van

Hub Wiertz

Zij overleed, voorzien van het sacrament der zieken, in de leeftijd van 71 jaar.

In dankbare herinnering:
Marie-José en Lambert Boumans
Jeroen, Sandra en Astrid

Schaesberg, 31 augustus 1990
Op den Heugden 72, 6371 XN Landgraaf

Op wens van mam heeft de crematieplechtigheid in besloten kring plaatsgevonden.

Diepbedroefd, maar dankbaar voor de zorg, vriendschap en liefde waarmee hij velen in zijn rijk, muzikaal leven heeft omringd, delen wij mede dat tijdens een vakantie in zijn geliefde stad Wenen te Oostenrijk, van ons is heengegaan, op 78-jarige leeftijd

Piet Stalmeier

weduwnaar van

Jeanny Dissel

levensgezel van

Jopie van Oers

Hij werd o.a. geëerd met de onderscheidingen
Ridder in de orde van Oranje Nassau
Pro Ecclesia et Pontifice

Hoensbroek: **Jopie van Oers en kinderen**
Neer: **Joke en Anthony**
Dirkse-Stalmeier
Deland Fl. USA: **Elly en Hein Huitema-Stalmeier**
Oss: **Peter Stalmeier**
Amstenrade: **Paul en Marian**
Stalmeier-Woldringh
Hoensbroek: **Frans en Karin**
Stalmeier-van Bruggen
De kleinkinderen

3 september 1990
Houwerstraat 36
6432 AM Hoensbroek

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op zaterdag 8 september om 15.00 uur in de H. Hartkerk te Hoensbroek-Mariarade, gevolgd door de begrafenis op de centrale begraafplaats aan de Randweg.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijke condoléances.
Vrijdag a.s. om 19.00 uur avondwake in de crypte van voornoemde kerk.
U kunt afscheidnemen in een der rouwkamers van de Universele, Hoofdstraat 100, Hoensbroek.
Bezoekgelegenheid dagelijks van 14.00-15.00 uur en van 19.00-20.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Met grote verslagenheid vernamen wij het plotselinge overlijden van ons erelid

Piet Stalmeier

Wij zijn hem veel dank verschuldigd als mede-oprichter en dirigent.
Als man met grote muzikale kwaliteiten, wist hij steeds weer waardering en respect op te brengen voor ons, amateurzangers en -zangeressen.
Zo zullen wij hem blijvend in onze herinnering behouden.
Dankbaar zijn we dat wij hem kunnen blijven gedenken in de vele muziekstukken die hij ons heeft nagelaten.
Onze gedachten gaan uit naar hen die hem het meest nabij waren.

Gemengd kerkelijk zangkoor St.-Jozef
Mariarade-Hoensbroek

---

†

Met droefheid geven wij kennis, dat heden is overleden in het De Weverziekenhuis te Heerlen, onze lieve moeder, zuster en tante

Cornelia Wilhelmina Schaegen

Zij overleed in de leeftijd van 87 jaar.

M.F.H.C. Schaegen
Familie Schaegen

6371 XP Landgraaf, 2 september 1990
Graafstraat 29

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op vrijdag 7 september a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Familie te Schaesberg-Veldstraat, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op het r.k. kerkhof aan de Hoofdstraat.
Bijeenkomst in de kerk.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.
Onze dierbare overledene is opgebaard in de rouwkapel van het De Weverziekenhuis te Heerlen.
Bezoekuren dagelijks van 16.00 uur tot 17.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

† **Ben Francot,** 59 jaar, Nieuwendijk 15, 6107 AV Stevensweert. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden donderdag 6 september om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Stefanus te Stevensweert.

† **Alda Jansen,** 81 jaar, weduwe van Dré Geraeds. Corr.adres: Napoleonsweg 19, 6014 RC Ittervoort. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden donderdag 6 september om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Michaël te Thorn.

† **Wil Laugs,** 58 jaar, echtgenoot van Jeanne Jans, Peyerstraat 108, 6101 GG Echt. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden vrijdag 7 september om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Pius X te Echt.

† **Corrie Janssen,** 36 jaar, echtgenote van Frans Schattorie, Molenstraat 18, 6071 JA Swalmen. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden donderdag 6 september om 14.00 uur in de parochiekerk van de H. Lambertus te Swalmen.

† **Gerard Ramakers,** 68 jaar, echtgenoot van Adriana Luijk, Fakkelweg 28, 6077 GD St. Odiliënberg. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden donderdag 6 september om 11.00 uur in de basiliek van de H.H. Wiro, Plechelmus en Otgerus te St. Odiliënberg.

† **Joannes Beunen,** 84 jaar, echtgenoot van Ida Zorge. Corr.adres: Bergerweg 2, 6067 NE Linne. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden zaterdag 8 september om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Martinus te Linne.

Rust zacht, rust in vrede

Ons verdriet is groot, mijn zoon

Roger

ging door 'n noodlottig ongeval in Duitsland van ons heen, 22 jaren jong

H.J. Vestjens en mevr. Y. Vestjens-Kruger
Chantalle en Ronald
A. Thijmplein 2, Heerlen

Dankbetuiging

Diep is de pijn
Stil is het verdriet
Vergeten kunnen wij je niet

Daar het ons onmogelijk is eenieder persoonlijk te bedanken voor de blijken van medeleven, ondervonden bij de begrafenis van mijn man en vader

Peter Dirks

betuigen wij u onze hartelijke dank.
Uw medeleven, uitgedrukt in bloemen, een telefoontje, een persoonlijk woord of door gewoon een warme handdruk, hebben ons getoond dat hij niet alleen door ons geliefd en gerespecteerd werd, maar ook door u.
Dit was voor ons een grote steun waarvoor wij u nogmaals hartelijk willen bedanken.

Gertie en Wibo
Familie Dirks
Familie Zelis

6143 BG Guttecoven, september 1990
Heerenlandstraat 23

De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden zaterdag 8 september om 19.00 uur in de St. Nicolaaskerk te Guttecoven.

Heden vernamen wij het overlijden van ons lid van bijzondere verdiensten, de heer

Gottfried Käfer

Zijn inzet was een voorbeeld voor ons allen.

Zangver. Vriendenkring St.-Rochus
Groenstraat, Landgraaf

De grote belangstelling, de vele troostrijke brieven, bloemen en h. missen bij het heengaan van onze lieve moeder

Emmy IJpelaar-Weckmann

hebben ons getroffen.
Al deze blijken van medeleven en de wetenschap dat zij door zovelen werd geacht, hebben ons gesterkt dit verlies te dragen.

Hans en Güsti Vinken-IJpelaar

Kerkrade, september 1990

De plechtige zeswekendienst zal plaatsvinden zaterdag 8 september a.s. om 19.00 uur in de parochiekerk van St. Johannes de Doper te Kerkrade-Eygelshoven.

Dankbetuiging

Daar het ons onmogelijk is eenieder persoonlijk te bedanken voor de vele blijken van medeleven tijdens het overlijden en de begrafenis van onze dierbare moeder, schoonmoeder en oma

Anna Stevelmans-Stevelmans

willen wij u allen langs deze weg hartelijk danken.

Familie Stevelmans

De zeswekendienst zal worden gehouden op zaterdag 8 september a.s. om 19.00 uur in de parochiekerk van de H. Gregorius te Brunssum.

OPENBARE BEKENDMAKING

Het dagelijks bestuur van het waterschap Roer en Overmaas

maakt bekend dat

op maandag 10 september 1990 een openbare vergadering van het college van hoofdingelanden zal worden gehouden in het waterschapshuis, Parklaan 10 te Sittard;

- naast de gebruikelijke voorstellen (notulen van de openbare vergadering d.d. 11 juni 1990, lijst van ingekomen stukken en mededelingen) de navolgende voorstellen behandeld worden:
- vaststelling Verordening rechtspositionele erkenning alternatieve samenlevingsvormen;
- afhandeling verzoeken om herziening van de klassifikatie;
- bijstelling van de exploitatie-begroting 1990;
- beschikbaarstelling van een uitvoeringskrediet ten behoeve van de aanleg van de regenwaterbuffer "Kampstraat" in het stroomgebied van de Scheumerbeek in de gemeente Voerendaal;
- beschikbaarstelling van een uitvoeringskrediet ten behoeve van de aanleg van een regenwaterbuffer aan de Eyserbeek in de gemeente Simpelveld;
- beschikbaarstelling van een krediet ten behoeve van de reconstructie van de Gulp te Gulpen;
- beschikbaarstelling van een krediet ten behoeve van studie/inventarisatie knelpunten nabij watermolens in het beheersgebied.

Het dagelijks bestuur voornoemd,

de secretaris, W.H.Th. van Megen
de voorzitter, drs. F.W.G. Laarakker

Waterschap Roer en Overmaas
Parklaan 10, Sittard

Personeelsbestand daalt een kwart

LCD was kurk voor Philips in Heerlen

Van onze redactie economie

HEERLEN – Het 'Halleluja' van vier jaar geleden is definitief verstomd. De produktie van LCD-onderdelen werd in 1986 aangekondigd als 'de kurk' waar Philips in Heerlen op zou kunnen drijven. De Liquid Crystal Displays moesten het gat opvangen dat was ontstaan na de eerdere sanering van de Heerlense fabriek voor electronenbuizen. In werkelijkheid heeft de LCD-afdeling sinds de start in 1986 altijd slecht gedraaid. Dat komt door de moordende concurrentie van Japanse concerns, die een groot deel van de markt beheersen. De fabriek kostte destijds 150 miljoen gulden.

Dat is allemaal voor niks geweest, blijkens de gisteren aangekondigde sanering. De Heerlense Philipsfabriek verliest volgend jaar een kwart van het personeelsbestand. Eind 1991 werken er nog maar 650 mensen. Gedwongen ontslagen zijn volgens het bedrijf onvermijdelijk. Volgens Lia Meeus van de Industriebond FNV zou dat desastreus zijn. Het grootste deel van het Philips-personeel in Heerlen heeft een LBO- of MBO-achtergrond. Voor mensen met die achtergrond is het vaak moeilijk om vervangend werk te vinden. Het personeel op de LCD-afdeling is gemiddeld 37 jaar.

Premies

Een belangrijke reden om destijds de fabriek in Heerlen te vestigen, was de gulle manier waarop de overheid met premies smeet. Volgens de toenmalige directeur P. Snijders droeg de overheid zo'n 10 miljoen gulden bij aan de nieuwe vestiging.

De know-how voor de LCD's ontwikkelde Philips deels in samenwerking met de Japanse concurrent Sharp. Van het Japanse bedrijf en van het Zwitserse Brown Boveri kocht Philips de apparatuur en kennis voor de produktie van LCD's op grote schaal. Het werd gezien als een grote stap naar de jaren negentig. De directie droomde al van platte LCD-televisieschermen die in de toekomst in Heerlen zouden worden gemaakt. De concurrentie was Philips toen echter al mijlenver voor en kwam veel eerder dan Philips met kleine televisietjes met LCD-schermen op de markt. Philips mikte in 1986 op ongeveer 10 procent van de wereldmarkt voor LCD's. Een doel dat echter nooit werd gehaald.

Het LCD-produktiecentrum in Heerlen is gevestigd in twee gebouwen, van in totaal 10.000 m2. De produktiecapaciteit bedraagt ongeveer 35 miljoen stuks per jaar. Aanvankelijk was het plan de fabriek te laten uitgroeien tot kenniscentrum van alle LCD-activiteiten. De fabriek zou dan in 1987 250 mensen werk bieden. In dat jaar werd echter beslist de research van LCD-technieken toch maar naar Eindhoven te verhuizen. Ook werd toen het plan om tv's met LCD-schermen te maken, in de ijskast gezet, omdat het al snel duidelijk werd dat Philips op dit gebied weinig kans maakte tegen de Japanse concurrentie.

● *De montage van een LCD-module.*

Groepen

De LCD-activiteiten van Philips in Heerlen horen bij de divisie Components en zijn onder te verdelen in twee produktgroepen. De groep LCD-panelen maakt dotmatrixpanelen voor beeldschermen die worden gebruikt in schootcomputers. De tweede groep, gespecialiseerd in LCD-Cellen en Modulen, produceert in zowel Heerlen als Hong Kong LCD's voor de auto- en de telecommunicatie-industrie.

Volgens de gisteren gepresenteerde saneringsplannen gaan bij de afdeling LCD-Cellen en Modulen 30 arbeidsplaatsen verloren, doordat een deel van de afwerking en assemblage wordt overgeplaatst naar een soortgelijke Philipsfabriek in Hong Kong. Na de reorganisatie blijven er bij Cellen en Modules in Heerlen nog ongeveer 100 medewerkers over. Gevreesd wordt dat later ook het resterende deel van LCD-Cellen en Modulen naar Hong Kong verhuist, want daar heeft de fabriek nog capaciteit over.

De afdeling voor de LCD-panelen voor schootcomputers wordt gesloten, omdat Philips geen voet aan de grond krijgt in de strijd tegen de Japanse concurrenten. Dat kost 140 arbeidsplaatsen. Philips heeft de markt grotendeels gemist. De concurrenten werken voordeliger, voornamelijk omdat ze de produktie en assemblage in één firma hebben verenigd. Philips heeft zodoende met zulke sterke tegenstanders te kampen, dat het de afgelopen jaren niet is gelukt een redelijke marktpositie te verwerven. Daardoor heeft de afdeling jarenlang te weinig rentabiliteit behaald.

Bovendien, zo schrijft de Heerlense directeur J.G.M. Klomp in een interne notitie, zijn de investeringen die nodig zijn om grootschaliger en daardoor voordeliger te produceren, zo groot, dat er zelfs op termijn geen uitzicht is op voldoende rendement.

Van de resterende afdelingen in Heerlen doen alleen de activiteiten van de divisie Medical Systems het goed. Medical Systems maakt er röntgenbeeldversterkerbuizen en verbindingstechnieken. Meer zorgen baart de afdeling die oscillograafbuizen maakt (onderdelen van meetinstrumenten). Deze afdeling met 48 werknemers draait ook erg slecht.

Provincie betreurt sanering

Van onze redactie economie

HEERLEN – Het college van Gedeputeerde Staten heeft gisteren in een vergadering het verlies van arbeidsplaatsen bij Philips in Heerlen besproken. „Juist nu de werkgelegenheid in het herstructureringsgebied zich gunstig ontwikkelt komt dit verlies van arbeidsplaatsen hard aan," liet een woordvoerder na afloop weten. „Het college van GS spreekt de hoop uit, dat gedwongen ontslagen zoveel mogelijk worden voorkomen."

Burgemeester P. van Zeil van Heerlen liet weten binnenkort met vertegenwoordigers van Philips over de inhoud van de aangekondigde reorganisatiemaatregelen te gaan praten. In afwachting van dit overleg onthoudt het gemeentebestuur van Heerlen zich nog van commentaar.

Een woordvoerder van de ondernemingsraad van Philips-Heerlen deelde mee dat het „slechte nieuws als een bom was ingeslagen." De personeelsinkrimping komt volledig onverwacht omdat in Heerlen aanzienlijke investeringen zijn gedaan in de produktie van zogenaamde LSD-schermen en in de vervaardiging van modulen voor personal computers.

commentaar

Philips

Uiteindelijk was het natuurlijk een kwestie van afwachten. Wachten op het moment dat de elektronicagigant Philips – of moeten we al spreken van voormalige gigant? – zijn massa-ontslagen bekend zou maken.

Toen eerder dit jaar duidelijk werd dat het concern in een diep dal zat, zeer teleurstellende winstcijfers publiceerde en de top van het concern verving, kon je op je vingers natellen dat het daar niet bij zou blijven. De kersverse president van het concern, Jan D. Timmer, kondigde iets dergelijks op 2 juli al aan.

De vrees is dus bewaarheid. Gisteren maakte het bedrijf bekend dat er vierduizend banen zullen verdwijnen, waarvan ruim 1200 in Nederland en daarvan weer uiteindelijk 200 in Heerlen.

Voor de vakbonden kunnen de ontslagen – waar ze nu tegen te hoop lopen – bepaald niet als een donderslag bij heldere hemel zijn gekomen. De afdelingsbestuurders in Limburg vreesden al eerder een slechte afloop voor de werkgelegenheid, zelfs voordat het fiasco bij Philips zich dit voorjaar aftekende.

Al op 20 september 1989 stelde Frans van der Smissen van de Industriebond FNV in het Limburgs Dagblad zich zorgen te maken over vooral de vestiging in Heerlen. Het concern antwoordde, bij monde van hoofd personeelszaken M. de Jong, die ongerustheid niet te begrijpen. Hij zei toen letterlijk: 'Philips Heerlen heeft nu 900 werknemers en over enkele jaren ook nog'. En dat is aanwijsbaar onjuist.

Ten aanzien van de andere vestigingen in Limburg was Van der Smissen evenmin optimistisch. Die lijken nu nog buiten schot te blijven, maar voor hoe lang?

Het is namelijk bepaald niet uitgesloten dat de gisteren aangekondigde sanering van vierduizend banen snel een vervolg krijgt. Timmer sprak immers op 2 juli van de noodzaak van een veel uitgebreidere reorganisatie: tienduizend banen. En bij een volgende afslanking zou dat wel eens ten koste kunnen gaan van de werkgelegenheid bij bijvoorbeeld Philips Roermond.

Het ziet er dus naar uit dat het Philipspersoneel in ons land, maar vooral ook in Limburg, de borst maar vast nat moet maken. Zij kunnen nog de nodige negatieve berichten over – en van – hun concern verwachten.

Interessant is wat er met het geld gaat gebeuren dat de overheid de laatste jaren in Philips heeft gepompt – enkele honderden miljoenen – waarvan zestig miljoen voor de ontwikkeling van de superchip Jessi. Philips heeft immers aangekondigd zich uit het Europese Jessi-geheugen-project terug te trekken, waarbij wordt aangetekend dat de deelname aan de overige delen van het Jessi-project worden voortgezet. Het is terecht dat de minister van Economische Zaken, Andriessen, zich daar ernstige zorgen over maakt. De melding van Philips kan hem echter ook geld besparen. Want op 17 mei kondigde Andriessen aan nog eens 740 tot 810 miljoen in Jessi te willen steken. Dat bedrag kan hij nu beter in de zak houden, ondanks de noodroep van Philips toch subsidie te blijven verlenen. De minister zal er in ieder geval nog eens goed over na dienen te denken.

Hoe dan ook, gevreesd moet worden dat in ons land nu het draagvlak voor technologische ontwikkelingen op het gebied van de micro-elektronica wordt verkleind, en daarmee de basis voor een technologisch hoogwaardige Europese industrie die op de wereldmarkt moet concurreren.

P.S.

'We begonnen juist goede produkten af te leveren'

Sombere gezichten bij fabriekspoort

Van onze verslaggever

HEERLEN – „Er heerste zo'n sfeertje van: maken we ons werk nog af of niet. De spirit was er wel uit", zegt de 51-jarige Gerard Seuren bij het verlaten van de Philipspoort aan de Jan Camperstraat in Heerlen. Op deze dinsdag 4 september 1990 heeft deze aftocht er een symbolische lading bijgekregen. En bovendien regent het ook nog mistroostig.

Seuren werkt bij de afdeling LCD- panelen die Philips gaat opheffen en waar 70 van de 200 ontslagen zullen vallen. Maar hij laat de moed nog niet zakken. „Ik heb al vaker reorganisaties meegemaakt en ik werk toch nog steeds bij Philips. Maar vanmiddag, nee, toen hebben we voornamelijk gepraat".

Seuren heeft geen idee wat de toekomst hem brengt. „Dat weet je nooit meteen. De concernleiding heeft zich uitgesproken en dat druppelt vervolgens langzaam naar beneden. Over een tijdje wordt dan wel duidelijk wat het allemaal concreet gaat betekenen".

Verzonken

Ger Klinkenberg uit Doenrade zit in gedachten verzonken op zijn koffertje langs de rand van de weg. Hij wacht op zijn vrouw die hem komt ophalen. Ook voor hem kwam de mededeling van directeur Klomp, gisterochtend om half twaalf, als de befaamde donderslag. „Na een paar jaar met aanloopverliezen, komen we nu met produkten die ook naar Japanse maatstaven zeer goed zijn. En juist op dit moment valt het doek".

Probleem voor de gloednieuwe LCD-fabriek in Heerlen is dat de markt voor dit produkt, dat in schootcomputers wordt verwerkt totaal in Japanse handen is. Niet alleen zijn de Japanners overheersend qua produktie, ze zijn ook verreweg de grootste afnemers. En dan is Philips ook nog eens voor hulpmiddelen afhankelijk van de gesloten Japanse markt.

De concernleiding wil daarom niet het risico lopen nog jaren geld te pompen in een tak, die er wellicht nooit in slaagt om op de Japanse markt te penetreren. Klinkenberg heeft er, net zoals zijn collega's, duidelijk moeite mee om dat standpunt te accepteren. „Vanmiddag konden we nog vragen stellen aan het LCD-management, maar ja: wat valt er nog te vragen?", zegt Klinkenberg. Als 28-jarige HTS'er komt hij wel weer aan de bak, weet hij. „Maar je zal maar een 41-jarige produktiemedewerker zijn."

● *Het einde van een trieste werkdag voor het personeel bij Philips in Heerlen.*

Foto: FRANS RADE

De afdeling LCD-cellen en modulen lijkt met het verlies van 35 arbeidsplaatsen de dans nog redelijk te zijn ontsprongen. Daar werden de afdelingsvertegenwoordigers bij elkaar geroepen om de jobstijding mee te delen aan het personeel. „Heel even heerst er natuurlijk een gevoel van opluchting", zegt een medewerker van die afdeling, „maar daarna komt een schokreactie: is het zo erg?. Maar de geruchten dat het slecht met Philips ging, doen al jaren de ronde."

Dat juist de LCD-afdeling de pineut is, komt voor hem niet als een verrassing. „Het was te verwachten, daar ging het niet al te best." Een collega is het niet met hem eens. „Ik kan niet zeggen dat we dachten dat juist op die plaats gesaneerd zou worden."

En zo was er gisteren voor het personeel volop aanleiding tot discussie.

Andriessen blijft samenwerking steunen

Philips stapt uit deel Jessi-project

Van onze redactie economie

HEERLEN – Philips stapt uit de ontwikkeling van de geheugenchips van 'Jessi', het Europese project voor de ontwikkeling van een superchip. Philips werkte daarbij samen met Siemens en SGS-Thompson. Minister Andriessen van Economische Zaken heeft bezorgd gereageerd op de maatregel die Philips heeft aangekondigd voor de divisie components. Het draagvlak in Nederland voor technologische ontwikkelingen op het gebied van de micro-elektronica dreigt daardoor te worden verkleind, aldus de bewindsman. Andriessen heeft aangekondigd ook in de toekomst financieel betrokken te willen blijven bij het Jessi-project.

Philips heeft weliswaar aangekondigd zich uit het Jessi-geheugenproject terug te trekken, maar deelname aan andere delen van het project worden voortgezet. Minister Andriessen heeft laten weten de nu ontstane situatie zorgvuldig te bestuderen en in Europees kader overleg te voeren over de recente ontwikkelingen.

Daarbij is het volgens hem van het grootste belang dat de betrokkenheid van Nederlandse bedrijven en instituten, waaronder Philips, bij het project blijft bestaan. Het Jessi-project verkeert nog in de opstartfase. Tot op heden is sinds 1988 door het ministerie 60 miljoen gulden uitgetrokken voor onderzoeken.

Mega

Eerder liep van 1984 tot en met vorig jaar het mega-project, dat als doel had de sub-microntechnologie te ontwikkelen. De daarbij ontwikkelde kennis zal door Philips worden toegepast bij de elektronicaproduktie. De totale projectkosten van Philips in Nederland bedroegen bijna 600 miljoen gulden; de overheidsbijdrage daarin was 190 miljoen.

Met het Europese Jessi-programma is volgens de oorspronkelijke opzet ongeveer acht miljard gulden gemoeid, inclusief de aan de EG en nationale overheden gevraagde bijdragen. Behalve Philips zijn nog steeds ook het Franse Thomson en het Westduitse Siemens als industriële giganten hierbij betrokken.

Op nationaal niveau treden in Jessi als partners op Philips, ASM (materialen en gereedschappen voor de chips-industrie), DSM (die als chemie-gigant 'omhulsels' voor chips ontwikkelt), FOM, de Stichting voor de Technische Wetenschappen (STW) en de Nederlandse universiteiten. In het project, dat een looptijd heeft van 1989 tot 1997 wordt van de Nederlandse overheid een bijdrage verwacht van ongeveer vierhonderd miljoen, afhankelijk van de deelprojecten die in ons land zullen worden uitgevoerd.

Besparing

Door zich terug te trekken uit het geheugenchips-project zal Philips vermoedelijk enkele honderden miljoenen guldens besparen. Daarmee is volgens H. Chang, directeur van de stichting voor Fundamenteel Onderzoek der Materie (FOM), echter niet het Jessi-programma gedoemd om te mislukken. Hij stelt opgelucht vast dat Philips weliswaar afhaakt bij de geheugenchips maar actief blijft meedoen aan de overige onderdelen van het project. Volgens prof. dr ir S. Radelaar, een van de directeuren van de Jessi-organisatie en eveneens verbonden aan de FOM, blijft de Nederlandse overheid bij de financiering van Jessi ver achter bij de andere landen en „lijkt het erop dat ons land elk argumenten aangrijpt om de subsidiëring zo laag mogelijk te houden".

Gedwongen ontslagen voor bonden uit den boze

Vakbonden twijfelen aan nut afslanking

Van onze redactie economie

HEERLEN – De vakbonden hebben grote twijfels over het effect van het verdwijnen van 1200 banen bij Philips-Nederland, inclusief de 140 in Heerlen. In de loop van 1991 wordt zelfs een verlies van 200 arbeidsplaatsen in Heerlen verwacht.

De Industriebond CNV vraagt zich af of de reorganisatie perspectief biedt voor het resultaat op de lange termijn. De reorganisatie is volgens de bond niet alleen een klap voor de werknemers, maar ook voor de belastingbetaler omdat miljoenen zijn geïnvesteerd in de ontwikkeling van de chip-industrie, waar nu de sanering plaatsvindt.

Gedwongen ontslag is volgens de Industriebond FNV in regelrechte tegenspraak met het beleid dat Philips tot nu toe heeft gevoerd. De bond heeft aangekondigd zich daartegen te zullen verzetten. Philips moet volgens de FNV-bond een „optimale prestatie leveren" om het personeel dat met ontslag wordt bedreigd, intern of bij andere bedrijven aan een andere baan te helpen.

Gefaald

Jan Engelen van de Federatie van Hoger Philips Personeel stelt nadrukkelijk dat de nu aangekondigde reorganisatie het gevolg is van verkeerde strategische beslissingen die in het verleden door het management van Philips zijn genomen. „De gevolgen daarvan moet je nu niet afwentelen op het personeel."

Overigens is Engelen er wel blij mee dat Philips nu eindelijk het mes zet in al jarenlang verliesgevende aktiviteiten. „Hoewel het natuurlijk absurd is dat Philips nu gedwongen is te stoppen met aktiviteiten die een paar jaar geleden met zoveel tamtam zijn aangekondigd."

Engelen vindt dat Philips ruimschoots de tijd moet nemen om het overtollige personeel elders aan werk te helpen.

De Únie BLHP zegt in een eerste reaktie bezorgd te zijn nu Philips al op voorhand grijpt naar „het harde wapen van het gedwongen ontslag". Volgens bestuurder Mon Pieters heeft Philips nog niet echt duidelijk kunnen maken welke overwegingen concreet hebben geleid tot de nu aangekondigde maatregelen. Philips heeft volgens hem ook nog niet duidelijk genoeg aangegeven hoe de onderneming met de sanering van de divisie Components uit de rode cijfers denkt te komen: „Hoe daarmee de winstgevendheid van de rest verbetert is de vraag."

De Industrie- en Voedingsbond CNV pleit voor een sociaal plan voor de hele divisie en niet per vestiging. Overigens heeft deze bond grote twijfels over het effect van de operatie in Nederland. „Philips geeft niet aan of de reorganisatie werkelijk zal leiden tot een herstel van de divisie Components", aldus bestuurder D. Terpstra.

Notitie staatssecretaris aan Commissie voor Sociale Zaken

Geen maatregelen voor grensarbeiders

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG – Staatssecretaris Elske ter Veld van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is niet van plan extra maatregelen te nemen voor grensarbeiders die door de verschillen tussen de stelsels van sociale zekerheid in Nederland en West-Duitsland op sommige gebieden tussen wal en schip vallen. Dat blijkt uit een notitie die zij gisteren aan de Commssie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid uit de Tweede Kamer heeft gestuurd. De commissie had om de notitie gevraagd naar aanleiding van de door de Euregio Enschede/Gronau (West-Duitsland) opgestelde 'Knelpuntennota Grensarbeiders'.

Daarin werden een aantal problemen opgesomd waarmee grensarbeiders op het gebied van onder andere de sociale zekerheid worden geconfronteerd door de grote verschillen tussen de stelsels van sociale zekerheid van Nederland en Duitsland. Zo hebben bij voorbeeld gezinsleden van grensarbeiders geen vrije keuze tussen Nederlandse en Duitse medische voorzieningen, zijn er uiteenlopende wachttijden voor het toekennen van arbeidsongeschiktheidsuitkeringen en zijn de regels over vervroegde pensionering niet op elkaar afgestemd. Door deze en andere knelpunten kunnen grensarbeiders en hun gezinsleden bij toekenningen van voorzieningen en uitkeringen worden benadeeld.

Ter Veld wijst er in haar notitie, opgesteld in samenwerking met het ministerie van WVC, op dat aan een deel van de knelpunten al wordt gewerkt door in voorbereiding zijnde maatregelen. Andere gesignaleerde 'knelpunten' ervaart zij niet als zodanig. Op andere punten kan weer niets worden gedaan door verplichtingen in EG-verband, uiteenlopende wetgeving of omdat het 'eenvoudigweg niet altijd mogelijk is de meest gunstige voordelen uit twee of meer stelsels tegelijk te realiseren.'

1992

Wat de positie van de grensarbeiders 'in het licht van Europa 1992' betreft, merkt Ter Veld op dat 11 van de 12 lidstaten van de EG hebben aanvaard dat 'het recht op vrij verkeer van de werkenden tevens impliceert de verbetering van de levensstandaard en arbeidsvoorwaarden van grensarbeiders'. Ook hebben zowel het Europese als het Nederlandse parlement grote belangstelling voor de problemen van de grensarbeiders, schrijft de staatssecretaris. 'Europa 1992' zal echter niet als resultaat hebben dat de verschillende sociale zekerheidsstelsels op elkaar worden afgestemd. Hoogstens zullen wij wat naar elkaar toegroeien, aldus Ter Veld.

Sluiting basis Brüggen zeer twijfelachtig

Van onze verslaggever

ROERMOND – Dat de RAF-basis Bruggen dicht zou gaan, wordt door de Duitse autoriteiten ten zeerste betwijfeld. 'Grenzland Nachrichten' meldt dat burgemeester Leewe de kansen op sluiting zeer gering acht, na een recent overleg tussen de Britten en de Duitsers.

Van Britse zijde zou te verstaan gegeven zijn dat het zinloos is een vliegveld te hebben dat niet in de directe nabijheid van het leger ligt. Vooral ook gezien de ligging van het Britse hoofdkwartier in Mönchengladbach, zou men van het behoud van het militaire vliegveld Bruggen uit moeten gaan, meent Leewe.

Haagse verdacht van steunfraude

MAASTRICHT – Op verzoek van de Maastrichtse sociale recherche heeft de politie van Den Haag daar een 51-jarige vrouw aangehouden op verdenking van steunfraude. De dame in kwestie genoot in Maastricht een uitkering maar was fulltime aan het werk in Den Haag. Die inkomsten verzweeg zij echter. Zo benadeelde zij de gemeente Maastricht in de jaren 1986/1987/1988 voor een bedrag van 46.000 gulden.

Pensioenbijdrage aan ABP in 1990 nauwelijks hoger

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG - Ondanks negatieve reacties van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds in Heerlen en de centrales voor overheidspersoneel wil het kabinet de pensioenbijdrage van de overheid aan het ABP voor 1990 vaststellen op 8,8 procent. Dat is 0,5 meer dan in 1989.

Volgens het ABP is dat een onverantwoord laag percentage, volstrekt onvoldoende om dekking van loon-geindexeerde pensioenaanspraken in de toekomst te kunnen garanderen. Volgens het ABP is daarvoor een pensioenbijdrage van 13 à 14 procent noodzakelijk. In 1989 maakte het ABP om dezelfde reden bezwaar tegen het premiepercentage voor dat jaar. Volgens de centrales voor overheidspersoneel ontbreekt bij het ABP de financiële ruimte voor een degelijk lage premie.

Het kabinet deelt deze zorgen echter niet en wijst op de verbeterde financiële positie van het ABP in 1988, een trend die zich in 1989 zou voortzetten.

Overigens wordt een nieuw financieringssysteem opgesteld, waarbij de verschuldigde premie volgens meer objectieve maatstaven zou moeten worden vastgesteld.

Wöltgens hekelt woningsubsidies voor Westduitsers

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG – Volgens de fractievoorzitter van de PvdA in de Tweede Kamer, Thijs Wöltgens, is het onjuist dat Duitsers die in Nederland een premiekoop-woning kopen, daarvoor aanspraak kunnen maken op de geldende subsidies. „Ik kan me bijna niet voorstellen dat het ooit de bedoeling van de wetgever is geweest om het eigen woningbezit van onze oosterburen te bevorderen", zegt Wöltgens in een interview in FNV- Magazine, waarin hij wijst op de vele Duitsers die in zijn eigen woonplaats Kerkrade een woning hebben gekocht.

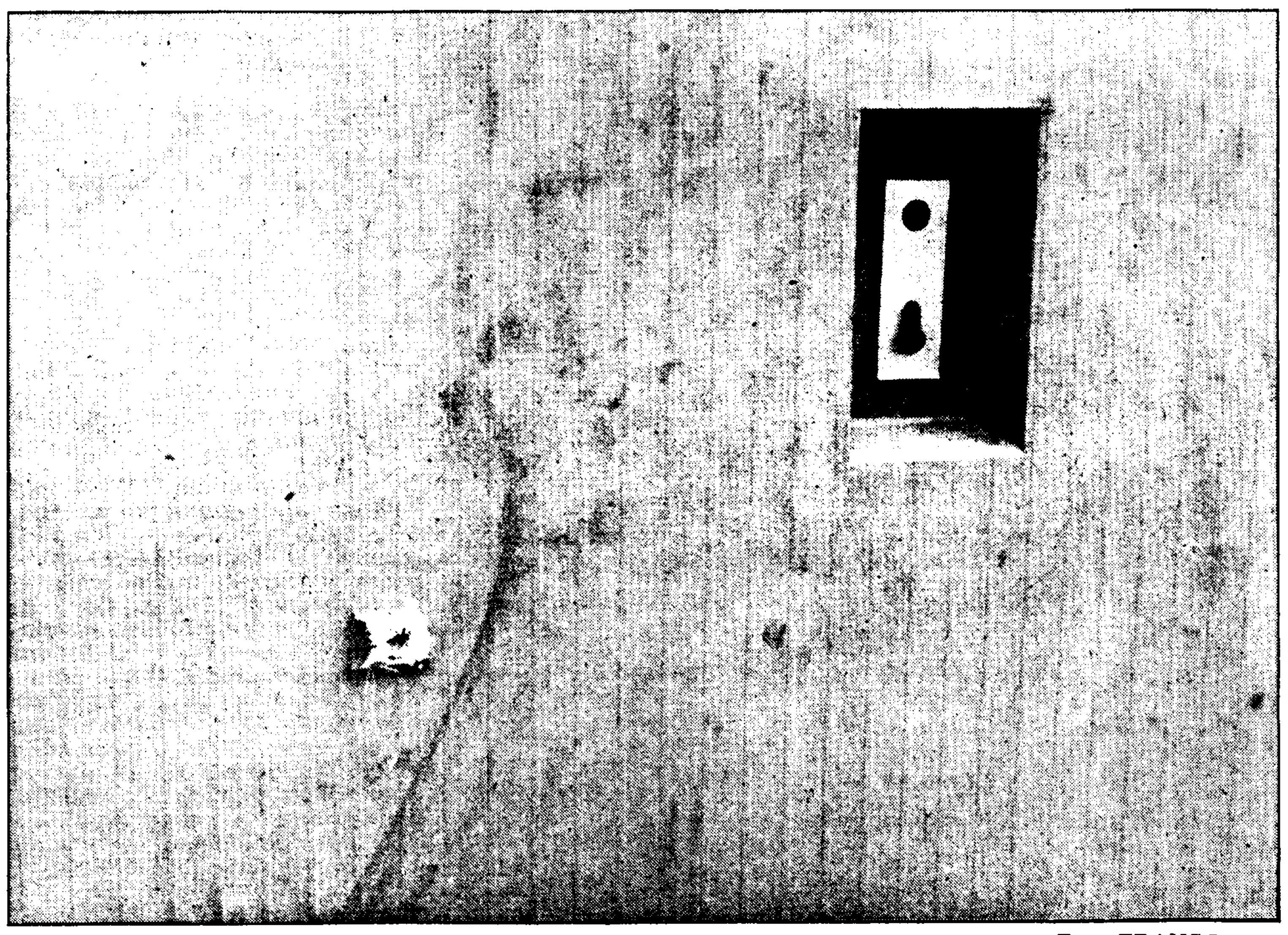
De fractievoorzitter van de PvdA doet zijn uitlatingen in een gesprek over het inkomensbeleid en de PvdA-inbreng in het kabinet. Wöltgens wijst daarbij op het voorkomen van tegenvallers sinds het afsluiten van het regeerakkoord, waarvoor compensatie is gezocht, onder andere in de subsidiesfeer. Volgens Wöltgens moet daarbij het name wat gebeuren bij de subsidies voor koopwoningen. „Een heel typerend voorbeeld is Kerkrade. Daar komen ook mensen uit Duitsland wonen en er zijn al hele wijken die intussen door Duitsers bewoond zijn. Die hebben ook recht op koopsubsidie."

Dat gaat Wöltgens dus duidelijk wat te ver. Volgens zijn woordvoerder heeft de PvdA-voorman een ontwikkeling willen signaleren waarin een 'onbedoeld gebruik' van subsidies optreedt. Wöltgens wil dat bekeken wordt hoe aan deze subsidieverlening aan Duitsers, maar ook aan ander buitenlanders, een eind kan worden gemaakt.

Premies

Burgers van alle EG-landen die in Nederland een woning kopen wat op een subsidieregeling kraclis, kunnen aanspraak maken daarvoor geldende premies. Met name in Kerkrade wonen erg veel Westduitsers: ruim 3.200 op een totale bevolking van zo'n 53.000. In sommige straten wonen bijna uitsluitend Westduitsers, in een drietal wijken maken zij 14 tot 16 procent van de inwoners uit.

Het is voor Duitsers heel aantrekkelijk in Kerkrade, maar ook in de andere steden in de regio en in andere grensteden als Venlo en Winterswijk, woningen te kopen. Woonhuizen in de regio Aken en andere Duitse grensstreken zijn een stuk duurder dan in Limburg. Makelaar Stienstra uit Heerlen vraagt zich woonhuizen in Kerkrade te koop om te kunnen voldoen aan de grote behoefte bij Westduitsers.

● Het kogelgat in de garagedeur. Foto: FRANS RADE

Wapen inmiddels gevonden

Schutter nog voortvluchtig

Van onze verslaggever

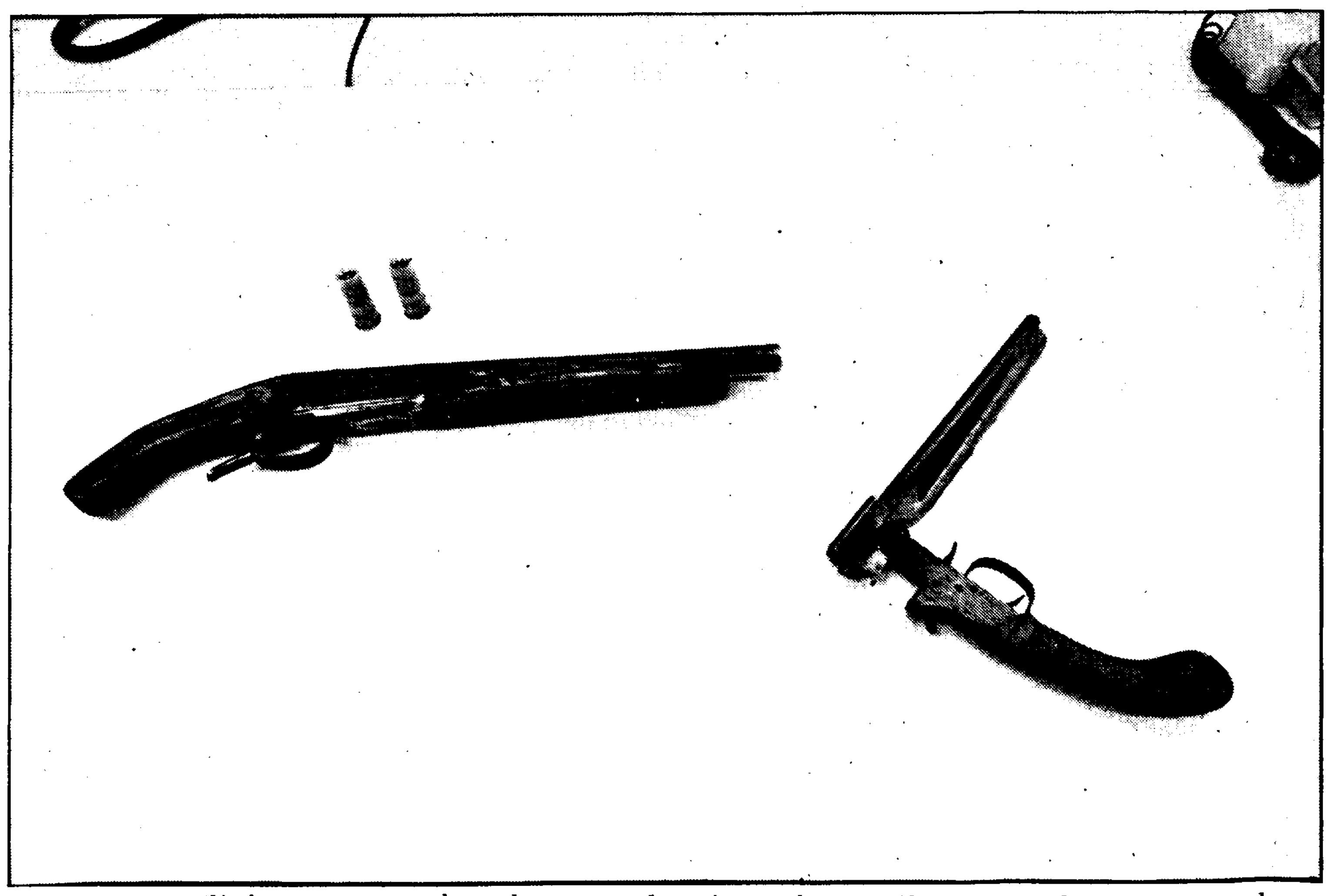
BRUNSSUM – De politie van Brunssum is op zoek naar een 26-jarige man uit die plaats, die maandagavond met een zwaarkaliber geweer dwars door een garage aan de Maastrichterstraat schoot. Zoals bekend boorde de kogel zich aan de overkant van de straat in de woonkamer van de familie Trip, waar op dat moment vier personen aanwezig waren.

Wonder boven wonder raakte niemand gewond. Ook niet op straat, waar het op dat moment nogal druk was in verband met een wandelvierdaagse. Wel richtte die ene kogel grote schade aan in de woning van de familie Trip.

Zoals gisteren al gemeld hield de politie meteen na het schot zeven personen aan, die in de bewuste woning aanwezig waren. Een wapen werd toen echter niet gevonden. Pas gistermiddag kwam het gebruikte vuurwapen (12-millimeter jachtgeweer met afgezaagde loop) na aanwijzing van een van de verdachten in een andere Brunssumse woning op de proppen. Bovendien trof de politie daar een tweede wapen aan.

Na verhoor werden uiteindelijk vijf van de zeven arrestanten op vrije voeten gesteld. Twee van hen, de eigenaar van de wapens en een vrouwelijke verdachte, zullen zich moeten verantwoorden voor respectievelijk verboden wapenbezit en overdracht van de wapens.

De identiteit van de schutter is inmiddels ook bekend bij de politie, maar de arrestanten hebben niets over zijn verblijfplaats laten weten. Vooralsnog gaat de politie ervan uit dat het schot een ongeluk was, te wijten aan ondeskundigheid.

● Het wapen (links) waarmee door de garagedeur is geschoten. Tevens werd nog een tweede wapen gevonden. Foto: FRANS RADE

Huize De Eyll blijft voorlopig leeg

Mastenbroek niet naar ambtswoning

Van onze verslaggever

MAASTRICHT — Het is nog niet duidelijk wat er gaat gebeuren met de ambtswoning van de Limburgse gouverneur, huize De Eyll aan de Rijksweg in Heer bij Maastricht. Oud-gouverneur Sjeng Kremers verhuist in november naar Bilthoven. De huidige commissaris van de Koningin in de provincie Limburg, Emiel Mastenbroek, zal niet in de ambtswoning gaan wonen, aangezien hij maar voor een korte periode gouveneur zal zijn.

Eind jaren zeventig werd huize De Eyll door het rijk gekocht van de familie Darley. De oude mevrouw Darley-Sampermans en de kunstenaar Appie Drielsma die boven de garages woonden, moesten verhuizen om plaats te maken voor het nieuwe domicilie van gouverneur Kremers. Zijn voorganger had altijd in de ambtswoning naast het oude gouvernementsgebouw aan de Bouillonstraat in het hartje van Maastricht gewoond, maar die woning werd door het gezin Kremers als een minder gelukkige huisvesting ervaren. Vandaar dat omgezien werd naar een nieuw onderkomen en dat werd gevonden in Heer, namelijk het 17de eeuwse huis De Eyll.

Duur

Begin 1984 ontstond er nogal wat 'drukte' over de nieuwe ambtswoning van de gouverneur toen de Algemene Rekenkamer in het verslag over 1983 opmerkte dat de 1,7 miljoen gulden die met de aankoop en de verbouwing van het huis gemoeid was, meer was dan feitelijk voorzien. De Rekenkamer vond dat de Limburgse commissaris der Koningin te duur woonde. Een kritiek die veel bijval kreeg van onder andere de PSP in Limburg.

De woningen van de commissarissen der Koningin in ons land zijn eigendom van de Rijksgebouwendienst. Gistermiddag kon men bij de directie Zuid van die dienst, gevestigd in Den Bosch, niet vertellen wat er met huize De Eyll gaat gebeuren als Kremers vertrokken is. „We kijken nog naar eventuele mogelijkheden voor het huis. Het is een monument en daar maak je niet zomaar even een kantoorpand van. We zijn nog in onderhandeling met de provincie over een eventuele nieuwe bestemming," aldus directeur Berendregt van de directie Zuid van de Rijksgebouwendienst.

Mocht er tot verkoop worden besloten dan heeft de familie Darley, die nog steeds eigenaar is van het koetshuis van huize De Eyll, het recht van voorkooprecht. „Maar zover is het nog niet, we zoeken nog naar een mogelijke bestemming," verduidelijkt Barendregt.

Maharishi in Vlodrop

VLODROP – Voor het eerst sinds zeven jaar heeft de oprichter van de beweging voor Transcendente Meditatie, Maharishi Mahesh Yogi, zich buiten zijn woonplaats Maharishi Nadar in India begeven, en wel naar het Middenlimburgse Vlodrop waar in een voormalig klooster het Europees Centrum voor TM gevestigd is. Daar zal de komende weken officieel de Maharishi Vedische Universiteit worden geopend (waarvan al sinds 1985 sprake is) die vooral postdoctorale studies tot doel heeft.

Volgens wetenschappelijk medewerker Wim van den Berg (psycholoog) zal de komende dagen ook duidelijk worden dat Maharishi de oplossing brengt voor de crisis in het Midden-Oosten, en wel door middel van tienduizend yogische vliegers uit Armenië en omstreken. Na een licht ironische vraag naar de mate van ernst van deze mededeling vertelt Van den Berg dat de techniek van het 'yogisch vliegen een puur meetbaar geheel afwijkend elektromagnetisch veld oplevert, en als tienduizend mensen dat tegelijk doen zullen ook mensen die overwegen chemische wapens te gebruiken een dusdanig rustgevend effect ondergaan dat ze er, ook zonder het te willen, door van hun stress worden bevrijd.' En daarmee dus van snode plannen zullen afzien, zo luidt de verwachting.

Nog nadere scepsis doet Van den Berg erop wijzen dat de Maharishi in 1986 heeft voorspeld dat de oorlog Irak-Iran zou ophouden, het terrorisme in de wereld zou verdwijnen en leiders van de supermachten elkaars vrienden zouden worden. „Het is maar een voorbeeld. De Maharishi is er niet op uit daarvoor ook erkenning te krijgen, dat zou verspilling van tijd zijn. Maar ik wijs er de sceptici maar even op," aldus Van den Berg.

Besprekingen

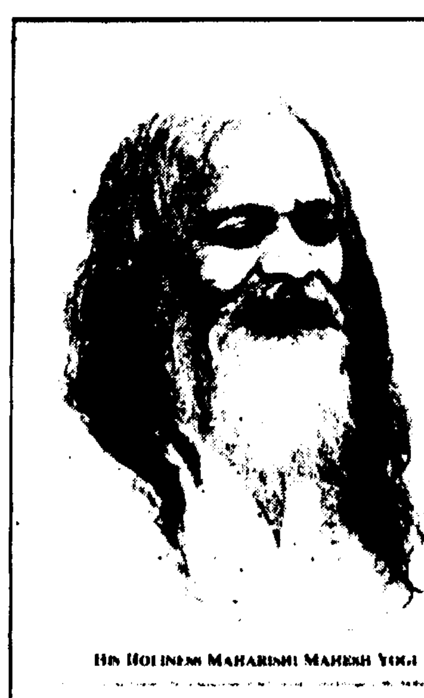
Intussen werkt de Maharishi in Vlodrop een druk programma af, waarbij onder andere ook besprekingen worden gevoerd met delegaties uit Oostbloklanden, waar TM inmiddels een snel groeiende aanhang heeft.

In het centrum van alle steden van de wereld met meer dan 500.000 inwoners zal een Veda-Vision worden gevestigd, een soort alternatief themapark waarvoor de diensten zijn ingehuurd van een bekend goochelaar, Doug Henning.

In Nederland zullen de centra komen in Rotterdam, Amsterdam, Den Haag en Utrecht en mogelijk nog enkele andere steden waaronder Hengelo.

Van den Berg: „Het verschil met een normaal pretpark is dat je er niet gestresst en vermoeid uit komt, maar verfrist en wel." Behalve entertainment kan de bezoeker ook kennis krijgen en 'verlichting'. Zo zal de bezoeker kunnen leren de eigen 'polsdiagnose' te stellen.

De financiering van deze 'parken' is in handen van plaatselijke ondernemers, aldus Van den Berg.

●Maharishi Mahesh Yogi

Verzet tegen bouw aanlegsteiger

Aqua Terra nu in clinch met Smals

Van onze verslaggever

DEN HAAG/BEEGDEN – Aqua Terra, de beheerder van de Maasplassen in Midden-Limburg heeft gisteren een poging gedaan de bouw van aanlegsteigers en damwanden ten behoeve van het recreatiecentrum Oolderhuuske te verhinderen. Daartoe diende Aqua Terra een schorsingsverzoek van de door de gemeente Beegden verleende bouwvergunning in. Het verzoek werd gisteren behandeld door de waarnemend voorzitter van de afdeling rechtspraak van de Raad van State, staatsraad mr. J.H. Blaauw.

Om de bouw van het recreatiecentrum mogelijk te maken, heeft de gemeente het bestemmingsplan door middel van een versnelde procedure gewijzigd. Gisteren bleek op de zitting dat het gehele bestemmingsplan die dag door de provincie onherroepelijk is verklaard. Daardoor is volgens gemeentesecretaris mr J. Gisberts van Beegden de bouwvergunning in overeenstemming met een geldig bestemmingsplan.

Reden waarom de provincie het plan onherroepelijk heeft kunnen verklaren, is dat Aqua Terra vergeten heeft beroep in te stellen in de tweede fase van de wijziging van het bestemmingsplan.

Op de zitting gisteren is overeengekomen dat advocaat mr Breman van Aqua Terra nog tot volgende week woensdag de tijd krijgt om te bestuderen of de bouwvergunning op gespannen voet staat met het nieuwe onherroepelijke bestemmingsplan.

Voor initiatiefnemer Smals van Oolderhuuske bv komt zelfs een week uitstel ongewenst. Hij wil zo snel mogelijk beginnen met de voorbereiding van de bouw. Om in juni 1992 gereed te zijn, moet volgens Smals in oktober een begin gemaakt worden met de aanleg van de damwand. Als niet in oktober met de aanleg begonnen wordt, komt de exploitatie voor 1992 in gevaar.

Monopolie

Smals heeft de indruk dat Aqua Terra uit is op een monopoliepositie aan de Maas. Zelf ziet hij Oolderhuuske bv niet als een concurrent van Aqua Terra omdat zijn project van een geheel ander karakter dan de activiteiten van Aqua Terra. Volgens de plannen komen aan het Oolderhuuske 56 luxueuze villa's, 80 drijvende woningen, een hotel, restaurant met twintig appartementen en een congresruimte. Voorts zijn een camping met 175 standplaatsen en een jachthaven met 140 ligplaatsen geprojecteerd. Tennisbanen en een overdekt zwembad maken het geheel compleet.

Initiatiefnemer H. Smals is directeur familie van de gelijknamige grindwinner. Ongeveer een maand geleden voerde Aqua Terra een procedure tegen de provincie om een eind te maken aan de grindwinning door Smals in de Maasplassen. Aqua Terra verweet Smals toen zijn baggermolens haar recreanten op de vlucht jagen.

De advocaat van Aqua Terra heeft voor volgende week woensdag de tijd om te zien of hij een voortgezette behandeling van deze zaak wil.

DSM wil licht-radioactief afval in Geleen laten

Milieugroepen eisen MER voor DSM-stort

door eric van dorst

ELEEN – De Milieufederatie Limburg en het Graetheidecoité vinden dat de provincie DSM moet opdragen voor de kalysatorberging in Geleen een Milieu Effecten Rapport (MER) te stellen, indien DSM toestemming krijgt het daarin opgergen afval definitief te laten liggen. Als dat mag, moet DSM lgens beide milieugroeperingen ook verplicht worden een nds te vormen waaruit later, eventueel na een vertrek van SM uit Limburg, het beheer van de berging kan worden bestigd.

or de Mauritsdeponie, een andeveel grotere berging op het DSMein in Geleen, hoefde DSM van provincie geen MER te maken en nmin een garantiefonds in te llen. Dit zeer tegen de zin van de lieugroeperingen en de gemeente leen die daar wel fel op hadden gedrongen. Hun eisen werden ter door de provincie afgewezen, besluit dat maandag jl. door de ad van State in een beroepsuitraak werd bekrachtigd.

katalysatorberging is veel kleiner dan de Mauritsdeponie die uiteindelijk 5,5 miljoen ton chemisch vervuilde grond zal bevatten. In de katalysatorberging zit 1.500 ton licht radioactief afval, uraan-antimoon-oxyde genaamd. Deze stof werd tussen 1968 en 1975 bij DSM als katalysator gebruikt bij de produktie van acrylonitril. Sindsdien ligt het opgeslagen in de katalysatorberging, een onderdeel van de Louisegroeve op de hoek Urmonderbaan/Burgemeester Lemmensstraat in Geleen.

De bodem en de wanden van de berging, een voormalige bruinkoolgroeve, zijn bedekt met rubberfolie. In 1971 bleek echter dat deze wandafdekking lek was doordat de lijmnaden in de folie hadden losgelaten. Hierdoor is het grondwater en de bodem eromheen door het katalysatormateriaal verontreinigd. Hierdoor is sprake van een veel grotere hoeveelheid verontreinigd materiaal dan de 1.500 ton die aanvankelijk zijn gestort. Gesproken wordt over vijf tot tien maal zoveel. Sinds 1982 studeert een begeleidingscommissie in het kader van het Milieu Aktei Plan DSM (MAP-DSM) hoe deze vervuiling het best kan worden aangepakt. Het ministerie van VROM opperde enkele jaren geleden het hele spul op te pakken en elders verantwoord te bergen. DSM wilde het liever naar het buitenland brengen maar ving in zowel Oost-Duitsland als Frankrijk bot met het afval. DSM moet uiterlijk dit jaar een oplossing voor het probleem hebben gevonden.

Volgens H. Bemelmans van de Milieufederatie moet DSM kunnen aantonen om hoeveel vervuild materiaal het gaat omdat het bedrijf de afgelopen jaren op de eigen bedrijfsterreinen intensief onderzoek heeft verricht naar bodemvervuilingen. Bemelmans is fel gekant tegen het permanent bergen van dergelijk afval. Hij is er nog niet van overtuigd dat verwerking van het afval niet kan en wil via een MER uitgebreid onderzoek naar eventuele mogelijkheden afdwingen.

DSM verwijst voor verdere informatie of commentaar naar de provincie die de aangepaste versies van de huidige vergunningen moet leveren. De provincie is echter ook weinig spraakzaam. „Wij zijn nog volop met DSM in overleg. Hierover valt nu nog niets te zeggen", is alles wat woordvoerder G. van der Sande kwijt wil.

De rijksinspecteur voor volksgezondheid en milieu in Limburg, ir. J. Schreurs, vindt isolatie van het afval onder voorwaarden verantwoord. Verwerking kan volgens hem niet en transport naar een ander land is naar zijn mening onder meer om milieuhygiënische redenen uit den boze. Schreurs memoreert verder dat de technieken voor isolatie de laatste jaren sterk verbeterd zijn.

Volgens hem is het nog niet duidelijk of ook een MER zal moeten worden opgesteld. „Er moet nog behoorlijk gespit worden in wetteksten van nu en vroeger". Hoelang dit nog ging duren, kon hij evenmin zeggen. „Maar vroeg of laat zal er toch iets aan die berging moeten gebeuren. DSM wil zeker ook niet tot in de eeuwigheid wachten."

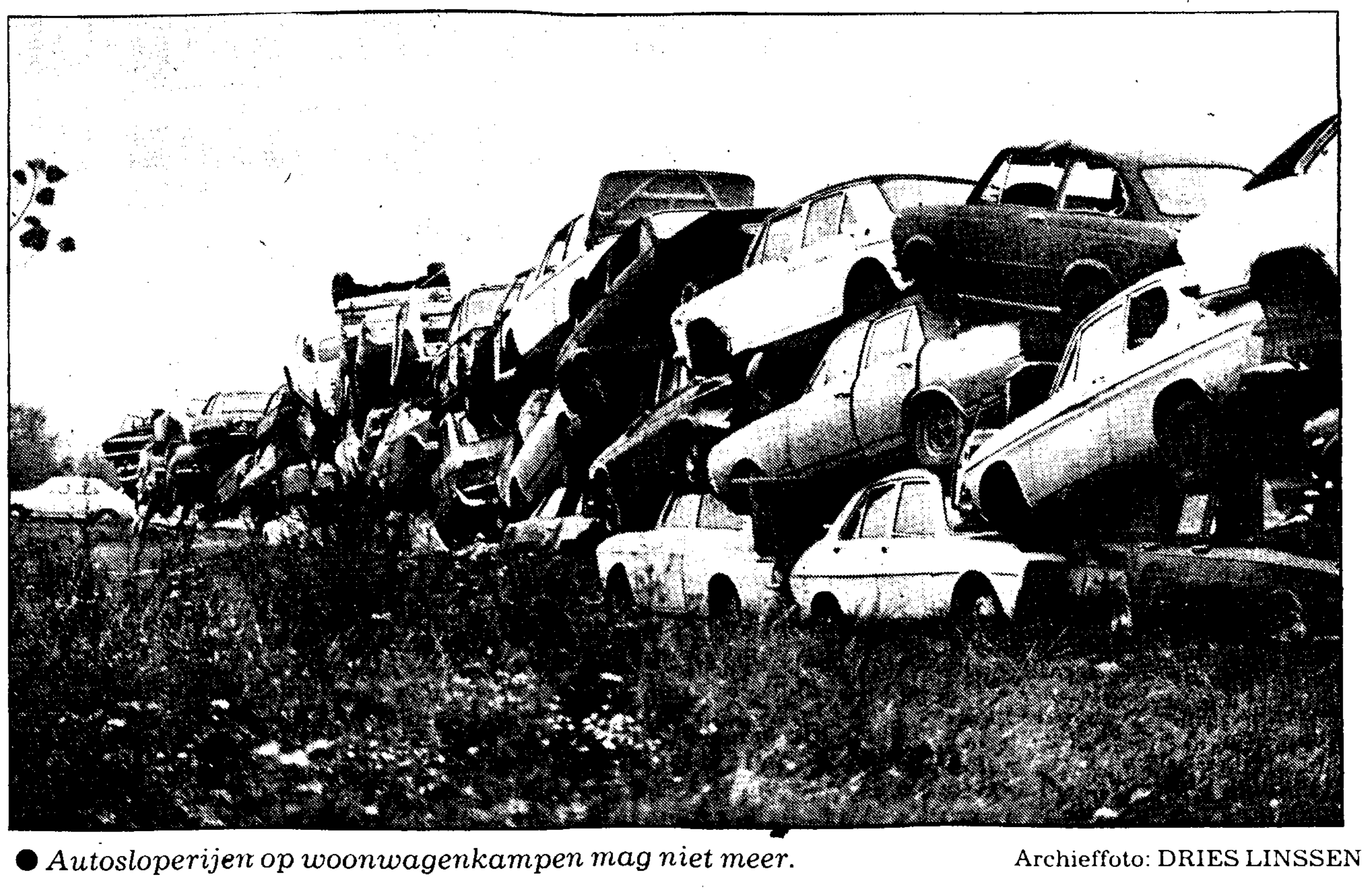
Belastingdienst om soepele regeling gevraagd

Zwart geld bemoeilijkt start sloopbedrijven

Van onze verslaggever

AASTRICHT — De overgang van gale naar wettelijk toegestane opbedrijven in Limburg verloopt t gemakkelijk. Aangezien de oslopers in het verleden 'buiten wet' geopereerd hebben, ontan er problemen als ze nieuwe lee sloopbedrijven willen beginn. Met name de Belastingdienst is rdig geïnteresseerd in de vraag eveel geld de autoslopers in het leden hebben verdiend. Want arover werd nooit belasting beld. De provincie heeft nu om een epel optreden van de Belastingenst gevraagd, omdat het anders el moeilijk wordt de sloopbedrijn te behouden.

nds 1987 heeft Limburg een towrakkenplan, dat in tien jaar gevoerd zal worden. Daarin staat t illegale autosloperijen op cenle woonwagenkampen niet meer gen voorkomen en dat er speciaautowrakkenterreinen worden gericht. In de Oostelijke Mijneek, waar het centrale woonwankamp In de Cramer is opgehen, is zo'n nieuw autowrakkentern al aangelegd namelijk in De eggebekker. Daar kunnen nieuwe drijven aan de slag, of aan de op liever gezegd.

● *Autosloperijen op woonwagenkampen mag niet meer.* Archieffoto: DRIES LINSSEN

nvesteren

m het nieuwe legale bedrijf te nnen starten moeten die autoslors wel het een en ander investen. Het geld daarvoor hebben de toslopers wel, maar dat is veelal art geld, omdat de sloperijen orheen illegaal waren. Als ze nu an investeren dan komt de Belasgdienst en wil belastingcenten n over het bedrag. Het gevaar eigt dat de autoslopers daarom afzien van het starten van een nieuw legaal autosloopbedrijf. Ze gaan liever met wat anders beginnen. De provincie ziet het gevaar hiervan in. We hebben die autoslopers wel nodig, anders liggen straks her en der rottende en roestende autowrakken in het landschap. De provincie heeft daarom de Belastingdienst gevraagd een regeling te treffen met de slopers. Niet om het zwart geld wit te wassen of de belastingschuld kwijt te schelden, maar om het zo te regelen dat ze toch hun investeringen kunnen doen en pas belasting hoeven te betalen over een aantal jaren, als het bedrijf loopt," legt een ambtenaar van de provincie uit.

Limburg telt rond de 120 autosloopbedrijven. Op 72 plaatsen waar zulke bedrijven zijn moet onderzoek worden verricht naar bodemvervuiling. Bij zeker vier locaties is er sprake van een vervuiling die meer dan 10 miljoen gaat kosten om weer schone grond te krijgen. Daar is ook de Vinkenslag in Maastricht bij. Er ligt een projectvoorstel om de woonwagens die er staan te verspreiden over de gemeente, de bodem te saneren en nieuwe bedrijventerreinen voor de sloop van auto's aan te leggen. „Probleem is echter de financiering. Het project gaat 40 miljoen gulden kosten. De bodemsanering slokt daar een bedrag van ongeveer 25 miljoen van op. Als dat bedrag hoger uitvalt, dan worden ook de projectkosten hoger," aldus de provincie. Pas als er duidelijkheid is over de kosten, kan de Vinkenslag aangepakt worden.

● *Studenten van het Nederlands Instituut voor Management buigen zich over de computer.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Student wordt steeds internationaler

Vreemde neuzen in de collegezaal...

MAASTRICHT – „In het begin stond ik als een gek te wuiven naar alle fietsers die een hand uitstaken, ik dacht namelijk dat ze naar me zwaaiden," glimlacht Oliver Saah uit Liberia. Hij is een van de vele studenten uit de ontwikkelingslanden, die bij het Nederlands Instituut voor Management hun kennis komen bijspijkeren. Inmiddels heeft hij zich aangepast aan de bruine boterhammen met kaas en beweegt hij zich al fietsend over de Maastrichtse klinkers. Net als vele andere buitenlandse studenten die via uitwisselingsprogramma's, op uitnodiging van studentenverenigingen of op eigen initiatief naar Maastricht komen en de stad nog meer internationale allure geven.

studentenstad

Bij duizenden zijn ze neergestreken in Maastricht, de eerstejaars. Op zoek naar een kamer. Om er jaren te blokken voor een titel. In een serie van acht artikelen besteedt het Limburgs Dagblad aandacht aan het wel en wee van de student in Maastricht. In deze zesde aflevering steken we van wal met een typische studentensport: roeien.

Internationalisering is een 'hot item' op de universiteit. Het was een van de redenen waarom er bij de oprichting voor het zogenoemde 'probleemgestuurd onderwijs' werd gekozen. De universiteit moest een trekpleister worden voor buitenlandse studenten. „Het onderwijssysteem is inderdaad vaak de reden waarom wij voor een uitwisselingsproject gevraagd worden," aldus Han Aarts, hoofd van Buro Buitenland van de RL. „Wij zijn verbonden met een aantal universiteiten die net zoals wij klein zijn en in een niet zo bekende, relatief kleine stad liggen. De universiteit van Aken en Trier bijvoorbeeld," aldus Aarts.

Buro buitenland coördineert alle aanvragen van subsidies en geeft voorlichting over wat studeren in den vreemde allemaal kan inhouden. Hoeveel geld je nodig hebt, waar je je moet inschrijven, hoe het zit met verzekeren. Maar ook hele praktische dingen als inentingen, visa, het vinden van woonruimte en dergelijke. „Per jaar gaan er ongeveer 150 à 200 studenten met financiële ondersteuning naar het buitenland. Omgekeerd komen er maar ongeveer 100 studenten naar Maastricht. Ik denk dat de Limburgse student een meer open vizier naar het buitenland heeft dan andersom," claimt Aarts.

Horizon

Er zijn verschillende redenen waarom studenten een blik over de grenzen willen werpen. Soms zijn er opleidingen of specialistische cursussen die in eigen land niet gevolgd kunnen worden. Maar meestal worden er studenten uitgezonden die hun horizon in algemene zin willen verbreden. Het is eerder een luxe dan een noodzaak. Toen er nog geld vrijkwam om studenten met andere landen en culturen te laten kennismaken, werd er niet zo nauw gekeken naar de activiteiten die de studenten in het buitenland ontplooiden. Maar momenteel is dat wel een beetje anders. De studenten moeten zeer gemotiveerd zijn, de lokale taal of een gangbare vreemde taal goed beheersen en hun studieresultaten moeten boven de maat zijn. Bovendien zullen ze in de praktijk veel tijd en geld aan hun buitenlandse avontuur kwijt zijn. Maar volgens Han Aarts is het wel de moeite waard en komen de meesten tevreden terug.

Studenten die zich in een ander land willen oriënteren, maar niet met hun studie als uitgangspunt, kunnen terecht bij 'Aegee'. Dit is een Europese studentenvereniging die ook een afdeling in Maastricht kent. De vereniging is erop gericht om studenten in de verschillende Europese landen met elkaar in contact te brengen. Daarom worden er congressen, symposia, talencursussen en culturele activiteiten georganiseerd.

Aegee-voorzitster Liesbeth Soer beaamt dat internationalisering ook steeds meer bij de studenten doordringt. „We hebben binnen een jaar tijd al bijna 150 leden. De studenten worden zich ervan bewust dat de grenzen straks vervagen en als je dan al ervaring in het buitenland hebt opgedaan, dan heb je een voorsprong op anderen. Zelfs in landen die allemaal een zogenaamde 'westerse cultuur' hebben, zijn er veel verschillen op te merken. Zo zal een Italiaan zeer verbaasd staan kijken als je je haast om de trein te halen. Hun perceptie van tijd is heel anders," lacht Sour.

Nasi

Penningmeester Evert ten Voorde haalt een congres over 'werken in Europa' aan dat hij in Duitsland bezocht. „Je denkt bijvoorbeeld dat Nederland een heel progressief land is. Als je dan andere Europese jongeren hoort vertellen hoeveel vrouwen in hun land betaald werk verrichten merk je dat we erg achterlopen wat dat betreft. Of een zaak als werken op zondag. Je kunt daaarover hele interessante discussies op gang brengen. Maar je leert ook rare dingen. Grieken houden bijvoorbeeld niet van satehsaus op hun nasi, maar ze passen zich wel aan als ze hier op bezoek zijn. Die confrontaties op alle nivo's, dat vind ik zo belangrijk aan ontmoetingen met buitenlandse studenten: Je krijgt een andere kijk op je eigen land," aldus ten Voorde.

Voor de studenten is het gebeuren buiten de studie eigenlijk minstens net zo interessant als het studeren in een ander land zelf. De sociale-, culturele- en politieke verschillen maken het verblijf in het buitenland tot een hele ervaring. De studenten van het Nederlands Instituut voor Management, gehuisvest in een nieuw gebouw nabij het MECC waar ze ook wonen, hebben echter niet zoveel tijd om zich in het uitgaansleven te storten. Zij specialiseren zich in accountancy, financiering en industrialisering om dat in hun eigen land weer door te geven aan anderen. Van 'studietoerisme' hebben ze nog nooit gehoord. Zij halen hun diploma's en zwaaien vriendelijk naar de Limburgse bevolking.

angeli poulssen

Werknemer werkte teveel uren

Rechter legt DSM 87 mille boete op

Van onze verslaggeefster

SITTARD – DSM is gisteren door de Sittardse kantonrechter mr J. Becker bij verstek veroordeeld tot een boete van ƒ 87.000, voor het veelvuldig overtreden van de arbeidswet. De kantonrechter veroordeelde het chemieconcern conform de eis van officier van justitie mr J. Hermans.

De overtredingen hielden voornamelijk het overschrijden van de maximale diensttijd in. Ze werden begin dit jaar, in vier weken tijd begaan, telkens door de zelfde werknemer. Toen hieraan, ondanks verscheidene waarschuwingen van de arbeidsinspectie, geen einde kwam, schakelde zij Justitie in.

Volgens de DSM-zegsman betreft het hier een incident. „Het gaat hier om een procesbesturingsdeskundige in de ABS-fabriek (waar kunststoffen voor onder andere lego worden gemaakt) die een klus wilde klaren. Er is volstrekt geen sprake van dwang geweest," aldus de woordvoerder.

Hij liet verder weten dat inmiddels actie is ondernomen richting management in de fabrieken, om dergelijke uitwassen bij arbeidstijden te voorkomen. „Ook om de mensen tegen zichzelf te beschermen," voegde hij eraan toe.

De zaak kwam voor omdat DSM de aangeboden schikking van ƒ 50.000 niet had betaald. Althans van een betaling was bij Justitie niets bekend. Een woordvoerder van DSM liet echter weten dat het bedrag wèl was betaald, maar niet met de door Justitie opgestuurde acceptgirokaart.

Het bedrijf verkeerde in de veronderstelling dat de schikking was voldaan en verscheen daarom ook niet op de zitting. De flinke werklust van de werknemer heeft het bedrijf nu nog eens 30 mille extra gekost.

De overtredingen van DSM kwamen aan het licht tijdens een controle van de arbeidsinspectie in Maastricht.

Directies bejaardenhuizen praten over sponsoring

Van onze verslaggeefster

HEERLEN – De directeuren van de Limburgse bejaardenhuizen praten volgende week woensdag over sponsoring. De directies worstelen steeds vaker met de beperkte financiële middelen die ze hebben. „We kunnen eigenlijk geen extraatjes meer doen voor de bewoners", vertelt Wim Schepers, directeur van het bejaardencentrum in Beek. Hij en zijn collega's willen graag weten hoever ze kunnen gaan met sponsoring. De studiebijeenkomst vindt plaats in het nieuwe bejaardenhuis van Heerlen, Huize Tobias.

De directeuren leggen hun vragen voor aan de heren W. Pecasse, adjunct-directeur public relations van DSM, B. de Vries reclame-psycholoog en W. van der Vaart, hoofd public relations Hago Nederland.

„We denken dan in eerste instantie aan het sponsoren van ontspanningsmogelijkheden. Ieder jaar houden we in Beek het kelder/zolderfestijn. Misschien vinden we wel sponsors, of donateurs, voor de editie van 1991," vertelt directeur Schepers.

Een andere mogelijkheid zou[...] nen zijn het bijdragen aan pro[...] als de maaltijdvoorzieningen. [...] voorbeeld in de vorm van het [...] len van het vervoer. Er zijn [...] lijkheden genoeg. Maar de di[...] ren weten niet wat wel en nie[...]

Moeten we borden tegen de [...] 'aanplakken' of kan het op e[...] dere manier? Dat willen we [...] van deskundigen horen", ver[...] Schepers het nut van de op 1[...] tember geplande bijeenkomst[...]

Primeur van Europees formaat voor Limburg

Nieuwe reiniger voo[r] vervuilde stalen vate[n]

Van onze correspondent

MAASTRICHT– Hoe kun je vaten met een rest chemisch afval erin op een goedkope manier schoonmaken zonder het milieu te belasten? Op deze vraag werd gisteren tijdens een bijeenkomst bij de Industriebank LIOF te Maastricht een antwoord gegeven via de presentatie van een primeur van Europees formaat.

De initiatiefnemers en uitvoerders van het project (Micon Milieuconsultants en Recycling Nederland bv) ontwikkelden met steun van het LIOF, de provincie Limburg, NOVEM en DSM een nieuwe techniek waarbij stalen vaten zodanig schoongemaakt kunnen worden dat ze voor hergebruik geschikt zijn. De methode blijkt zelfs zo grondig te werken dat de gereinigde vaten soms schoner zijn dan nieuwe.

Een ander voordeel is het verkleinen van de afvalberg. Honderd tot tweehonderd schoongemaakte vaten leveren een enkel vat met chemisch afval op. De inhoud hiervan kan vervolgens hergebruikt, opgeslagen of eventueel verbrand worden. De grote Nederlandse verbrander van chemisch afval, Afval Verwerking Rijnmond, heeft, gedwongen door capaciteitsproblemen, besloten alleen nog volle vaten met afval aan te nemen.

Watervervuiling

In Nederland worden jaarlijks 4 miljoen 200-liter vaten (de bekende oliedrums) gebruikt als verpakking voor chemische produkten zoals bestrijdingsmiddelen, verven e.d. Circa een kwart hiervan wordt voor hergebruikt geschikt gemaakt. Waar de resterende vaten blijven is onbekend. De stalen 'verpakkingen' worden immers niet geregistreerd, dit in tegenstelling tot de stoffen zelf. De verwachting is dat de meeste van deze vaten (import en export buiten beschouwing gelaten) tot schroot worden verwerkt. En dit, hoewel deze vaten vaak zelf chemisch afval zijn vanwege de chemische reststoffen (1 tot 2 liter) die zij bevatten. Bij de totnogtoe gehanteerde reinigingsmethode worden de vaten al dan niet met oplosmiddelen schoongespoeld. Tijdens dit zogeheten reconditioneren wordt 30-40 liter water gebruikt, zodat per jaar miljoenen liters verontreinigd water in het riool verdwijnen.

De nieuwe vatenreiniger heeft geen spoelwater nodig. Het, overigens mobiele, apparaat heeft een container waarin het verontreinigde vat geplaatst wordt. Binnen de container wordt het vat vacuüm getrokken en met stroom opgewarmd. Zodoende ontstaat een fysische reactie waarbij het residu verdampt. Deze damp gaat door een tweetal condensors en via actief-koolstoffilters en belandt in de vorm van vloeistof in een verzamelvat. Een gesloten systeem derhalve, waarbij geen lucht of water verspild wordt en dat tevens als voordeel heeft dat geen kwalijke dampen vrijkomen. Daardoor zijn de arbeidsomstandigheden voor de twee mensen, die nodig zijn om de vacuümverdamper te bedienen, sterk verbeterd.

De eerste vatenreiniger zal in Limburg gestationeerd worden en van hieruit geheel zuidelijk Nederland en de grensgebieden van België en Duitsland kunnen verzorgen.

Werkgelegenheid

Voor het nieuwe apparaat, dat bijna 300.000 gulden moet kosten, bestaat grote belangstelling van bed[...] uit binnen- en buitenland. Hu[...] resse wordt gevoed door [...] stringentere overheidsregels [...] door het belang dat met name [...] mische industrieën hechten aa[...] schoon imago. Hierdoor kan [...] dusdanige vraag naar vaten[...] gers ontstaan dat op den duu[...] in Limburg een assemblage-fa[...] neergezet kan worden, zo stel[...] recteur Blonk van Recycling N[...] land uit Woerden, de bouwe[...] het apparaat, in het vooruit[...] Bovendien zal het bedrijf T[...] Transport Services op korte te[...] ergens in Limburg een opsl[...] rein inrichten waar de vatenre[...] geëxploiteerd zal worden.

Oud-deken van Gennep geestelijk leidsman

Orthodoxe rk school gesticht in Tilburg

Van onze verslaggever

TILBURG/GENNEP – Ouders die hun kinderen onderwijs willen geven dat volledig in overeenstemming is met de authentieke geloofs- en zedenleer van de rooms-katholieke Kerk, hebben sinds kort een alternatief. In Tilburg is de St. Jozefschool voor basis- en voortgezet onderwijs geopend, waar het onderwijs zal plaatsvinden 'in onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan en in liefdevolle verbondenheid met de paus van Rome en de met hem verbonden bisschoppen', onderwie ook bisschop Gijsen van Roermond.

Geestelijk leidsman van de school is de oud-deken van het Noordlimburgse Gennep, dr M.H.G. Gelissen.

De nieuwe school is een initiatief van de stichting St. Jozef, die maandag officieel is opgericht. De school in Tilburg telt op dit moment zeventien leerlingen uit heel het land, aldus J.W. Kok te Helmond, bestuurslid van de stichting. De scholen van de stichting hebben niet tot doel de huidige katholieke scholen, waar de katholieke leer volgens Kok vaak [illegible] wordt weergegeven, [illegible] te zuigen'. Ouders die onderwijs volgens de leer van de kerk voorstaan, moeten over een alternatief kunnen beschikken.

Aanvaarding

Volgens de statuten van de stichting zal de school in Tilburg uitgaan van een 'onvoorwaardelijke aanvaarding van de geloofs- en zedenleer van de rooms-katholieke Kerk, zoals die is verwoord in de geloofsbelijdenissen, concilie-uitspraken, dogma's en pauselijke uitspraken'. Opvattingen van 'zich katholiek noemende theologen of andere gezaghebbende of met gezag beklede personen of instellingen' die strijdig zijn met de leer van de kerk, zullen worden geweerd. De school zal dan ook niet samenwerken met de Nederlandse Katholieke Schoolraad of het Katholiek Pedagogisch Centrum.

Particulier

De school wordt nu uit particuliere middelen betaald. Als er echter voldoende leerlingen zijn, wordt bij de overheid subsidie aangevraagd. De stichting zal dan moeten aantonen, dat zij verschilt van de 'gewone' katholieke scholen in ons land.

Kok heeft hier goede hoop op. Hij verwijst naar de protestantse kerken, waar bijvoorbeeld de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt eigen scholen hebben. In verband met het aanvragen van subsidie heeft de stichting zich niet het predikaat rooms-katholiek aangemeten, maar streeft zij naar 'bijzonder christelijk onderwijs'.

De oprichting van de school is aangemeld bij bisschop J.G. ter Schure van Den Bosch. Hem is echter niet om goedkeuring gevraagd.

officiële mededelin[gen]

GEMEENTE SCHINNEN

BEKENDMAKING

De burgemeester van Sch[...] maakt, ter voldoening aan he[...] paalde in artikel 31 van de Wet [...] Ruimtelijke Ordening, beken[...] het besluit van Gedeputeerde[...] ten van 27 februari 1990, n[...] 40250, waarbij goedkeuring [...] verleend aan het bestemming[...] "Kom Doenrade" (uitbreidin[...] graafplaats), onherroepelijk i[...] worden.

Genoemd bestemmingsplan m[...] daarbij behorende voorschr[...] ligt met ingang van 6 septe[...] 1990 voor een ieder ter inzage.

Schinnen, 5 september 1990.
De burgemeester voornoemd,
F.I.J. Loefen.

Prijs voor Alden Biese[n]

Van onze verslaggeefster

RIJKHOVEN – De Europa N[...] en de Special Award America[...] press 1989 zijn toegekend aa[...] congres- en cultuurcentrum [...] Biesen in Rijkhoven voor de re[...] ratie en de herwaardering va[...] voormalige landscommanderij[...]

Zondag 9 september wordt me[...] feestelijk vertoon de Europa N[...] Award onthuld. Deze gebeur[...] valt samen met de Belgische '[...] monumentendag'.

De restauratie van het door [...] brand verwoeste kastelencom[...] dat in 1971 door de overheid [...] aangekocht, is nog steeds niet [...] rond. Vorig jaar werden de [...] zaamheden aan het kasteel e[...] bijbehorende gebouwen afge[...] Momenteel wordt nog gewerk[...] de hoeve en de tuinen. Pas aa[...] einde van volgend jaar zullen [...] werkzaamheden gereed zijn. [...] gend jaar start de opknapbeur[...] de gasthof. De restauratiekoste[...] dragen tot nu toe 33 miljoen gul[...]

Europa Nostra, gevestigd in [...] trecht is een federatie van ona[...] kelijke verenigingen en sticht[...] uit 22 Europese landen. Doel [...] verbetering van de kwaliteit va[...] leven, zowel in de vrije natuur [...] dorpen en steden. Sinds 1978 [...] nen verenigingen, ondernemi[...] en regeringen meedingen na[...] Europa Nostraprijs.

bioscopen

● **HEERLEN**

Royal: The hunt for Red October, dag. 15 18 en 21 uur. **Rivoli:** Hard to kill, dag. 15.30 17.30 19.30 en 21.30 uur. **Maxim:** Bird on a wire, dag. 15 17 19 en 21.30 uur. **H5:** Another 48 Hours, dag. 14.30 18.45 en 21.30 uur. Total Recall, dag. 14.15 18.45 en 21.15 uur. Pretty Woman, dag. 14 18.30 en 21 uur. Wrong Bet, dag. 18.30 en 21 uur, do ook 14 uur. Gremlins 2, dag. 18.30 en 21 uur, do ook 14 uur. Ook honden gaan naar de hemel, wo 14 uur. Oliver & Co., wo 14 uur.

● **SCHAESBERG**

Autokino: Wild Orchid, wo 21.15 uur.

● **MAASTRICHT**

Mabi: The hunt for Red October, wo en do 21.15 uur, wo 14.30 en 21.15 uur. Bird on a wire, di do 21 uur, wo 14.30 en 21 uur. Hard to kill, wo en do 21 uur. Wild Orchid, di do 21.15 uur, wo 14.30 en 21.15 uur. **Cinema-Palace:** Pretty Woman, dag. 18.30 en 21.15 uur. Total Recall, dag. 18.45 en 21.30 uur. Gremlins 2, dag. 18.30 en 21.15 uur. **Lumière:** Monsieur Hire, dag. 20 uur. Camille Claudel, dag. 21 uur. The belly of an architect, dag. 22 uur.

exposities

● **HEERLEN**

Limburgse Volkssterrenwacht, Schaapskooiweg 95. Werk van kunstenaarsgroep Concreet. Open di t/m vr en zo 13-17 uur, di en vr ook 19.30-22 uur. **Bezoekerscentrum Schrieversheide,** Schaapskooiweg 99. Vlinders. T/m 7/10, di t/m zo, 10-17 uur. **Stadsgalerie,** Raadhuisplein 19. Tentoonstelling van de uit de Sovjet-Unie afkomstige kunstenaars Eduard Sjtejnberg, Vadim Zacharov en Joeri Al'bert. T/m 21/10. Open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur. **Galerie 'De Konfrontatie',** Putgraaf 5 (naast de Luciushof). Expositie Van Fia Pinkers en Pit Goertz. Van 8/9 t/m 30/9, open za en zo, 14-17 uur. **ABP,** Oude Lindestraat 70. Expositie van De Regionale Kunststichting Gouda. T/m 30/9, bezichtiging op afspraak en de open dag is op zondag 23/9 van 14-17 uur. **Credit Lyonnais Bank.** Expositie van de beeldend kunstenaar/schrijver/dichter Lou Heynens. T/m 31/10, open tijdens kantooruren. (Tevens zijn de werken van Heynens ook te bezichtigen in de tentoonstellingsruimten van de Credit Lyonnais Banken Kerkrade, Maastricht, Sittard, Helden-Panningen, Venlo en Weert. **Gakerie 'De Nor',** Geerstraat 302. Fototentoonstelling 'Ontmoeting' van Piet Craenen en Jo Ariens. T/m 29/9. **De oude jongensschool,** De Doom (Welten). Expositie van Sjeng Monsuwé en Leo Lindelauf. **Thermenmuseum,** Coriovallumstraat 9. Expositie 'Egypte hertekend'. T/m 4/11, open di t/m vr van 10-17 uur, za en zo van 14-17 uur.

● **LANDGRAAF**

Galerie Ipomal, Kerkberg 2. Expositie van Peter Fidel. T/m 23/9. Open do t/m zo van 13-17 uur.

● **HOENSBROEK**

ABN bank. Fototentoonstelling van Hans Mastbroek. T/m 14/9, open op werkdagen van 9-16 uur. **Kasteel Hoensbroek,** op de expositiezolder van het Slotgebouw. Schilderijen en oilquarellen van Bill Broeders, pseudoniem Laurant BB. Van 7/9 t/m 30/9, dagelijks te bezichtigen.

● **SCHINVELD**

Galerie Wunnik, Eindstraat 58. Fotoexpositie van Miriam Roozen en Landschappen van Jos Wunnik. Van 9/9 t/m 7/10, iedere zondag geopend van 14-18 uur.

● **BRUNSSUM**

D'r Brikke Oave, Expositie van Carel Verbraak, aquarellen en acryls. T/m 19/9. Openingstijden ma t/m vr 10-12 uur, 14-17 uur en 19-21 uur. Zondag van 14-17 uur.

● **UBACHSBERG**

Atelier Ben Bonke, Hunsstraat 58. Objecten, schilderijen en sieraden van Ben Bonke. Iedere derde zondag van de maand. Geopend van 14-18 uur.

● **VOERENDAAL**

Gemeentehuis, Expositie van P. van Bogget. T/m 28/9.

● **MAASTRICHT**

Galerie Signature, Kapoenstraat 24. Permanente expositie van steeds wisselende objecten. Open wo t/m vr 13-18 uur, za 13-17 uur. **Galerie La Dependance,** OL Vrouweplein 24. Stockexpositie. Open wo t/m zo 12-17.30 uur. **Spaans Gouvernement,** Vrijthof. Chinees porselein en Delfts aardewerk. T/m 31/10, open wo 14-17 uur, do 10-13 uur en za 10-13 uur. **Galerie Wolfs,** Hoogbrugstraat 69. Werk van Frits van der Zander. Open wo 14-18 uur, do 18-20 uur, vr 14-18 uur, za 10-17 uur en zo 13-17 uur. **Bonnefantenmuseum,** Dominikanerplein 5. Sculpturen en tekeningen van Adam Colton. Hommage aan Vincent van Gogh Arnulf Rainer. Open di t/m vr 10-17 uur, za en zo 11-17 uur. **Kamer van Koophandel,** Het Bat 2. Werk van Sandra Hommen. Expositie van Jacqueline Hanssen. T/m 29/10. Geopend ma t/m vr tijdens kantooruren. **Galerie Artifort,** St. Annalaan 23. Expositie van Lidy Hoewaer. Van 8/9 t/m 8/10, open ma t/m vr 9-17.30 uur, za 10-16 uur. **Galerie Artisart,** Grote Gracht 43. Expositie van Nicolas van Ronkenstein en Harry op de Laak. T/m 6/10, open di t/m za van 13.30-17.30 uur. **Onze Lieve Vrouwenplein.** Een Euregionale kunstmanifestatie voor professionele kunstenaars. Op 8/9 en 9/9. **Perroen Aktuele Kunst,** Vrijthof 29. Tentoonstelling 'De Driehoek van het Tekenen'. T/m 6/10, open wo t/m vr 13-18 uur en za 13-17 uur. **Galerie Dis,** Tafelstraat 28. Werken van Sandra Jacobs. T/m 26/9, open wo t/m zo van 13-18 uur. **Galerie Anny van den Besselaar,** Tafelstraat 6a. Ruimtelijke objecten en grafiek van Pieter van der Toorn. T/m 28/9, open do t/m zo van 13-17.30 uur.

Regioredactie Oostelijk Zuid-Limburg

Kantoor Heerlen, ☎ 045-739284

Emile Hollman, ☎ 045-422345

Hans Rooijakkers, ☎ 045-714876

Frank Seuntjens, chef ☎ 04750-22937

Richard Willems, ☎ 04406-15890

Joos Philippens, ☎ 04455-2161

Kantoor Kerkrade, ☎ 045-455506

Jeanette Ackens, ☎ 045-351740

Voor klachten over bezorging ☎ 045-739881

Bezuinigingswoede Kerkrade overvalt welzijnsinstellingen

Sluiting dreigt voor fonotheek

● *Unicef beloonde de geslaagde actie van de leerlingen met een beeldje van kunstenaar Eric Claus.* Foto: DRIES LINSSEN

Van onze verslaggeefster

KERKRADE – De fonotheek in Kerkrade moet waarschijnlijk begin 1991 dicht. De bezuinigingen die het college dit jaar aan een aantal instellingen voor sociaal-cultureel werk heeft opgelegd, dreigen de doodsteek voor deze afdeling van de Openbare Bibliotheek te worden.

Kerkrade wil een bedrag van 367.000 gulden bezuinigen op bijdragen voor de Botanische Tuin, De Stichting Maatschappelijk Werk, het ISOK en SCEW, de Vrije Academie, de muziekschool en de Openbare Bibliotheek. Deze instellingen kunnen zelf proberen extra inkomsten te verwerven door bijvoorbeeld contracten voor dienstverlening te sluiten.

De bibliotheek heeft tot nu toe echter geen alternatieven gevonden. Verhoging van de abonnementsgelden past niet binnen het landelijke beleid. Er blijft daarom niets anders over dan de sinds 1977 zelfstandig opererende fonotheekafdeling, waar lp's, cd's en cassettes worden uitgeleend, te sluiten. De baan van de drie vaste medewerkers komt hierdoor eveneens op de tocht te staan.

Brandbrief

Vorig jaar werd ook al 40 procent bezuinigd op het budget van de fonotheek. Ook wilde Kerkrade in april het huurcontract voor het pand aan de Markt 3 niet meer verlengen. Verhuizen naar de Openbare Bibliotheek is onmogelijk, omdat het personeel daar zelf met ruimtegebrek kampt. De fonotheekmedewerkers schreven toen een brandbrief naar de raad en zetten een handtekeningenactie op touw. „Die actie was een groot succes. We konden voortbestaan en daar waren we al lang blij meer. Maar nu moet de bibliotheek structureel 80.000 gulden gaan besparen. Als de raad geen geld meer beschikbaar stelt, houdt alles op. Maar we vinden het wel jammer, dat het college helemaal geen overleg met ons gepleegd heeft."

Een woordvoerder van de gemeente zegt dat er steeds getracht is ontslagen te voorkomen. Overleg tussen werkgevers- en werknemersorganisaties zal uitwijzen of herplaatsing mogelijk is. „We hebben in juni 1989 al gezegd dat incidentele bezuinigingen niet helpen. Na een jaar zit je weer met dezelfde moeilijkheden. Het bestuur van de Openbare Bibliotheek overweegt nu andere oplossingen en wil zelf de beslissing nemen."

Verrassend is overigens wel, dat de gemeente en de fonotheek enkele weken geleden een huurcontract sloten. Het contract gaat met terugwerkende kracht in per april 1989 en is geldig voor twee jaar.

Scholieren zwemmen voor Unicefproject

Van onze verslaggeefster

HOENSBROEK – De leerlingen van de Scholengemeenschap Koningin Juliana in Hoensbroek overhandigden gisteren 8.100 gulden aan Unicef. Het geld werd bij elkaar gebracht middels een zwemmarathon.

Rond de 300 mavo/lbo leerlingen namen aan de twee dagen durende marathon deel en steunden zo een waterproject van Unicef in de Afrikaanse Republiek Rwanda.

De Koningin Julianaschool voert ieder schooljaar een actie ten bate van een goed doel. Vorig jaar viel de keuze op het project 'Water en Gezondheid' waar Unicef al sinds 1967 samen met de Rwandese regering aan werkt. De samenwerking is erop gericht de plaastelijke bevolking schoon water te leveren en daarmee ziekte en kindersterfte terug te dringen.

Omdat het gebrek aan en de omgang met water in het project centraal stond, koos de school voor een actie die met water te maken had. In juni zwommen de leerlingen in zwembad De Zeekoelen voor Afrika. De gemeente Brunssum droeg een steentje bij door het zwembad twee ochtenden ter beschikking te stellen.

Beeldje

Het zo verzamelde geld werd aan de secretaris van Unicef Oostelijk Zuid-Limburg, mevrouw M. Wuite uit Heerlen, overhandigd in de vorm van zelf gemaakte cheque. Unicef schonk als dank een beeldje aan de scholengemeenschap dat de rol van water in de Derde Wereld symboliseert.

● *Het gouden paar Meeuwissen-Van Waterschoot.* Foto: FRANS RADE

Gouden paar

● Het echtpaar **Cees Meeuwissen** en **Lies van Waterschoot** (Churchillstraat 7 in Brunssum) gaven elkaar op 13 september 1940 het ja-woord. Op zaterdag 15 september wordt het gouden huwelijk gevierd met om 16.00 uur een mis in de parochiekerk Onze Lieve Vrouw van Fatima. Van 19.00 tot 20.00 uur is er gelegenheid tot feliciteren in hotel Kerkeveld aan de Kerkeveldstraat 7 in Brunssum.

Cees Meeuwissen werd 76 jaar geleden geboren in het Brabantse plaatsje Made-Drimmelen. Zijn echtgenote Lies is 75 jaar en komt uit het Zeeuwse Groenendijk. Cees en Lies waren amper twee jaar oud toen beide ouderparen afzakten naar de Mijnstreek om op de staatsmijn Hendrik hun brood te gaan verdienen. Cees en Lies werden buren en op de bank, die voor hun huis stond, bloeide iets moois dat in '40 werd beklonken met een huwelijk. Het gouden paar heeft drie kinderen en vier kleinkinderen. Cees Meeuwissen heeft veertig dienstjaren op de mijn Hendrik erop zitten als ophaalmachinist. Zijn hobby's zijn muziek luisteren en wandelen. Ook is hij acht jaar voorzitter geweest van de bond van ouderen, afdeling Fatima. Kienen en handwerken zijn de hobby's van echtgenote Lies.

per persoon

Geslaagd

● Aan de Rijksuniversiteit Nijmegen slaagde voor het doctoraal examen psychologie Heerlenaar **Bart Vossen.**

● Aan de Universiteit van Amsterdan is **Frank Linden** (Heerlen) geslaagd voor het doctoraal examen Ruslandkunde.

Kampioen

● **André Custers** van vereniging De Keizer uit Hoensbroek werd afgelopen week Limburgs kampioen poolbiljart.

Ophaalpremie oud papier verdubbeld

LANDGRAAF – De vaste beloning die verenigingen in Landgraaf krijgen voor het ophalen van oud papier wordt verdubbeld. De verenigingen krijgen voortaan twee gulden per ophaaladres.

Door de dalende prijzen van oud papier was het ophalen echter de laatste tijd bij sommige verenigingen in het slop geraakt.

Het college van b en w nam dit besluit na aanleiding van vragen van de PvdA. Ze hoopt op deze manier het ophalen van oud papier weer te stimuleren.

Bromfietster aangereden

LANDGRAAF– Een 56-jar bromfietsbestuurster uit Landgr liep een gebroken pols en dive kneuzingen op bij een aanrijdin met de auto van een 19-jarige Dui automobilist. Het ongeval gebeu op Kampstraat in Landgraaf. Landgraafse vrouw werd door automobilist aangereden toen niet oplette bij het inrijden van oprit. De vrouw is opgenomen het Brunssumse ziekenhuis.

400 CD's gestole

LANDGRAAF – Bij een inbraak een flatwoning in Landgraaf zijn de nacht van maandag op dins 420 CDś, enkele beeldjes en klok gestolen.

Auto in branc

LANDGRAAF – Een 56-jar vrouw uit Landgraaf kreeg ma dagavond de schrik van haar le toen haar auto in brand vloog. vrouw kon het voertuig tijdig ve ten. De auto brandde nagenoeg

Geleendenaar mishandeld

GELEEN – Tijdens de kermis Oud-Geleen vond omstreeks 23 uur in de nabijheid van de Ra bank een vechtpartij plaats tus drie mannen: twee uit Geleen een uit Heerlen.

Een 46-jarige Geleendenaar w door twee vechtersbazen aange len en mishandeld. Hij moest z onder doktersbehandeling stell De twee vechtjassen waren ken lijk onder invloed van drank brachten de nacht door in het leens politiebureau. Gistermorg verliet het duo met een proces-v baal op zak het bureau.

Heuts en Derks statenkandidaat

NUTH – De ledenvergadering v het CDA-Nuth heeft Fons He (Nuth), zittend lid van Provinci Staten en Schimmertenaar Ru Derks voorgedragen voor de stat verkiezingen die in het voorjaar 1991 worden gehouden.

Doorgereden na aanrijding

KERKRADE– Terwijl hij maand avond in zijn auto zijn roes lag ui slapen, werd een automobilist d de Kerkraadse politie aangehoud Het voertuig waarin de man in schonken toestand lag, was eer die avond namelijk betrokken weest bij een aanrijding. De m bleek, nadat hij tegen een zitba en een paaltje was opgebotst, do gereden zonder zijn identiteit kend te maken.

Chauffeurs bekeur

HEERLEN – De Koninklijke Ma chaussee heeft gistermorgen automobilisten bekeurd, nadat op de Barentszweg en de Beersc weg in Heerlen de maximumsn heid (50 km per uur) hadden ov schreden. De Marechaussee cont leerde tussen 9 en 11 uur in tot 362 voertuigen. De hoogste geme snelheid bedroeg 87 kilometer uur.

Oostelijk Zuid-Limburg besteedt veel aandacht aan evenement

Monumenten bezoeken per fiets, koets of te voet

Van onze verslaggever

HEERLEN – De acht gemeenten in Oostelijk Zuid-Limburg besteden zaterdag 8 september veel aandacht aan de landelijke Open Monumentendag. De deuren van honderden gebouwen met historische- of toeristische waarden worden die dag voor het publiek opengesteld.

Simpelveld neemt in samenwerking met heemkundevereniging 'De Bongard' voor het eerst deel. Vijf monumenten zijn die dag te bezichtigen: de Bulkemsmolen, Gillishoff, kasteel de Bongard en de kerken in Simpelveld en Bocholtz. Speciaal voor deze gelegenheid is ook een wandelroute uitgegezet, die langs tal van monumenten voert. Het vertrek- en informatiepunt is het gemeentehuis op de Markt.

Brunssum

De gemeente Brunssum doet dit jaar mee middels een expositie van Brunssums aardewerk in de Burgerzaal van het Bestuurscentrum. De blikvanger van de tentoonstalling, die van 9 tot 17 uur is geopend, is een middeleeuwse pottenbakkersoven. Bestuursleden van de Stichting 'Historische Bron van Brunsham' geven tekst en uitleg. In het Bestuurscentrum zijn ook de monumentenkaarten verkrijgbaar. Daarop zijn alle Brunssumse monumenten afgebeeld en beschreven. Enkele oude gebouwen zijn op 8 september toegankelijk voor het publiek.

Kerkrade

Abdij Rolduc, het mijnmuseum en het restauratie-atelier zijn zaterdag geopend. De drie monumenten zijn in een complex ondergebracht. De entree is gratis en bezoekers kunnen er terecht van 10 tot 17 uur.

Onderbanken

Op initiatief van heemkundevereniging 'De Veersjprunk' uit Onderbanken worden zaterdag in de kern van Jabeek en in Etzenrade van 10 tot 17 uur een aantal historische gebouwen getoond, die normaal gesproken voor het publiek gesloten blijven. Tegenover de kerk in Jabeek is een informatiestand ingericht, waar bezoekers een folder kunnen krijgen over de monumenten. Voor vervoer tussen beide kerkdorpen van Onderbanken is gezorgd: geheel in stijl wordt u per koets van Jabeek naar Etzenrade gereden. Tot de monumenten behoren de boerderijen Maarhof, Cremers en Lemans, de Gertrudiskerk, de Etzenraderhof en het Etzenraderhuuske. De schooljeugd kan deelnemen aan de landelijke 'monumenten-tekenwedstrijd'.

Nuth

De gemeente Nuth heeft een monumentenroute uitgestippeld, welke is samengevat in een folder die vanaf vrijdag verkrijgbaar is bij het VVV-kantoor (☎ 045-242947). De route kan per auto worden gevolgd, maar ook heel goed met de fiets. Soms is het zelfs beter om de auto of de fiets even aan de kant te zetten en te voet op verkenning uit te gaan. Tot de bezienswaardigheden behoren de St.-Bavokerk (1763) in Nuth, kasteel Nierhoven (1679), het buurtschap Terstraten, de Bockenhof (17de eeuw) in Schimmert, kasteel en kerk in Wijnandsrade.

Voerendaal

In Voerendaal is zaterdag in het kader van de nationale monumentendag een fietstocht langs de monumenten, die de gemeente rijk is. Verschillende kerken kunnen bezichtigd worden en ook kan men de binnenplaatsen van diverse kastelen en hoeves gaan bekijken.

De fietstocht eindigt in de Fanfarezaal van Ubachsberg met een tentoonstelling over de molen Vrouwenheide, die sinds afgelopen zaterdag weer in gebruik is. Een routebeschrijving voor de fietstocht is zaterdag tussen 8.00 en 10.00 uur gratis af te halen op het gemeentehuis.

● *Hoeve 'Bongard' in Bocholtz, een van de vele fraaie, eeuwenoude monumenten, is zaterdag voor het publiek vrij toegankelijk.* Archieffoto: DRIES LINSSEN

Daarnaast houdt Voerendaal een tekenwedstrijd voor de schooljeugd. Het thema is natuurlijk 'monumenten', maar verder worden de deelnemers in hun creativiteit vrijgelaten. De winnaar van deze wedstrijd doet mee aan de landelijke wedstrijd. Degenen die daar als beste uit de bus komen, zien hun ontwerpen volgend jaar verschijnen op de zomerzegels.

Landgraaf

De onlangs gerestaureerde Strijdhager-molen in Landgraaf is zaterdag geopend voor het publiek. In deze oude watermolen wordt dan een expositie gehouden over de restauratie. Door middel van foto- en videomateriaal hoopt Landgraaf deze restauratie goed in beeld te brengen.

De Strijdhager-molen is overigens de enige molen in Limburg met een geheel houten raderwerk. De expositie is van 10.00 uur tot 17.00 uur en is gratis.

Heerlen

De gemeente Heerlen heeft een auto/fietsroute samengesteld van 20 en 42 kilometer, die langs oude gebouwen voert waarvan velen in particulier eigendom zijn. Het boekje, met daarin de Monumentendag-route, ziet er fraai uit met pentekeningen van Pierre Delnoy en foto's. De routebeschrijving is voor ƒ 7,50 verkrijgbaar bij het Thermenmuseum en bij het VVV-kantoor in Heerlen. Op 8 september kan men voor de routekaart vanaf 10 uur ook terecht bij de Schelmentoren, het centrale informatiepunt voor deze dag. Tot de Heerlense monumenten die tot 17 uur geopend zijn behoren de Pancratiuskerk, de Schelmentoren, Huize savelsberg, de Schiffelerhof, huize De Doom plus tuinen, het schachtgebouw ON I en het Thermenmuseum. Om 14 uur wordt op het plein voor de Pancratiuskerk de bestorming van de Schelmentoren uitgevoerd door leden van de stadsschutterij St.-Sebastianus.

DE OV-STUDENTENKAART EN DE HARDHEIDSCLAUSULE

Op 1 januari wordt de OV-studentenkaart ingevoerd. Iedereen die een *basisbeurs* krijgt en voor 1 oktober met z'n juiste gegevens staat geregistreerd bij de Informatiseringsbank, komt in aanmerking voor zo'n kaart.

In een enkel geval kan het voorkomen dat je feitelijk geen gebruik van de kaart kunt maken. Omdat je *onmogelijk* je school of universiteit op tijd met het openbaar vervoer kunt bereiken. Of omdat je om op je school of universiteit te komen gebruik moet maken van veerpont verbindingen waarvoor je per maand meer moet betalen dan ƒ 50,--.

Voor deze twee bijzondere situaties geldt de 'hardheidsclausule'. Alleen als je aan de gestelde voorwaarden voldoet kun je een beroep op toepassing van deze clausule doen. Je ontvangt dan mogelijk een financiële tegemoetkoming. Je moet daartoe wel schriftelijk kunnen aantonen dat deze uitzonderlijke situatie op jou van toepassing is.

We willen je in deze advertentie wijzen op de voorwaarden die aan een aanvraag voor zo'n vergoeding verbonden zijn. Daarbij stellen we voorop dat een eventuele tegemoetkoming in kosten de OV-studentenkaart zeer zeker niet vervangt. Je moet dus de normale procedure volgen om de OV-studentkaart op 1 januari in je bezit te hebben.

DE HARDHEIDSCLAUSULE GELDT UITSLUITEND VOOR TWEE GROEPEN THUISWONENDE STUDENTEN:

A. Je woont ten opzichte van het openbaar vervoer dermate ongunstig dat het voor jou onmogelijk is om op tijd je school of universiteit te bereiken. Daardoor zul je ten minste 12 dagen per maand te laat arriveren, zelfs wanneer je van de vroegste verbindingen van het openbaar vervoer gebruik maakt. De vergoeding bedraagt dan ƒ 61,- per maand.

B. Je kunt je school of universiteit uitsluitend bereiken door ondermeer gebruik te maken van een veerpont waarvoor je als voetganger meer dan ƒ 50,- per maand moet betalen. De vergoeding bedraagt dan datgene wat boven die ƒ 50,- uitkomt.

Om een beroep te doen op de hardheidsclausule, moet je een daartoe speciaal ontwikkeld aanvraagformulier invullen. Via de bon in deze advertentie sturen we je zo'n formulier toe.

Het ingevulde formulier *moet worden vergezeld van bewijsstukken* (tarieven van veerponten en/of een dienstregeling openbaar vervoer en een verklaring van de betrokken onderwijsinstelling voorzien van een door de school gewaarmerkt lesrooster) waaruit blijkt dat de voorwaarden voor eventuele toekenning op jou van toepassing zijn.

Om van de financiële tegemoetkoming per 1 januari 1991 gebruik te kunnen maken moet de aanvraag uiterlijk *1 oktober a.s.* in het bezit zijn van de Informatiseringsbank in Groningen.

Een toekenning van deze aanvullende voorziening geldt telkens voor 1 kalenderjaar en vervalt zoveel eerder als er een wijziging in de toekenningsvoorwaarden optreedt, waardoor de hardheidsclausule niet meer geldt.

Een verzoek om een aanvullende voorziening zal elk jaar opnieuw en voorzien van de benodigde bewijsvoering moeten worden ingediend.

DE HARDHEIDSCLAUSULE GELDT DUS NIET ALS:

Je in het speciaal onderwijs studeert maar door een handicap geen gebruik kunt maken van het openbaar vervoer. Je kunt wel, net als voorheen, in aanmerking komen voor een reiskostenvergoeding via de gemeente waarin je woont.

Je gehandicapt bent maar geen speciaal onderwijs volgt. Je kunt dan wel een beroep doen op de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet teneinde aanspraak te maken op een reiskostenvergoeding.

De hardheidsclausule geldt evenmin voor studerenden in het buitenland, stagiaires en uitwonende studenten.

Denk je op grond van het bovenstaande in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming in je reiskosten, stuur dan deze bon in een gefrankeerde envelop zo spoedig mogelijk op naar:

De Informatiseringsbank, Produktgroep Studiefinanciering, Postbus 50104, 9702 GD GRONINGEN.

MINISTERIE VAN ONDERWIJS EN WETENSCHAPPEN

INFORMATISERINGSBANK

BON voor een formulier 'verzoek om toepassing hardheidsclausule OV-studentenkaart'.

Correspondentienr.: ____-______-__-___

NAAM ______ VOORLETTERS ______

ADRES ______

POSTCODE ______

WOONPLAATS ______

Limburgs Dagblad

sport

Guy Thijs roept Vandenbergh op

BRUSSEL – Opvallendste naam in de voorlopige selectie van België voor de oefeninterland tegen de DDR (12 september) is die van Erwin Vandenbergh. De huidige spits van het succesvolle gestarte AA Gent speelde twee jaar geleden zijn laatste (vriendschappelijke) wedstrijd voor de nationale ploeg tegen Denemarken.
Vandenbergh stapte vier jaar geleden van Anderlecht over naar de bescheiden Franse club Lille. Zijn matige prestaties en de moeilijke samenwerking met de clubleiding deden bondscoach Guy Thys besluiten Vandenbergh in de wachtkamer te plaatsen. Slechts drie keer werd hij tijdens zijn Franse dienst opgeroepen voor de Belgische selectie.

De selectie van 14 man: Van der Elst, Staelens, Plovie, Ceulemans (Club Brugge), Preud'Homme, Albert, Versavel, Wilmots (KV Mechelen), Bodart (Standard Luik), Broeckart (Cercle Brugge), Vandenbergh (AA Gent), Demol (FC Porto), Vervoort (Bordeaux) en Scifo (Auxerre).

Reserves starten voortvarend

HEERLEN – Zowel Fortuna Sittard 2 als MVV 2 behaalden in de eerste competitiewedstrijd de volle winst. Fortuna won met 3-2 van Willem II terwijl MVV 2 een nipte zege behaalde tegen Helmond Sport 1-0.

De wedstrijd van Fortuna 2 tegen Willem II 2 was gelijkopgaand. Willem II had een iets beter verzorgd veldspel maar Fortuna kreeg de beste kansen en wist er hiervan drie te benutten. Willem II nam vrij snel een voorsprong want in de 7. minuut scoorde Mutsaers 0-1. Fortuna drong de gasten in de verdediging en halverwege brachten Losada 1-1 en Schmitz uit een strafschop de Sittardenaren op voorspron. Na de wissel hetzelfde spelbeeld. Van Beckhoven liet 2-2 aantekenen en Taihuttu zorgde even later voor het winnende doelpunt 3-2. Scheidsrechter De Wit. Toeschouwers 200.

In de wedstrijd MVV 2 - Helmond Sport 2 waren de ploegen in de eerste helft aan elkaar gewaagd. Helmond Sport was technisch beter maar MVV kreeg de betere kansen. Een van deze kansen werd vlak voor rust door John Franssen benut 1-0. Na de hervatting drong Helmond Sport aan maar was niet in staat de gelijkmaker te scoren. Scheidsrechter Kloeg. Toeschouwers 75.

reserve divisie C

MVV 2-Helmond Sp. 2 1–0
VVV 2-RBC 2 4–0
De Bosch 2-RKC 2 0–1
Fort. Sittard 2-Willem II 2 3–2
PSV 2-NEC 2 4–0
NAC 2-Eindhoven 2 2–0

VVV 2	1	1	0	0	2	4 –0
PSV 2	1	1	0	0	2	4 –0
NAC 2	1	1	0	0	2	2 –0
Fort. Sittard 2	1	1	0	0	2	3 –2
MVV 2	1	1	0	0	2	1 –0
RKC 2	1	1	0	0	2	1 –0
Roda JC 2	0	0	0	0	0	0 –0
Willem II 2	1	0	0	1	0	2 –3
Helmond Sp. 2	1	0	0	1	0	0 –1
Den Bosch 2	1	0	0	1	0	0 –1
Eindhoven 2	1	0	0	1	0	0 –2
RBC 2	1	0	0	1	0	0 –4
NEC 2	1	0	0	1	0	0 –4

Programma:
Dinsdag 11 sept. 19.30 uur:
Roda JC 2-PSV 2
NEC 2-Fort. Sittard 2
Willem II 2-Den Bosch 2
RKC 2-VVV 2
RBC 2-MVV 2
Helmond Sp. 2-NAC 2

jeugdvoetbal

Hoofdklasse
Heer-Bekkerveld 3-0
Panningen-Blerick 2-0
EHC-Haelen 4-2
Sportclub '25-RKVVL 2-1

Eerste klasse A Noord
W'mina-Swalmen 10-0
Reuver-HBSV 1-1
Venlosche B.-Sparta 5-0
SSS '18-Helden 4-5
FCV-Merefeldia 1-5

Eerste klasse A Zuid
Rios-Voerendaal 6-3
RKBSV-L'heuvel 1-0
Gr. Ster-MVV '02 4-1
Haslou-Geleen 1-1

Groep 1
RKSVN-RKMSV 4-1
FC Oda-IVO 3-0
Tiglieja-MVC '19 1-3
SC Irene-Oostrum 2-2

Groep 2
Meerssen-Limburgia 1-5
Heerlen-RKTSV 1-5
Buchten-Simpelveld 8-0
Bekervoetbal

bundesliga

Leverkusen-SG Wattenscheid 2-1
Stand aan kop: Kaiserslautern 4-7; VfB Stuttgart 4-6; Eintracht Frankfurt 4-6; Bayern München 4-6; SG Wattenscheid'09 4-5; Leverkusen 4-5; VfL Bochum 4-5;

● *Frank Rijkaard: geen Oranje meer en geen ruzie met overige AC Milan-Nederlanders.*

Frank Rijkaard: 'Geen ruzie in het Milan-kamp'

Van onze sportredactie

DEN HAAG – Frank Rijkaard staat nog steeds op goede voet met zijn AC Milan-ploeggenoten Ruud Gullit en Marco van Basten. Dat heeft hij verklaard in een communiqué dat vanmorgen in het dagblad De Telegraaf stond afgedrukt. Hij zegt daarin: „De verhalen dat ik niet met Ruud of Marco zou kunnen samenwerken en dat ik om die reden zou hebben bedankt voor het Nederlands elftal zijn onzin. De resultaten bij AC Milan bewijzen dat. Het is zelfs zo dat zolang ik in Italië zit er nog niet een keer ruzie tussen de Nederlanders is uitgebroken over voetbalzaken, zoals wel steeds door bepaalde media wordt gesuggereerd".

Vooral de voortdurende discussies over zijn rol binnen het elftal en het steeds veranderen van positie in het team zijn de reden van zijn beslissing om Oranje de komende periode te mijden. „Ik ben gestopt bij het Nederlands elftal omdat door dat gedoe het mij eenvoudigweg aan motivatie en plezier ontbrak. Vooral het plezier is voor mij zeer belangrijk. Er is niets mooiers dan de voldoening die je terug kunt krijgen als je ergens voor 100 procent mee bezig bent. Bij Oranje was dat niet meer het geval en daarom was het beter voor mij om te stoppen", aldus Rijkaard.

Ook de opmerking na afloop van de WK van Leo Beenhakker, dat 75 procent van wat er bij de selectie binnenskamers in Italië zou zijn gebeurd niet naar buiten was gekomen, heeft hem geirriteerd. Rijkaard: „Op zijn zachtst gezegd drukte hij zich daarmee erg ongelukkig uit. Bovendien suggereerde hij op die manier dat er verschrikkelijke dingen waren gebeurd. Er kwamen verhalen los over uitspattingen, over vrouwen, terwijl ik zelfs gebeld werd door een journalist die vroeg of ik cocaine had gebruikt. Ik durf te stellen dat Leo Beenhakker met zijn opmerking een enorme hoeveelheid onzin op gang heeft gebracht. Het is gerust niet allemaal pais en vree geweest, maar echt bijzondere dingen zijn er niet voorgevallen. Leo Beenhakker had gewoon open kaart moeten spelen en eerlijk moeten toegeven dat er sprake was van een collectief falen. Door de spelers, door de begeleiders, dus ook door hem".

VVV aast op eerste periodetitel

Saeed Janfada speelgerechtigd

VENLO – In de selektie van VVV, dat vanavond in stadion De Koel aantreedt tegen Emmen, maakt een Iraniër zijn opwachting. Het is de 26-jarige Saeed Janfada, die bijna 2 jaar heeft moeten wachten voordat hij speelgerechtigd is. Met ingang van vandaag is aan alle onzekerheid een einde gekomen en mag hij als kontraktspeler in het Nederlandse betaald voetbal debuteren, i.c. bij VVV.

Janfada is afkomstig van de Iraanse club Darai (Teheran) en kwam zes maal uit voor de nationale ploeg. Op 15 november 1988 maakte hij tijdens een tussenlanding op Schiphol gebruik van de gelegenheid om bij de vreemdelingenpolitie asiel aan te vragen. Hij was toen met het Iraanse team op doorreis naar de DDR om daar een interland te spelen. Omdat het vluchtelingencentrum in Alkmaar overvol was werd hij overgebracht naar Roermond.

Verdediger

Inmiddels is zijn status als politieke vluchteling officieel erkend en woont de ex-economiestudent bij zijn Nederlandse vriendin in Roermond. Manager Wiel Teeuwen: „Via via kwamen we einde 1988 in kontakt met hem. Alle pogingen om hem speelgerechtigd te krijgen liepen op niets uit. Er zijn heel wat telexen via de KNVB en de FIFA naar Teheran gestuurd. Uiteindelijk kwam het verlossende bericht: met ingang van 5 september 1990 mag hij meespelen. De afgelopen twee jaar heeft hij steeds de trainingen bij VVV gevolgd en in diverse oefenduels meegespeeld. Janfada voor wie VVV geen transfersom hoeft te betalen, kan op alle plaatsen in de verdediging spelen".

VVV dat één punt achterstand heeft op koploper De Graafschap moet vanavond per se winnen om nog kans op de eerste periodetitel te houden. Henk Raijer: „Ik geef ons vijftig procent kans, want De Graafschap moet op bezoek bij Heracles".

Studio Sport brengt vanavond een tv-samenvatting van dit duel (Nederland 3, 22.50 uur).

Opstelling VVV: Roox, Rutten, Verberne, Polman, Derix, Minten, Driessen, Verbeek, Venetiaan, Boere, Gerestein; wisselspelers: Janssen, Janfada, Korsten, van Aerts en reserve-doelman Custers.

Diliberto in het gips

KERKRADE - Roda JC heeft sinds gisteren drie spelers in het gips lopen. Na eerder Bert Verhagen en Michel Broeders, is dit keer Silvio Diliberto aan het rijtje ongelukkigen toegevoegd. Nader onderzoek met behulp van een botscanner in het ziekenhuis van Geldrop bracht aan het licht dat de vleugelverdediger al tien dagen met een breuk in het middenvoetsbeentje rondloopt. De voet is meteen in het gips gezet. Over tien dagen moet blijken of Diliberto nog op tijd klaar kan worden gestoomd voor de eerste Europacup-wedstrijd tegen AS Monaco op 18 september. „Aanvankelijk wilden ze de voet drie weken in het gips zetten", aldus Diliberto. „In overleg met dokter Van de Brekel is nu echter besloten om enkele dagen voor het duel tegen Monaco te kijken of de breuk goed geheeld is. Mogelijk dat ik dan met een injectie toch kan spelen tegen Monaco".

Schmeitz-toernooi voor Fortuna

SITTARD – Door de overwinning van Almania op EHC (2-1) in de laatste wedstrijd om het Sjeng Schmeitz nederlaagtoernooi, is Fortuna Sittard als winnaar vast komen te staan. De Sittardse profs wonnen eerder van Almania met 2-0.

● *Silvio Diliberto springt eruit voor Roda JC. Voorlopig moet hij noodgedwongen stilzitten.* Foto: FRANS RADE

● *Mary Joe Fernandez bezig aan een van de saaiste partijen op Flushing Meadow.*

Fernandez in halve finales

NEW YORK – Mary Joe Fernandez is de eerste halve finaliste op Flushing Meadow. De 19-jarige speelster uit Florida versloeg dinsdag in de kwart eindstrijd van de US Open in een onthutsend zwakke partij Manuela Maleeva in drie sets: 6-2 2-6 6-1. Het duel tussen de twee vluchtelingen duurde 100 minuten. Voor de 20.000 toeschouwers 100 minuten te lang.

Fernandez, door de nonnen in Florida opgevangen na haar vlucht uit Cuba, bereikte voor de eerste keer in haar negentien levensjaren de laatste vier van een Grand Slamtoernooi. Manuela Maleeva, in Zwitserland opgevangen door echtgenoot Fragniere na haar vertrek uit Bulgarije, was geen schim van de speelster, die een ronde eerder op zo'n subtiele wijze het idool Martina Navratilova in het beton had laten bijten.

De 24-jarige Maleeva sloeg onwaarschijnlijke missers en verviel van kwaad tot erger. Fernandez stond eveneens te bibberen in haar schoenen. Het gevolg was een stom vervelende, haast irritante partij. Fernandez greep de eerste set in 25 minuten, werd in de tweede door de wat geconcentreerder spelende Maleeva overklast en had in de derde en beslissende set geen kind aan haar tegenstander, die fout op fout stapelde.

Fernandez was achtste geplaatst, Maleeva negende. De winnares ontmoet in de halve eindstrijd de winnares van de ontmoeting tussen Sabatini en Mesjki. Bij de mannen conpleteerde Aaron Krickstein de laatste acht. Hij versloeg de Israelier Mansdorf in drie sets. Bij de vrouwen maakte de Spaanse Sanchez de acht vol door haar overwinning in twee sets op de Oostenrijkse Paulus.

Delis positief

HAVANA – De Cubaanse discuswerper Luis Mariano Delis is wegens dope-gebruik voor twee jaar geschorst. Die beslissing werd genomen door de Cubaanse atletiekbond. Delis veroverde brons tijdens de Olympische Spelen van 1980 in Moskou. Drie jaar later werd hij bij de eerste wereldkampioenschappen in Helsinki tweede. De Cubaanse atletiekbond ontving vorig week het dopingresuiltaat van de IAAF, de internationale amateur atletiek federatie. In juni was Delis bij controles in Zweden en Italië positief bevonden. Het door Delis gebruikte middel werd niet bekend gemaakt.

Custers 'verhuist'

Van onze tennismedewerker

HOENSBROEK - Armand Custers speelt het komende seizoen niet meer voor GTR/NIP. De Hoensbroekenaar heeft vlak voor zijn vertrek naar Oostenrijk waar hij aan het Satellite circuit meedoet getekend bij de tennisvereniging Frisselstein uit Veghel dat net zoals de Limburgse formatie in de afgelopen competitie in de hoofdklasse uitkwam. Het vertrek van Custers betekent wederom een verzwakking van het Limburgse tennis in competitieverband. De terugkeer van GTR/NIP in de hoofdklasse zal door dit vertrek wel een bijna onmogelijke zaak worden. Of de competitiecombinatie dan ook zal blijven bestaan zal afgewacht moeten worden. De beslissende partij van Custers in de kwalificatie van het derde Satellite toernooi in Graz is door de regen gisteren niet uitgespeeld.

● BARENDRECHT - In het laatste A-toernooi van dit seizoen, het Barendrecht toernooi, heeft Gijs Verheijen in de eerste ronde van de kwalificatie weer een zege geboekt. Na verlies van de eerste set tegen Berry Opperhuizen won hij de tweede en derde set met ruime cijfers (1-6, 6-2, 6-1). Hij ontmoet nu Lennert Kaptein die in de eerste ronde van Pascal Hos uit Susteren won. Kaptein bracht de stand 6-4, 4-6, 6-2 op het scorebord.

Erik De Bruin slechts vijfde

KOBLENZ – Enkele dagen na de Europese titelstrijd is Erik de Bruin bij wedstrijden in Koblenz als vijfde geëindigd. Evenals in Split gaf de Nederlandse discuswerper gisteravond slechts weinig op wereldrecordhouder Jürgen Schult toe. De nummer twee van het EK moest echter daarnaast wel voorrang verlenen aan de Westduitsers Wolfgang Schmidt en Alois Hannecker alsmede de Sovjet-werper Romas Oebartas, die in Split als Europees kampioen werd onttroond.
Winnaar Schmidt was goed voor 65,90 meter. De zaterdag als derde eindigende Stuttgarter was zo onvriendelijk geweest Schult noch De Bruin na hun succes te feliciteren. Schult, die zaterdag tot 64,58 m kwam, wilde niet kinderachtig zijn en drukte de winnaar hartelijk de hand. De Bruin, die 62,28 m noteerde, bleef dinsdag tien centimeter bij Schult achter. In Split was het verschil twaalf centimeter.

Voor 8000 toeschouwers in het intieme stadionnetje kwam de Kenyaan John Ngugi tot de beste prestatie. Met 27.19,15 benaderde de 28-jarige Ngugi de beste seizoenverrichting op de tien kilometer. De Mexicaan Arturo Barrios liep de afstand vorige maand in Berlijn in 27.18,22. De Olympische kampioen op de 5000 meter soleerde gedurende het tweede deel van de race. Halverwege klokte Ngugi 13.51. Op het eerste deel werd Ngugi geholpen door zijn landgenoot Charles Cheriyot. De tweede vijf kilometer ging in 12.28.

Ngugi, die vier keer wereldkampioen veldloop werd, voltooide de race met een laatste rondje van zestig seconden.

Heike Drechsler, Europees kampioene verspringen en tweede op de 200 meter, zegevierde op de sprint voor de Amerikaanse Michele Finn en Evelyn Ashford. Tijd van de winnares uit de DDR was 11,14. seconden. Tatjana Ledovskaja deed haar zege op de 400 meter horden van Split over. De kampioene kwam echter tot de matige tijd van 56,05 seconden.

Zangersheide opent poorten

Van onze medeweker

LANAKEN – Met de organisati van het CHIO van België op Zangersheide, opent Leon Melchio voor de elfde keer de poorten va zijn stoeterij voor een breed pu bliek. Het CHIO Zangersheide dat van 13 tot en met 16 septem ber plaatsvindt, neemt onder di soort evenementen een hee aparte plaats in. Niet alleen om dat op privé-grond een landen wedstrijd voor springruiter wordt gehouden, maar voora omdat in het Belgische CHI een fokkerijpresentatie plaats vindt die uniek is. Tevens vind er voor de jeugd sinds vorig jaa een dressuurlandenwedstrij plaats. vindt. In een volgend editie komen wij terug op he paardesportevenement in Bel gisch Limburg.

Jan de Lange beschikbaar

SITTARD – Doelverdediger Ja de Lange (32) heeft bevestigen gereageerd op een verzoek va handbalvereniging VGZ/Sittar dia. Hij is tijdelijk beschikbaa om de uitgedunde keepers-sta aan te vullen. Eerste doelma Dick Mastenbroek is nog zeke een maand uitgeschakeld van wege een hernia-operatie en Sit tardia wil niet het risico lope door een blessure van de tweed man, Gerrit Stavast, zonder ge schikte sluitpost te geraken. Ja de Lange heeft het afgelopen sei zoen niet meer gespeeld, nada hij zijn handbalcarriere waari hij uitkwam voor E&O, V&L Sittardia en de nationale ploe had beëindigd.

Arno Henzen Limburgs schaakkampioen

LANDGRAAF – Met nog ee ronde te spelen heeft Arno Hen zen uit Landgraaf reeds besla weten te leggen op de Limburgs schaaktitel. Met 5½ punt uit ze wedstrijden is Henzen niet mee in te halen door de concurrentie Gaston Dörenberg zou nog o gelijke hoogte kunnen komen maar in dat geval zullen de weer standpunten in het voordeel va Henzen uitvallen. Zaterda wordt in de Quint-zaal van he sportcentrum Sittard de laatst ronde gespeeld. Aanvang 10.3 uur.

Moeizame start Iwan Simonis

HENGELO – Het driebande biljartteam Iwan Simonis is d competitie moeizaam gestar met een remise (4-4) tegen BC Hengelo. De formatie, die na he aantrekken van Raymond Ceulemans en Joop de Wilde, kampioensaspiraties koestert, stuitte in Hengelo op een gretige ploeg Nieuwkomer De Wilde bleek kansloos tegen Wim Vredeveld (40 tegen 32 in 30 beurten). Heerlenaar Willem van Arkel repareerde de achterstand. Raymond Ceulemans scoorde met een moyenne van dik 2.000 uitstekend, maar zag de kloof met Raymond Brugman toch nooit grote worden dan zes punten. (50 om 44 in 40 beurten).

Bridgers doen goede zaken

GENÈVE – Vijf van de zes Nederlandse teams hebben tijdens de wereldtitelstrijd bridge de eerste schifting doorstaan. In de eerste kwalificatieronde werd het enorme deelnemersveld teruggebracht van tweehonderd tot 112 teams. Het team van Ramer/Paulissen met Hoogenkamp/Verhees deed dat het best door als groepswinnaar te eindigen. Ook drie van de overige teams legden beslag op een hoge klassering. De plaatsing van Jansma/Van Wel met Muller/De Jonginder kwam niet in gevaar. Tammens/Vergoed met Mulder-/Van den Brom werden achter de Bondsrepubliek tweede, Born-/Maas met Leufkens/Westra werden derde.

Frankfurt moet 4,8 miljoen voor Möller betalen

FRANKFURT – Eintracht Frankfurt moet een transferbedrag van 4,8 miljoen gulden betalen aan Borussia Dortmund voor de international Andreas Möller. Dit heeft dr. Franz Böhmert, president van Werder Bremen en bemiddelaar in het conflict tussen de twee Bundesligaclubs vastgesteld. Tegen deze uitspraak is geen beroep mogelijk.

Byzantium: het Oosten ontmoet het Westen bij V&D.

BYZANTIUM

Jacquard pullover. Met ... In 2 kleurstellingen. Mt. M-L-XL.
99,-

Katoenen bandplooibroek. In bordeaux en ... Mt. 46-53.
69,-

Blouse met shawlkraag. ... 100% viscose. In ... en ecru/... Mt. ...
89,95

Velours gilet met goudkleurige knopen. ... katoen. In zwart. Mt. 38-42.
79,95

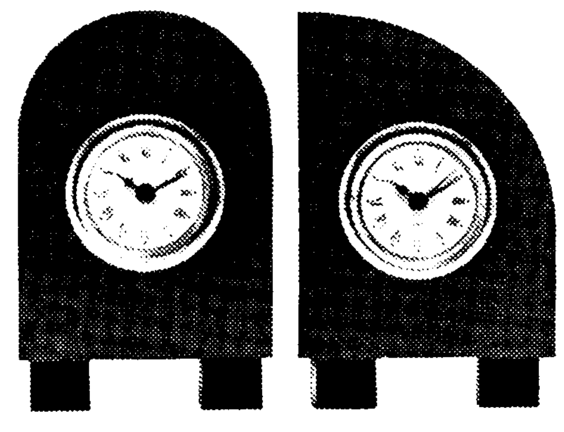
Velours pantalon met 2 ... pelsteekzakjes. ... katoen. In zwart en ... groen. Mt. 38-44.
109,-

Byzantium toilettassen. Vanaf **18,95**

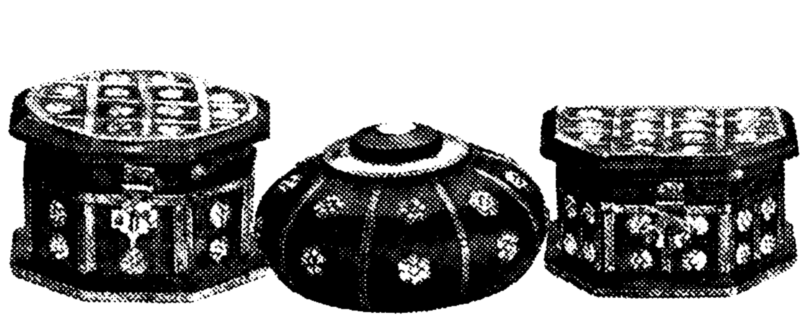
Bodylijn "Cleopatra".
Crème, 200 ml. **8,95**
Bodylotion, 250 ml. 8,95
Zeep, 125 gram. 2,50
Badschuim, 500 ml. 9,95
Doucheschuim, 250 ml. 6,95

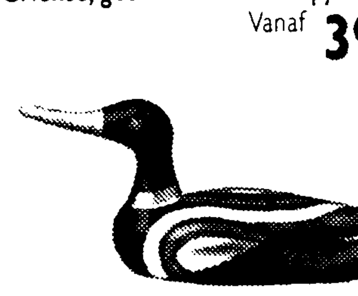
Diverse klokken. Per stuk **119,-**

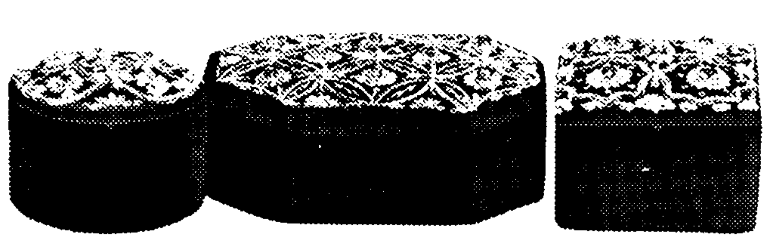
Griekse, gebeeldhouwde kopjes. Vanaf **39,95**

Houten kistjes met koperkleurig beslag. Vanaf **19,95**

Houten, zwart/gouden eenden. Vanaf **12,95**

Brokaten doosjes. Vanaf **14,95**

BYZANTIUM

Byzantium horloge. Exclusief bij V&D. Met een doublé kast en een lederen band.
89,-

Claudio Calli horloge. Met Romeinse wijzerplaat en een doublé kast.
110,-

Byzantium rugzak. Van bedrukte cord-velours. In 2 kleurstellingen. **59,-** Andere modellen. Vanaf **49,95**

Witte blouse met schootje en geborduurde kraag. Van 100% katoenen poplin. Mt. 92-128.
Vanaf **22,50**

Sweatshirt met opdruk. In paars, groen en fuchsia. Mt. 92-128.
Vanaf **39,95**

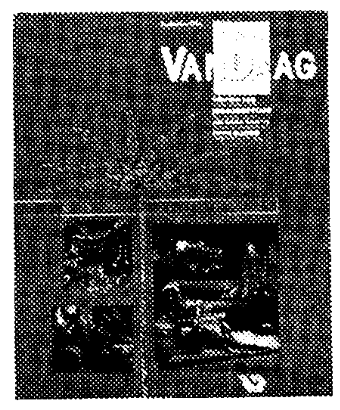
Katoenen corduroy broek. In paars, groen en fuchsia. Mt. 92-128. Vanaf **45,-**

Parka-jack met afknoopbare capuchon. In rood/olijfgroen en olijfgroen/rood. Mt. 92-128.
Vanaf **79,95**

Sweatshirt met geborduurde letters. In olijfgroen en messing. Mt. 92-128.
Vanaf **29,95**

Katoenen broek met zijzak. In bruin en curry. Geheel gevoerd. Mt. 92-128.
Vanaf **39,95**

Onze Byzantium collectie is natuurlijk veel uitgebreider dan wat u hier ziet. U leest er alles over in ons nieuwe magazine "VanDaag". Dit staat vol met tips en nieuws, over bijvoorbeeld sfeervol wonen en de nieuwste mode. "VanDaag" ligt voor u klaar bij onze klantenservice. Gratis natuurlijk!

't Wordt steeds leuker bij V&D.

Aanbiedingen ... zolang de voorraad strekt. Niet verkrijgbaar in Brunssum.

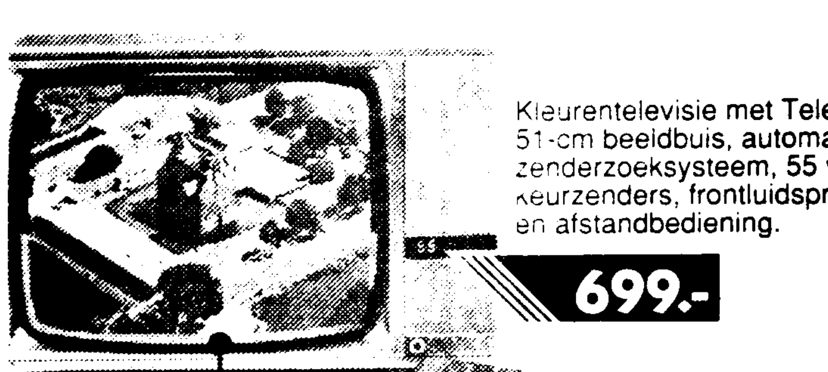
Firato nieuwtjes kun je bij ons horen, zien en meenemen!

GRUNDIG

Stereo kleuren-tv met Teletekst

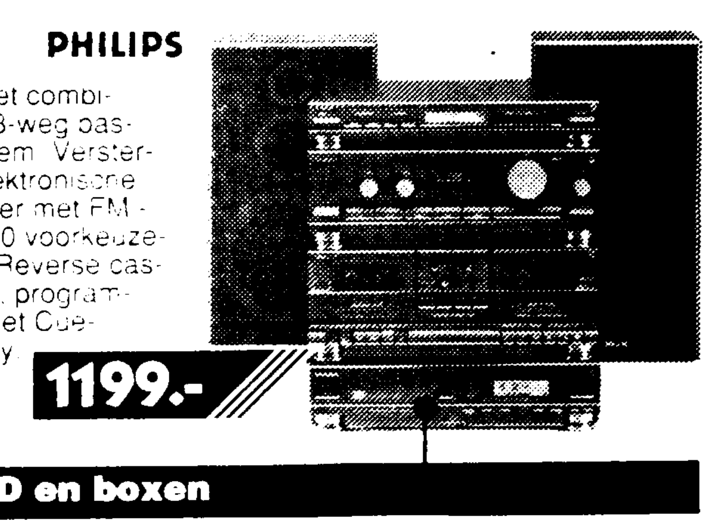
Grundig stereo-kleurentelevisie in monitor-look met Teletekst en programmaordening. 55-cm flatsquare beeldbuis, synthesizer-tuner met 49 voorkeuzezenders en 1 AV-kanaal. Stereoversterker 2 x 8 Watt met 4 luidsprekers, hoofdtelefoon-aansluiting, incl. afstandsbediening.
1499.-

Kleurentelevisie met Teletekst. 51-cm beeldbuis, automatisch zenderzoeksysteem, 55 voorkeuzenders, frontluidspreker en afstandbediening.
699.-

Teletekst kleuren-tv

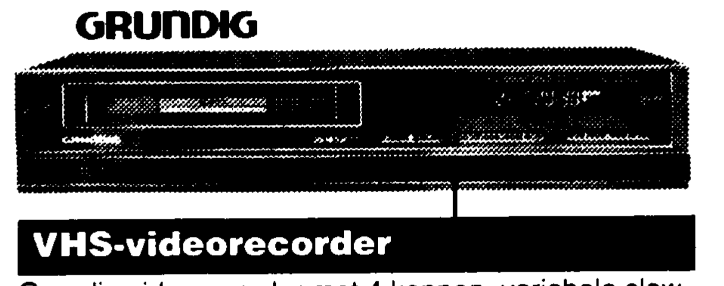
PHILIPS

Philips HiFi midi-set met combi-afstandsbediening en 3-weg basreflex luidsprekersysteem. Versterker 2 x 40 Watt met elektronische bronkeuze, digitale tuner met FM-MG/LG-ontvangst en 20 voorkeuzezenders. Dubbel Auto Reverse cassettedeck met Dolby-B, programmeerbare CD-speler met Cue-functie en Random Play.
1199.-

Midi-set met CD en boxen

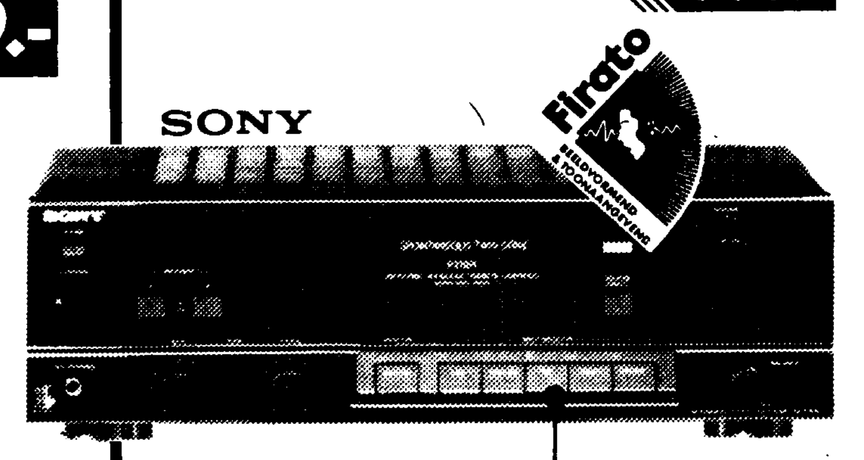
GRUNDIG

VHS-videorecorder

Grundig videorecorder met 4 koppen, variabele slowmotion en perfect stilstaand beeld. Automatic Tape Time Select, 4 timers, programmeerbaar via afstandsbediening met LCD-display. Ingebouwde kleurentestbeeld-generator en back-up accu.
999.-

SONY

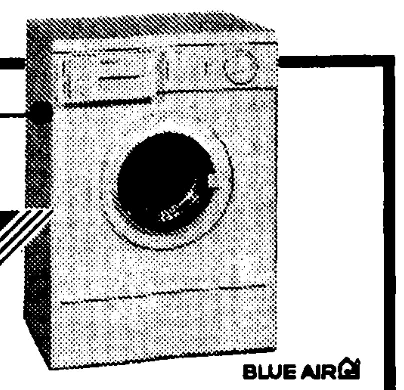
Stereo-versterker

Sony 2 x 40 Watt stereoversterker. Ingangen CD, Video, Tape 1 en 2, Tuner en Phono. Source Direct, aansluitingen voor hoofdtelefoon en 2 paar luidsprekers.
Incl. afstandsbediening.
399.-

AKAI

Videocassettes

Akai VHS E-180 videocassettes, speelduur per cassette 3 uur. Per 3 stuks
19.95

Wasautomaat

Blue Air wasautomaat, kapaciteit 4,5 kg. 14 programma's, koudwatertoets, **RVS trommel.**
599.-

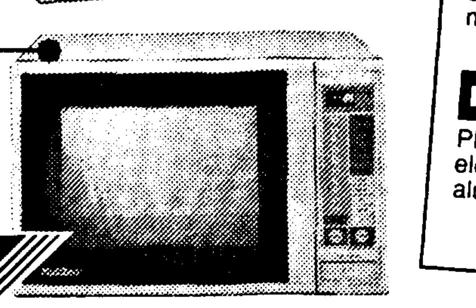
Electrolux

Dubbeldeurs koelkast

Electrolux dubbeldeurs 3-zone koelkast. Koelgedeelte 238 liter, vriesgedeelte 4-sterren 65 liter. Invrieskapaciteit 4 kg/24 uur, automatische ontdooiing koelgedeelte.
899.-

ZANUSSI

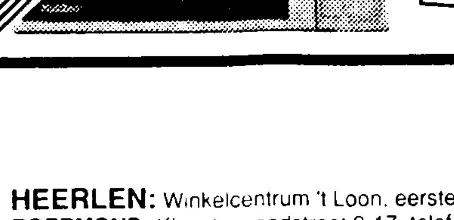

Koel-/vriescombi

Zanussi koel-/vrieskast. Koelgedeelte 167 liter, vier-sterren vriesgedeelte 58 liter, invrieskapaciteit 3 kg/24 uur, 2 laden. Automatische ontdooiing koelgedeelte.
799.-

Combi-magnetron

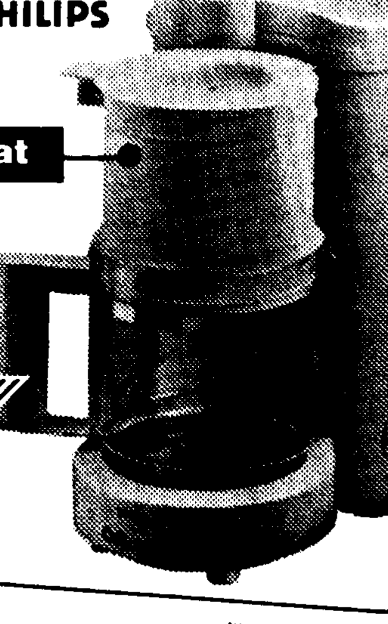
MultiTech combi-magnetron met hete lucht, draaiplateau, inhoud 24 liter, 650 Watt. 5-standen schakelaar, digitale timer 99 minuten in 4 fasen.
MultiTech **599.-**

PHILIPS

Koffiezetapparaat

Philips koffiezetapparaat. Kompakt model, max. kapaciteit 10 kopjes, netschakelaar en warmhoudplaat.
49.95

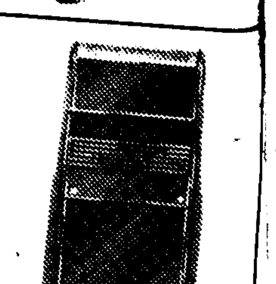

Scheerapparaat

Braun shaver met platina-veredeld scheerblad in kompakte vormgeving. Tondeuse, omschakelbaar 110/220 Volt.
69.-

Stoomstrijkijzer

Philips lichtgewicht stoomstrijkijzer met 2 stoomstanden, beveiligd tegen oververhitting.
59.-

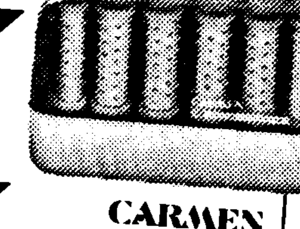
BRAUN

Portable stereo-radiorecorder

Sony radio-cassetterecorder met FM-stereo/-MG, Cue/Review, Autostop. Batterij- en netvoeding
149.-

Krulset

Carmen krulset in luxe cassette met 18 rollers in verschillende formaten. Kemakeur.
69.95

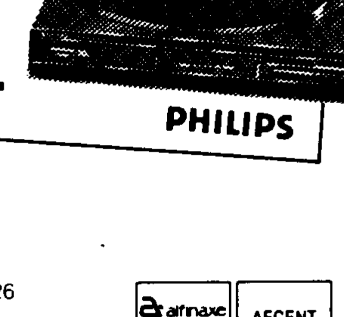
CARMEN

Stofzuiger

Philips draaitop stofzuiger 1000 Watt met elektronische zuigkrachtregeling. Accessoiresberging met hulpstukken, automatisch oprolsnoer, zuigkracht-indicator, metalen buizen.
299.-

Platenspeler

Philips halfautomatische platenspeler. MD-element, frontbediening, anti-magnetische aluminium draaitafel.
99.-

PHILIPS

ELECTRO JACOBS ... lijke keten met 50 speciaalzaken ... huishoud-electro. ... en service, ... gekiende financieringsmogelijkheden ... bezorgen aan huis ... betrouwbare garantie ...

VESTIGINGEN IN: ALPHEN A.D RIJN · AMERSFOORT · AMSTELVEEN · AMSTERDAM · APELDOORN · BUSSUM · DELFT · DEN HAAG · DEVENTER · DRACHTEN · EDE · EMMEN · GOUDA · GRONINGEN · HAARLEM · HEERLEN · HENGELO · HILVERSUM · HOOGEZAND · LEIDEN · LEIDSCHENDAM · NIEUWEGEIN · NIJMEGEN · PURMEREND · RIJSWIJK · ROERMOND · SCHIEDAM · SITTARD · SOEST · TIEL · UTRECHT · VEENENDAAL · VENLO · VENRAY · WASSENAAR · WOERDEN · ZAANDAM · ZEIST · ZOETERMEER · ZWOLLE

electro jacobs

HEERLEN: Winkelcentrum 't Loon, eerste etage, Homeruspassage 13, telefoon: 045-740926 **ROERMOND:** Kloosterwandstraat 9-17, telefoon: 04750-34716 **SITTARD:** Molenbeekstraat 4a, telefoon: 04490-11246 **VENRAY:** Schoolstraat 3a, telefoon: 04780-84513 **VENLO:** Vleesstraat 13, telefoon: 077-544404 **TECHNISCHE DIENST:** Vleesstraat 13, telefoon: 077-544404

AFCENT SHOPPING

Wijzigingen voorbehouden. Afbeeldingen kunnen afwijken. HFM90

VAKMANSCHAP · SERVICE · BETROUWBAAR

Toen Ronde van EG nog Tour de l'Avenir heette

Fedor den Hertog: 'Gele trui in laatste etappe'

door wiel verheesen

DILSEN – Lang voordat de koers omgedoopt werd in Ronde van de Europese Gemeenschap, behoorde Fedor den Hertog tot de smaakmakers in het evenement. „De wedstrijd heette toen nog Tour de l'Avenir", aldus de vroegere Nederlandse wegkampioen. „Ik nam er vier keer aan deel. De laatste keer, in 1972, kwam ik met de gele trui naar huis. Net als Jan Janssen vier jaar eerder in de grote Ronde van Frankrijk sloeg ik in de kleine Tour toe tijdens de laatste etappe, een individuele tijdrit."

Fedor den Hertog is vierenveertig jaar. Al geruime tijd runt hij een rijwielzaak in het Belgisch Limburgse Dilsen. Als de Ronde van de EG ter sprake komt (het evenement begint morgen in Roubaix en eindigt volgende week vrijdag in Luxemburg) gaan zijn gedachten onmiddellijk terug naar de jaren toen hij het amateurpeloton geselde. Als prof ('van 1974 tot einde 1981') waren zijn successen minder spraakmakend, althans tegen de achtergrond van de verwachtingen, die hij als lid van het gouden kwartet in de ploegentijdrit op de Olympische Spelen van Mexico 1968 en in wedstrijden als Toekomstronde, Rheinland-Pfalz Rundfahrt, Olympia's Ronde, Milkrace, etcetera had gewekt. Toch legde hij bij de beroepsrenners beslag op de nationale titel en menige etappewinst, inclusief een rit in de Tour de France.

Kuiper

Den Hertog: „Toen ik voor de vierde keer naar de Tour de l'Avenir trok was Hennie Kuiper, die een paar weken eerder in Duitsland Olympisch goud had veroverd, een van mijn ploegmakkers. De anderen waren Frits Schür, Cees van Dongen, Cees Priem en twee Limburgers: Ben Kooken en Jacob Langen."

Vooralsnog moest de Oranje-equipe toezien hoe enkele Zwitsers elkaar opvolgden als drager van de leiderstrui. "Eerst ene Bruno Hubschmid, naderhand Uli Sutter, vervolgens Iwan Schmid. Pas daarna kwam ons land aan de beurt. Frits Schür trok een paar dagen voor het einde het geel aan."

In een van de daaropvolgende ritten miste hij de slag. Een omvangrijke kopgroep reed weg van het peloton. „Ik was", zegt Fedor den Hertog, „meegesprongen met de bedoeling om zo weinig mogelijk kopwerk te doen. Ik moest immers de belangen van Frits Schür verdedigen. Niettemin, de kloof werd steeds groter en op een gegeven moment kreeg ik van ploegleider Joop Middelink de opdracht om mee te werken aan het uitbouwen van de voorsprong. Schür was tóch geklopt."

Bernard Bourreau kwam in het geel, Den Hertog werd in het algemeen klassement derde. Op de laatste dag, nadat er eerst nog een korte ochtendetappe was verreden vond de tijdrit plaats. Start in Belfort, finish na ongeveer dertig kilometer in Sochaux. „Bij de aankomst op de sintelbaan, waar Cees Priem definitief eerste werd in het puntenklassement, ging ik bijna onderuit, zó hard reed ik. Nooit zal ik vergeten wat wijlen Joop Middelink zei na de huldiging. 'Fedor, nu wordt het onderhand toch tijd om prof te worden'.

Het was niet de eerste keer, dat men dat zei, maar Den Hertog had nooit op dat soort opmerkingen gereageerd. Het maakte hem ook niks uit wat men hem financieel bood. „Naderhand heb ik dan toch de stap gezet. Ik was al achtentwintig. Achteraf bekeken veel te laat, maar gedane zaken nemen geen keer. Toen ik in mijn laatste profseizoen buiten de Tourploeg van mijn toenmalige sponsor bleef, vond ik het tijd om iets anders te beginnen. Zo ben ik in het zakenleven terechtgekomen."

Open formule

Een jaar of tien geleden onderging de Tour de l'Avenir een gedaantewisseling. Het evenement werd volgens de open formule verreden, derhalve met profs én amateurs aan de start. Mede daardoor kwam ook de mondialisering van de beroepswielersport goed op gang. Vanaf 1986 kozen de organisatoren (dezelfde als degenen, die de Tour de France voor hun rekening nemen) voor wéér iets anders. Zij veranderden de wedstrijd in Ronde van de Europese Gemeenschap.

„Het evenement in de nieuwe opzet", aldus de organisatoren, „is een aanvulling op de Tour. Geen copie ervan. De Ronde van de EG is bedoeld om jonge talenten te ontdekken, zoals Greg Le Mond in 1982, en om sommige kopmannen de gelegenheid te bieden een minder succesvol seizoen goed te maken, hetgeen Marc Madiot in 1987 en Laurent Fignon een jaar later deed."

Fedor den Hertog: „Ik denk, dat ik zondag naar de etappefinish in Valkenburg ga kijken."

● *Fedor den Hertog, terugblik.*

EG-ronde tegelijk met Vrouwentour

Van onze verslaggever

DILSEN/HEERLEN – Aan de Ronde van de Europese Gemeenschap voor profs en amateurs nemen honderdvijftig renners deel, onderverdeeld in vijfentwintig ploegen. Daartoe behoren elf nationale amateurselecties en veertien profformaties, waarvan sommige ploegleiders een of twee amateurs als gastrenners laten meerijden. Tegelijk met de open EG-ronde vindt Tour de Féminin plaats, de vroegere Ronde van Frankrijk voor dames.

Beide wedstrijden beginnen morgen in Roubaix en hebben Valkenburg zondag als etappeplaats. Vanuit Limburg trekken de twee pelotons naar Duitsland (ritaankomst maandag in Koblenz en dinsdag in Pirmasens) alvorens via een paar etappes in Frankrijk het eindpunt in Luxemburg-stad te bereiken op vrijdag 14 september.

● *Hij was gisteren in 'zijn' Born ter gelegenheid van het zilveren rennersjubileum het stralende middelpunt: Mathieu Dohmen.*

Foto: PETER ROOZEN.

Math Dohmen stralend middelpunt van receptie

Patrick Strouken slaat toe in Ronde van Born

Van onze medewerker
TON VAN NUNEN

BORN – De snelle Patrick Strouken won gisteravond meer dan verdiend het avondcriterium voor amateurs in Born, dat in het teken stond van het 25-jarig jubileum als wielrenner van Math Dohmen. De toekomstige beroepsrenner van Panasonic, Strouken, reed de hele wedstrijd zeer aanvallend en won ook de leidersprijs.

Het vlakke parcours was voor vijftig renners toch een te lastig obstakel, aangezien van de zeventig gestarte amateurs er niet meer dan twintig de finish haalden. Overigens, menigeen moest de wedstrijd staken vanwege diverse valpartijen. Jubilaris Math Dohmen kwam in de beginfase twee keer achter zo'n slippartij te zitten en liet zich na 10 km dan ook uit het peloton terugzakken, omdat hij graag enkele uren later heelhuids zijn receptie wilde meemaken.

Voor Patrick Strouken bestond geen gevaar. Na zeven kilometer ging hij al aan de haal. Nadat hij daarna weer werd ingelopen, was hij practisch bij iedere ontsnapping te vinden. Zo ook ongeveer halfkoers met de sterk rijdende Marco de la Haye. Met zijn tweeën bouwden zij een voorsprong op van 25 seconden. De koers leek beslist, was het niet dat Strouken lek reed en weer in het uitgedunde peloton terecht kwam. Twaalf kilometer voor het einde ging Hilkens aan de haal, maar onder aanvoering van ... weer Patrick Strouken konden de negentien overgebleven renners twee ronden voor het einde (2800 meter) weer aansluiten. In de eindsprint had Strouken nog voldoende kracht over om met een lengte verschil zijn tiende seizoensoverwinning te halen.

Patrick Strouken zal deze maand aan twee open wedstrijden (profs en amateurs) in Frankrijk deelnemen voor Panasonic. Op 16 en 23 september rijdt hij respectievelijk de Grote Prijs van Isberques en de Grote Prijs van Fourmies.

Receptie

De receptie van Math Dohmen (37) in een overvol gemeenschapshuis in Born was gisteravond één grote reünie van oud- en nog aktieve coureurs, alsmede juryleden, districtsbestuur, wielercomité's, vrienden en kennissen. Overigens, tijdens de receptie van de zilveren wielerjubilaris kreeg ook de Limburgse wielerofficial Sjir Cremers bloemen aangeboden. Hij was gisteren vijfentwintig jaar jurylid!

Ploegentijdrit wereldbeker in Eindhoven

EINDHOVEN – De Grand Prix de la Libération, de ploegentijdrit voor de wereldbeker op 16 september in Eindhoven, kost 380.000 gulden. Dit geld verdwijnt in minder dan twee uur hardfietsen. Een verzuchting van de organisatoren Harry van Lieshout en Jan Peeters luidt tien dagen voor de start: „Er zijn niet veel mensen, die zo veel geld zo snel opmaken."

Overigens, Tour-winnaar Greg LeMond komt niet, wereldbekerleider Gianni Bugno al evenmin. Wereldkampioen Rudy Dhaenens staat wel in de opstelling van PDM. Zijn naam was door ploegleider Jan Gisbers doorgegeven vóór de wereldtitelstrijd in Utsunomiya. Het is aannemelijk dat Dhaenens als drager van de regenboogtrui een fors startgeld zal bedingen. Dat startgeld is er niet bij de Eindhovense organisatie.

De wereldtoppers negeren de slopende ploegentijdrit mede, omdat er te weinig punten voor het individuele wereldbekerklassement te verdienen zijn. Vorig jaar was het niets, dit jaar is het hooguit zes en een kwart punt voor de renners van de winnende ploeg met minimale verschillen tussen de eerste tweede, derde, vierde en vijfde aankomende.

De deelnemende zestien ploegen zijn: Helvetia, Z, PDM, Panasonic, Stuttgart, TVM, Carrera, Weinmann, Clas, Buckler, Seven Eleven, Histor, Chateau d'Ax, Once, Banesto en BH.

Coach Arrigo Sacchi wil eindelijk een fit Hollands trio

Milan jaagt op vijf titels

Van onze sportredactie

MILAAN – AC Milan begint vanavond aan het nieuwe seizoen. Thuis is Triestina de eerste tegenstander bij de tweede poging om in één jaargang vijf hoofdprijzen te winnen. In april miste Milan dat record op een haar. In eigen land moest het genoegen nemen met twee tweede plaatsen, maar internationaal was de club ongenaakbaar.

„De prestaties in het afgelopen seizoen zijn nauwelijks te verbeteren, maar je moet als ploeg een uitdaging hebben. Persoonlijk hecht ik veel waarde aan het winnen van de landstitel, maar ik denk dat een derde Europa Cup op rij en een nieuwe wereldcup voor de internationale uitstraling van de club belangrijker is", meent trainer Sacchi, die aan zijn vierde en voorlaatste seizoen bij Milan begint. „Dit leven houd ik geen drie jaar meer vol. Je kunt je nauwelijks meer ontspannen, zelfs niet tijdens de vakantie. Daarom denk ik dat ik in 1992 afscheid neem bij Milan".

Het is moeilijk kiezen aan de top en daarom jaagt Sacchi voorlopig op alle hoofdprijzen, ondanks de slechte herinneringen aan de slotfase van het afgelopen seizoen. De wond van het verspeelde kampioenschap is nog niet geheeld. AC Milan, dat een achterstand van zes punten op Napoli wegwerkte en zelfs twee punten uitliep, liet zich aan de meet door de latere degradant Verona op de pijnbank leggen, terwijl Rijkaard, Van Basten en Sacchi hun zelfbeheersing verloren en van het veld werden gezonden.

„Die nederlaag blijft pijnlijk", zegt Sacchi, „ook al omdat wij gedurende de zes maanden zeer goed hadden gespeeld. Maar we waren aan het eind van onze krachten. We waren vooraf bang dat ons zoiets zou overkomen. Het is moeilijk te zeggen, maar achteraf gezien was het misschien beter geweest dat we in de kwartfinale van de beker waren uitgeschakeld. We moesten toen nog vier extra wedstrijden spelen tegen Napoli en Juventus en dat was te veel van het goede. We hebben vier maanden achter elkaar op zondag en woensdag moeten spelen onder topspanning. Op gegeven moment was de rek eruit".

„Daarbij hadden we gedurende het seizoen te maken met veel blessures. Die van Gullit voorop, want een Milan zonder Gullit is als een Juventus zonder Platini. Ik verwacht daarom zeer veel van zijn terugkeer. Hij lijkt hersteld en beschikt weer over een goede conditie. Voorlopig kan hij maar een topwedstrijd per week spelen, maar in oktober moet ik weer volledig over hem kunnen beschikken. In feite is hij onze grootste aanwinst voor het komende seizoen. En ondanks al die tegenslagen staan we al drie jaar onafgebroken aan de top en hebben we zès van de twaalf toernooien waaraan we deelnamen gewonnen. Ik denk dat er in de afgelopen tien jaar maar weinig ploegen zijn geweest, die op een dergelijke manier hebben gepresteerd".

Sacchi heeft voor de komende maanden een speciale wens. „Ik hoop dat ik eindelijk tegelijkertijd over drie fitte Nederlanders kan beschikken. In het eerste seizoen ontbrak Van Basten en daarna is Gullit nooit meer optimaal fit geweest. Nu wil ik ze wel eens alle drie kunnen opstellen". Dat verzoek is zeer gerechtvaardigd. Hoewel iedereen spreekt over het Hollandse Milan, heeft het drietal samen nog maar twaalf officiële wedstrijden volledig uitgespeeld. Dat is minder dan tien procent van het totaal aantal duels. In de Italiaanse beker heeft het trio zelfs nog nooit samen gespeeld. Dit onvoorstelbaar lage aantal wordt voorlopig niet hoger vanwege een schorsing van Rijkaard als gevolg van de rode kaart bij Verona en omdat de oud-Ajacied ook nog kampt met een blessure.

Sacchi is zich bewust van de waarde van een volledige selectie: „Alleen met een fitte groep van twintig spelers kun je een heel seizoen goed presteren. Vorig jaar misten we in de beginfase veel spelers en toen verloren wij achteraf teveel punten. Ik heb in de afgelopen twee jaar maar een paar maanden over een volledig fitte ploeg kunnen beschikken. In die periode hebben we uitzonderlijke resultaten geboekt: een 4-0-overwinning op Juventus, een 5-0 op Real en de 4-0 in de finale tegen Steaua. Alles ging het team toen gemakkelijk af. Wat dat betreft komt de schorsing van Rijkaard me slecht uit. Je begint meteen al gehandicapt. Aan de andere kant: AC Milan blijft AC Milan. Als iemand ons van die troon wil stoten merken we dat vanzelf. En kunnen we ingrijpen".

● *Arrigo Sacchi wijst AC Milan de juiste richting.*

Internationaal Saab-golftoernooi

NIJMEGEN – Van de ruim 350 golfers die deelnamen aan de kwalificaties van het Saab International Pairs 1990, wisten negen Limburgse koppels door te dringen tot de landelijke finale, die op de Groebeekse banen van het Rijk van Nijmegen werd gehouden. Ondanks de goede klasseringen werd het succes van verleden jaar, toen zowel een tweetal spelers uit Voerendaal als een duo van de golclub Brunssummerheide in Florida voor de wereldfinale mochten uitkomen niet geprolongeerd. Die finale zal dit jaar in Zuid-Frankrijk (1-5 november) worden verspeeld. Ed Hesp en Peter Ortmans, beiden lid van GC Brunsummerheide misten die finale op een punt door met 42 stablefordpunten derde te worden. De resultaten van de Limburgse deelnemers:

Eerste dag: Hesp/Ortmans 42 pnt; Van Hoppe/Van Hoppe 40; Hermans/Van Geel 37; Le Noble/Toygar 37; Van Gasselt/Zeelen 35; Lameijn/Lameijn 35. Tweede dag: Peters/Heydendaal 39; Ummelen Kuysters 37; Geraeds/De Wi[illegible] 31.

Charity-golf

BRUNSSUM - Het jaarlijkse Charity-toernooi van Golfclub Brunssummerheide is een succes geworden. De leden sloegen ten bate van de Stichting Gips (Gehandicapten Informatie Project Scholen Zuid-Limburg) 4.500 gulden bijelkaar. Met deze bijdrage kan de stichting een voorlichtingsproject voor de leerlingen uit de bovenbouwklassen van de basisscholen in Brunssum realiseren.

Winnende teams Charity-toernooi: 1. Van Lier, Van Brussel, Stroeks en Lemmerlijn 41 slagen; 2. Rijnders, Curvers, Berlie en Bosch 45 slagen; 3. Wolse, Janssen-Wijckman, Jones-Van Gils en Niele-De Voogd 45 slagen.

Versterking VCH

HEERLEN - De herenselectie van VCH is versterkt met de komst van Frank Benne, een 2[illegible]-jarige, twee meter lange middenblokkeerder. De nieuwkomer in het Heerlense volleybalteam is een broer van international Edwin Benne en speelde voorheen bij Vollkei Amersfoort. Frank Benne staat met ingang van dit collegejaar ingeschreven bij de Rijksuniversiteit Limburg.

sport kort

● SITTARD – Rian Dekker heeft het clubkampioenschap van de Triathlonvereniging Sittard gewonnen. Hij legde de 1,25 km zwemmen, 42 km fietsen en 10 km hardlopen af in 1.59.15. Broer René werd tweede in 2.02.34. Roy Hamers finishte als derde 2.02.52. Truus Opgenort zegevierde bij de dames (500 m zwemmen, 22 km fietsen, 5 km lopen) in 1.14.08. Nicole Golsteyn werd tweede (1.17.31), Jolanda Dekker derde (1.25.45).

● VAESRADE – De bekervoetbalwedstrijd tussen VKC en Vaesrade op donderdagavond is omgezet in een thuisduel voor Vaesrade. Aftrap om half zeven.

sport in cijfers

WIELRENNEN

● **Ronde van Born – Amateurs:** 1. Patrick Strouken (Munstergeleen) 90 km in 2.11.40; 2. L. Boelhouwers; 3. M. Teunissen; 4. G. Jansen; 5. A. Gülpen; 6. J. Slaats; 7. T. Cuypers; 8. E. Hilkens; 9. B. Thoolen; 10. P. Janssen; 11. M. de la Haye; 12. B. Meeuwissen; 13. J. Krist; 14. N. Creutzer; 15. A. van Mulken; 16. L. Linssen; 17. A. Strouken; 18. F. Ackermans; 19. P. Janssen; 20. D. Geelen. Leidersprijs: Patrick Strouken. **Liefhebbers en veteranen:** 1. J. Troisfontaine (Banholt), 50 km in 1.19.05; 2. P. Baltus op 10 sec; 3. F. Botterhuis; 4. F. Borrel; 5. J. Sijen; 6. M. Wintraeken; 7. J. Sijen; 8. R. Duckers; 9. R. Heusschen; 10. A. Heijens. Leidersprijs: J. Troisfontaine.

TENNIS

● **New York Flushing Meadow –** Mannen enkelspel, achtste finales: Krickstein - Mansdorf 6-3 6-4 6-4. Vrouwen enkelspel, achtste finales: Sanchez - Paulus 6-4 6-3. Gemengd dubbel, kwart-finales: Zvereva/Pugh - Bollegraf/Mortensen 6-0, 6-4.

MOTORSPORT

● **Vaesteras WK Enduro**, standen na eerste dag: Trophy landenteams: 1. Zweden 10,39 strafpunten, 2. Tsjechoslowakije 315,44, 3. Finland 523,05, 4. Frankrijk 588,64, 5. Groot-Brittannië 603,63, 6. Nederland 628,27, 7. DDR 767. junioren: 1. Italië 291,63 strafpunten, 2. Zweden 312,38, 3. Finland 576,22. individueel: 80 cc: 1. Muraglia 1629,36 strafpunten 125 cc: 1. Nilsson 1496,90 250 cc: 1. Karlsson 1487,44 350 cc/viertakt: 1. Lundberg 1529,45 500 cc: 1. Hansson 1497,63 500 cc/viertakt: 1. Eriksson 1527,95.

SCHAKEN

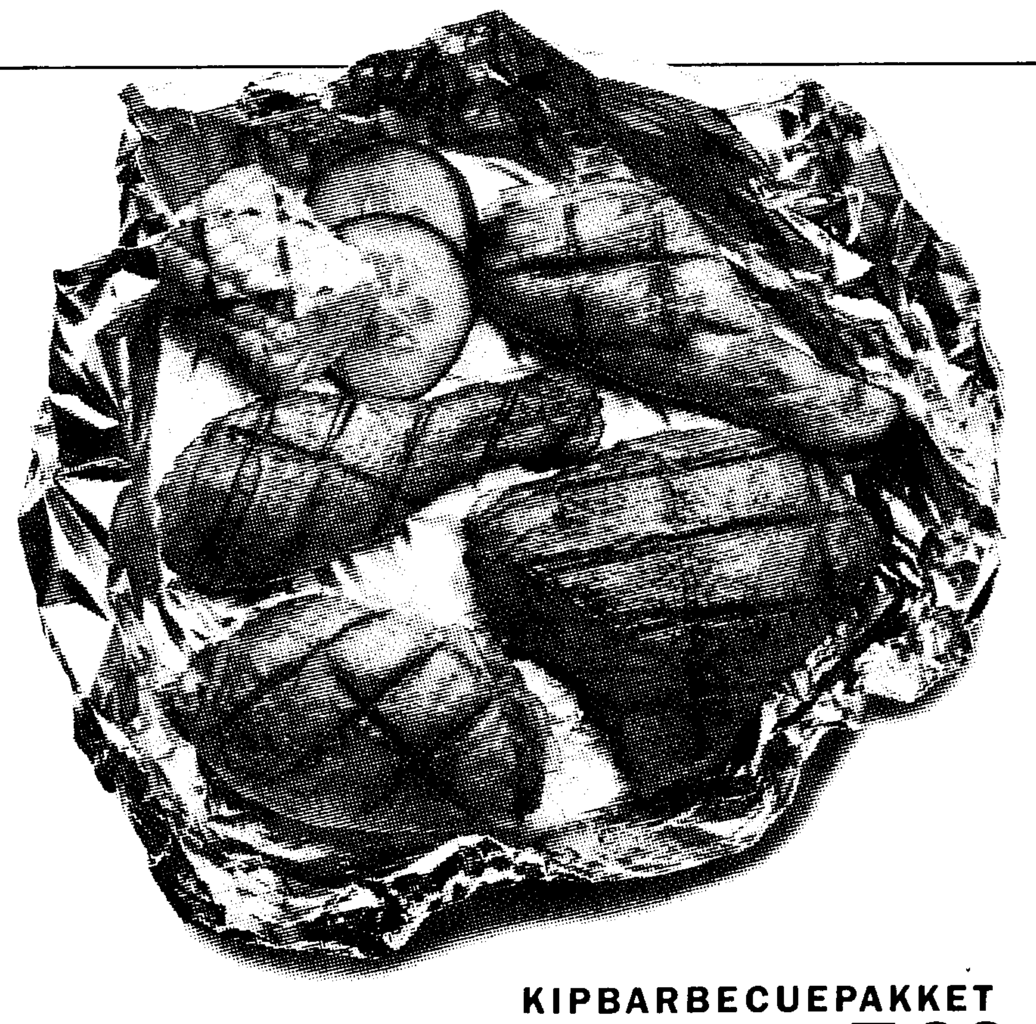
● **Limburgs kampioenschap – Vijfde ronde**: Henzen-Caessens 1-0, Renet-Arnold ½-½, Janssen-Dörenberg 0-1, Neus-Driessens 1-0, Winkels-Van Gool 0-1, Hermans-Merx 0-1, Bunnik-Merx ½-½, Van Gool-Mertens 0-1. **Zesde ronde:** Arnold-Henzen 0-1, Dörenberg-Neus 1-0, Renet-Caessens ½-½, Van Gool-Merx 0-1, Van Zanden-Mertens 1-0, Winkels)Janssen 0-1, Merx-Driessens ½-½, Bunnik-Hermans 1-0. **Stand aan kop:** 1. Henzen 5½, 2. Dörenberg 4½, 3. Renet 4, 4. Caessens, Van Zanten Merx, Janssen en Neus 3½. **Tweede klasse:** vijfde ronde: Smeets-Nieuwenborg ½-½, Hinssen-Manheims 1-0, Van Vliet-Crombeen 1-0, Hoeben-Weerts ½-½, Oosterbaan-Knöpker 1-0, Beks-Heinen 0-1, Wiche-Roesler ½-½. **Zesde ronde**: Hinssen-Smeets 0-1, Heinen-Van Nieuwenborg 0-1, Weerts-Van Vliet 0-1, Crombeen-Oosterbaan 1-0, Manheims-Hoeben ½-½, Knöpker-Roesler 1-0, Beks-Wiche 1-0. **Stand aan kop:** 1. Smeets 5, 2. Van Nieuwenborg 4½, 3. Hinssen en Van Vliet 4.

HAK APPELMOES
Extra kwaliteit, 1/3 pot ~~1.19~~ **0.99**

HAK GESNEDEN BLADSPINAZIE
1/3 pot ~~1.19~~ **0.99**

HAK RODE BIETEN-SCHIJVEN
1/3 pot ~~1.29~~ **0.99**

SCHOUDERKARBONADE
Kilo **8.49**

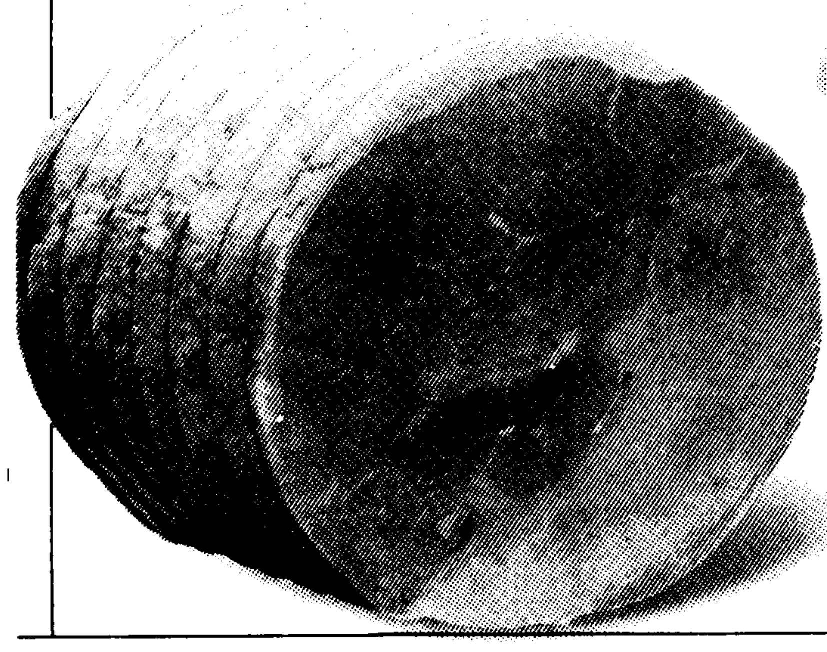
RUNDERGEHAKT
Kilo **9.99**

GREENFIELDS ROSBIEF
100 gram **2.29**

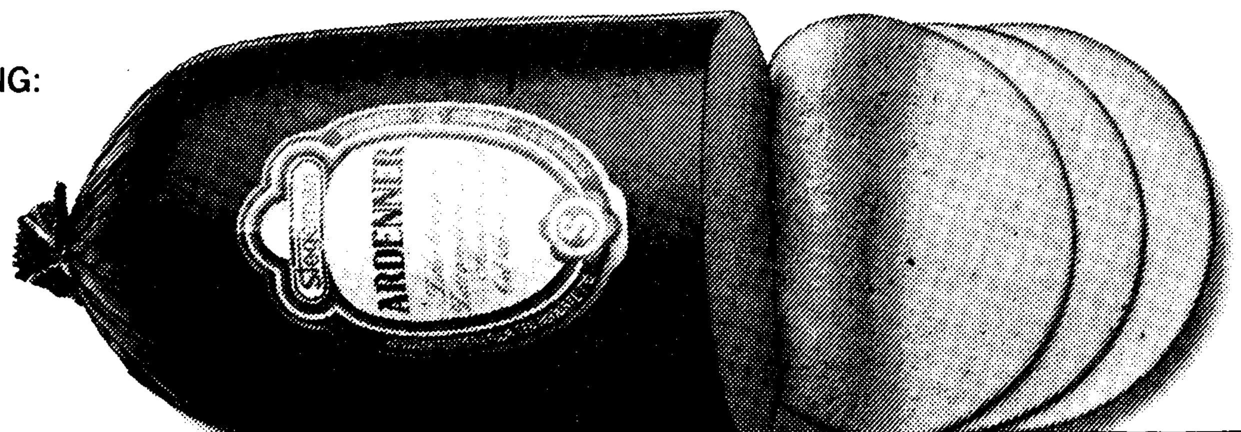

HELE KIP
Per stuk **5.99**

KIPBARBECUEPAKKET **7.99**

UIT DE BEDIENINGSAFDELING:
ARTLAND LANDRAUCH-SCHINKEN
Per 100 gram ~~2.89~~ **2.39**

UIT DE BEDIENINGSAFDELING:
STEGEMAN ARDENNER BOTERHAMWORST
Per 100 gram ~~1.45~~ **1.29**

PÂTÉ CRÈME
Per 100 gram ~~1.39~~ **0.99**

DEOSPRAY FOR MEN
Bus 150 ml ~~3.50~~ **2.49**

EDET ULTRA KEUKEN-ROLLEN
Pak 2 stuks ~~2.89~~ **2.49**

TENNIS-SPORTSOKKEN
4 paar **8.95**

THEELICHTJES MET CUP
Pak 50 stuks ~~5.95~~ **4.75**

DIVERSE TUINPLANTEN
O.a. coniferen en heesters,
3 voor **5.-**

SMITHS SUPERCHIPS
Naturel, paprika of tomaat,
zak 150 gram ~~1.59~~ **1.39**

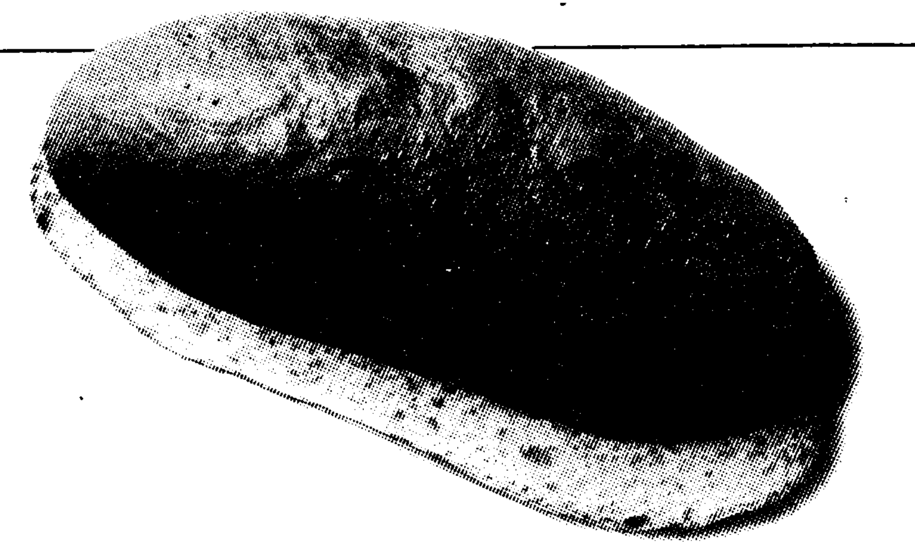
GRAPEFRUITSAP
Pak 1 liter ~~2.15~~ **1.49**

GI VOLKOREN SOEP-STENGELS
Pak 125 gram ~~1.49~~ **1.19**

COCKTAIL ZOET/ZUUR
1/3 pot ~~1.49~~ **0.99**

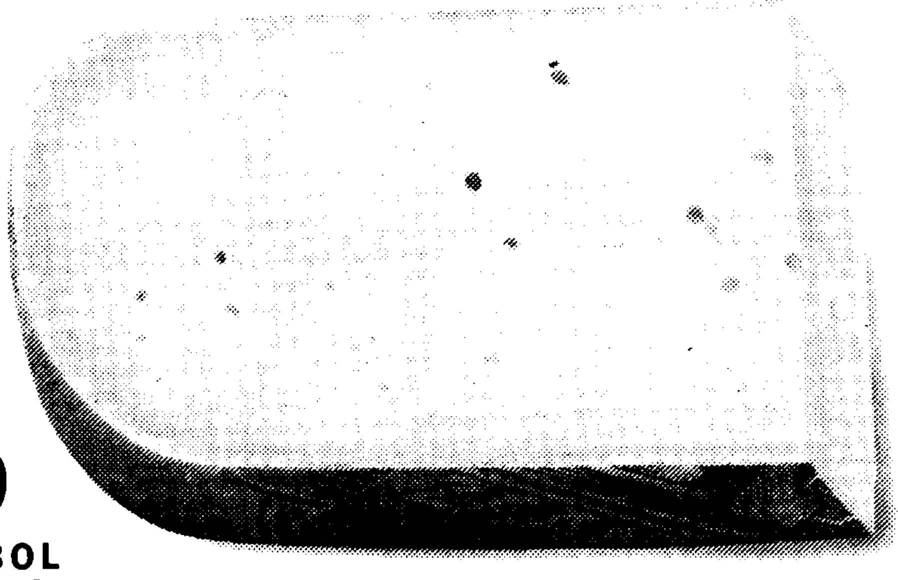
LASSIE ZILVERVLIES-RIJST
Pak 400 gram ~~2.39~~ **2.19**

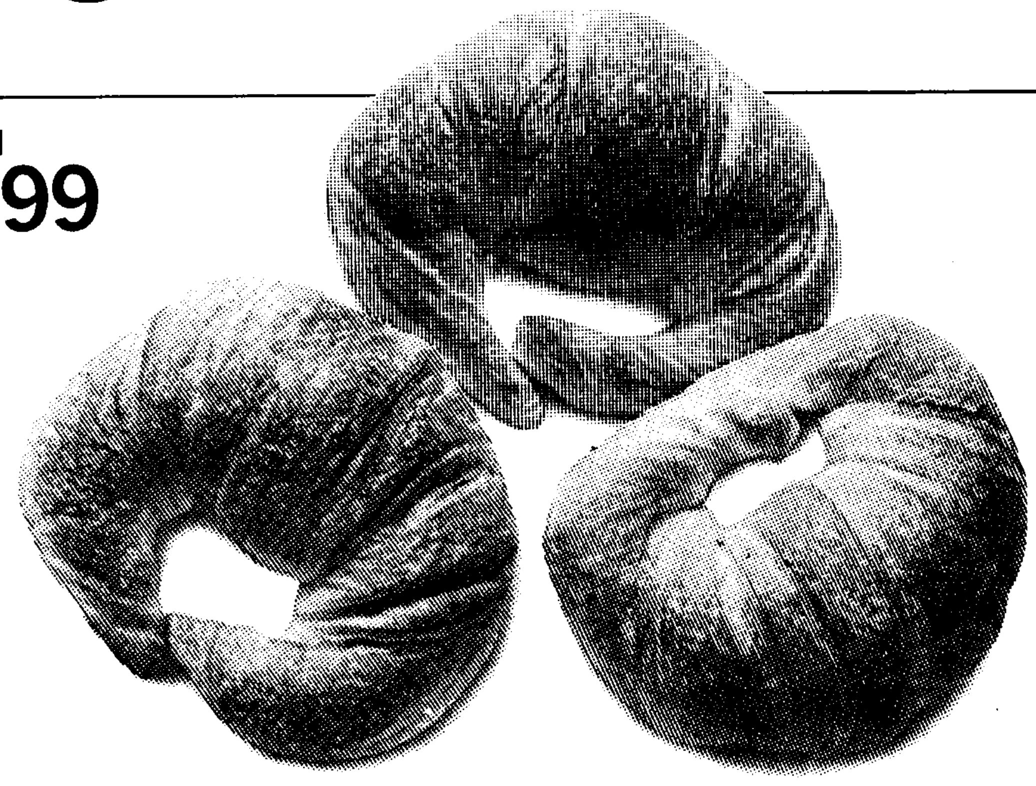
Zo zie je maar dat lekker eten weinig hoeft te kosten.

VOLKOREN TARWE BROOD
800 gram ~~2.05~~ **1.89**

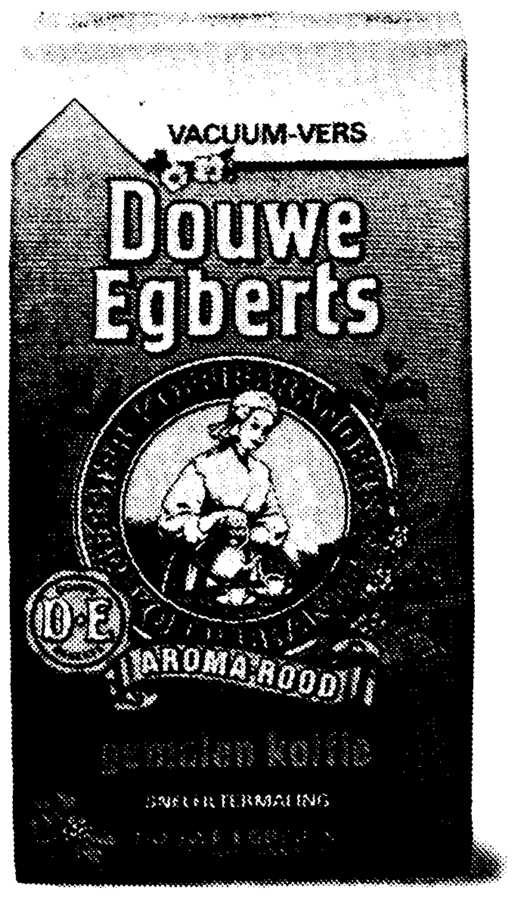
CAPPUCCINOSTAM
400 gram ~~5.99~~ **4.99**

UIT EIGEN BAKKERIJ:
VOLKOREN PUNTJES
5 stuks à 50 gram ~~2.50~~ **1.99**

MUESLI VRUCHTENBOL
6 stuks à 60 gram ~~3.60~~ **2.99**

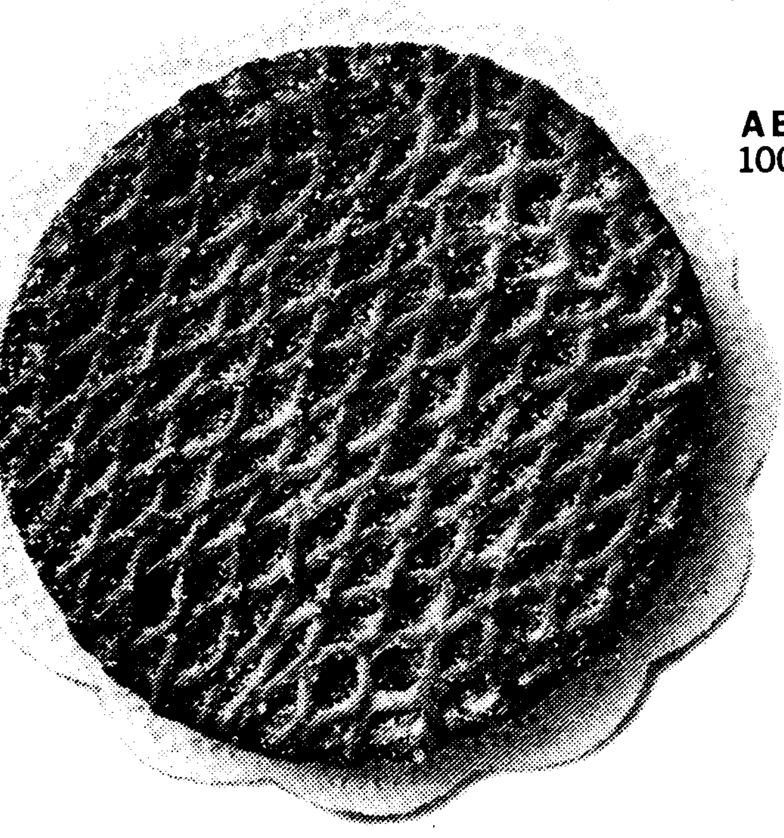

ZAANLANDER PIKANTE KAAS
Vers van 't mes, kilo ~~14.90~~ **12.90**

BLANKE VLA
Pak 1 liter ~~1.99~~ **1.89**

CHOCOLADE VLA
Pak 1 liter ~~2.08~~ **1.89**

UIT EIGEN BAKKERIJ:
FRANSE ROOMBOTER CROISSANT
3 stuks à 60 gram **1.98**

ABRIKOZENVLAAI
1000 gram ~~6.75~~ **4.99**

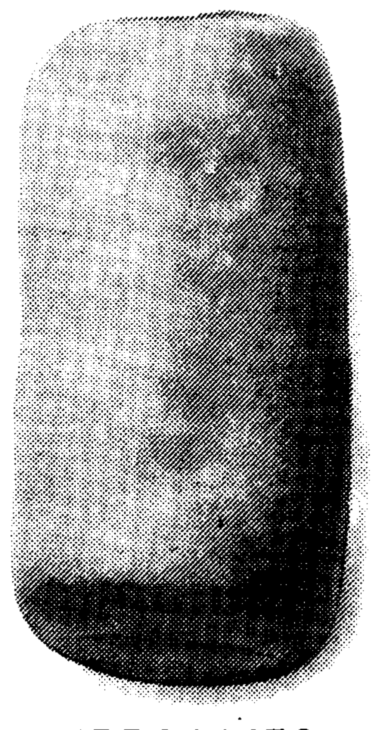
BITTERKOEKJES
Pak 250 gram ~~2.39~~ **1.99**

MANNEQUIN FRANSE MAGERE KWARK
Pot 450 gram ~~1.99~~ **1.49**

COBERCO ROZIJNTJES-VLA/RUMSMAAK
Beker 0.5 liter ~~1.89~~ **1.69**

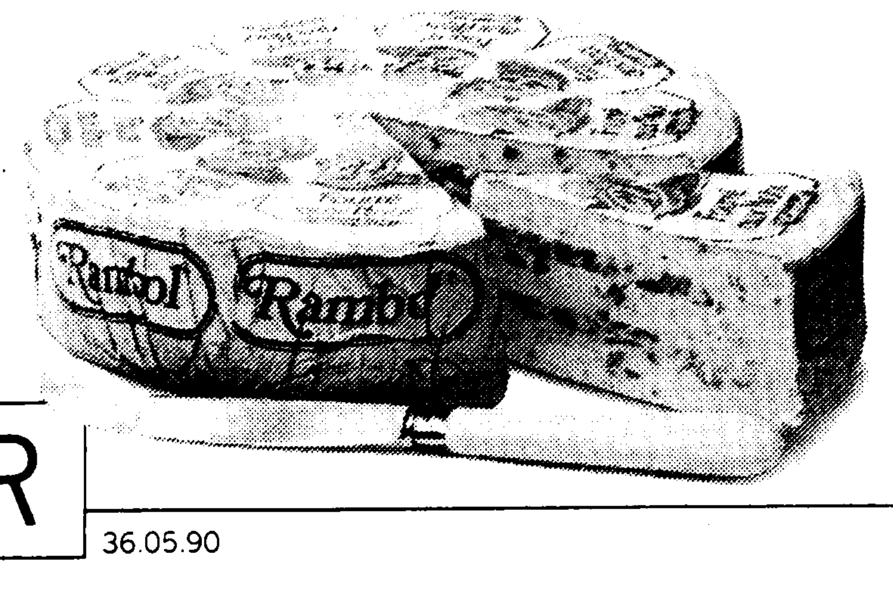
DANONE BIOGARDE
Pot 0.5 liter ~~2.49~~ **1.99**

SCHEP ZELF, BESPAAR GELD
ALLE SOORTEN DROP
250 gram **1.73**

D.E. AROMA KOFFIE
Snelfiltermaling of grovemaling, vacuüm verpakt, pak 500 gram ~~4.99~~ **4.66**
Met 40 waardepunten extra.

RAMBOL CRÈME NOOT MIX
Vers van 't mes, per 100 gram ~~2.55~~ **1.98**

RAMBOL CRÈME PEPER MIX
Vers van 't mes, per 100 gram ~~2.55~~ **1.98**

WORSTEBROODJES
Pak 10 stuks ~~3.65~~ **3.19**

SAUCIJZEBROODJES
Pak 10 stuks ~~4.25~~ **3.79**

STEGEMAN HARDE WORST
Diverse soorten, 250 gram ~~4.75~~ **3.99**

IN ONZE NOTENBAR:
MIROMIX
250 gram ~~1.95~~ **1.69**

VENZ CHOCOLADE HAGEL
Puur of melk, pak 400 gram ~~3.29~~ **3.09**

VENZ KWINKSLAG
Pak 400 gram ~~2.59~~ **2.49**

DINER VOOR DE HOND
Zak 5 kilo ~~12.90~~ **9.95**

SJOK WAAIERS
Pak 240 gram + 120 gram gratis **2.35**

TOPPOP POPCORN
Gezoet, 100 gram **0.99**

LILA PAUZE CORN/CRISPY
Tablet 111 gram ~~2.19~~ **1.79**

LILA PAUZE CARAMEL/CRISPY
Tablet 114 gram ~~2.19~~ **1.79**

LILA PAUZE PRALINE/CRISPY
Tablet 120 gram ~~2.19~~ **1.79**

WITTE REUS
Pak 4 kilo ~~14.99~~ **14.25**
Gratis 2 Maxwell cassette bandjes

SCHUIMVERSTEVIGER
Bus 150 ml ~~3.59~~ **2.99**

UIT ONZE DIEPVRIES:
AARDAPPELKROKETJES
450 gram ~~1.95~~ **1.49**

BLOEMKOOL
Per stuk **1.50**

KIWI FRUIT
500 gram **1.99**

FRANSE GOLDEN DELICIOUS
Zak 2 kilo **3.50**

IN ONS RESTAURANT:
BAL GEHAKT MET POMMES FRITES **6.50**

MIRO Beek

Aanbiedingen zijn geldig t/m zaterdag 8 september a.s.

36.05.90

Lage prijzen en winkelgemak onder één dak.